UNIVERS

CERUL ASTRONOMIC al anului 1998

Cu anul 1998 mai facem încă un pas spre sfîrșitul mileniului, care se va încheia la 31 decembrie 2000. În contextul unor preocupări crescînde pentru cerul astronomic al acestui sfîrșit de secol și mileniu, o serie de aspecte interesante ne sînt oferite de mersul planetelor în 1998.

PLANETE

MERCUR se rotește în jurul Soarelui într-un ritm rapid și elongațiile sale cele mai mari sînt inegale, orbita sa fiind extrem de alungită.

VENUS se află la est de Soare la începutul anului, iar apoi la vest. Ea se va afla în conjuncție cu Jupiter la 23 aprilie. Conjuncțiile din imediata vecinătate a Soarelui nu sînt însă observabile, cum este de pildă cazul conjuncției lui Mercur cu Marte de la 5 iunie.

MARTE este în conjuncție cu Soarele la mijlocul lunii mai. La 6 octombrie, ea trece la nici 1º nord de Regulus, steaua principală din constelația Leul. La 8 ianuarie 1999 are loc conjuncția cu Spica, principala stea a constelației Fecioara. În luna octombrie 1998, Marte este mai puțin strălucitor (cu o jumătate de magnitudine) decît Regulus sau Spica, dar la sfîrșitul lunii decembrie este la fel de strălucitor ca și ele, singurul element care le va deosebi fiind culoarea roșiatică a lui Marte. Opoziția cu Soarele va avea loc de-abia la 24 aprilie 1999.

JUPITER este în opoziție cu Soarele la 16 septembrie 1998. La începutul anului, planeta se află în constelația Capricorn. O găsim apoi în Vărsător sau în Pești (este vorba desigur de limitele oficiale ale constelațiilor, așa cum au fost ele definite de Uniunea Astronomică Internațională). Planeta este staționară la 18 iulie și 14 noiembrie.

SATURN se află în cea mai mare parte a anului în constelația Pești. Planeta este în opoziție cu Soarele la 23 octombrie și staționară la 16 august și 30 decembrie. Este mai strălucitoare decît cea mai strălucitoare stea din constelația Berbecul.

Ca de obicei, Marte, Jupiter și Saturn pot fi văzute cu ochiul liber; pentru Uranus sau Neptun avem însă nevoie de un binoclu sau de o lunetă.

ASTEROIZI

De un cert interes se bucură și așa numitele planete mici, sau *asteroizi*, majoritatea avînd orbitele situate între cele ale lui Marte și Jupiter. Primii patru asteroizi (Ceres, Palas, Juno și Vesta) au fost descoperiți între 1901-1907, dar numărul lor ajunsese la 7367 în decembrie 1996. Cîteva zeci au periheliul situat în interiorul orbitei terestre (Icarus, Geographos, Apollo, Toro, Adonis, Phaeton, Toutatis); cîțiva au perioade de revoluție sub un an, deci o semiaxă mare a orbitei lor mai mică decît o unitate astronomică.

Cel mai mare asteroid este 1 Ceres, cu un diametru de aproape 920 km, urmat de 2 Pallas și 4 Vesta, cu diametre de peste 500 km. Există însă și mici planete cu diametre de sub 1 km, ca Amor, Quetzalcoatl sau Adonis. Mulți poartă nume de astronomi profesioniști sau amatori (Flammarion, Le Verrier, Halley), inclusiv români (Constantin Pârvulescu, Eugeniu Grebenicov).

Unul din asteroizi ne atrage în mod deosebit atenția în 1998, Ganymed (și nu Ganymede, cel de-al treilea satelit al lui Jupiter!). El a fost descoperit în 1924 de Walter Baade la observatorul din Bergedorf, lîngă Hamburg. Orbita sa este deosebit de alungită. La afeliu, Ganymed se află la 4,09 unități astronomice (UA) de Soare, în timp ce la periheliu se poate apropia pînă la 1,23 unități astronomice, între orbita Pămîntului și cea a lui Marte. De asemenea, înclinarea orbitei sale pe planul eclipticii este importantă (27º). Purtînd numele unui erou din mitologia greacă și cu un diametru de, probabil, 40 km, Ganymed este cel mai mare asteroid care pătrunde în interiorul orbitei lui Marte. La 20 august 1998 el se va afla la periheliu, la 1,226 UA de Soare, iar la 14 octombrie va fi cel mai aproape de noi: 0,464 UA, adică numai 69 milioane km, cea mai mică distanță de la 15 octombrie 1911 (0,381 UA), cînd însă nu era încă descoperit. Cu o lună mai tîrziu va fi în opoziție cu Soarele. Magnitudinea sa va fi de 9,5.

În fine, în anul 1998 vor avea loc cinci eclipse: două de Soare și trei de Lună. Nici eclipsele de Soare însă, nici eclipsele de Lună din 8 august și 6 septembrie nu vor fi vizibile de la noi. Singura vizibilă din România va fi eclipsa de Lună din 13 martie.

Dintre cele două eclipse de Soare, prima va avea loc la 26 februarie și va fi totală. Banda de totalitate traversează insulele Galapagos, sudul Panama, nordul Columbiei, nord-vestul Venezuelei și cîteva insule din Marea Antilelor (Curaçao, Antigua, Guadeloupe).

Eclipsa din 21/22 august va fi inelară și va putea fi văzută din insulele Sumatra și Borneo.

Simpla enumerare a acestor locuri îndepărtate și puțin populate ne sugerează o dată în plus importanța eclipsei totale de Soare din 11 august 1999 vizibilă din Europa și care, șansă unică pentru țara noastră, va avea maximul la noi!

Dr. MAGDA STAVINSCHI
Directorul Institutului Astronomic al Academiei

Mic dicționar de termeni

● ***MAGNITUDINE:*** *Mărime ce caracterizează strălucirea unui astru, exprimată printr-un număr care scade pe măsură ce strălucirea crește;* ● ***CONJUNCȚIE:*** *Apropierea aparentă a două sau mai multe astre pe cer;* ● ***OPOZIȚIE:*** *Situație în care două astre ale sistemului solar se află în puncte diametral opuse pe cer, în raport cu Pămîntul;* ● ***PERIHELIU/AFELIU*** *- punctele cele mai depărtate/apropiate de Soare pe orbita unei planete;* ● ***UNITATE ASTRONOMICĂ (UA)*** *- distanța Pămînt-Soare (149600000 km)*

FIZICĂ

SCUTURI TERMICE pentru mileniul III

Cel mai mare plasmatron din lume

În săptămînile următoare va fi operațional cel mai mare plasmatron din lume, care va dispune de plasma cea mai puternică și cea mai fierbinte realizată vreodată pe Pămînt. Acesta a fost realizat la Institutul von Karmann de dinamică a fluidelor de la Rhode-Saint-Genése. Interesul acestei complexe instalații se îndreaptă mai ales către industria spațială. Concret, atunci cînd un vehicul spațial intră în atmosfera unei planete, a noastră de exemplu, acesta este supus unui șoc termic de o violență extraordinară. Temperatura din imediata apropiere a suprafeței aflată în contact cu atmosfera poate atinge de 2 ori pe cea de la suprafața soarelui! Trebuie deci ca această suprafață să fie protejată de materiale care sînt extrem de rezistente acestor condiții deosebite. Aceste materiale există în prezent, dar, după părerea specialiștilor în probleme de spațiu, ele trebuie îmbunătățite, pentru a le putea dispune în straturi mai fine. De unde și dorința Agenției spațiale europene de a se dota cu centre de cercetare capabile să testeze asemenea materiale.

Plasmatronul de la Rhode se înscrie în acest context. Fruct al unui parteneriat între acest institut internațional și Ministerul pentru cercetare (care a investit două treimi din cele 150 de milioane necesare instalației), el va permite să plaseze eșantioanele viitoarelor scuturi termice în condiții asemănătoare celor din capsulele spațiale care ar intra în atmosfera Terrei, a planetelor Marte sau Titan.

La drept vorbind, este relativ frecvent să găsim în laboratoare plasme la aceste temperaturi, dar ele sînt în mod clasic produse de arcuri electrice între doi electrozi de cupru. Un asemenea sistem are un mare inconvenient: fiecare electrod pierde puțin din substanța proprie și cuprul astfel eliberat are tendința să se depună pe eșantionul care trebuie analizat, eșantion a cărui suprafață nu mai are în consecință același comportament temic. De unde tendința de a dispune plasma într-un mediu mai pur.

Sistemul prin inducție convine foarte bine în această privință, dar tehnologia sa, cu toate că a depășit o vîrstă centenară (principiul a fost descris de către Hitorf în 1885) nu a fost niciodată cu adevărat dezvoltată. Poate doar de către... inginerii ruși, care s-au ferit să facă declarații. A trebuit deci să așteptăm perestroika pentru ca informațiile să pătrundă în Vest, și ca cercetătorii belgieni să se inspire din cercetările sovieticilor.

◆ ***Cu o putere electrică de 1200 kw poate fi atinsă o temperatură de peste 10000º***

◆ ***Cel mai fierbinte și mai puternic plasmatron are 1,4 m diametru și 2,5 m lungime***

Plasmatronul nu își reneagă deci originile, chiar dacă cei care l-au conceput, M. Carbonaro și V. Van Der Haegen în special, i-au adus ameliorări considerabile. Aparatul este deci o suflerie închisă într-un tunel în oțel inoxidabil, unde gazul este trimis într-un tub de cuarț în jurul căruia o bobină electrică și un generator de înaltă frecvență creează un cîmp magnetic foarte intens, care produce curente în gaz, și care este ionizat (definiția însăși a plasmei) și încălzit prin efectul Joule. Cu o putere electrică de 1200 kw, plasma poate astfel atinge o temperatură apropiată de 10000º. Ceea ce, în trecere spus, a pus foarte mari probleme de răcire a ansamblului de aparate, pentru că trebuie, atît timp cît aparatul funcționează, ca această formidabilă cantitate de energie termică să fie evacuată.

Pentru a «aprinde», mai bine zis a demara reacția se utilizează argonul, dar gazul principal utilizat îl reprezintă aerul, sau orice altă substanță care convine pentru a simula intrarea în atmosfera planetei Marte (în principal dioxid de carbon) sau a satelitului Titan (în principal azot). O dată ce această «flamă» este produsă, rămîne deci de plasat pe ea eșantionul materialului de testat, eșantion care poate fi o placă ceramică a scutului termic a unei întregi navete, în măsura în care camera de testare are 1,4 m diametru și 2,5 m lungime.

Primul «client» al Plasmatronului va fi deci industria spațială. Dar s-ar putea ca numărul clienților să crească, după cum s-a precizat la ceremonia de inaugurare. Există de fapt multe alte împrejurări în care diverse materiale intră în contact cu plasma (ne gîndim de exemplu la viitoarele reacții de fuziune nucleară, cărora va trebui să le adăugăm dimensiunea suplimentară a impactului radioactivității). Dar știința materialelor este interesată de plasmă pentru un cu totul al motiv: plasma este pe cale să devină un instrument prețios în producerea de materiale cu proprietăți deosebite.

Astfel, plasma poate să permită topirea a diverse metale, să le proiecteze sub forma de spray, să le preformeze, să le taie, să le prelucreze, să le implanteze atomi etc. Munca în condiții extreme (dar, de asemenea, perfect controlate) de temperatură, presiune, curățenie etc., poate permite să se dea unor suprafețe o rezistență cu totul particulară la coroziune, ca de exemplu proprietăți de autolubrifiere extrem de interesante.

În special pentru aparaturile care vor trebui să servească în locuri în care va fi dificil de pătruns pentru întreținere sau reparații. De exemplu în spațiu...

Corespondență specială de
MIHAI POPESCU-STOENEȘTI
Rhode Saint Génèse, Belgia, ianuarie 1998

„GALILEO" privește Europa

Sonda spațială „Galileo", lansată în 1989, a trecut la mai puțin de 200 km de cel mai mic satelit al lui Jupiter, Europa. Suprafața înghețată și plină de umflături a Europei a întărit suspiciunile asupra existenței unui ocean sărat sub crusta de gheață, ocean care poate adăposti viață. La data de 6 ianuarie 1998 „Galileo" s-a aflat cel mai aproape de Europa, care a devenit un obiectiv major al explorării spațiale, deoarece are două elemente necesare vieții: apa și căldura, aceasta din urmă fiind furnizată de resursele naturale de uraniu.

„Europa este cu adevărat o comoară a sistemului solar" declara Ronald Greeley, geolog la Universitatea din Arizona, la reuniunea oficialilor NASA de la Jet Propulsion Laboratory.

Cercetătorii vor mai avea de așteptat cîteva săptămîni pînă cînd fotografiile făcute de Galileo vor ajunge acasă. Datorită informațiilor primite, pînă acum s-au detectat urme de săruri de magneziu care au întărit ideea că sub suprafața înghețată a Europei se află un ocean.

În ultimele imagini transmise de „Galileo", recepționate pe 6 noiembrie 1997, se observă un fel de substanță noroioasă care presează suprafața și erupe, iar apoi îngheață formînd niște „băsicuțe".

Survolurile Europei sînt o extindere de 2 ani și 30 de milioane de dolari a misiunii inițiale, misiune care constă în explorarea planetei Jupiter și a lunilor sale. În noua sa misiune, „Galilelo" va face călătorii dus-întors spre sateliții naturali care prezintă interes, precum Europa, Callistro (satelitul cu cele mai multe cratere din întreg sistemul solar), Ganimede și Io (cel mai vulcanic corp ceresc din sistemul solar). Ganimede a surprins specialiștii datorită cîmpului său magnetic și a magnetosferei sale.

„Galileo" a transmis fotografii și de pe Jupiter, unde a surprins niște furtuni care pot fi catalogate drept spectaculoase, furtuni cu trăsnete de 100 de ori mai puternice decît cele de pe Pămînt.

Peștele „cu degete"

Un pește cu degete și un dinozaur cu pene, acestea sînt ultimele descoperiri arheologice care ajută la rescrierea preistoriei, potrivit ediției din 7 ianuarie 1998 a publicației „Nature".

„Aveți aici intermediarii dintre pești și amfibieni și, mai apoi, intermediarii dintre dinozauri și păsări" declară Neil Shubin, cercetător la Universitatea din Pennsylvania. Shubin și Edward Daeschler (membru al Academiei de Științe Naturale din Pennsylvania) descriu o aripioară de pește fosilizată descoperită în nordul Pennsylvaniei, avînd oase extrem de asemănătoare cu oasele degetelor, falangele. Se crede de comun acord că degetele au evoluat ca o adaptare la viața terestră, dar cercetătorii sînt de părere că peștele cu degete se putea mișca bine și în apă, chiar mai bine decît alți pești. „Creatura trăia în ape cu adîncime mică, acum 370 milioane de ani, și a părăsit mediul marin acum 6 milioane de ani" spune Shubin.

Într-o altă ediție a aceleiași publicații, niște cercetători chinezi descriu două specimene de dinozaur Sinosauropteryx prima, amîndouă descoperite de fermieri la nord de Beijing. Exemplarele au pene asemănătoare cu cele ale păsărilor, de-a lungul gîtului, spatelui și cozii. Se crede că acestea sînt precursoarele penelor pe care le au păsările din zilele noastre, deoarece nu au o structură asemănătoare cu acestea.

Fosilele descoperite în China au o vechime de aproximativ 145 de milioane de ani și pun la îndoială teoria dispariției dinozaurilor datorită unui meteorit de dimensiuni uriașe care a lovit Pămîntul în trecut și care a dus la răcirea climei, deoarece penele le-ar fi putut menține dinozaurilor o temperatură a corpului ridicată.

Grupaj realizat de
SANDRA CUȘNARENCU

UNIVERSUL și ierarhiile dimensionale

ION ŢUGUI

Am în faţă o scrisoare care poartă titlul „Idei subiective" iar autorul a refuzat să o semneze. O sinteză, de fapt, pe care ne-o trimite un bun cunoscător al fenomenelor afiliate îndeobşte metafizicii. Nu-mi rămîne decît să redau ideile mai importante din remarcabila concentrare de idei şi supoziţii.

Percepţie şi spaţiu psihologic

„Orice om ştie că Pămîntul se roteşte în jurul Soarelui, chiar dacă acest fenomen a stîrnit vii proteste la vremea cînd a fost adus la cunoştinţă. Privit de pe Pămînt, este clar că Soarele se roteşte în jurul Pămîntului. Dar să mai urcăm o treaptă a cunoaşterii - extrase din ştiinţa unor entităţi de pe planeta Ummo (pe care le denumesc *oameni* dacă *omenia* este cea care le caracterizează, indiferent de forma corpului lor fizic):

- Dumnezeu există în afara spaţiului-timp
- Sufletul există în afara timpului
- Universul nu este pur şi simplu un continuu spaţial cu 4 dimensiuni, ci un complex pluridimensional (noi înşine nu cunoaştem decît 10 dimensiuni!). Dar simţurile noastre nu au acces decît la 3 dimensiuni (spaţiul psihologic) şi la timp; acest fapt se datorează unei simple evaluări eronate a conceptului psihologic de percepţie.

Lumea exterioară pe care o „cunoaştem" este o iluzie elaborată pentru creierul nostru. Astfel, dacă frecvenţa electromagnetică ne apare sub forma unei culori frumoase, atunci cînd valoarea sa este diminuată (cicli/secundă), ea este captată de organele noastre nervoase, producîndu-se o senzaţie cu totul diferită - aceea de căldură. Tot aşa, dimensiunile distincte ale naturii apar camuflate sub percepţii distincte. Protonii, mezonii, neutrino, electronii etc. sînt în realitate mici deformaţii ale spaţiului, greşit numite tridimensionale pe axa dimensiunilor".

Teoria superstringurilor

Această teorie statuează că Universul nu are numai 3 dimensiuni, ci 9! S-ar părea că ideea frizează domeniul SF, dar este fără îndoială o posibilitate sensibilă în contextul teoriei cuantice a superstringurilor. Variantele de teorii superstring (corzi vibrante = vibraţii, cicli/secundă) se bucură în prezent de o mare popularitate pentru faptul că ele pot fi folosite la descrierea tuturor fenomenelor fundamentale ale naturii, inclusiv cele paranormale"!

Iată „ideile subiective":

Dacă spaţiul nostru psihologic vibrează „pe alte lungimi de undă" faţă de alte spaţii psihologice în care locuiesc fiinţe din „lumile paralele", fenomenele sînt absolut normale, oricare ar fi acestea, chiar dacă sînt botezate ca fiind paranormale. Locuitorii din Insula Paştelui spuneau: *Sînt oameni care trăiesc printre noi şi pe care nu-i vedem!* Religia afirmă acelaşi lucru, chiar dacă termenii pe care-i foloseşte sînt diferiţi. Da, există poate şi mai multe lumi civilizate care trăiesc ca în Rai, folosind vehicule care nu poluează şi comportîndu-se cu adevărat civilizat - lumi în care armata, poliţia şi alte organisme de acest gen sînt inutile!"

O remarcă a autorului, la care subscriu în totul, ar trebui însuşită de toţi cei interesaţi de fenomenologia paranormală:

„La întrepătrunderea dintre diferitele spaţii psihologice se petrec fenomenele paranormale. De fapt, lumile care există în Univers se întreţes conform teoriei superstringurilor".

Alte surse - menţionează autorul care ţine să-şi respecte anonimatul - menţionează că orice om ar avea 12 simţuri, aşa fiind, noi avem sau am putea avea acces la mai mult de 3 dimensiuni. Accesul depinde de evoluţia spirituală. Vorbind de simţuri, cele 5, cunoscute azi de ştiinţă, ar putea fi completate cu altele, cum sînt telepatia, clarviziunea, claraudiţia, telekinezia, intuiţia, presimţirea şi materializarea...

Evoluţie spirituală şi vibraţii

Deducem din cele de mai sus că focalizarea observaţiilor şi a cercetării fenomenelor paranormale prin cunoaşterea ştiinţifică de ultimă oră (cum este teoria superstringurilor), ne-ar aduce revelaţii senzaţionale, scoţînd de fapt paranormalul şi ocultismul din zona obscurantistă şi din prejudecăţi fantazate. Într-adevăr, cum observă şi autorul din care am reprodus informaţiile de mai sus, „funcţie de evoluţia sa spirituală, sau, mai bine zis, funcţie de iubire, de gradul de iubire", omul ar putea face paşi uriaşi în „cunoaşterea spirituală" şi în indentificarea sa ca *fiinţă cosmică*.

Amintirile subconştientului

Dimensiunea visului

MIHAELA DOROBANŢU

● O jumătate de miliard - numărul mediu de vise ale unui om într-o viaţă ● O treime din existenţa noastră este consacrată somnului ● Visele - o lume al cărei rol şi semnificaţie aproape nu le cunoaştem.

„Cînd cu gene ostenite seara"... - de cîte ori nu ne-am repetat în minte versul lui Eminescu, pregătindu-ne de somn după o zi obositoare? Şi totuşi, dacă ne gîndim mai bine, de fiecare dată cînd adormim, pornim pe nesimţite într-o stranie călătorie, cu destinaţie necunoscută. Corpul se destinde încet, încet, gîndurile fug aiurea şi fără voie ne scufundăm într-un alt spaţiu, unde timp nu există şi unde imagini încep să defileze prin faţa ochilor, ca într-un scenariu pe care de-abia îl descoperim. Am pătruns în lumea viselor. De acum totul devine posibil. Ca în realitatea... „obişnuită" pericolele trezesc teamă iar bucuriile produc euforie. Doar sonoria agresivă a deşteptătorului ne readuce la realitate. Şi singurul lucru care i se refuză celui ce visează, în pofida oricărui efort, este de pildă să aducă înapoi din vis fiinţa minunată întîlnită pe o plajă din Bahamas sau superautomobilul cu care tocmai se înapoiase dintr-o supercălătorie. Pentru că toate acestea aparţin unei alte dimensiuni - a irealului, a impalpabilului.

De altfel, ca pentru a nu regreta parcă această clipă de neuitat, amintirea se estompează ca într-o ceaţă densă. Fărîmele visului mai persistă încă penibil ca zaţul pe fundul unei cesti de cafea, devin incoerente şi terne. În timpul zilei doar cîteva crîmpeie revin - poate - legate de un gînd sau de o vorbă. Şi apoi ciclul se repetă.

În fiecare noapte, orice om visează timp de cîteva ore şi în fiecare zi în tumultul evenimentelor matinale el deseori uită de escapadele sale nocturne...

Unii consideră că visăm în timpul somnului profund, dar visul se pare totuşi că aparţine aşa numitului somn paradoxal, cel al undelor alfa, cu relaxarea totală a corpului şi mişcările rapide ale ochilor.

Oricum, un lucru este sigur: la sfîrşitul vieţii se constată că un individ îşi petrece o treime din timpul său... dormind! Adică în medie peste 20 de ani! Iar numărul mediu de vise ale unui om este cam de o jumătate de miliard. Din care uneori nu păstrează aproape nici o amintire.

RITMURI diurne şi nocturne

- BETA (14 Hz) - ritmul de funcţionare a creierului la omul treaz
- ALFA (7-13 Hz) - ritm caracteristic stării care precede somnul profund
- TETA (4-7 Hz) şi ● DELTA (0,5-4 Hz) - cele două stadii succesive ale somnului profund

Spectator la graniţa realităţii

Incident cu efect întîrziat

PAUL IOAN

Una din problemele larg dezbătute de seriile Caietelor Societăţii Regale de Psihologie (Londra) - care a împlinit în '97, 115 ani de la înfiinţare - este următoarea: instalarea firească a unei stări de agitaţie sufletească, a unui disconfort psihic (teamă, panică, nelinişte) este o NOTIFICARE a ceea ce ar urma să se întîmple, sau a ceea ce s-a întîmplat deja? Sau este doar rodul imaginaţiei, al retrăirii unor impresii provocate de o anume lectură sau film, sau de relatarea unui interlocutor ocazional?

În faţa atîtor variante, specialistului îi este foarte greu să discearnă. El trebuie să reconstruiască un caz atît prin sondarea inconştientului persoanei respective, cît şi a realităţii. De multe ori, travaliul este enorm, iar rezultatele incerte. Iar ceea ce s-a întîmplat cu Dorothy Slims vine să întărească ideea că nici un caz nu seamănă cu altul şi că speculaţiile sînt, deseori, interminabile.

Călătorind cu trenul pe ruta Hawick - Alnwick, două localităţi din centrul Marii Britanii, Dorothy (12 ani) admiră oazele de peisaj încă sălbatic. Este calmă, la fel ca mama sa, care conversează cu o vecină de compartiment. La un moment dat este cuprinsă de o stare de nelinişte şi-i spune ceva la ureche mamei. Aceasta nu dă atenţie vorbelor ei. Îngrijorarea fiicei i se pare absurdă. Dar peste foarte puţin timp, albă de spaimă, Dorothy leşină şi îşi revine cu greu, abia cînd ajunge la destinaţie. Fata îşi întrebase mama doar atît: „Ce fel de pod este acesta?"

Cîteva săptămîni mai tîrziu, dr. Harold Timering, care o consultase pe Dorothy, îi spune dnei Slims că spaima fiicei avusese un temei logic. Unul din podurile peste care trecea calea ferată fusese reconstruit acum treizeci de ani, cînd fusese avariat de creşterea nivelului apelor rîului respectiv. Iar doctorul aflase acest „amănunt" întîmplător întrucît avea un prieten care lucra în transporturi. Dar pe Dorothy cine o „înştiinţase"? Cum s-a instalat în inconştientul ei o informaţie de pe vremea cînd nici nu venise pe lume şi despre care nici mama ei nu avea habar?

Nonşalantă, parapsihologia ar putea răspunde: retrocogniţia! Dar bazată pe ce argumente? Este vorba de fenomenul déjà vu, déjà connu (văzut şi cunoscut dinainte)? Speculaţiile ar putea merge şi spre ideea unei vieţi anterioare, şi spre un fragment de roman sau de film. Dar LOCALIZAREA şi MOMENTUL declanşării panicii rămîn inexplicabile. Să fi fost biocîmpul fetei atît de sensibil, încît a fost afectat de biocîmpul respectivei zone naturale? Greu de spus, întrucît însişi termenii folosiţi nu au o definiţie certă...

CREATURI din roiul Pleiadelor

DAN D. FARCAŞ

OZN-uri de pe celălalt tărîm

Claude Vorilhon, pilot de curse şi ziarist din Franţa, a fost invitat într-o navă spaţială de un omuleţ întîlnit în noaptea de 13 decembrie 1973. Claude face astfel mai multe călătorii spaţiale în care, după afirmaţiile sale, s-a întîlnit cu fiinţe cu o raţiune superioară numite *Elohim*. Acestea l-au invitat să le fie ambasador printre pămînteni şi să pregătească o nouă venire a lor pe Pămînt. După cum se ştie *Elohim* este în ebraică numele *plural* al Dumnezeului biblic. I se explică faptul că extratereştrii au creat specia umană acum 25000 de ani, trimiţînd apoi pentru îndrumarea ei *contactaţi* precum: *Moise, Buddha, Isus, Mahomed* sau *Joseph Smith* (întemeietorul sectei mormonilor). Aceştia sînt componenţi ai unui Dumnezeu plural şi continuă să trăiască la ora actuală pe o planetă „a celor veşnici" pe care şi eroul nostru a apucat să o viziteze. La o vizită făcută în 1993 la Moscova, Vorilhon a declarat că omul nu a fost creat nici de Dumnezeu, nici ca rezultat al evoluţiei, ci de aceşti Elohimi, după chipul şi asemănarea lor, utilizînd tehnici de inginerie genetică. Cu o altă ocazie, el declarase că un consiliu extraterestru judecă fiecare om după moarte, decizînd dacă acesta merită să fie reîncarnat pe această planetă sau va fi aruncat într-un cuptor şi distrus definitiv. Vorilhon, chemat să se alăture seriei divine menţionate mai sus, îşi va schimba numele în *Rael* şi va întemeia secta raelienilor, propovăduind pacea, iubirea şi viaţa cumpătată.

Raelienii devotaţi poartă medalioane mari, cu o zvastică în interiorul stelei lui David, promovează uneori nuditatea (pentru a putea intra mai bine în contact cu fiinţele extrapămîntene), contactele sexuale libere, inclusiv de grup, şi plănuiesc să construiască o ambasadă la Ierusalim, unde extratereştrii vor coborî în anul 2025. După părerea lor Biblia trebuie reinterpretată pentru a pătrunde înţelesul unor fapte istorisite în ea. De pildă, pomul cunoaşterii binelui şi răului ar fi după ei cărţile de ştiinţă, iar şarpele ar simboliza un grup de savanţi extratereştri care au transmis omului această ştiinţă, care iniţial fusese interzisă pămîntenilor. Turnul lui Babel era de fapt o imensă navă cosmică, zidurile Ierihonului au fost distruse cu un dispozitiv cu ultrasunete, Fecioara Maria a fost inseminată artificial de un extraterestru ş.a.m.d. „Rael" însuşi a declarat că el este rezultatul unei hibridări similare, cu sămînţă adusă din planeta „celor veşnici".

Un caz deosebit de discutat a fost cel al fermierului elveţian ciung *Eduard Meier*, cel care s-a întîlnit cu extratereştri prima oară în 28 ianuarie 1975, după care relaţiile lor au devenit sistematice. Controversatul contactat afirmă că a intrat în legătură cu creaturi din roiul stelar al *Pleiadelor* (Cloşca cu Pui), aflat la circa 400 ani lumină de noi (stele în general tinere, deosebit de active, deci improprii vieţii), între care cu blonda *Semjase*, de o frumuseţe tulburătoare în ciuda vîrstei sale de 400 de ani, care îi spunea că pămîntenii trebuie să-şi statornicească singuri, neajutaţi de nimeni din afară, pacea şi iubirea universală. În ciuda cărţilor şi numeroaselor articole pe care le-a scris, Meier a continuat să trăiască, ca şi înainte, în ferma sa. Descrierile sale, ca şi cărţile altor autori precum Gary Kinder sau Wendele Stevens, au fost însoţite de cîteva sute de fotografii şi filme, de excelentă calitate, cu OZN-uri făcute de el (cu o singură mînă, zicea, graţie concursului primit din partea extratereştrilor). Din păcate, supuse analizei cu calculatorul, imaginile s-au dovedit trucate, iar în casa lui au fost găsite şi machetele care puteau fi utilizate în acest scop.

Lista contactaţilor poate continua, la întîmplare, cu pictorul de firme american *Howard Menger*, care în cartea sa *From outer space to You* (1959), oferă numeroase scheme de maşinării imposibile, întocmite conform unor indicaţii primite de la extratereştri, sau cu *Orfeo Angelucci* din Los Angeles, cu cartea sa *Secret of the Saucers* (1955) căruia *„fraţii spaţiali" (space borthers)* îi spun că viziunea materialistă a pămîntenilor împiedică dezvoltarea spirituală a omenirii.

(Va urma)

Colivia cu IDEI

Răspunsul unui cercetător:

ECOLOGIE = ECONOMIE

MARIAN GRIGORE

Pe drept sau pe nedrept, România a fost (și încă mai este) considerată o țară bogată în resurse minerale. Dar, ca o consecință mai mult sau mai puțin firească a acestei imagini, nu arareori exploatarea zăcămintelor minerale s-a făcut conform zicalei „are balta pește...", acordîndu-se prea puțină atenție elementelor însoțitoare ale celor din producția de bază, ele ajungînd fie în haldele de steril (pierzîndu-se din punct de vedere economic), fie, și mai grav, direct în mediul înconjurător, poluîndu-l. Extragerea lor, de altfel, ar fi și imposibilă, sau, oricum, nerentabilă cu tehnologiile tradiționale existente. Între timp, firește, zăcămintele exploatate timp de sute de ani au continuat să sărăcească, impunînd creșterea cantității de minereu exploatat și prelucrat, pentru a păstra volumul producției de bază. Motiv pentru care au crescut nu doar cheltuielile, ci și poluarea.

Scurtă istorie a genezei unor idei

Au fost, însă, oameni precum *Conf. dr. ing. Gheorghe Volcovinschi*, din Baia Mare, care nu s-au împăcat cu această situație devenită aproape o fatalitate și care au încercat să găsească soluții cu adevărat revoluționare, care să permită nu doar reducerea poluării, ci și transformarea acestor adevărate otrăvuri în tot atîtea surse de materii valoroase. Motiv pentru care revista „Magazin" îi acordă acest spațiu, pentru a readuce în actualitate o serie de soluții care poartă deja girul unor brevete de invenție, așteptîndu-și doar aplicarea și sursele de finanțare.

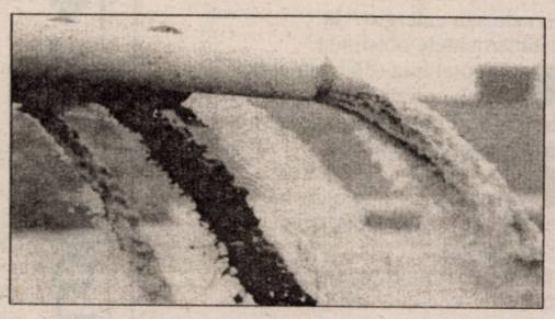

Majoritatea ideilor inventatorului Volcovinschi s-au născut din disperare și neputință. O disperare și o neputință generate de constatarea că, din ce în ce mai clar, se contura concluzia conform căreia tehnologiile tradiționale, cu toate îmbunătățirile posibile și imaginabile, reprezintă totuși soluții care și-au epuizat posibilitățile, mai ales în condițiile concrete ale zăcămintelor minerale exploatate azi în România. Orice s-ar fi întreprins în această direcție, factorul decisiv rămîne situația zăcămintelor, al căror grad de complexitate crește pe măsura sărăcirii concentrației produsului de bază, fie acesta plumbul, cuprul, zincul, aurul sau argintul. Iar elementele însoțitoare din minereu poluează nu doar mediul, ci, în cele mai multe cazuri, și produsul de bază, scăzîndu-i valoarea și utilitatea.

Factorii de poluare - o fatalitate?

„Dezvoltarea industriei, în general, și a industriei extractive de metale neferoase, în principal, a condus la creșterea însemnată a noxelor de diferite feluri, care sînt aruncate în mediul înconjurător - arată Gheorghe Volcovinschi. Factorii poluanți produși în industria extractivă de metale neferoase sînt multipli, cei mai importanți referindu-se la factorii de poluare ai apelor cu cupru, zinc, cadmiu, mangan, arseniu etc., și la factorii de poluare ai aerului cu bioxid și trioxid de sulf, plumb, cadmiu, arseniu, pulberi etc. În același timp, analiza situației privind prelucrarea materiilor prime minerale în vederea valorificării elementelor utile prin flotație arată că, în urma prelucrării minereurilor prin această metodă, rezultă concentrate plumboase care, pe lîngă plumb, conțin elemente impurificatoare, cum sînt, în principal, cuprul și zincul. Datorită tehnologiei de prelucrare a acestor concentrate, zincul nu se valorifică, trecînd în zgură. Dar prezența în zgură conduce la antrenarea unei însemnate cantități de plumb, deci la pierderi. La fel, prezența cuprului determină formarea unei cantități sporite de masă cupro-plumboasă, care, pe lîngă faptul că antrenează cantități mari de plumb ce generează greutăți în fazele următoare de prelucrare, crește și gradul de poluare.

La fel, la prelucrarea minereurilor pentru recuperarea cuprului, cantități mari de concentrate cuproase obținute prin flotație conțin cantități apreciabile de plumb și zinc. Prezența acestor elemente prezintă pericolul formării unor depuneri pe traseul instalațiilor de prelucrare metalurgică, determinînd diminuarea timpului efectiv de lucru prin opririle repetate pentru curățirea instalațiilor. Conținutul de cupru și zinc în concentratele cuproase este dezavantajos și din punct de vedere al realizării zgurii, cît și al conducerii procesului tehnologic de topire.

Intensificarea prelucrării prin flotație pentru obținerea de concentrate selective cu utilizarea de noi reactivi nu a rezolvat în totalitate problema, crescînd în același timp eforturile pentru obținerea reactivilor și tratarea unui volum sporit de ape reziduale cu conținut ridicat de impurificatori.

Ecologia ca motor al rentabilității

Cea mai mare parte a materiilor prime prelucrate pentru obținerea metalelor neferoase sînt foarte complexe. Conținutul metalelor de bază - plumb, cupru și zinc - se modifică deseori, precumpănind cînd unul, cînd altul. Pe lîngă aceste metale, în minereuri sînt conținute și o serie de alte componente valoroase, cum ar fi sulful, argintul, seleniul, cadmiul, bismutul, antimoniul, arseniul, telurul și altele. Importanța valorificării complexe pentru creșterea rentabilității producției de metale neferoase este tot atît de hotărîtoare pentru metalurgia neferoasă, ca și pentru activitatea primară de extragere și înnobilare a mineurilor, deoarece se extrag și acele componente care nu sînt plătite odată cu materiile prime.

Trebuie ținut seama de faptul că majoritatea dintre componentele însoțitoare nu numai că măresc artificial producția, ci constituie uneori și adaosuri nocive pentru producția de bază. Astfel, avînd în vedere baza de materii prime și dotările existente de prelucrare, pentru valorificarea complexă a materiilor prime minerale și reducerea poluării este necesar să se facă eforturi pentru definitivarea și implementarea unor noi tehnologii de prelucrare, de preferință hidrometalurgice.

Aspectele economice și, nu în ultimul rînd, cele de mediu au stimulat o serie de lucrări de cercetare pentru găsirea unor tehnologii noi de prelucrarea a materiilor prime minerale, care să permită valorificarea avansată a tuturor elementelor utile și eliminarea poluării."

* * *

Optimiști prin deschiderea spre viitor pe care ne silim să ne-o impunem în folosul cititorilor noștri, nu ne rămîne decît să sperăm că a sosit, în fine, timpul ca aceste tehnologii revoluționare în domeniul metalurgiei neferoase să găsească mințile apte să le aprecieze la justa lor valoare, pentru a le aplica, folosind resursele materiale pe care, oricum, România este obligată să le aloce în vederea retehnologizării acestui sector al economiei, deosebit de important, dar și deosebit de poluant.

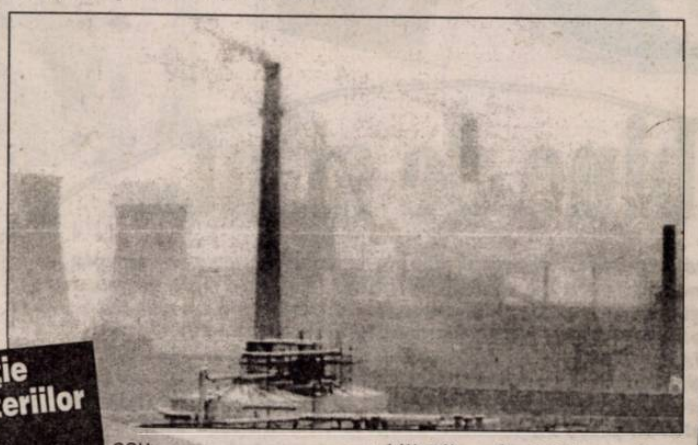

O INVENȚIE DINTR-O SUTĂ

Procedeu și instalație de prelucrare a materiilor prime minerale cu conținut de metale neferoase

Brevet nr. 111587B

Rezumat: Invenția de față se referă la un procedeu și o instalație de prelucrare a materiilor prime minerale, cu conținut de metale neferoase, în vederea valorificării avansate a tuturor elementelor utile și reducerea poluării mediului ambiant. Procedeul conform invenției constă din pregătirea și omogenizarea șarjei, compusă din material solid măcinat și soluție, tulbureala formată fiind alimentată într-un compartiment de preîncălzire și presiune cu abur, prevăzut cu un strat de umplutură sau vetre găurite sau alt sistem care are rolul de a asigura timpul necesar pentru preîncălzire și o suprafață optimă de reacție, din care tulbureala este expandată sub presiune de abur, printr-un dispersor, într-un compartiment de expandare în atmosferă oxidată, prevăzut cu un strat de umplutură ceramică sau alt material pentru a asigura în continuare o suprafață optimă de reacție, iar pentru solubilizare, se introduce soluție acidă sau alcalină la raportul lichid/solid stabilit, rezultînd un amestec de gaze și tulbureală care trece în baterii de autoclave legate în serie și montate radial sau în paralel, unde are loc definitivarea reacțiilor, după care tulbureala rezultată trece la separarea fazelor prin decantare și filtrarea, după ce în prealabil a fost adusă la parametrii optimi de lucru.

Conf. dr. ing. Volcovinschi Gheorghe, inventator

- Conferențiar la Universitatea de Nord Baia Mare, inginer chimist (specialitatea tehnologia substanțelor anorganice), specialist în ergonomie și doctorand în tehnologia neferoasă.
- 30 de ani în activitatea de cercetare în metalurgia neferoasă și 6 ani în învățămîntul superior.
- Studii de cercetare realizate pe bază de contract: 60
- Studii de cercetare proprii: 30
- Brevete de invenții în domeniul metalurgiei extractive: peste o sută.
- Brevete publicate în 1997: 3
- Propuneri de brevete înregistrate în 1997: 8
- Deținător al Medaliei Henri Coandă clasa I pentru merite deosebite în creația tehnică și a titlului de Inventator de elită clasa I.
- A realizat lucrări în următoarele domenii: tehnologii și instalații de prelucrare a materiilor prime minerale pentru separare și concentrare cu metode fizice fără reactivi; tehnologii de prelucrare a materiilor prime minerale cu metode fizico-chimice pentru separarea și concentrarea cu utilizare de reactivi și de energie produse în cadrul proceselor de prelucrare sau regenerabile și fără poluare; tehnologii de prelucrarea minereurilor oxidate cu conținut de metale neferoase grele, rare, radioactive și lantanide; tehnologii ecologice de valorificare a concentratelor complexe piritoase și a cenușelor de pirită; tehnologii de tratare recuperativă a apelor și gazelor reziduale din metalurgia neferoasă; tehnologii de prelucrarea a zgurilor și sterilelor; tehnologii de obținere a unor materiale compozite; etc., etc.

Anatomia secundei

Idei noi, mercenari proaspeți

ALEXANDRU MIRONOV

I-am întîlnit, de curînd, pe „olimpicii" echipei de informatică a României - tocmai se întorseseră de la Capetown cu o medalie de aur (Ovidiu), una de argint (Valentin) și două de bronz (Mihai și Alin), erau cu gurile pînă la urechi de încîntare (concursul, felul în care au fost primiți, perfecțiunea proprie) și, răspunzîndu-mi la un interviu pentru emisiunea „Club 2020" a TVR, mi-au declarat, aproape la unison: abia așteptăm să plecăm către marile universități americane... (Lîngă mine se aflau trei profesori de informatică tineri - aproape legendari - Drăgușin și Bătrâneanu, în al căror cerc de PC-uri de la Palatul Copiilor din București au fost șlefuiți cei mai mulți dintre medaliații României în informatică și universitarul..., „antrenorul" națională; nici unuia nu-i venise ideea de a pleca să-i antreneze pe... americani, nemți, francezi! ciudat: de ce?...)

...Ei bine, băieții noștri au unde pleca, locul lor de muncă este asigurat chiar la unchiul Sam acasă, ne asigură revista „Newsweek", printr-un articol intitulat cinic, „Avem nevoie de ajutor!" Ajutor la ce? La fleacurile astea de computere care ne guvernează viața, răspunde Asociația Americană de Informație Tehnologică (noi de ce nu avem așa ceva?), adică de meseriași ca „maeștri ai web-uri", „ingineri de sistem", „designerii intranet", „browse-iști pe Internet". De unde să-i luăm, se plîng americanii, cînd la noi, în SUA numărul de absolvenți în computeristică este în scădere (24200 în 1994, față de 42000 în 1986) și avem nevoie de 150000 de specialiști, chiar acum, și de peste 1 milion în 2005? (școala grea, tinerii americani, comozi...). De la voi, bineînțeles, din lumea Estului European sălbatic, adică pe Ovidiu, Valentin, Mihai și Alin, că tot i-ați educat în familie, școală, i-ați instruit (la ce palate ale Copiilor aveți pe acolo...), noi vi-i luăm aproape de-a gata, sigur, îi mai ducem prin universitățile noastre, și-i învățăm capitalismul și le dăm ceea ce voi nu veți putea niciodată, salarii de 100000 de dolari pe an, las'că scoatem noi untul din ei pe urmă, de milioane și milioane de dolari...

Așa stăm. Lumea merge repede înainte, cei bogați se îmbogățesc și mai mult, cei săraci, așa cum se și cade, sărăcesc și mai bine, principiul vaselor comunicante funcționează în globalitatea galopantă doar în sensul: voi ni-i dați nouă pe cei mai deștepți de la voi, anul ce vine, iar noi le dăm cetățenie, drapel nou, alt nivel de viață, ei își mai amintesc, din cînd în cînd, de locurile lor de baștină, mai trimit cîțiva dolari părinților, acasă, iar aici, la noi, vor lucra la fabuloasele proiecte pe care adesea chiar mințile lor le creează...

...Închei cu un asemenea proiect, este vorba de *arta info*. Robert Silver (a nu se confunda cu celebrul scriitor de SF Robert Silverberg) a creat un program de fotomozaicare, care pare doar o trăsnaie de adolescent. Ce face Robert: re-creează fotografii și picturi celebre din... mii de mini fotografii diferite (pot fi „pescuite" pe Internet sau scanate pe orice respectabil „Pentium").Rezultatul este... un fel de poveste, alcătuită din lanțuri de imagini, căci privind, de pildă, fotografia dlui Al Gore (vicepreședinte al SUA) poți „citi" ceva politică din minifotografiile din dreptul urechii și așa mai departe... Iar fotografia mozaicată a nu mai puțin celebrului (și drăgălașului) vrăjitor Yoda, din „Războiul stelelor", spune imaginația privitorului povești de Science Fiction pe fiecare centimetru pătrat al ei. Primul album de fotomozaicuri anunță un cîștig - fabulos - de 1 milion de dolari!

Joacă? Poate. Dar, vorba lui Faraday, la inventarea dinamului: poți ști la ce folosește un copil nou născut?

Pe fila din această săptămînă a imaginarei „cărți de bucate" ce o răsfoim conștiincios, împreună cu dv., stă scris:

Gastronomice

PRĂJITURĂ CU MERE

Sînt necesare: 125 g margarină (sau unt), 500 g făină, 2 gălbenușuri, 2 linguri smîntînă, 1-2 linguri de vin (pentru aluat) și 1,5 kg mere, 100 g nuci, 150 g zahăr, o lingură de pesmet, scorțișoară pisată.

Margarina tăiată în cuburi mici se încorporează în făină împreună cu gălbenușurile, smîntîna, vinul. Aluatul bine lucrat se lasă la frigider cel puțin două ore. (Este și mai fraged dacă îl lăsați de pe o zi pe alta). Se rad merele. Din jumătate de aluat se întinde o foaie groasă de 1/2 cm care se așază în tava neunsă. Se presară nucile, pesmetul, merele cu scorțișoară, apoi zahărul. Se acoperă cu cea de-a doua foaie. Se unge cu albuș, se presară cu bucățele de nuci trecute prin albuș. Se coace timp de 20-25 de minute la foc potrivit, în cuptor încălzit din timp. Bucățile de prăjitură tăiate nu se suprapun.

SOMNUL

și orologiul dv. interior

Mai mult de o persoană din patru suferă din cauza tulburărilor de somn. Știe oricine, somnul permite refacerea capacităților fizice și intelectuale. Se știe de asemenea azi că alternanța veghe-somn rezultă din interacțiunea mai multor substanțe corelate intim cu ritmul circadian. Numeroase studii științifice au demonstrat că la nivelul creierului există structuri specifice care controlează mecanismele trezirii și altele care intervin în menținerea somnului.

O noapte de somn este o succesiune de mai multe cicluri, fiecare presupunînd două faze: somnul lent (divizat în patru stadii, din ce în ce mai profunde) și somnul paradoxal (cel al viselor, care marchează sfîrșitul fiecărui ciclu). Cînd adormim temperatura corpului scade, inducînd somnul. În timpul somnului profund, glanda pineală situată în creier eliberează mai mulți hormoni. Între aceștia, melatonina este substanța care favorizează adormirea și ameliorează calitatea somnului paradoxal. Sub efectul întunericului glanda pineală eliberează melatonina, al cărui procent este maxim între orele 1 și 5 dimineața.

Stăpînind bine acest complicat proces, specialiștii oferă și soluții eficiente în cazul supărătoarelor tulburări ale somnului, în afara medicamentelor tradiționale.

- Fototerapia (expunerea la lumină albă de intensitate puternică, la anumite ore ale zilei) poate induce stabilizarea orelor de odihnă nocturnă.
- Un tratament prin cronoterapie poate repune orologiul interior la... oră exactă.
- Homeopatia este și ea o soluție în cazul persoanelor surmenate, stresate sau „alergice" la medicamentele obișnuite.
- Oligoterapia (cu magneziu, cupru, cobalt, litium, aluminiu...) poate rezolva cu succes problemele de somn.
- Secvențele de relaxare instaurează automatisme care permit controlul respirației și relaxarea musculară. De aici pînă la inducerea somnului, atunci cînd doriți, nu este decît un pas...

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc Z.M., am 47 de ani și sufăr de epilepsie. În ultimul timp boala se agravase supărător. În ciuda medicamentelor luate, făceam crize dese, ce durau și cinci minute. În această fază am apelat la tratamentul bioenergetic practicat de doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacități extrasenzoriale de categorie internațională. În mod miraculos, după primele zece ședințe m-am simțit foarte bine. Crizele aproape au dispărut. Pentru consolidarea stării de sănătate am revenit cu încredere la o nouă serie de tratament"...

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

TALONUL NR. 4

Numele și prenumele pacientului.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil până la 28 februarie 1998 ●

Programări la telefon: 6862046

10% REDUCERE adică 25000 lei

INDISCREȚII

5 infernale PERSONALITĂȚI...

Victoria, bruneta seducătoare, vulcanica Geri, alias Ginger, Emma, „Baby Spice", femeia-copil, Mel C, atleta sălilor de gimnastică și Mel B, tigresa neagră sînt starurile engleze ce i-au bătut pe Beatles în privința albumelor vîndute. Primul lor album s-a vîndut în întreaga lume în 18 milioane de exemplare și protagonistele speră să nu poată fi prea curînd depășite de vreo altă formație...

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

E bine de știut...

Puteți atenua sau chiar stinge unele dureri sîcîitoare prin simpla presare a unor zone de pe suprafața mîinii. Reflexologia vă poate veni în ajutor cu condiția să cunoașteți punctele cheie. Iată localizarea acestora și corelarea cu diverse maladii. Oricum, reflexologia nu ține loc de consultarea medicului, ci rezolvă pe moment indispoziția generată de dureri. Încă un detaliu: nu este recomandat să uzeze de ea persoanele accidentate sau femeile însărcinate. În privința tehnicii propriu-zise trebuie spus că punctele, după ce au fost identificate, se masează prin presiuni succesive, de 10 pînă la 60 de ori. Avem în vedere mîna dreaptă, dacă durerea este localizată în partea stîngă a organismului și cea stîngă, dacă durerea este pe dreapta.

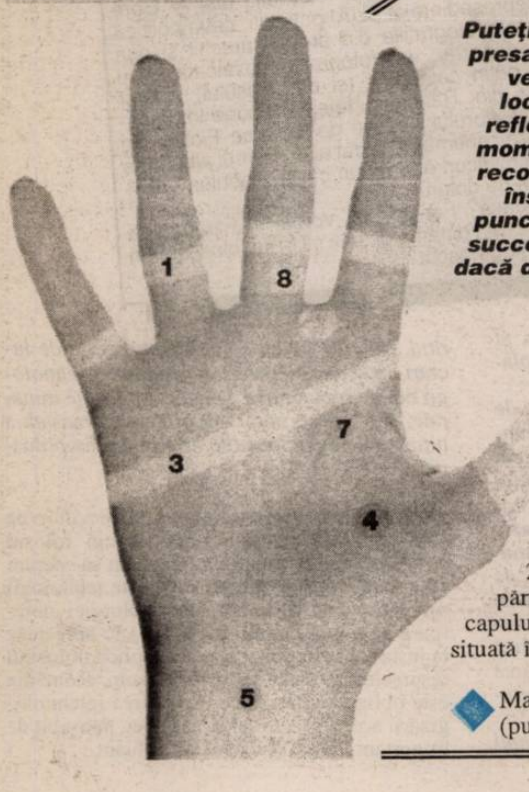

- Masați punctele 1+2 în cazul durerilor de cap, datorate adesea unei tensiuni a gîtului. Masați punctele 1 de la nivelul articulației degetelor și, apoi, punctul 2. Concentrați-vă asupra părții superioare ce corespunde capului. Sfîrșiți masînd pielea situată între degetul mare și arătător.
- Masînd „zona diafragmei" (punctul 3) vă puteți relaxa cu ușurință toți mușchii corpului. Dacă veți continua cu masarea zonei suprarenale (4), starea dv. se va ameliora simțitor.
- Sucurile gastrice vor circula mai ușor și veți scăpa de indigestie dacă veți masa punctul corespunzător stomacului (7). Dacă indigestia este datorată stresului, masați și punctul suprarenal (4).
- Dacă ciclul este însoțit de dureri, masați punctele corespunzătoare ovarelor (5), la limita inferioară a mîinilor, pe ambele fețe. Apoi masați punctul ce reglează hormonii (6), presînd ușor vîrful fiecărui deget.
- Dacă vă simțiți ochii obosiți, masați ușor punctele reflexe corespunzătoare ochilor (8) adică mica porțiune de piele situată între index și degetul mijlociu.
- Dacă aveți părul gras și mătreață, suprapuneți palmele una peste cealaltă, fiecare deget călcîndu-se perfect, presați conștiincios, timp de un minut și, ca prin minune, problemele dv. capilare vor dispărea.

Medicul vă răspunde

● *Paula S. din Poenarii de Munte(?), ne adresează următoarele rînduri: „Deşi sînt o cititoare fidelă a revistei „Magazin", abia acum îndrăznesc a vă scrie în legătură cu o problemă de ordin medical. Vă rog să-mi răspundeţi la o întrebare, nu ştiu cît de simplă este. Există în Bucureşti spitale cu secţie de chirurgie plastică? Dacă da, mi-ar fi de mare ajutor să ştiu cît ar costa o operaţie de corecţie a nasului şi, eventual, mijloacele de transport cu care aş putea ajunge acolo".*

Stimată D-nă Paula S., cum am senzaţia că vă aflaţi cu domiciliul mai aproape de Braşov decît de Capitală (Poenarii de Munte?), şi cum operaţia de chirurgie plastică pe care doriţi să o faceţi nu este dintre cele mai complicate, v-am recomanda să vă prezentaţi la secţia de chirurgie plastică de pe lîngă Spitalul din Braşov, condusă de medicul primar cu mare experienţă în domeniu, Dl Dr. Valentin Aburel, în măsură să vă consulte în prealabil şi să decidă ce este de facut. Dacă doriţi însă să faceţi această intervenţie chirurgicală în Bucureşti, (bolnavii au adeseori preferinţele şi părerile lor, de care este bine să ţinem seama), vă puteţi prezenta la Spitalul de chirurgie plastică de pe Calea Griviţei Nr.218, spital ce funcţionează acum în localul fostei Maternităţi Steaua. Orice salariat de la Gara de Nord vă poate spune cu ce mijloace de transport se ajunge acolo, iar la spital veţi afla toate celelalte date care vă interesează.

Dr. ANDREI ONU

CEAIUL, băutură-remediu!

MOTTO: „Ceaiul împrospătează trupul, frăgezeşte inima, deşteaptă gîndirea şi întăreşte mintea".

Un grup caracteristic de substanţe chimice conţinute de frunzele de ceai ţine de acela al catechinelor. Fiziologilor le este cunoscut aşa-numitul proces al peroxidării, respectiv al autooxidării grăsimilor, în virtutea căruia în organism apar o serie de peroxizi, exercitînd efecte nocive asupra metabolismului în general, ca şi asupra aceluia celular în particular. Ei bine, catechinele declanşează, în schimb, o evidentă acţiune antioxidantă, împiedicînd efectele nocive semnalate. Tot catechinelor le mai sînt proprii certe acţiuni antimicrobiene, ca şi menţinerea la un nivel convenabil al acizilor graşi nesaturaţi, de unde şi un efect fortificant al capilarelor şi un efect benefic în metabolismul colesterolului.

Alte calităţi ale ceaiului ţin de grupul compact de vitamine - C, F, P, K şi B2 - pe care le conţine. Există *varietăţi de ceai care conţin de 3-4 ori mai multă vitamină C decît chiar sucul de lămîi sau portocale.* Ceaiul verde, de exemplu, are de zece ori mai multă vitamină C decît ceaiul negru.

Avînd în vedere conţinutul bogat în vitamine al acestei băuturi-remediu, ar trebui, teoretic, ca băutorii de ceai să fie mai sănătoşi decît aceia care nu îl folosesc. Şi, într-adevăr, aşa este. Statistici cuprinzătoare efectuate în diverse arii de pe mapamond ne demonstrează aceasta. În Turkmenia, de exemplu, dizenteria reprezintă o „rara avis", respectiv o pasăre rară, deci o excepţie pe aceste meleaguri, iar în China, litiaza biliară şi renală sînt extrem de reduse.

Un medic din Batumi, şi anume Megaloblişvili, susţine pe baza cercetărilor sale că ceaiul atenuează procesele inflamatorii din cadrul bolii reumatismale, ca şi din hepatita cronică. Tot ceaiul influenţează în mod favorabil sănătăţii hipertensiunea arterială şi ateroscleroza - aceste flageluri ale civilizaţiei moderne. La rîndul lor, doi cercetători japonezi, Teijdi Ugai şi Enzi Hayashi, fac o observaţie şocantă: supravieţuitorii cataclismului nuclear de la Hiroshima, care s-au refugiat în oraşelul învecinat - Udji -, reputat prin întinsele sale plantaţii de ceai, au suportat incomparabil mai bine rigorile iradierii. Dacă aceste cîteva argumente v-au convins să deveniţi fideli băutori de ceai, vă propun să vă notaţi şi să puneţi în practică reţeta, pe care a folosit-o cu ardoare pictorul rus A. Talalaev, un împătimit al acestei băuturi: doza optimă este de două linguriţe de ceai la o cană obişnuită de apă. Ceaiul se pune în ceainic şi, peste el, se toarnă apă clocotită, care nu va umple însă decît 2/3 din ceainic. Ceainicul se va acoperi apoi cu un şervеţel de in, spre a împiedica evaporarea uleiurilor volatile ce imprimă băuturii în cauză arome de o deosebită valoare gustativă şi olfactivă. Tot spre a se păstra aceste arome, ceaiul înainte de preparare va fi ţinut numai în vase de porţelan.

ARCADIE PERCEK

3 kilometri de mers asigură o viaţă lungă

Trei kilometri sînt de ajuns să fie parcurşi în fiecare zi şi astfel se reduce riscul morţii premature la jumătate, potrivit unui nou studiu publicat de The New Journal of Medicine.

Între anii 1980 şi 1982 cercetătorii au început studiul pe 707 de pensionari nefumători, cu vîrste cuprinse între 61 şi 81 de ani, care a durat o perioadă de 12 luni.În timpul studiului au murit 207 oameni. S-a ajuns la concluzia că 43,1% din cei care au mers mai puţin de un km au decedat, în timp ce doar 21,5% din cei care au mers mai mult de 3 km au murit. S-a stabilit de asemenea că principala cauză a morţii celor implicaţi în studiu a fost cancerul. Dintre cei care mergeau mai puţin au decedat 13,4%, spre deosebire de 5,3% din cei care mergeau mai mult de 3 km pe zi.

Cercetătorii au concluzionat că mersul „poate fi un factor în reducerea riscului mortalităţii premature în cazul oamenilor mai vîrstnici". Ei au speculat că acest beneficiu poate proveni ca efect al mersului asupra hipertensiunii, nivelului de lipide, totuşi cercetătorii au acceptat că mersul pe jos duce la o viaţă mai sănătoasă în general.

Maimuţele fac victime

Un cercetător de la o universitate din Atlanta a murit în urma contactării herpesului B de la o maimuţă. Cercetătorul, o femeie tînără, a fost izbită în ochi de un lichid încă neidentificat, în timp ce se plimba pe lîngă cuşca unei maimuţe, spune un coleg de-al ei. Femeia nu a dat importanţă incidentului decît după 10 zile, cînd au apărut simptomele.

Herpesul B este un virus comun la maimuţe, dar care este mortal în cazul oamenilor, 70% din oamenii care contactează virusul decedînd. Aproape 40 de cazuri au fost raportate din 1993. Primul caz de herpes B a apărut în 1991, cînd un veterinar l-a contactat de la o maimuţă aflată la un centru de cercetare.

Cel mai simplu mod de a fi infectat este prin muşcături sau zgîrieturi, în cazul în care se intră în contact cu salivă, secreţii sau ţesuturi.

ALIMENTELE - hrană şi medicament (2)

DIETOTERAPIE

Vom încerca să pătrundem în secretele sănătăţii prin alimentaţie conform tradiţiei chineze. Ne va fi mai uşor să înţelegem o mulţime de lucruri despre propriul corp, despre procesele complexe care au loc în interiorul său în funcţie de alimentaţie, precum şi despre efectele miraculoase pe care alimentele le pot avea asupra noastră.

În China, prima lucrare fundamentală despre tradiţia alimentaţiei a fost publicată în anul 652 D.C. avîndu-l ca autor pe Sun Shu Mao (581-682), un medic rămas peste secole în memoria chinezilor ca un mare specialist în plante medicinale şi acupunctură, care călătorea veşnic nedespărţit de sacul său cu ierburi şi de tolba cu acele de aur pentru acupunctură. Pînă la sfîrşitul celor 101 ani ai vieţii sale, Sun Shu Mao a crezut în ideea că viaţa unui om valorează mai mult decît o mie de uncii de aur, motiv pentru care şi-a intitulat lucrarea publicată: „Bazele Celor O Mie De Uncii De Aur". Cartea conţine treizeci de capitole, punînd în discuţie tratamentele prin dietă alimentară ale foarte multor afecţiuni. De pildă, tratamentele pentru guşa tiroidiană, hemeralopia nocturnă („orbul găinilor") şi beri-beri reprezintă succese răsunătoare. Într-un mod remarcabil, Sun Shu Mao a observat că majoritatea pacienţilor săi suferinzi de guşă tiroidiană erau consumatori permanenţi de apă de munte. Astfel, el a elaborat o dietă în care a introdus patru ingrediente esenţiale: varecul, iarba de mare, tiroidă de miel şi de porc. Pentru hemeralopie a introdus un tratament pe bază de ficat de vită, porc şi miel. Conform teoriei sale, „ficatul este asociat cu ochii, iar ficatul de animal poate îmbunătăţi starea ficatului uman, care, la rîndul său, va îmbunătăţi vederea". Acest raţionament este aplicat şi astăzi în dietoterapia chineză. Cît despre beriberi, formula de terapie a lui Sun Shu Mao constă din şimburi de caise, lapte de vacă şi tărîţe de orez.

Cum ar putea fi evaluate, în termenii medicinii moderne, formulele dietetice ale „bunicului" Sun Shu?

Astăzi ştim că guşa tiroidiană se datorează lipsei de iod din alimentaţie; ori, este limpede că dieta concepută de tămăduitorul rătăcitor conţine din plin acest element. Referitor la tratamentul deficienţei de vedere pe timp de noapte, este cunoscut faptul că aceasta are drept cauză carenţa vitaminei A, iar ficatul multor animale este o sursă excelentă de această vitamină.

Formula de vindecare prin dietoterapie pentru beri-beri creată de Sun Shu are surse incontestabile de vitamină B1 (tiamina), necesară unui organism căzut pradă acestei afecţiuni tocmai ca efect al lipsei vitaminei B1 (adesea, în China, consumul exagerat de orez glasat a provocat îmbolnăvirea de beri-beri; de aceea multe reţete alimentare tradiţionale chineze conţin şi tărîţa de orez).

Fără a intenţiona să deschidem aici un conflict cu specialiştii în medicina hipocratică, vom încerca să răspundem la întrebarea: „Este oare adevărată sau suficientă afirmaţia că afecţiunile luate în discuţie de noi mai sus sînt provocate numai de deficienţele de iod, vitamina A, respectiv vitamina B1?"

Întrebarea îşi are suportul în faptul că plantele medicinale chineze care tratează aceste afecţiuni nu conţin aceste substanţe.

În 1972, în numărul 6 al revistei „Chinese Herbs Reporter", Institutul de Cercetări Farmacologice din provincia chineză Jilin comunica utilizarea a trei prescripţii medicale pentru tratarea guşei tiroidiene sub forma unor tablete realizate din extracte de plante:

● prima prescripţie medicală conţinea frunze de salcie (Salix Babylonica), fiecare tabletă avînd 0,5 g, echivalentul a 2 g de frunze uscate;

● a doua conţinea frunze de salcie combinate cu iarbă de mare, fiecare tabletă fiind de 0,5 g, echivalentul a 2 g frunze uscate de salcie şi 0,5 g iarbă de mare uscată;

● a treia conţinea tot frunze de salcie, la care se adăugau seminţe galbene (Dioscurea Bulbifera) şi seminţe albe (Stephania Cepharanitha Hayata), din care fiecare tabletă de 0,5 g echivala cu 0,6 g frunze uscate de salcie, 0,6 g seminţe galbene uscate şi 0,1 g seminţe albe uscate.

În cursul unui tratament, un bolnav adult trebuia să îşi administreze 8 pînă la 15 tablete pe zi împărţite în trei doze, timp de două luni.

Rapoartele clinice au arătat că a treia reţetă a dat cele mai bune rezultate: în 100% din cazuri s-au înregistrat ameliorări, 44,8% dintre bolnavi vindecîndu-se complet. Cercetările efectuate în China modernă au dovedit prezenţa a 1500-2000 mg iod la fiecare 100 g frunze uscate de salcie.

În cea de-a doua reţetă, iarba de mare conţine iod din plin. În cea de-a treia prescripţie, însă, seminţele galbene conţin diosgenină, iar cele albe, trilobină; nici una nu are în componenţă iodul. Şi totuşi, cea de-a treia reţetă a dat rezultatele cele mai bune.

În principiu, toate formulele tradiţionale chineze destinate tratării guşei tiroidiene conţin din abundenţă iod (mai ales iarba de mare, algele de mare). În acelaşi timp, însă, aceste formule cuprind şi alte ingrediente, lipsite de iod. Astfel de formule, bazate pe experienţa milenară a medicinii tradiţionale chineze, deşi se dovedesc foarte eficiente, nu pot fi înţelese din perspectiva medicinii occidentale. Cu toate acestea, reţetele de mai sus tratează cu succes pînă şi tumorile tiroidiene.

În numărul 2/1964 al revistei chineze „Fujian Medical Journal" este prezentat raportul a doi medici care au tratat 25 de cazuri de tumori tiroidiene cu ajutorul seminţelor galbene (Discorea Bulbifera), obţinînd vindecarea în 80% din cazuri şi nici un efect la restul bolnavilor. Aceiaşi medici chinezi raportează că alţi 10 pacienţi au fost trataţi în exclusivitate cu iod, obţinîndu-se în acest caz numai 2 vindecări, restul pacienţilor neînregistrînd nici o ameliorare.

ADRIAN FLOREA

(Va urma)

Terapie naturală

CEAPA

Cercetătorii au stabilit că *CEAPA* - în afara faptului că este folosită în majoritatea tradiţiilor culinare - natura a înzestrat-o şi cu o serie de componente absolut necesare sănătăţii fiinţei umane, cum ar fi: vitaminele A, B şi C, acizii fosforic şi acetic, uleiuri volatile, oxilaze şi alte enzime; oligoelemente (sodiu, calciu, fosfor, potasiu, iod, carbon, siliciu, clor); fitoncide (substanţe naturale cu proprietăţi antiseptice), glucochinină etc. - elemente fără de care viaţa fiinţei umane nu ar fi posibilă.

Redăm în continuare modalităţile de folosire a cepei:

- *Intern:* în afecţiunile respiratorii, guturai, faringită, bronşite, astm - se prepară o infuzie de 5 cepe potrivite şi muguri de brad la un litru de apă, în care se adaugă 10 grame de miere; se administrează cîte 1-2 căni pe zi; în retenţie hidrică şi clorosodică, edeme cardiace şi renale, pleurezie, ascită, oligurie, în varice şi tromboflebite - suc de ceapă şi miere; în ateroscleroză, parazitoze intestinale, surmeaj fizic şi intelectual, în astenie, prostatită - tinctură din 2 linguriţe pe zi, cîte 10 zile pe lună, timp de 6 luni pe an; în infecţii urinare intestinale şi respiratorii, în insomnii, litiază urică, gută - decoct - 2 căni pe zi; în diabet, obezitate şi gripă.

- *Extern:* în abcese, panariţii, furunculoză - se aplică cataplasme din ceapă coaptă la cuptor: înţepături de viespe - se freacă zona respectivă cu o felie de ceapă, timp de 1-2 minute; în degerături, crăpături, migrene, surditate, ţiuituri, nevralgii dentare, negi, ulcere, arsuri, ţinţari (pentru a-i alunga).

- *Intern:* ceapă crudă, folosită zilnic în toate curele naturiste, stimulează sistemul endocrin şi capacitatea de autoapărare a organismului; are efecte sedative şi diuretice; ceapa preparată termic are în special efecte digestive şi respiratorii (emoliente şi expectorante). Pacienţii care nu suportă ceapă o vor folosi coaptă la cuptor. Contra reumatismelor se foloseşte decoct din 3 cepe tăiate (necurăţate de foiţele învelitoare) la 1 litru de apă; se fierb timp de 15 minute, se strecoară şi se bea cîte un pahar dimineaţa şi seara la culcare. În indigestii, balonări, colici abdominale, contra gripei - se foloseşte supa de ceapă (2 cepe tăiate în felii subţiri la 0,5 litri de apă, macerate - un pahar între mese şi un pahar la culcare, timp de 15 zile). Contra diareei - o mînă de foi de ceapă subţiri, brune la un litru de apă, date în clocot din care se administrează cîte 0,5 litri pe zi; contra diareei la sugari - infuzie timp de două ore din 3 cepe tăiate, la un litru de apă dată în clocot - se îndulceşte cu zahăr.

- *Extern:* în abcese, ulcere, panariţii, arsuri, plăgi atone - ceapa coaptă are proprietăţi depurative cutanate, la fel ca şi varza; în situaţiile cînd unghiile se rup foarte uşor, ele îşi recapătă elasticitatea dacă se ung cu suc de ceapă, astfel: se taie ceapa în două şi, cu jumătatea secţionată, se freacă de mai multe ori patul unghiei; se poate folosi şi ceapa stoarsă sau dată pe răzătoare.

DUMITRU RĂDUCANU

Călătorie în Cosmos

Cometa cu trei cozi!

Ecourile cometei Halle-Bopp s-au stins acum. Descoperită în iulie 1995 de doi astronomi experimentați, Alan Halle și Thomas Bopp, ea a creat un adevărat delir în rîndul astronomilor amatori. Astfel, poze cu cea mai strălucitoare cometă din 1811 încoace au invadat rețeaua de Internet, iar observatoarele din întreaga lume nu mai conteneau să facă tot felul de calcule asupra sa. Pe de altă parte, Halle-Bopp a dus la sinuciderea în masă a mai multor membri ai unor secte fanatice, oameni care credeau că Halle-Bopp venise... să-i ia și să-i ducă spre un nivel superior al existenței(!) Și cum nici cercetătorii nu puteau să aibă liniște într-un asemenea vacarm, a trebuit să se declanșeze și aici un mic scandal: Halle-Bopp avea trei cozi! Prima imagine a celei de-a treia cozi a fost luată în 18 aprilie de o echipă de europeni de la Institutul Isaac Newton din Insulele Canare. Ea a relevat o coadă subțire de sodiu atomic, avînd dimensiunile de 48000000 km lungime și 640000 km lățime. Totodată, această coadă era la aproximativ 180º față de Soare. Din luna mai, alte imagini au început să apară, la diferite institute din toate colțurile lumii. „În datele noastre ea este de aceeași mărime cu cozile de praf cosmic și se lățește odată cu depărtarea de cometă. De asemenea, ea este și puțin curbată" - spune astronomul Jody Wilson de la Universitatea din Boston. „Echipa europeană sugera că această coadă e formată din sodiu scăpat direct din nucleul cometei" - continuă Wilson. Dar atunci de ce este atît de subțire? El și colegii săi au o altă teorie. Ei susțin că sodiul atomic provine direct din cele două cozi de praf. Dar cum? Praful, datorită vitezei cometei, se strînge în spatele ei formînd două cozi. Acestea, datorită atracției gravitaționale a Soarelui, iau o formă curbilinie. Acum, sodiul atomic este influențat și de radiațiile solare, care îl obligă să se strîngă în partea opusă Soarelui. Astfel, se formează o a treia coadă, care nu poate fi văzută decît cu telescoapele foarte puternice. Anul trecut cometa Hyakutave avea foarte mult sodiu în compoziția ei, dar cu toate acestea a fost foarte greu de depistat, iar de o a treia coadă, nici vorbă. „Cometa avea atît de mult sodiu atomic în compoziție, încît aproape înghețase. Doar ce se topea datorită frecării se putea observa și de aceea a pus pe mulți în derută." - spune Wilson, dorind astfel să arate de ce o a treia coadă este atît de rară.

Ghețari lunari?

Este gheață pe Lună? Aceasta este ultima problemă care a intrat în atenția institutelor de cercetare din întreaga lume. În 1994 modulul Clementine scana prin radar Luna pentru a încerca să dea un răspuns la această întrebare. În urma acestei operații s-a putut constata că există cîteva urme de gheață la polii Lunii, în cratere ce nu au văzut niciodată lumina Soarelui. Subiectul părea încheiat, dar în iunie 1997 cercetătorii de la Observatorul Arecibo au făcut o nouă scanare a Lunii, de data aceasta cu cel mai mare radio-telescop din lume. Și stupoare! Pe harta întocmită de ei, care putea arăta amănunte de pînă la 122 m, nu era aproape nici un indiciu că pe Lună ar exista gheață. Mai mult, puținele spoturi luminoase care ar fi trebuit să indice gheață se aflau în zone în care ajungeau razele solare. În concluzie, acolo nu putea fi gheață. Unul dintre cei care au asistat la aceste observații, este vorba de Donald Campbell de la Cornell, este de părere că radarul ar fi putut fi păcălit de suprafața accidentată din interiorul craterelor lunare, deoarece aceasta afectează radarul în mod similar cu gheața. Chiar dacă rezultatele modulului Clementine par să fie greșite, ele au fost introduse în baza de date a modulului Lunar denumit Lunar Prospector. Lansat la data de 7 ianuarie 1998, el va avea menirea de a colecta date despre compoziția chimică a solului lunar.

Grupaj realizat de ALEXANDRU DAN

Pe urmele lui Racoviță

Teodor Negoiță
ȘPRE POLUL SUD

La data de 5 ianuarie 1998, Teodor Negoiță, Directorul Centrului Român de Cercetări Polare, a plecat în Antarctica pentru o perioadă de șase luni, ca participant la cea de a 43-a expediție antarctică rusă. El va activa în cadrul echipei de glaciologi a Institutului Arctic și Antarctic Rus. În această a opta expediție polară, Teodor Negoiță va efectua cercetări în cinci puncte distincte de pe coasta de est a Antarcticii. Iată ce a declarat Dl. Negoiță revistei noastre înainte de plecare...

O expediție inedită

Ne vom îmbarca pe spărgătorul de gheață „Akademik Fedorov", la Sankt Petersburg. După o escală la Capetown, expediția se va îndrepta spre Antarctica, urmînd să se atingă pe rînd zonele din apropierea unor stațiuni de cercetare rusești de pe coasta continentului înghețat. De menționat că o etapă a programului este rezervată pentru cercetări oceanografice în Golful Prydz.

În ceea ce privește programul științific, el se va axa pe recoltarea de probe de sol și gheață în vederea continuării tematicii de cercetare aprobată de Ministerul Cercetării și Tehnologiei.

Importanța expediției constă, printre altele, în faptul că, atingîndu-se cinci zone ale continentului antarctic, situate la sute de kilometri una de alta, se va permite recoltarea unei mari diversități de probe. O parte dintre determinări se vor efectua în stațiunile rusești, iar restul probelor se vor analiza în laboratoarele din țară. Între prima stațiune și stațiunea Mirnîi, vom parcurge pe jos și cu vaporul peste patru mii de kilometri de coastă.

Programul Român de Cercetări Polare se va extinde prin începerea unui studiu de izotopi stabili și instabili. Recoltările se vor face în calota Antarcticii.

La finele anului 1998, România va putea comunica țărilor din Tratatul Antarctic primele rezultate științifice actuale obținute în cadrul Programului Român de Cercetări Polare.

Această expediție inedită, sprijinită financiar de Banca Comercială Română, va permite și studierea unei posibilități de amplasare în viitor a primei stațiuni românești de cercetări polare în Antarctica.

Deșertul de gheață

Antarctica este un continent înghețat, aflat la capătul lumii, tot atît de mare cît Statele Unite. Calota glaciară are o grosime medie de 2500 m, în unele locuri atingînd 4500 m. Gheața, cu un volum total de 30 milioane m^3, reprezintă 90% din totalul de gheață de pe întreaga planetă și 70% din conținutul în apă dulce al acesteia. Dacă gheața Antarcticii s-ar topi, nivelul oceanelor ar crește cu 70 m!

În Antarctica clima este aspră și foarte friguroasă. Este un imens platou glaciar, care reflectă 80-90% din razele solare. Temperatura scade treptat cînd avansăm de pe coastă și urcăm pe platou în direcția Polului Sud, situat la o altitudine de 2800 m. În timp ce în lunile calde (decembrie și ianuarie) temperatura variază de la +2ºC, la -35ºC, în lunile reci (iunie-august), ea variază între -25ºC și -70ºC. Temperatura cea mai joasă de pe planetă (-89,3ºC), a fost înregistrată la stațiunea rusă Vostok, pe platou, la 3500 m altitudine.

Aceste temperaturi joase împiedică precipitații importante (3 cm/an la Pol), ceea ce face din Antarctica cel mai mare deșert din lume.

Vînturile, relativ moderate pe platoul central, se accelerează pe măsură ce ne apropiem de coastă, unde ele pot atinge viteza excepțională de 322 km/oră, viteză înregistrată la baza franceză Dumont d'Urville. Flora se limitează la mușchi și licheni, excepție face Peninsula Antarctică unde cresc două specii de plante ceva mai evoluate. Clima ostilă exclude orice formă de viață în interiorul continentului.

Numeroase varietăți de mamifere și păsări trăiesc pe coastă și se hrănesc cu produse marine, între mamifere cele mai reprezentative fiind focile iar între păsări, pinguinii.

Apele Oceanului Austral sînt cele mai bogate din lume, iar Antarctica deține importante resurse minerale și petroliere.

Țările semnatare ale tratatului s-au pronunțat pentru cercetarea și protecția Antarcticii, acest continent alb și inospitalier devenind un „continent al păcii".

Șase luni de cercetări

Cum spuneam, plecarea în expediție are loc din Sankt Petersburg (7-8 ianuarie 1998) cu vaporul Akademik Fedorov pe traseul Capetown - Coasta estică a Antarcticii. O dată ajunși pe continentul antarctic, se vor cerceta zone din preajma stațiunilor Novolazarevskaia, Molodejnaya, Druzhnaia-4, Progress și Mirnîj, apoi se va pleca la Hobart, în Australia. Se preconizează cercetări în Golful Prydz.

Se va reveni apoi la Capetown, după care urmează întoarcerea la Sankt Petersburg (7-8 iulie 1998).

Pe parcursul acestor șase luni, principalele teme de cercetare vor fi următoarele:

- Studiul radioactivității și gradului de poluare în zonele polare;
- Studii de biochimia frigului, realizate în colaborare cu Facultatea de Chimie Alimentară din Galați, D-na Prof. Dan Valentina;
- Studiul microorganismelor din zonele polare și utilizarea lor în industrie;
- Studiul potențialului tropic, biotic și enzimatic al solurilor reci, în colaborare cu Dr. Ing. Gheorghe Ștefanic.

Ne-am propus, de asemenea, testarea de noi concentrate alimentare obținute prin cercetare în cadrul Centrului Român de Cercetări Polare.

„Acum, ori niciodată!"

Prof. FLORIN ZĂGĂNESCU

După catastrofa de la 27 ianuarie 1967 și discordia amplificată de „Raportul celor 3000 de file", NASA părea în fața unui colaps, la fel ca și Programul Apollo; realizările tehnice ultraperformante aferente programului, ca și perseverența specialiștilor implicați au permis recuperarea, dar cu prețul unor eforturi adesea supraomenești...

Astfel, pînă cînd Boeing nu și-a inaugurat la Seattle imensa fabrică de „jumbo-jet"-uri, cea mai mare construcție din SUA a fost clădirea de asamblare a rachetelor Saturn denumită VAB (Vehicle Assembly Building) de pe Insula Merritt; aceasta are cu adevărat „dimensiuni faraonice": înălțime 157,6 m, lungime 216 m și lățime 154 m, ceea ce corespunde la un volum de 350 de mii de metri cubi!

Pentru proiectanții de la Huntsville și pentru toți cei de la Cape Canaveral, testarea ansamblului Saturn 5 + CSM Apollo din noiembrie 1967 - denumit codificat Apollo-4, - și care a durat 8 ore și 40 de minute, a reprezentat așa numitul „semnal verde" pentru relansarea programului cu șanse certe de succes.

Se spune că, în dimineața zilei de 9 noiembrie, la orele 7 a.m. cînd uriașa Saturn-5 își lua cu greu startul de pe rampa 39, dr. Wernher von Braun, urmărind prin binoclu lansarea, se ruga efectiv de racheta Saturn cu cuvintele: „Go, baby, go... please!" La fel, dr. Arthur Rudolph, responsabil pe atunci cu buletinele de modificări, care împlinea șase decenii de viață chiar în acea zi, ar fi afirmat: „A fost cel mai minunat cadou de ziua mea!".

Remember

După ce, la 22 ianuarie 1968, timp de 8 ore în regim automat, ansamblul Saturn-1B + Modulul lunar a fost testat sub denumirea de Apollo-5 și a dat deplină satisfacție, a fost parcurs, la 4 aprilie 1968 un nou test pentru ansamblul Saturn-5 + CSM, denumit acum Apollo-6. Rezultatele au fost din nou îngrijorătoare și păreau să compromită succesul programului: motoarele etajului al 2-lea al giganticei rachete s-au oprit înainte de termenul fixat prin proiect, iar motorul-rachetă de pe etajul al 3-lea, pur și simplu a refuzat să fie repornit pe orbită!

Au urmat săptămîni de investigații febrile și, în final, cei de la Huntsville au găsit „vinovații": vibrațiile! Înlăturarea acestora ca urmare a unor activități desfășurate zi și noapte, a permis în iunie același an, ca pentru prima dată în Era Spațială SUA să dispună de un lansator sigur și operațional mai puternic decît ceea ce construiseră și testaseră cei din fosta URSS, pînă la acea dată...

Astfel, în octombrie 1968, la numai 21 de luni de eforturi uneori supraomenești care se scurseseră de la catastrofa de pe rampa 34 de la Cape Canaveral, NASA a putut lua decizia, capitală pentru Programul Apollo, ca racheta Saturn-1B să lanseze pe o orbită circumterestră o cabină Apollo, avînd la bord un echipaj format din trei astronauți! Totodată, s-a anunțat că, dacă totul se va desfășura în continuare normal, SUA va fi în măsură ca, pînă la finele anului 1969, să lanseze un echipaj spre Lună!...

(Va urma)

În Anzii peruvieni a fost descoperit

UN TEZAUR

comparabil numai cu cel al lui Tuthankhamon!!

GABRIEL TUDOR

Tezaurul este, totodată, şi cel mai vechi găsit, pînă acum, pe întreg teritoriul sud-american.

Artizanul acestei extraordinare descoperiri este japonezul Yoshio Onuki, director al Misiunii Arheologice pentru America, din cadrul Univeristăţii din Ciudad de Mexico. Împreună cu o echipă de arheologi peruano-niponi, Onuki desfăşoară cercetări în masivul La Copa, din Anzii peruvieni, încă din 1988. Dar încununarea acestor lungi ani de strădanii şi eforturi a apărut, chiar dacă după zece ani: în complexul arheologic de la Kuntur Wasi („Casa Condorului", în limba indienilor quechua), situat la circa 900 km nord-est de Lima, a fost găsită o mumie împodobită cu aur. Aur care nu este numai foarte mult (singurul tezaur de asemenea dimensiuni este poate cel al lui Tuthankhamon), ci şi foarte vechi, el datînd din anii 800 î.Ch.

Mumia asupra căreia tezaurul a fost găsit aparţinea, după toate probabilităţile, unei căpetenii militare de rang foarte înalt. „Era un bărbat, în jur de 40-50 de ani, cu un fizic foarte bine dezvoltat şi proporţionat, explică Onuki. Corpul, păstrat excelent sub fişiile de pînză stă în poziţie de fetus, cu genunchii strînşi la piept. Sarcofagul său, deşi de dimensiuni reduse, este plin cu aur masiv. Piese sculptate cu o mare măiestrie, colane, figuri de jaguari şi animale fantastice, dovedesc faptul că acum aproape 3000 de ani populaţia preincaşă ce trăia în aceste locuri atinsese un nivel de măiestrie în domeniul orfevreriei greu de egalat, pe întinderea celor două Americi, la timpul respectiv şi chiar mult mai tîrziu. Prin perfecţiunea detaliilor, se poate spune că nu există multe diferenţe între piesele găsite azi şi cele ale culturilor incaşe, ceea ce dovedeşte fondul comun al acestor populaţii, încheie arheologul japonez."

CHIRURGIE în preistorie

AUREL DIANU

Neoliticul este o perioadă a preistoriei în care omul părăseşte viaţa de nomad, se instalează în colibe plasate într-o comunitate de tip sat şi devine agricultor şi crescător de vite. El a început în vestul Europei prin anii 5300 î.Ch. şi s-a încheiat către 2300 î.Ch.

Deşi s-ar părea că este imposibil ca acum 7000 de ani să se fi executat trepanaţii, craniul descoperit în Alsacia, la Ensisheim, în anul 1996 şi a cărui dată a fost stabilită de curînd cu carbon 14, a fost supus la două operaţii pe creier, explică Christian Jeunesse, de la serviciul regional de arheologie al Alsaciei. Una din trepanaţii a avut loc în partea din faţă a craniului, iar alta în spate. Fiecare operaţie avea mărimea de 6 x 9 centimetri. Din constatările specialiştilor individul a supravieţuit atît la prima cît şi la a doua intervenţie chirurgicală. În ultimele decenii numai în Franţa au fost descoperite în jur de 250 de cranii operate, iar în Anglia, Germania şi Scandinavia cam încă 150. De altfel şi azi indienii din Peru, tibetanii şi tribul melanesian, din Noua Guinee, practică trepanaţii în cazul migrenelor persistente, a crizelor epileptice şi a unor boli mintale. Chirurgii preistorici executau această operaţie, ce şi în prezent rămîne foarte delicată, folosind o lamă de silex cu care tăiau pielea, apoi, cu cîteva împunsături precise scoteau osul capului. În acest timp, pacientul, cu capul plin de sînge, era imobilizat de unul sau doi oameni voinici. Din cînd în cînd, rana era ştearsă cu muşchi de arbori. Cu toate că riscul infecţiei şi al hemoragiei era foarte mare, cam unul din 3-4 pacienţi îşi relua viaţa normală. De ce se proceda la deschiderea oaselor capului? La această întrebare cercetătorii în paleopatologie, ştiinţă ce se ocupă de studierea bolilor într-un trecut îndepărtat, avansează mai multe ipoteze, printre care: existenţa misticismului, respectiv a expulzării demonilor nefaşti aflaţi în creier, dar şi pentru îndepărtarea unui hematom sau al unei tumori benigne. În neolitic intervenţiile pe oase se practicau în mod curent lucru dovedit de numeroasele „suduri" descoperite la oseminte. Se presupune că pentru „reparaţii" se foloseau atele de lemn ce imobilizau braţul sau piciorul. De altfel, paleoantropologii au exhumat la Shanidar, în Irak, scheletul unui om de Neandertal, vechi de cel puţin 50000 de ani, căruia îi lipsea antebraţul ce fusese amputat şi avea urmele unor numeroase fracturi sudate. Rănile ar fi dus cu siguranţă la moartea lui dacă nu ar fi fost ajutat de confraţi, de unde rezultă că medicina în preistorie a plecat de la sentimentul de solidaritate. Paleopatologii cred că vindecătorii din acele vremuri se antrenau, probabil, pe animale, căci respectul faţă de morţi făcea ca disecţia cadavrelor să fie imposibilă. Vînatul şi tăiatul animalelor i-a învăţat anatomia, lucru foarte important pentru medicina de atunci. Un alt mod de a exersa şi a progresa în acest domeniu o formau rănile din timpul luptelor ce trebuiau să fie îngrijiţi. Cu toate aceste descoperiri, chirurgia din preistorie mai ascunde încă multe taine, căci deşi se dispunea de mijloace extrem de rudimentare, oamenii de atunci se mai şi vindecau.

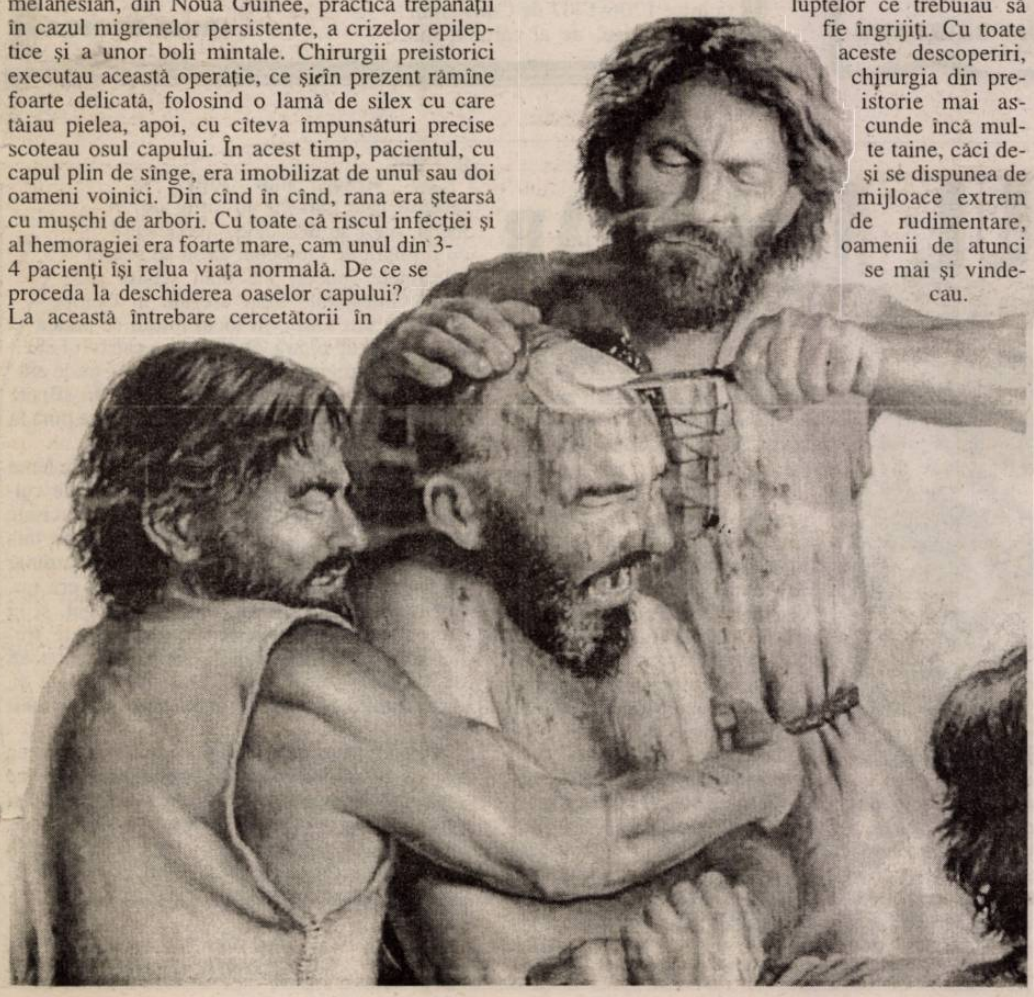

Răspundem cititorilor

Ionela Pătraşcu din Iaşi ne întreabă cine a inventat maşina de cusut

De la tighel la broderie

IRINA STOICA

Desigur, maşina de cusut a reprezentat o adevărată revoluţie asemănătoare cu aceea stîrnită de inventarea oricărui obiect atît de util. Au existat încercări multiple, dar prima maşină de cusut în manieră regulată şi practică a fost inventată în 1830 de Barthélemy Thimonnier. Ea conţinea deja toate elementele maşinilor actuale. În anul următor, Thimonnier a fundat o societate la Paris, care iniţial s-a izbit violent de opoziţia muncitorilor, văzîndu-se ameninţaţi cu pierderea slujbelor. De aceea, Thimonnier a fost obligat să se retragă în oraşul său natal, Amplepuis, şi să redevină un simplu croitor.

În paralel cu cercetătorii francezi, un american, Walter Hunt, a realizat în 1834 o maşină de cusut cu două fire şi o suveică. Doisprezece ani mai tîrziu, Helias Howe i-a montat un croşet şi un ac perforat. În 1845, Thimonnier revine şi, împreună cu noul său asociat, Magnin, depune o nouă cerere de brevet pentru o maşină care putea executa 200 de puncte pe minut, apoi la 5 august 1848 satisface o cerere, realizînd „cuso-brodeurul", care putea executa anumite puncte de broderie.

Cu puţin timp înainte, Thimonnier depusese un patent englez, cedat unei companii din Manchester. Englezii Morey şi Johnson cumpără un brevet american, avînd ac şi croşet asemănător acelora ale lui Thimonnier. În 1851, are loc expoziţia de la Londra, unde, printr-o nefericită întîmplare, cuso-brodeurul ajunge la două zile după decizia juriului.

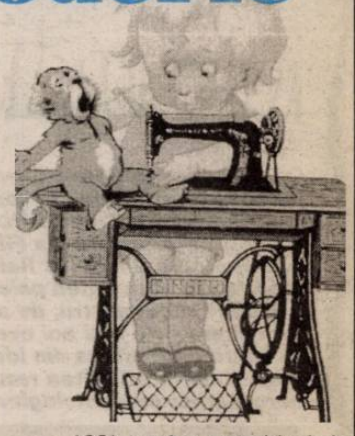

Tot în 1851, la Boston (Massachusetts), americanul Isaac Singer construieşte şi comercializează prima maşină de cusut pentru folosire casnică, avînd acul de la maşina lui Howe. Singer a devenit mult mai cunoscut decît Thimonnier, care a murit ruinat la Amplepuis în 1857, avînd drept ultimă consolare posibilitatea de a-şi fi văzut, cu doi ani înainte, invenţia prezentată la Expoziţia Universală de la Paris.

Desigur că secolul nostru, în special ultima jumătate, a adus noi şi noi îmbunătăţiri acestei invenţii. De la maşinile de cusut de picior şi de mînă, cu manivelă, s-a trecut la cele electrice, „învăţate" să execute tot felul de operaţii, şi în sfîrşit, la cele mici, care pot fi manevrate uşor, asemănătoare mai degrabă cu un capsator.

Maşina de cusut, aşa cum o ştim noi de la bunicile noastre, rămîne totuşi o piesă bună şi frumoasă, care aduce multă căldură unui interior cu muşcate la ferestre.

Scrisori primite

Vă mulţumim pentru urări, stimată Domnişoară *LUMINIŢA LUCIANA TUDORACHE!* La prima problemă pentru care ne solicitaţi informaţii, din extrem de bogata listă bibliografică a lucrărilor apărute în limba română referitoare la semiotică, vă recomandăm să parcurgeţi „Tratatul de semiotică generală" scris de celebrul semiotician şi prozator Umberto Eco (Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1982), precum şi lucrarea „Limitele interpretării", a aceluiaşi savant (Ed. Pontica, 1996). Cît priveşte cealaltă problemă, cît de curînd vom publica un material menit să limpezească (vă citãm) „diferenţa dintre găurile negre şi găurile de viermе".

Îţi mulţumim pentru frumoasele tale cuvinte de apreciere adresate nouă, stimate *CRISTIAN DONICI* (Siret)! Am citit cu multă plăcere fragmentul tău de proză SF şi, dacă vrei să ţii seama de umila mea părere, află atunci că întrevăd un real talent mijind în scrierea ta îngrijită! Nu vom pregeta să te felicităm, urîndu-ţi succes în spinoasa ascensiune spre proza de calitate! Din păcate, deocamdată nu prea avem loc pentru povestiri SF, fie acestea scrise chiar şi de un Asimov... Dar nu trebuie să dezarmezi, vine ea şi vremea cînd vom putea satisface dorinţa multora de a avea spaţiu tipografic şi pentru SF!

Scrisoarea Dumneavoastră, stimate Domnule *I. VLAD* (Bucureşti?), ne-a produs - mie şi colegilor mei - multă satisfacţie, întrucît am văzut în paginile ei expresia directă a preţuirii pe care o arătaţi faţă de strădaniile echipei noastre redacţionale de a oferi cititorilor noştri acea revistă apropiată sufletului lor! „Eu citesc totul, de la prima pagină, pînă la ultima - ne scrieţi Dv. Nu am preferinţă pentru ceva anume, deoarece «Magazin»-ul, în întregul său, este mai mult decît interesant, iar dacă m-aţi putea privi, atunci cînd îmi fac timp să lecturez cele 16 pagini, aţi putea vedea pe chipul meu o expresie de calm, de linişte, de bucurie, de revelaţie a cunoaşterii!" Dacă este aşa cum ne scrieţi Dv. - şi mulţi alţi cititori -, înseamnă că strădaniile noastre n-au fost şi nu sînt risipite. La ce altă satisfacţie sufletească mai mare am putea rîvni!? Vă mulţumim!

Din păcate, stimate Domnule Dr. *VISARION BITEA* (Sighişoara), materialele pe care ni le-aţi propus spre publicare nu intră în sfera de interes a preocupărilor redacţiei noastre...

Mulţumindu-vă pentru urările de bine, stimate Domnule *ALEXANDRU NEGUŢ* (Bucureşti), vă comunicăm că am luat act de dorinţa Dv. şi, drept urmare, vom publica materialul solicitat cît de curînd posibil!

Cele 18 „Gînduri" pe care ni le-aţi trimis, stimate domnule *VALERIU VIRGIL BICHESCU* (Podoleni, Neamt), s-au voit a fi o reflecţie filosofică la unele descoperiri, ipoteze sau teorii ştiinţifice. Din păcate, dincolo de enunţul ştiinţific, concluzia filosofică nu depăşeşte în înălţimea zborului... adîncimile Pacificului! Cît despre umor...

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

CAZURI şi... NECAZURI

- Stimată Dnă Dr. Daniela Popescu, Gabriela W. din Bucureşti readuce în discuţie problema contraceptivelor, în particular Exluton-ul. Ce se întîmplă însă dacă... uită să ia la timp pilula?

- Pachetul de Exluton conţine 28 de tablete. După ce termini un pachet, poţi trece la următorul. Începînd cu tableta marcată cu un punct. Trebuie să ştii că în cazul Exlutonului, fiind vorba de o pilulă contraceptivă pentru femeile care alăptează, aceasta se ia continuu, chiar dacă a început menstra. Dacă ai uitat să iei pilula şi au trecut mai mult de 3 ore, ia pilula imediat ce îţi aduci aminte. Apoi continuă cu următoarea la ora obişnuită. Se poate procura şi din cabinetele de planificare familială sau dacă medicul ţi-a prescris , din farmacii.

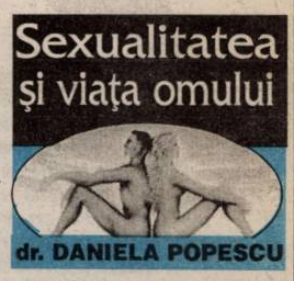

- În cea de-a doua scrisoare, Daniela Bârză, studentă la medicină în Braşov şi care consideră că orice persoană civilizată trebuie să aleagă un mijloc de contracepţie, ne întreabă cum poate găsi Marvelon.

- Vreau să-ţi mulţumesc mult pentru rîndurile trimise. Mi-au făcut mare plăcere. Studentă la medicină fiind, îmi închipui că ai grijă de sănătatea ta şi doreşti un produs care să-ţi ofere siguranţă, dar şi eficienţă în acelaşi timp. Nu în ultimul rînd calitatea este de bază.

Produsul pe care îl soliciţi se găseşte la Cabinetul de planificare familială - din cadrul Spitalului de Ginecologie - Braşov.

- Mulţumim Dnei Doctor pentru răspunsuri. Aşteptăm şi alte scrisori de la cititori.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

PALEONTOLOGIE

PORTRETUL-ROBOT AL STRĂMOȘILOR NOȘTRI

La Academia Română s-a desfășurat, recent, ciclul de conferințe „Antropologia în societatea românească modernă". În cadrul acestei manifestări, Doamna dr. CEZARINA BĂLTEANU, cercetător principal I la Filiala Iași a Institutului de Antropologie „Francisc Rainer", a prezentat o serie de aspecte inedite din activitatea paleontologilor români.

Fideli țelului nostru, de a informa cititorii revistei despre cele mai noi evoluții ale științei, redăm în continuare cîteva din ideile captivante care se constituie în tot atîtea rezultate de prestigiu ale cercetărilor paleontologice din țara noastră.

Cine ne-au fost strămoșii?

Preocuparea esențială a studiilor antropologice populaționale pe care le efectuăm este de a contura structura antropologică a fondului biologic al populațiilor ce au trăit pe teritoriul țării noastre și de a stabili elementele sale specifice, care vor servi drept „markeri" (amprente biologice) în procesul de sinteză al poporului nostru. Totodată, s-a putut stabili și influența triburilor nomade, care au imprimat o anume robustețe și conformație cranio-facială.

Cele mai vechi vestigii osoase, atestate paleoliticului, sînt cele ale neurocraniului de la Cioclovina și un mugure dentar găsit la grota Adam (Dobrogea). Este interesant faptul

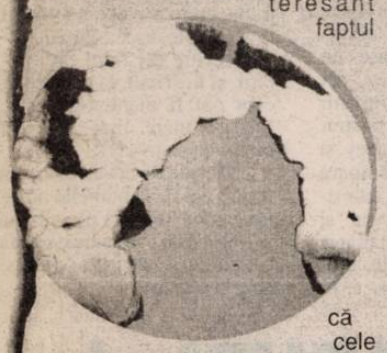

că cele mai vechi schelete din țara noastră (aparținînd „culturii Criș") au forma neurocraniului caracteristică omului modern. Diagnoza antropologică a acestor populații indică tipul paleomediteranizilor gracilizați (gracil - plăpînd, fragil). Aceasta atestă legăturile populațiilor autohtone cu populațiile egeo-anatoliene.

Demografie și speranță de viață

Descoperirea marilor necropole, numărînd mii de schelete umane, ne-a permis și abordarea unor probleme de paleodemografie. Astfel, pe lîngă stabilirea vîrstei și

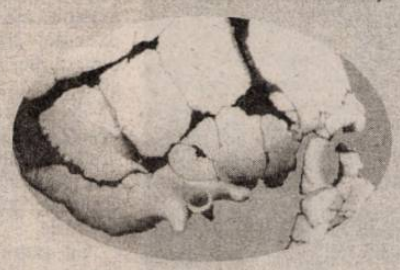

sexului, s-au putut aprecia longevitatea, speranța de viață, mortalitatea infantilă, vîrsta medie la deces etc. Resturile umane paleolitice sînt mai puțin bogate, fie din cauza imposibilității conservării acestora, fie din cauza densității mai reduse a triburilor din acea epocă. În neolotic (cultura Hamangia și Boian), vîrsta medie la deces calculată în necropole mari variază, pentru ambele sexe, între 25 și 30 de ani - pentru prima cultură -, și între 20-30 de ani la femei - pentru a doua cultură. Analiza demografică a populațiilor din necropolele mari feudale evidențiază următoarele: speranța de viață prezintă o scădere a valorilor de la secolele mai vechi spre secolul XIV, cînd se remarcă cea mai scăzută speranță de viață, după care urmează o creștere pînă spre zilele noastre. Secolele XII-XIV coincid cu invaziile tătare pe teritoriul românesc, cu toate efectele negative înregistrate la acea vreme. O dată cu întemeierea primelor formațiuni prestatale românești, a crescut și puterea de autoapărare a comunităților autohtone, care a condus la unele redresări ale condițiilor materiale, cu efecte favorabile în evoluția indicatorilor demografici.

Paleomedicina în căutarea bolilor din neolitic

Abordarea unor aspecte patologice pe baza materialelor osteologice ne-a permis identificarea unor afecțiuni foarte vechi, ale neoliticului (carii dentare, parodontoze, afecțiuni reumatoide și deformări articulare). Acestea sînt mult mai frecvente la scheletele din marile necropole din perioada feudală. Interesantă este și problema trepanărilor osoase. Practica lor a avut, probabil, un scop terapeutic sau unul de cult. Cea mai veche trepanație craniană a fost găsită în perioada de tranziție de la neolitic la bronz, în zona Holboca (Județul Iași). Ele sînt foarte frecvente în perioadele cuprinse între epoca bronzului și ultima perioadă a fierului. Am descoperit și cazuri cînd subiectul unei astfel de trepanări a supraviețuit (întrucît s-a format un inel osos de cicatrizare). Un caz deosebit de trepanare, unic în felul său, îl oferă copilul gumelnițean găsit într-o așezare din zona Hîrșova. Este vorba de o intervenție pe os, deasupra genunchiului. Aceste aspecte, la care se adaugă și consolidarea fracturilor (în mod corect sau vicios), sînt deosebit de interesante și pentru istoria medicinii pe teritoriul țării noastre.

Dr. CEZARINA BĂLTEANU

Amprente ale spiritualității noastre

Mănăstirea Cozia

Una dintre marile atracții ale Văii Oltului este, fără îndoială, Mănăstirea Cozia, situată mai jos de Călimănești. Într-un peisaj mirific, mănăstirea răsare parcă din valurile rîului, amintind celebrul vers al lui Grigore Alexandrescu: „Oltule, care-ai fost martor vitejiilor trecute". Cea mai frumoasă dintre ctitoriile lui Mircea Cel Bătrîn a fost zidită între 1387 și 1388. Biserica mare a fost înălțată pe locul unui vechi lăcaș de rugăciune început de Radu I Basarab. Aici se afla mormîntul marelui voievod (înhumat în 1418). Alături de el, își doarme somnul de veci mama lui Mihai Viteazul, călugărița sub numele de Teofana și moartă la cinci ani după uciderea fiului ei.

Portretul domnitorului ni-l înfățișează purtînd ciorapi brodați cu vultur bicefal, de unde rezultă legăturile țării noastre cu Imperiul Bizantin.

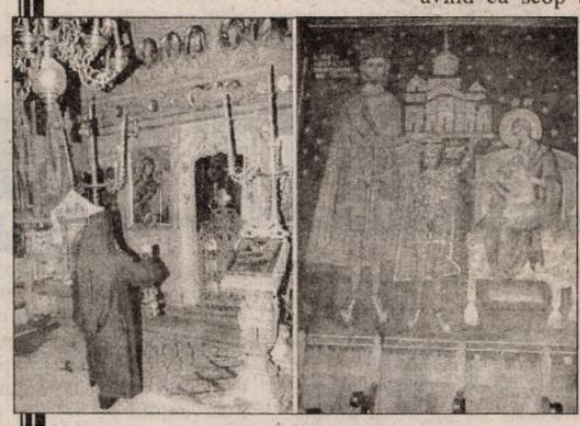

Suferind numeroase restaurări, mănăstirea își păstrează farmecul, din ansamblul arhitectonic remarcîndu-se biserica bolniței, ctitorită în 1542 de Radu Paisie și împodobită cu fresce realizate în 1543 de David și Rodoslav. Tot din secolul al XVI-lea datează paraclisul sudic, ctitorit de egumenul Amfilohie, iar în secolul al XVII-lea arhimandritul Ioan de la Hurezi ctitorește paraclisul nordic.

Mănăstirea a fost înfrumusețată între 1706-1707 de Constantin Brâncoveanu, de al cărui nume se leagă o mulțime de alte construcții remarcabile. Acesta o împodobește cu un pridvor de piatră, un paraclis, o fîntînă și un foișor - devenit muzeu și adăpostind tipărituri vechi, odoare și broderii. În 1708, comandă pictura din naos și pridvor.

Zidurile groase au oferit adăpost în vremuri de bejenie, așa cum s-a întîmplat în 1739, cînd turcii, în război cu austriecii, au ajuns chiar sub întărituri. În 1818, sînt zidite aici încăperi avînd ca scop adăpostirea unei școli „pentru învățătura copiilor", iar în 1821 sînt ridicate odăile bibliotecii. În același an, mănăstirea slujește drept adăpost lui Tudor Vladimirescu și pandurilor săi și este devastată de turcii care urmăreau armatele eteriste. În ciuda vitregiilor, Mănăstirea Cozia este unul dintre cele mai vechi monumente care ni s-au păstrat în întregime. De asemenea, este prima construcție în care se remarcă influența bizantină prin folosirea ceramicii și a cărămizii aparente, alternînd pe fațadă cu cărămida de piatră.

Simbol al unității noastre naționale, Oltul sporește frumusețea acestei mănăstiri și rememorînd (a cîta oară?) poezia lui Grigore Alexandrescu, aducem, alături de susurul său, un omagiu întru cele veșnice marelui voievod și oștenilor săi.

IRINA STOICA

PROCESUL MILENAR al mumificării

Cu toate că erau conștienți de pericolul potențial al violării piramidelor care adăposteau sicriele cu trupurile neînsuflețite, regii egipteni arătau cu mult înainte de a muri o mare grijă față de conservarea propriilor rămășițe. Iată cum descrie Herodot obiceiurile funerare și îmbălsămarea, date culese cu prilejul călătoriei pe care a făcut-o în Egipt. (Citatul este reprodus de W. Ceram în „Zei, morminte, cărturari", după istoricul Howard Carter).

„Cînd moare un înalt personaj femeile din casă își freacă creștetul, uneori chiar și obrazul cu tină. Apoi părăsesc mortul, se îmbulzesc afară din casă și, cu poalele în cap, străbat satul dintr-un capăt într-altul, despuindu-se și bătîndu-se cu pumnii în piept. Toate rudele se alătură cortegiului și fac la fel. Bărbații se încing cu brîie și se bat cu pumnii în piept. După aceste ceremonii ei transportă trupul ca să fie îmbălsămat"... Ceea ce rezultă după o anume îmbălsămare a căpătat denumirea de *mumie*. Așadar, ce semnificație are termenul, care este procesul de mumifiere, etapele, scopul, factorii de mediu favorizanți și, evident, consecințele.

Cuvîntul arab *mumiya* sau *mumiyai*, semnalat încă din secolul XII avea sensul de asfalt sau „bitum de Iudeea", uneori însemna un amestec de rășină și de mirt sau era prelingerea naturală de pe stînci culeasă din muntele mumiilor la Derabgerd în Persia. Adică un cuvînt fără o precizare bine definită. Oricum, secole de-a rîndul (XII - Egipt) mumiile se vindeau ca produse tămăduitoare, uneori (secolele XVI-XVII - Europa) ca balsam aplicat peste plăgi sau fracturi. Aceeași expresie se întrebuința în cazul unghiilor și părului tăiate de la o ființă vie cu scopul de a i se face farmece și vrăji. În schimb, astăzi, cuvîntul mumie se referă în exclusivitate la corpul defunctului îmbălsămat, de preferință la vechii egipteni. Există o diferență între mumificarea naturală și cea artificială. În prima categorie „meritul" revine condițiilor favorabile (cadavrele din mănăstirea Capucinilor în apropierea orașului Palermo) sau mumia lui Tutankhamon a cărei analiză a scos în evidență contribuția deosebită a climei uscate din Egipt, puritatea aerului și a nisipului. Alte dovezi sînt și

mumiile îngropate direct în nisip conservate perfect cu toate că, s-a constatat, nu s-au găsit semne că li s-ar fi scos intestinele din corp. Și totuși, trupuri îmbălsămate artificial, cu ajutorul rășinilor, bitumului, diverselor uleiuri și balsamuri s-au transformat, cu timpul, într-o masă informă. Cunoșteau, oare, egiptenii formule chimice deosebite, rețete absolute pentru o îmbălsămare perfectă? Nu s-a constatat; cert era faptul că ritualuri magice și religioase ce însoțeau procesul de mumifiere deveneau deosebit de importante, mai precis, cele mai importante. Cu toate acestea, de-a lungul secolelor „tehnica îmbălsămării" a cunoscut nenumărate îmbunătățiri. Dacă mumiile foarte vechi din Memfis erau negre, uscate și sfărîmicioase cele din Teba au o culoare galbenă, sînt lucioase și elastice. Dacă unora nu li se putea distinge chipul, pielea fiind zbîrcită și pergamentată, egiptenii au găsit modalitatea de a împiedica acest proces distructiv. Cum se proceda?

„Se scotea mai întîi creierul prin nări cu un cîrlig de metal; apoi se deschidea abdomenul cu o piatră de cremene, ca să se scoată intestinele (uneori ele erau scoase prin anus); intestinele erau așezate în canope (ulcioare sau vase); în locul inimii se punea un cărăbuș de piatră. După aceea cadavrul era spălat în întregime și pus la saramură, unde era lăsat să se macereze timp de o lună. În sfîrșit, era pus la uscat - ceea ce, după unii, dura pînă la 70 de zile...

Ceea ce rezulta se așeza într-un sicriu de lemn sau sarcofag de forma corpului, în poziție culcată, cu brațele de-a lungul trupului, încrucișate pe piept sau pe abdomen. Bărbaților li se tăia părul, femeilor li se lăsa părul lung, extraordinar de frumos coafat, doar părul de la sex era ras. Tot în vederea păstrării, timp îndelungat, și în bune condiții, așadar ferit de descompunere, trupul golit era umplut cu mîl, nisip, rășină, bucăți de țesături; se adăugau substanțe aromate și, lucru uimitor, ceapă. Se umpleau și sînii femeilor".

Urma înfășurarea mumiei - pînza, cu trecerea vremii, se îmbiba cu soluții bituminoase, ceea ce permitea, la un moment dat, desfășurarea formei fără a se degrada mumia propriu-zisă. Din păcate, după atîta muncă, cei care căutau bijuterii și obiecte de valoare nu se sfiau să smulgă cu sălbăticie acest înveliș migălos pregătit.

Selecție și prezentare de
MELANIA CHIRIACESCU

■ Predestinare sau hazard ?

UN TRIUNGHI DE OAMENI FERICIȚI

La cei patruzeci și unu de ani ai săi, Carla Modento era o celibatară resemnată. După mai multe eșecuri sentimentale, adoptase un copil și-și trăia la Perugia (Italia) o a doua tinerețe cît se poate de senină. La îndemnul unor prietene, ea începe, totuși, să se joace cu tot felul de mesaje pentru o agenție matrimonială locală, divulgînd numele și adresa uneia dintre sfătuitoarele sale. Și dintr-o simplă distracție, surpriza vieții ei n-a întîrziat să se ivească.

La un moment dat, în cursul anului 1996, respectiva amică, pe nume Fiorela Tores, îi spune că unul dintre solicitanții unei întîlniri i-a trezit un interes anume, prin faptul că seamănă foarte mult cu ea. Carla nu dă mare importanță faptului, însă în cele din urmă, curioasă, se duce într-o vizită la Fiorela pentru a-l vedea pe pretendent... Și n-a avut de ce să regrete, dimpotrivă.

Marco Diluca, ofițer de marină în vîrstă de 51 de ani, s-a dovedit a fi... fratele mai mare al Carlei! Acesta știa de la mama sa că mai născuse un copil pe care-l abandonase la un leagăn. Acel copil era însăși Carla, adoptată la vîrsta de un an. O dată cu trecerea timpului, Mario pierduse orice speranță și orice reper pentru a-și găsi sora. Desigur, reconstituirea nu s-a isprăvit într-o seară, dar întîmplarea a făcut ca în urma unui anunț matrimonial trei oameni să devină mai fericiți. Fiorela Tores, cea cu inițiativa, s-a ales cu un soț cam tomnatic, dar plin de viață, iar Mario și Carla au descoperit că sînt rude (în fotografie). Iată cum o agenție matrimonială poate împușca doi iepuri dintr-o dată, plecînd de la simpla distracție a unor femei singure. Predestinare sau hazard?

(PAUL IOAN)

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE

București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

SĂRUTUL trădării...

Robert Smith, din Newport (Statul american Virginia) pornise, ca în fiecare noapte, la (ne)vinovata sa vînătoare de imagini generatoare de „senzații tari". Deși infracțională, activitatea sa de sărman voyeur nu deranja prea tare pe nimeni. Nici pe tinerele urmărite prin fereastră dezbrăcîndu-se, întrucît privirea nu produce leziuni, ele rămînînd astfel în totală necunoștință de cauză. Și nici pe membrii comunității care, la acele ore tîrzii din noapte, mai degrabă măreau pasul văzînd umbra ce se strecura de-a lungul zidurilor, decît să o întrebe de sănătate. Astfel încît „eroul" nostru se considera la adăpost de orice bănuială, cîtă vreme era sigur că privirile lui indiscrete nu au cum să lase urme compromițătoare.

Totuși, în acea noapte s-a întîmplat să lase o urmă care i-a adus, a doua zi, arestarea. Pur și simplu, furat de peisaj, a trimis frumoasei sale victime un sărut imaginar, lipindu-și buzele de sticla rece a ferestrei. Amprenta lăsată, chiar dacă nu la fel de complexă ca o amprentă digitală, s-a dovedit a fi suficientă pentru identificarea și arestarea lui.

Așadar, voyeuri din toate țările, feriți-vă, apelînd la sfatul înțelept al lui Topîrceanu: „Nu sărutați nici mînă, nici gură, nici... nimic!". Este și mai sănătos...

(M.GRIGORE)

■ Viață reală

MĂMICO, SCAPĂ-MĂ DE DURERE

„Mamă, nu-mi face una ca asta" - urlă ca din gură de șarpe copilul în timp ce Hilary Dent, mama sa, clătea buretele de baie. „Trebuie să te curăț" se văicărește ea. Băiețelul de șapte ani pe nume Edward s-a purtat cam ciudat de cînd s-au întors din vacanță în urmă cu o săptămînă. Nu a mai vrut să înoate, scuzîndu-se că se simte foarte obosit. În timp ce-l săpunea, Hilary văzu o umflătură. „De cînd ai asta aici" îl întrebă trecîndu-și degetele peste ea. „Dintotdeauna" spune Edward liniștit. „Am crezut că toată lumea are așa ceva".

A doua zi de dimineață femeia în vîrstă de 37 de ani împreună cu soțul ei, Peter, au dus copilul la doctor unde i-au făcut niște teste. Ce au aflat de la doctor era peste orice așteptări. „Edward are o formă de cancer numită *tumora lui Wilms*, dar fiindcă se află într-o fază incipientă, există șanse 80% să fie tratată. Zece săptămîni de chimioterapie sînt de ajuns" le-a spus doctorul încrezător.

După tratament băiatul se simțea foarte bine, ba chiar se îngrășase. Totul intrase în normal, iar celălalt fiu al lor de cinci ani, Cristopher, era mai sănătos ca niciodată. El fusese dintotdeauna un copil vioi, sportiv, în timp ce Edward era retras, tăcut și sensibil, petrecînd ore în șir în camera sa, citind și scriind povestiri.

Înainte să plece într-o excursie la Londra, Hilary l-a dus pe Edward la doctor pentru controlul obișnuit.

Următoarele zile s-au apucat de împachetat și își făceau o sumedenie de planuri. „O să avem atîtea lucruri de făcut" spunea băiatul entuziasmat.

În următoarea dimineață sună telefonul. Era doctorul de la spital care îi anunța că au rezultatele examenului de raze X. „Edward are o pată pe plămîni" anunța vocea clară a medicului. „Nu este un semn bun, dar nu trebuie să intrați în panică. Duceți-vă în excursie, dar cînd vă întoarceți, aduceți-l pe băiat la spital".

Edward s-a cățărat în vîrful catedralei Sf. Paul în acel weekend de unde se putea vedea toată Londra. Tot timpul Hilary a încercat să-și ascundă îngrijorarea. Cînd s-au întors, Edward a început un tratament intens de chimioterapie. Părul începuse să-i cadă și devenise și mai tăcut, dar nu se plîngea de nimic. După trei luni și jumătate doctorul i-a chemat pe părinți în cabinet. „Trebuie să vă spun că tratamentul nu are nici un efect. Putem încerca radioterapie, dar nu cred că îl va ajuta cu ceva". Peter a strîns-o în brațe pe Hilary. „Nu-l lăsați. A suferit destul. Cît mai are de trăit"?, îl întrebă sec pe doctor. Acesta a tăcut un moment, apoi le-a răspuns: „Cîteva săptămîni".

L-au luat pe băiat acasă. S-a mai dus cîteva zile la școală. Au fost și s-au plimbat prin parcul din apropiere și au vizitat aeroportul din Birmingham, unde Edward s-a urcat într-un avion. Dar curînd a devenit prea bolnav ca să mai poată ieși din casă. Morfina pe care o lua nu mai avea nici un efect asupra durerii. „Trebuie să facem ceva" spuse Hilary. Au decis să facă rost de o pompă injectoare. „Injecțiile cu morfină vor fi mult mai eficiente" s-a gîndit Hilary nemaiputînd să-și privească fiul în agonie. „Nu mai avem nici una disponibilă pentru moment. Trebuie să mai așteptați" au spus cei de la spital. Peter și Hilary au sunat în fiecare zi să vadă cînd o să fie disponibilă pompa. Între timp au continuat să-i dea medicamente pe gură. Însă ele nu aveau nici un efect. Băiatul stătea întins în pat cu fața congestionată de durere. Peste cîteva zile pompa a ajuns iar Edward putea să se proptească în pat. Într-o noapte, după ce l-a băgat pe băiat în pat, Peter a încercat să-i explice copilului ce este sufletul: „Există o luminiță care pîlpîie în tine. Este sufletul tău" i-a spus el în timp ce stătea pe marginea patului lui Edward. Băiatul încerca cu greutate să-și țină ochii deschiși. Deodată și-a mărit ochii și i-a spus „Tată, pot să văd lumina. O simt înăuntrul meu". Apoi s-a întors pe o parte, a respirat de două ori și a murit.

Peter și Hilary au încercat să-și continue viața cît mai normal cu putință. Apoi într-o zi Hilary a spus „Ar trebui să facem ceva pentru copii ca Edward". Amîndoi au fost de acord că este o idee nemaipomenită. S-au apucat să strîngă bani pentru siringi cu pompă. Au reușit să strîngă bani pentru echipament și chiar le mai rămăsese ceva. Atunci le-a venit ideea să construiască o casă în care să stea părinții cît timp copiii lor sînt în spital în Birmingham. Cu cele 100000 de lire, bani adunați din donații, au cumpărat o casă din cărămidă roșie în centrul orașului pe care au numit-o Casa lui Edward. Viața merge înainte.

(SANDRA CUȘNARENCU)

MAMA DETECTIV

În cartierul Corso Potenza, din orașul Torino, locuiește cu mama sa Giovanni Giuffrida, în vîrstă de 25 de ani. Tînărul era reprezentant comercial în industria parfumurilor și ca orice piemontez care „se respectă" avea o logodnică și folosea pentru nevoile sale și uneori ale serviciului o mică mașină Fiat. Viața lui Giovanni se scurgea normal între casă, serviciu și logodnică pînă într-o zi cînd a fost arestat. Poliția îl învinuia că ar fi comis șase violuri în oraș și împrejurimi.

O studentă aștepta în stație un autobuz ce nu mai venea. Începuse să se însereze, cînd în fața ei se opri un „Fiat-uno". Conducătorul auto, cu o față serioasă și foarte simpatică, s-a oferit să o conducă acasă. Fata primi cu plăcere, dar abia urcată în mașină și „simpaticul" porni cu viteză. După cîțiva kilometri ieși din oraș și în apropiere de comuna Chieri opri și o obligă pe studentă să coboare. Îi aplică cîțiva pumni pentru a o potoli și a o „disciplina" pe recalcitrantă, îi smulse rochia și o violă sălbatic. După consumarea faptei își abandonă victima, nu înainte de a-i fura o mică sumă de bani din poșetă și a-i cere mii de... scuze, pentru cele întîmplate. Faptele au început să se repete, cam la 2-3 luni, fiecare viol fiind însoțit de scuzele de rigoare. Primele cinci victime nu au putut să-l descrie bine pe violator, fiind sub șocul actului pe care au fost forțate să-l facă, așa că portretul robot, realizat de poliție, nu a prea fost de folos. Cea de a șasea victimă, spre surprinderea tuturor, a declarat că îl cunoaște pe vinovat, fiind vorba de Giovanni Giuffrida și care locuia în același cartier cu ea. Astfel, cu toate protestele lui Giovanni care declara că este nevinovat, acesta a fost arestat, fapt ce a produs multă vîlvă printre prieteni și cunoscuți, care îl știau un tînăr așezat și cuminte. Singura mama sa, Giuseppina, era convinsă de nevinovăția fiului ei. Și cum nimeni nu-i dădea crezare s-a hotărît să caute ea dovezile necesare. Și astfel, plină de durere, dar cu speranța în suflet, Giuseppina a devenit... detectiv, încercînd, cu disperare, să descopere adevăratul făptaș. După aproape un an de căutări, plin de nădejdi și disperări, timp în care Giovanni își executa condamnarea, bătrîna detectivă, plină de speranțe își continua investigațiile. Cu toate că pentru poliție și justiție cazul era rezolvat, violurile continuau, iar victimele îl descriau pe agresor la fel, portret ce se potrivea atît de bine celui aflat după gratiile închisorii. Mai trecură două luni, cînd Giuseppina se întîlni cu un fost prieten al fiului ei, care o felicită pentru faptul că Giovanni a fost eliberat. „L-am întîlnit pe strada Lembriasco. L-am strigat, dar probabil nu m-a auzit". Mama a rămas consternată. Tocmai fusese în vizită la închisoare, unde vorbise cu fiul ei și-i adusese ceva de-ale gurii. Fără să spună ceva, dar plină de nădejde în suflet, se îndreptă spre strada amintită. Se înserase și mama continua să se plimbe în căutarea unei himere. Și deodată, cînd se aștepta mai puțin, în față îi apăru „Giovanni". Aproape să nu-l poată deosebi de fiul ei, atît era de izbitoare asemănarea.

Individul intră într-o cafenea. „Detectiva", după el. Aici s-a apropiat discretă de patron și l-a întrebat cine este persoana care tocmai sorbea dintr-o ceașcă de cafea. „Se numește La Guardia și lucrează la o întreprindere chimică din cartier", o lămuri proprietarul cafenelei. Abia ieșită pe ușă „detectiva" și alergă la comisariat, unde povesti totul șefului de poliție Marino Larguani. La scurt timp, adevăratul vinovat a fost arestat, iar Giovanni eliberat după un an de detenție, pe care a executat-o pe nedrept. Dacă mama nu și-ar fi început ancheta, fiind convinsă de nevinovăția fiului, acesta ar fi continuat să ispășească o pedeapsă pentru o vină inexistentă.

(AUREL DIANU)

LUC BESSON, un „element"

Recent, am avut prilejul să urmărim la televizor filmul „Leon", în cinematografe rulează „Al cincilea element" şi e posibil ca mulţi dintre noi să fi văzut cu cîţiva ani în urmă „Marele Albastru", „Metroul" sau „Nikita". Sînt creaţiile lui Luc Besson, regizorul francez considerat - abia acum! - unul dintre „frumoşii nebuni ai... Europei", extrem de imaginativ şi îndrăzneţ în abordarea subiectelor pe care şi le propune. Are 38 de ani, şapte filme la activ (din lista enumerată lipsesc „Ultima luptă" şi „Atlantis"), răni vechi şi adînci legate de debutul lui în lumea dură a cinematografiei, dar şi satisfacţia de a fi gustat, în sfîrşit, din dulcea licoare a succesului. Respins iniţial cu violenţă de critică, ziarişti, membri ai juriului de la Cannes (ediţia 1989) - dar din fericire nu şi de public -, Luc Besson s-a lansat nebunește într-o luptă de unul singur, fără studii de specialitate, fără bani, fără relaţii, avînd drept singură armă încrederea în sine şi dorinţa de a comunica prin intermediul filmului cu sufletul a milioane de oameni.

Un accident curmă un vis şi naşte altul

Născut în zodia peştilor (18 martie 1959), Luc Besson îşi petrece copilăria şi adolescenţa în... apele Mediteranei, mama sa fiind monitor de plonjări subacvatice, iar tatăl monitor de schi nautic. Crescut în acest mediu, Luc visa pe atunci să devină delfinolog şi, inevitabil, să trăiască o parte din viaţă în adîncul apelor marine. Teribilismul vîrstei - avea 16 ani - îl împinge să facă scufundări la mare adîncime fără mască de oxigen şi echipament de protecţie şi aşa se întîmplă ca într-o zi nefericită să se afle la un pas de pierderea vederii, datorată presiunii apei. Doctorii îi interzic orice fel de coborîre sub apă şi astfel visul lui de pînă atunci se frînge brusc şi iremediabil. Dar adolescentul are totuşi noroc: este pasionat deopotrivă de arta fotografică (este un vizual sedus permanent de imagine) şi, totodată, dispune de o fantezie inepuizabilă care îi furnizează „materie primă" pentru a scrie scurte poveşti. Fascinat mereu de imagine, pune mîna pe o cameră de filmat şi i se pare de-a dreptul miraculos ce poate să facă cu ea. Realizează videoclipuri avangardiste, proprii imaginaţiei sale, spoturi publicitare şi chiar filmuleţe de scurt metraj. Şi dintr-o dată află, ştie exact, de parcă cineva i-ar fi şoptit la ureche, ce vrea să facă în continuare: vrea să facă filme adevărate. Numai că pentru filmele de lung metraj îi trebuiau nu doar idei, ci şi bani. Idei avea, bani nu. Relaţii, nici atît.

O primă luptă pentru „Ultima luptă"

Avea 21 de ani cînd Luc Besson a pornit într-o căutare disperată în întreg Parisul a unui om, a unei societăţi, a cuiva dispus să îi ofere măcar sub formă de împrumut bani pentru realizarea primului său film, „Ultima luptă". A suportat prima ploaie de refuzuri şi uşi trîntite în nas din viaţa sa. Cea mai dureroasă respingere a venit din partea unui bancher, reprezentant al sucursalei UBC din Piaţa Madeleine, care a găsit de cuviinţă să-l trateze pe acel tînăr plin de vise şi speranţe cu o aroganţă şi un cinism aproape patologice. Rănit de moarte, tînărul a avut totuşi forţa să articuleze: „Numele meu este Luc Besson. Încercaţi să vi-l reamintiţi cîndva."

În 1982, cînd filmul „Ultima luptă" urma să fie difuzat în premieră, Luc Besson a trimis cunoscuţilor invitaţii. Nu l-a omis nici pe „prietenul lui" de la UBC căruia i-a expediat... o non-invitaţie. La fel a procedat la premiera următorului film, „Metroul" (1985), apoi a considerat că e mai bine să-l dea uitării.

„Ultima luptă" avea să fie un film cu un buget mic, alb-negru, fără dialog, o fabulă ştiinţifico-fantastică apocaliptică, fascinantă pentru public şi, mai ales, convingătoare pentru faimoasa casă franceză de filme Gaumont, care i-a acordat tînărului regizor, pentru realizarea următorului său film, „Metroul", sume considerabile şi actori cu nume sonore, Isabelle Adjani şi Christophe Lambert. Cu „Metroul", drumul către succes părea deja deschis. Colaborarea cu Gaumont îl scuteşte în continuare pe Besson de stresul financiar al producţiei celui de-al treilea film, „Marele Albastru" (1988), pe care regizorul îl hrăneşte de această dată cu întreg sufletul său:

LUNI, 2 februarie

PROGRAMUL 1: **12.05** Serial (r): „Pasiuni" **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Memoria exilului românesc (r) **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Arhive româneşti **18.30** Camera ascunsă **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Serial: „Echipa de intervenţie" **22.15** Feţele schimbării **24.00** Serial: „Canary Wharf" **0.25** Festivalul de Jazz - Sibiu '97.

PROGRAMUL 2: **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Club 2020 **14.00** Convieţuiri **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-rup, Hei-rap! **19.40** Sănătate, că-i mai bună decît toate! **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** Credo **22.00** Film: „Vînătoarea de fantome" (SUA) **24.00** O şansă muzicii.

MARŢI, 3 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Pasiuni" **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Ecclesiast '98 **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** În flagrant **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Telecinemateca: „Zorba Grecul" (Grecia/SUA, 1964). Cu: Anthony Quinn **0.45** Serial: „Canary Wharf".

WHOOPI GOLDBERG
TVR 2, miercuri, ora 22⁰⁰

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.55** Serial (r): „Echipa de intervenţie" **9.55** Scena politică (r) **10.30** Serial (r): „Efecte secundare" **11.55** Serial (r): „Sunset Beach" **13.15** Faţă în faţă cu autorul (r) **14.15** Convieţuiri **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.10** Dosarele istoriei **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** Sensul tranziţiei **23.30** Pelerinaje **24.00** Pro arte.

MIERCURI, 4 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial: „Pasiuni" **13.00** Dosarele istoriei (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Pro patria **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Medicina pentru toţi **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Teatrul Naţional prezintă: „Frumoşii nebuni ai marilor oraşe • Trăsura cu vrăbii desenate" **23.35** Cultura în lume **0.05** Întîlnirea de la miezul nopţii.

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.55** Cu ochi'n 4 (r) **9.45** Portrete în acvaforte (r) **10.15** Teleenciclopedia (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **12.45** Arhive româneşti (r) **14.00** Emisiune în limba maghiară **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.10** Club 2020 **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** Avocatul poporului **22.00** Film: „Lovitură de maestru" (SUA). Cu: Whoopi Goldberg **23.35** Opera Mundi.

JOI, 5 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Pasiuni" **13.00** Sensul tranziţiei (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **16.00** Convieţuiri **17.35** Serial: „Casă de piatră" **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Serial: „Dr. Quinn" **22.15** Cu ochii'n 4 **23.55** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **9.55** Medicina pentru toţi (r) **10.25** Feţele schimbării (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **12.45** Magazin sportiv **13.30** Dreptul la adevăr (r) **14.00** Emisiune în limba germană **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **17.00** Ceaiul de la ora 5 **19.10** Faţă în faţă cu autorul **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** În faţa dv.! **22.00** Cinematograful de artă: „Jack cel chior" (SUA, 1961). Cu: Marlon Brando **0.20** Farmecul operetei.

VINERI, 6 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.05** Serial (r): „Pasiuni" **13.00** Convieţuiri **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Emisiune în limba germană **17.10** Portret în oglindă **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Ora Warner **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Film: „Stark" (SUA, 1986) **22.50** La volan **23.20** Planeta cinema **0.10** Cinematograful de noapte: „Despărţirea de Las Vegas" (SUA, 1996). Cu: Nicolas Cage.

NICOLAS CAGE
TVR 1, vineri, ora 0¹⁰

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.30** Serial (r): „Canary Wharf" **8.55** Serial (r): „Dr. Quinn" **10.25** Cultura în lume (r) **11.30** Desene animate **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Tezaur folcloric (r) **14.30** TVR Cluj-Napoca **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Pentru dv., doamnă! **19.10** Contemp-art **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** Robingo 2 **22.20** Lumea sportului **23.00** Serial: „Berlin Alexanderplatz" **24.00** Varietăţi internaţionale.

SÎMBĂTĂ, 7 februarie

PROGRAMUL 1: **4.00** Jocurile Olimpice de iarnă - Nagano '98 **6.00** Retrospectiva Olimpică a schiului **7.00** Bună-dimineaţa... de la Iaşi! **9.05** Ba da, ba nu! **10.05** Serial: „Viaţa ca în viaţă" **10.50** Film: „Serile Moscovei" (Rusia, 1994) **12.30** Serial: „Mork şi Mindy" **13.00** Ecranul **13.30** Mapamond **14.10** Video-magazin **15.55** Rugby: Franţa - Anglia **18.00** Disney **18.30** Serial: „Hollyoaks" **19.00** Teleenciclopedia **20.00** Jurnal **20.45** Jocurile Olimpice de iarnă - Nagano '98 **22.15** Antologia umorului **23.05** Serial: „Dna King, agent secret" **24.00** Arena AS.

PROGRAMUL 2: **8.00** Euronews **8.30** Pe muchie de cuţit **9.30** Pas cu pas **10.35** Cinematograful vremii noastre: „Robert Bresson" (ARTE, 1994) **11.30** TVR Cluj-Napoca **14.00** Serial: „Căderea vulturilor" (ep. 1) **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **17.45** Serata muzicală TV **19.45** Jurnal muzical **20.00** Mini-serie: „Ani de glorie" (SUA, 1987) **23.30** Convieţuiri **24.00** Festivalul Internaţional „Archaeus" - muzică antică grecească.

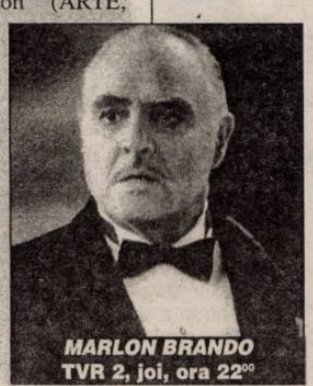
MARLON BRANDO
TVR 2, joi, ora 22⁰⁰

DUMINICĂ, 8 februarie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună dimineaţa de la... Cluj-Napoca! **8.30** Lumină din lumină **9.05** Desene animate **9.30** Serial: „Fetiţa cu pistrui" **10.00** Jocurile Olimpice de iarnă - Nagano '98 **11.30** Viaţa satului **13.00** Serial de călătorii **14.40** Videomagazin **18.00** Disney **18.30** Serial: „Hollyoaks" **18.55** Robingo **19.40** Duminică sportivă **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Angie" (SUA, 1994) **22.50** Jocurile Olimpice de iarnă - Nagano '98 **24.00** Portrete în acvaforte.

PROGRAMUL 2: **8.00** Euronews **8.55** Arată-mi oraşul tău **9.30** Ferestre deschise **10.35** Documente culturale **11.35** Jocurile Olimpice de iarnă - Nagano '98 **15.45** Desene animate **16.10** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Alo, tu alegi! **19.00** Serial: „În plină acţiune" **20.00** Ultimul tren **21.00** Repriza a treia **24.00** Jazz alive.

(După Panoramic TV)

PRO TV

LUNI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! **9.35** Urmărire generală (r) **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Chiriaşul" (r) **13.00** Serial: „Sculptoriţa" (r) **15.00** Serial: „Maria" **16.00** Serial: „Marimar" **17.00** Lansarea postului „Acasă" - transmisiune în direct **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Malcolm" (Australia, 1986) **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Audienţă naţională **0.15** Serial: „Nemuritorul".

CHRISTOPHER LAMBERT
PRO TV, sîmbătă, ora 20⁰⁰

MARŢI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! **9.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Malcolm" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Spitalul de urgenţă" **21.15** Serial: „De partea legii" **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Profesiunea mea cultura **0.45** Serial: „Nemuritorul".

MIERCURI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! **9.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Serial: „Capcana timpului" **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Omul din Lună" (SUA, 1991) **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Pro şi contra **0.15** Serial: „Nemuritorul".

JOI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! **9.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Omul din Lună" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Melrose Place" **21.15** Serial: „Doctor în Alaska" **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.00** Întîlnire cu presa **0.15** Serial: „Nemuritorul".

VINERI **7.00** Ora 7, bună dimineaţa! **9.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" (r) **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Serial: „Beverly Hills" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Am întîlnit şi români fericiţi **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Dosarele X" **21.15** Film: „Jucăria 3" (SUA, 1991) **23.45** Serial: „La limita imposibilului" **0.30** Serial: „Zona Crepusculară" **1.00** Serial: „Aventuri în Casa Morţii".

SÎMBĂTĂ **7.00** PRO TV Junior: Desene animate * Povestea magică **9.00** Serial: „Superboy" **9.30** Film de desene animate: „Tintin - Lacul rechinilor" **11.00** PRO Motor **11.30** Secretele bucătăriei **12.00** Punctul pe I **13.00** Serial: „Pauly" (ep. 1) **13.30:** Serial: „Baby Boom" **14.00** Generaţia PRO **16.00** Serial: „Hercule" **17.00** Serial: „Xena, prinţesa războinică" **17.45** PRO Fashion **18.15**

compus din foc, aer, apă şi pămînt

este povestea Omului-Delfin atras de profunzimile apelor. Este de fapt povestea lui.

Omul-Delfin, mîncat de rechinii de la Cannes

Este filmul cu care, plin de speranţe, se prezintă pentru prima oară la Cannes. Este filmul cel mai mitraliat al festivalului. Profesioniştii nu înţeleg nimic, iar gazetarii găsesc de cuviinţă să ţină isonul unei critici necruţătoare, prin articole zeflemitoare, purtînd titluri ce se întrec în tehnica jocurilor de cuvinte. Doar publicul este de o cu totul altă părere. În sălile de cinema, succesul filmului este enorm şi total imprevizibil, el place în special adolescenţilor, Luc Besson fiind considerat „cineastul emblematic al generaţiei anilor '80". Pur şi simplu, sufletul lor rezonează cu cel al Omului-Delfin = Luc Besson. Filmul este vizionat de peste nouă milioane de spectatori, aşa că Besson găseşte forţa să continue, iar studiourile Gaumont se declară atît de mulţumite, încît finanţează următorul lui film, „Nikita", (1989), fără să pretindă să vadă măcar scenariul. Besson oferă rolul titular din „Nikita" actriţei Anne Parillaud, partenera lui de viaţă începînd din anul 1986 şi mama fiicei lor, Juliette. Performanţa actoricească de

care actriţa dă dovadă în reconvertirea unei panchiste în ucigaşă îi aduce acesteia în 1991 un premiu César. Din păcate, însuşi succesul obţinut de cei doi duce la destrămarea cuplului lor. Luc Besson îşi continuă viaţa alături de o tînără actriţă, de numai 16 ani, care în 1993 îi dăruieşte, la rîndul său, încă o fetiţă, Shana.

Interesant este că, în această perioadă, Besson lucrează la filmul „Leon" (1994) în care destinul ucigaşului de profesie (Jean Reno) se împleteşte pentru scurt timp cu al Matildei (Natalie Portman), orfana de 12 ani, o uimitoare femeie-copil. Scenariul filmului a fost scris în numai 13 zile, turnat la New York, vorbit în limba engleză şi a adus 75 de milioane de dolari din vînzarea biletelor. În plus, i-a deschis regizorului porţile către piaţa americană.

Descindere cu o armată de extratereştri

Studiourile Gaumont şi Columbia şi-au dat mîna, au scos bani suficienţi din buzunare (90 milioane dolari) şi au lansat foc verde pentru „Al cincilea element" (1997). Pe generic s-au înscris nume celebre, fie americane, fie europene: Bruce Willis (care a acceptat rolul în mai puţin de două ore, fără să citească scenariul), Milla Jovovich, Gary Oldman, Mathieu Kassovitz, Luke Perry etc., faimoşii autori de benzi desenate SF - Jean Giraud (Moebius) şi Jean-Claude Mezieres, directorul de imagine Thierry Arbogast (unul dintre primii cinci specialişti în domeniu din lume), compozitorul Eric Serra, stilistul Jean Paul Gaultier. Filmul s-a realizat în 19 săptămîni în studiourile Pinewood din Anglia, în cel mai mare secret. Ca în toate filmele ce poartă semnătura Luc Besson, vizualul, imaginea sînt copleşitoare. Recuzita folosită dă filmului anvergura superproducţiilor americane (nu întîmplător filmul e considerat prima superproducţie europeană), dar, dincolo de orice, „Al cincilea element" îşi trage seva din spiritul, umorul, puritatea şi năstrusnicia de tip Luc Besson, „frumosul nebun al... Europei".

Este filmul cu care Luc Besson s-a prezentat anul trecut la Cannes şi care a deschis programul vizionărilor.

Rubrică realizată de
AURORA POPESCU

Imagini din: „Leon" (1), „Metroul" (2), „Marele Albastru" (3), „Nikita" (4), „Al cincilea element" (5)

Serial: „Fete de bani gata" **18.45** Te uiţi şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Film: „Nemuritorul III - Vrăjitorul". Cu: Christopher Lambert **22.00** Serial: „Millennium" **23.30** Serial: „NYPD Blue - viaţă de poliţist" **0.15** Film: „Seminţele minciunii" (SUA, 1994).

DUMINICĂ **7.00** Desene animate **9.00** Serial: „Lassie" **9.30** Super Abracadabra **11.00** Serial: „Se întîmplă în Waikiki" **12.00** Profeţii despre trecut **13.00** Serial: „Pauly" **13.30** Serial: „Baby Boom" **14.00** Film: „Ridică-te şi mergi: Povestea lui Dennis Byrd" (SUA, 1994) **16.00** Lumea filmului **16.30** Serial: „Efecte speciale" **17.15** Serial: „Al şaptelea cer" **18.00** Serial: „Beverly Hills" **19.00** Preţul corect **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Film: „Cocoon 2" (SUA, 1988) **22.00** Serial: „Susan" **23.00** Serial: „Casa de gheaţă" (ep. 1) **1.30** Baschet: All Star Game 1998. Transmisiune în direct.

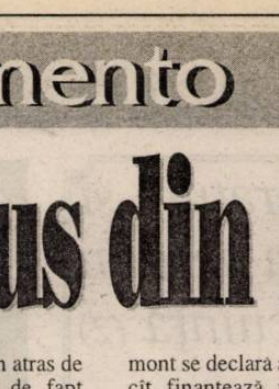

ROGER MOORE
PRIMA TV, sîmbătă, ora 14[30]

LUNI **12.15** Serial: „O iubire de neuitat" **13.30** Serial: „Viaţa de la zero" (r) **15.20** Serial: „Un cîine cu imaginaţie" **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Competiţie între fraţi" **21.40** Serial: „Viitorul începe azi" **22.30** Film: „Victima iubirii" (SUA, 1993).

MARŢI **6.30** Serial: „Dragoste cu năbădăi" **7.00** Dimineaţa devreme **10.10** Serial: „Viitorul începe azi" (r) **11.00** Film: „Competiţie între fraţi" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **15.20** Serial: „Un cîine cu imaginaţie" (ultimul ep.) **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Graniţa" (SUA, 1985) **21.40** Serial: „Legea lui Burke" **22.30** Milionarii de la miezul nopţii.

MIERCURI **6.30** Serial: „Dragoste cu năbădăi" **7.00** Dimineaţa devreme **10.10** Serial: „Legea lui Burke" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **15.20** Serial: „Rătoiul Huey" **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Războiul spionilor" (SUA, 1985) **21.40** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambiţioasă" **22.30** Milionarii de la miezul nopţii.

JOI **6.30** Serial: „Dragoste cu năbădăi" **7.00** Dimineaţa devreme **10.10** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambiţioasă" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **14.20** Serial: „Vise şi oglinzi" **15.20** Serial: „Rătoiul Huey" **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Moon 44" (SUA, 1990) **21.40** Serial: „Cronici paranormale" **22.30** Milionarii de la miezul nopţii.

VINERI **6.30** Serial: „Dragoste cu năbădăi" **7.00** Dimineaţa devreme **10.10** Serial: „Cronici paranormale" (r) **11.00** Film: „Moon 44" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **14.20** Serial: „Model Academy" **16.30** Serial: „Rătoiul Huey" **17.00** Onyx **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Omul şefului" (SUA, 1995) **21.40** Serial: „Puterea banilor" **22.30** Milionarii de la miezul nopţii.

SÎMBĂTĂ **7.10** Serial: „Puterea banilor" (r) **9.20** Serial: „Ultimele 5 minute" **13.00** Documentar: „Viaţa sălbatică" **13.30** Serial: „Model Academy" **14.20** Serial: „Viaţa de la zero" **14.50** Fir întins **15.30** Onyx **16.30** Între prieteni **17.30** Serial: „Club Hawaii" **18.00** Serial: „Tarzan, stăpînul junglei" **19.00** Observator **19.45** Film: „Ambulanţa" (SUA, 1990) **21.40** Serial: „A treia planetă de la Soare" **22.00** Serial: „Arli$$" **22.30** Serial: „Beavis & Butthead" **23.00** Film: „Gînduri ucigaşe" (SUA, 1991).

DUMINICĂ **7.10** Serial: „Tarzan" (r) **8.30** Serial: „A treia planetă de la Soare" (r) **9.00** Desene animate **10.00** Serial: „Animal Show" **10.30** Serial: „Oraşelul fantastic" **11.40** Spirit şi credinţă **12.10** Vedeta în papuci **12.50** Caleidoscop **14.00** Documentar: „Descoperiri" **14.45** O femeie - un bărbat şi jumătate **15.10** Onyx **16.20** Serial: „Viaţa de la zero" **16.50** Serial: „Club Hawaii" **18.15** Mileniul III **19.00** Observator **19.45** Film: „Cînd voi găsi dragostea?" (SUA, 1994) **21.30** Serial: „Burlacul" (ultimul ep.) **22.00** Serial: „Cape Canaveral - Eroii spaţiului" **22.50** Film: „Mafiot de ocazie" (SUA, 1995).

LUNI **6.30** La prima oră **10.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" (r) **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei" **20.00** Serial: „Un alt început" **21.00** Film: „Christine Cromwell" (SUA, 1990, ep. 1) **23.30** Starea de veghe **1.00** Colpo Grosso - show.

MARŢI **6.30** La prima oră **10.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" (r) **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei" **20.00** Serial: „Contralovitura" **21.00** Film: „Un bărbat de cuvînt" (SUA, 1997) **23.30** Starea de veghe.

MIERCURI **6.30** La prima oră **10.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" (r) **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei" **20.00** Serial: „Atingerea îngerilor" **21.00** Film: „În vîrtejul dragostei" (SUA, 1996) **23.30** Starea de veghe.

JOI **6.30** La prima oră **10.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" (r) **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei" **20.00** Serial: „911: apel de urgenţă!" **21.00** Film: „Copilul din vis" (SUA) **23.30** Starea de veghe.

VINERI **6.30** La prima oră **9.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" (r) **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei" **20.00** Serial: „Christy" **21.00** Film: „Falsă identitate" (SUA) **23.30** Starea de veghe **1.30** Film: „Ceremonia" (SUA, 1995).

JOHN WAYNE
TELE 7 abc, duminică, ora 21[40]

SÎMBĂTĂ **7.00** Flash **7.30** Serial: „Lumea lui Eric" **8.00** Desene animate **8.30** Serial: „Bailey Kipper" **9.00** Desene animate **9.30** Serial: „Gaşca lui Betty" **10.00** Desene animate **11.30** Serial: „Campionul" **12.00** Desene animate **13.00** Serial: „Formidabilii" **13.30** Serial: „1999" **14.30** Serial: „În căutarea dreptăţii". Cu: Roger Moore **18.30** Serial: „Lumea lui Dave" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Incursiuni în imprevizibil" **20.00** Serial: „Misterele din New Orleans" **21.00** Film: „Dragoste şi minciună" (SUA, 1989) **23.30** Film: „La Ciociara" (partea a II-a) **1.30** Serial: „Secretele din Insula pescăruşilor".

PAUL NEWMAN
TELE 7 abc, sîmbătă, ora 21[35]

DUMINICĂ **7.00** Flash **7.30** Serial: „Lumea lui Eric" **8.00** Desene animate **12.30** Doc.: „Marea aventură" **13.30** Film: „Lupta pentru viaţă" (partea a III-a) **16.00** Faţă în faţă la Hollywood **17.00** Videofashion **18.30** Doc.: „O lume nebună" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Nimeni nu e perfect" **20.00** Serial: „Călătorii în lumi paralele" **21.00** Film: „E = mc²" (SUA, 1995) **23.30** Serial: „Garda de corp" **1.30** Serial: „Eu, Claudius".

LUNI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Paradis" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viaţă" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air" **19.00** Primul pas **20.00** Serial: „Căsuţa din prerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Secţia de poliţie" **22.30** Serial: „Starsky şi Hutch".

MARŢI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Paradis" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viaţă" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Căsuţa din prerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Străzile din San Francisco" **22.25** Linia întîi.

MIERCURI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Paradis" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viaţă" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Căsuţa din prerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Drumul spre Rai" **22.25** Reporter TELE 7 **23.30** Noapte de catifea.

JOI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Paradis" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viaţă" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Medici la datorie" **21.00** Telejurnal **21.40** Serial: „Shogun" **22.30** Mafalda.

VINERI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viaţă" **17.00** Top Ten Viva Tele 7 **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air" **19.00** Lumea vedetelor **20.00** Serial: „Medici la datorie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Pointman" **22.30** Concert: Take That **23.30** Tentaţii **0.05** Telefon Top abc.

SÎMBĂTĂ **8.00** Ştiri **9.10** Desene animate **10.00** Serial: „Un om de milioane" **13.05** Serial: „Hotel" **14.00** Desene animate **15.30** Cinema '9 7 **16.05** Magazinul femeilor **17.05** Serial: „Roseanne" **17.40** Necenzurat **18.10** As Show **19.00** Serial: „Lou Grant" **20.00** Serial: „Clanul Colby" **21.00** Telejurnal **21.35** Film: „Mireasă de profesie" (SUA, 1964). Cu: Paul Newman **23.35** Noua generaţie **0.30** Serial: „Playboy".

DUMINICĂ **8.00** Ştiri **9.10** Desene animate **10.00** Serial: „Incredibilul Hulk" **13.05** Serial: „Hotel" **14.00** Desene animate **15.00** Se întîmplă numai duminica **17.40** Forţa destinului **19.05** Serial: „Lou Grant" **20.00** Serial: „Clanul Colby" **21.00** Telejurnal **21.40** Film: „McQ" (SUA, 1974). Cu: John Wayne **23.40** Gala Tele 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

HOROSCOP 2.02 - 8.02

BERBEC (21.03 - 20.04): Două evenimente fericite, ambele din sfera afectiv-emoţională, vă vor întîmpina la începutul intervalului. Ele vor avea darul să vă motiveze pentru a duce la bun sfîrşit un proiect faţă de care mai aveţi dubii. Pe de altă parte, curba financiară vă pregăteşte o surpriză plăcută (marţi sau miercuri).

TAUR (21.04 - 21.05): Caracteristica principală a săptămînii pare să fie scepticismul în iubire - conform alurii nefavorabile a curbei cu pricina. Poate fi vorba de o criză trecătoare. Însă curba financiară vine să compenseze amărăciunea (posibilă) din suflet cu o bucurie materială destul de consistentă. O veste bună de departe, vineri.

GEMENI (22.05 - 21.06): Cel mai remarcabil aspect al perioadei este detaşarea de realitate. Un subit dor de ducă vă îndepărtează de problemele curente şi riscaţi să pierdeţi ocazia implicării într-o afacere rentabilă. Cu un efort suplimentar de voinţă veţi reuşi să depăşiţi această stare. Nimic nou din domeniul financiar.

RAC (22.06 - 22.07): Nimic nou în constelaţia dv., astrele parcă vă ignoră destinul. Asta poate însemna că vă lasă o perioadă de refacere a forţelor, fizice şi intelectuale, pentru confruntările ce vor urma. Curba financiară are o tresărire pozitivă abia spre finele intervalului, probabil la începutul săptămînii viitoare veţi primi bani.

LEU (23.07 - 22.08): Dacă veţi răspunde la provocarea pe care o veţi înfrunta luni sau marţi, nu aveţi prea multe şanse de izbîndă. Saturn nu vă avantajează şi acum din orice dispută veţi ieşi şifonat. Resemnaţi-vă cu gîndul că din punct de vedere financiar situaţia se va îmbunătăţi, probabil, în a doua jumătate a perioadei.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Un gest sau un cuvînt nelalocul lui vă afectează nepermis de mult şi se pare că vă veţi reveni abia spre sfîrşitul săptămînii. Această sensibilitate excesivă vă este indusă, se pare, de Lună, din pricina căreia sînt posibile şi excese temperamentale. Din fericire joi sau vineri primiţi o veste excelentă de departe.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Cel mai interesant aspect al săptămînii este alura curbei financiare. Dacă în primele zile aceasta scade sub normal, în continuare ea creşte vertiginos, avînd un maxim sîmbătă. Aceste oscilaţii vă vor da, cu siguranţă, multă bătaie de cap, dar fiţi optimişti! Veţi primi o sumă considerabilă, dacă astrele nu mint.

SCORPION (23.10 - 21.11): Celor născuţi în primul decan al zodiei li se pregăteşte „ceva" deosebit din punct de vedere afectiv-emoţional. Fie o nouă legătură, poate dragoste sau simplă prietenie, sau un gest admirabil care dovedeşte profunzimea unei astfel de punţi sufleteşti. Pe de altă parte, curba financiară staţionează la cote medii.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Saturn şi Marte formează o conjunctură favorabilă, inducîndu-vă dinamism şi înţelepciune în toate iniţiativele. Veţi începe o afacere nouă extrem de profitabilă, sau afacerea în curs va lua o turnură foarte bună. De asemenea, relaţiile profesionale se vor consolida, veţi avea prilejul să vă afirmaţi.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Poate că în acest interval vi se va îndeplini o dorinţă sau veţi duce la bun sfîrşit un proiect care începuse să lîncezească. În consecinţă, situaţia financiară se va înzdrăveni, întrucît şi curba cu pricina are un maximum dublu, joi şi vineri. Atenţie! Sînt posibile disensiuni în cuplu.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): O veste bună (marţi sau miercuri) şi una mai puţin bună (la finele perioadei) vor pigmenta această săptămînă agitată. Vestea favorabilă provine din domeniul socio-profesional, iar cea nefavorabilă din sfera materială. Oricare ar fi adevărul, va fi o perioadă agitată, care vă va suprasolicita nervos.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Dacă luni sau marţi vă pîndeşte un ghinion (afectiv-emoţional), în restul săptămînii toate vă merg din plin. Curba financiară are un maximum şi cred că veţi primi bani joi sau vineri, iar relaţiile socio-profesionale decurg excelent. Atenţie la un Scorpion sau Capricorn din anturaj, care ştie să zîmbească fals.

Self Service

Temperatura şi umiditatea aerului din locuinţă (2)

MIRCEA C. MUNTEAN

Pe lîngă temperatură, umiditatea este un alt factor de mediu, care la excese - lîngă extreme - supune organismul uman la eforturi mari pentru a se termoregla.

Corpul uman radiază căldură ca un cuptor, dar omul nu radiază numai căldură, ci şi apă. Plămînii şi pielea sînt organele care asigură evaporarea excedentului de apă din organism. Între gospodăria de căldură şi cea de apă a organismului există o cooperare perfectă, cea de-a doua intrînd în funcţiune atunci cînd trebuie reglată prima.

Dacă omul stă într-un spaţiu foarte cald nu mai poate radia căldură proprie şi apare astfel pericolul unei acumulări de căldură care poate genera îmbolnăviri. Pentru termoreglare, corpul dispune de mecanismul răcirii prin vaporizare. Prin deschiderea porilor, corpul se umezeşte cu transpiraţie - care este luată sub formă de aburi de către aerul cald. Dacă însă aerul din mediul cald este saturat cu vapori de apă, omul nu se mai simte bine, iar transpiraţia rămasă pe piele împiedică respiraţia acesteia. Excesele pot conduce chiar la moarte.

Cantitatea de vapori de apă din interiorul locuinţei variază în cursul zilei în funcţie de o serie de activităţi casnice desfăşurate (gătit, spălat, uscat rufe, arderea gazului metan sau a celui din butelie la aparate cu flacără deschisă etc.). Aşa cum am mai spus, un producător permanent de vapori de apă este însuşi omul. Prin respiraţie şi transpiraţie un adult în repaus produce 50-60 grame vapori de apă într-o oră, iar dacă lucrează, pînă la 150 grame.

Conform cercetărilor unor psihologi canadieni, după temperatură, umiditatea este factorul de confort care acţionează cel mai puternic asupra stării psihice a oamenilor, principalele consecinţe negative fiind diminuarea capacităţii de concentrare şi sporirea poftei de somn.

Viteza curenţilor de aer în încăperile de locuit nu depăşeşte de regulă 0,5 m/sec, aceasta fiind limita maximă impusă de normele sanitare.

Pentru a uşura transmisia căldurii de la corpurile de încălzire în întreaga încăpere sau locuinţă şi pentru a asigura transmisia de căldură şi prelurarea apei de transpiraţie de la organism trebuie ca aerul interior să aibă o viteză de deplasare de 0,15-0,3 m/sec, lucru realizabil prin faptul că se circulă pe uşi şi că, atenţie!, nu e bine a etanşa locuinţele - în sistem buncăr.

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută şi cîştigă

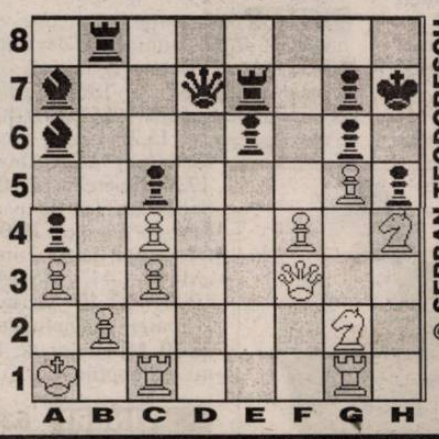

© ŞERBAN TEODORESCU

1. C:g6! R:g6 (1... Db7? 2. D:h5+ Rg 3. Dh8+ Rf7 4. Ce5 mat) 2. f5+! e:f5 (Negrul ia şi acest pion, „ca să moară sătul", cum spun şahiştii, dar va muri de... indigestie. Ce-i drept, nici nu avea alegere: dacă 2... Rh7 3. Dh5+ Rg8 4.g6 sau 2... Rf7 3. f:e6++!, cu cîştig rapid) 3. Dh5+!! R:h5 4. Cf4+ Rh4 5. Tg2! (Numai aşa! La 5. Tc2?? Te1+! şi cîştigă negrul!) Acum se ameninţă, imparabil, 6. Th1 mat şi negrul a cedat.

mini DICŢIONAR de ARTE DIVINATORII

DAFNOMANCIE - Veche şi abandonată metodă de divinaţie bazată pe coroniţa de lauri. Oficiantul o arunca în foc: dacă respectiva coroniţă ardea fără să se destrame, era un semn pozitiv, confirma o speranţă, vestea o căsătorie trainică. Dacă se destrăma, era semn rău.

DECAN - interval de zece zile al unei zodii din astrologia clasică europeană. Se consideră că există modificări semnificative ale planetelor ce se produc în această perioadă. Dar decanul ridică probleme de fond în astrologie, întrucît anul are 365 de zile şi deci există şi decani incompleţi. De aceea nu există graniţe (date) fixe unanim acceptate de diversele şcoli de astrologie, căci dacă toate cele 12 zodii ar avea numai 30 de zile (trei decani), anul ar trebui să acopere numai 360 de zile. Cea mai controversată zodie este Vărsătorul, pe care şcoala franţuzească o plasează între 19 ianuarie şi 18 februarie, iar cea englezească între 18 ianuarie şi 19 februarie (celelalte zodii modificîndu-şi corespunzător intervalele).

DEGET - Chiromancia asociază fiecărui deget cîte o planetă, socotindu-l un fel de antenă între om (receptor) şi astrul respectiv (generator de vibraţii care-i influenţează caracterul, temperamentul şi destinul). Aceste legături sînt: D. mare - Pămînt, index - Jupiter, mijlociu - Saturn, inelar - Soare, D. mic - Mercur. După forma şi dimensiunea degetelor se fac aprecieri şi asupra funcţionării unor organe, astfel: D. mare - plămîni, index - creier, mijlociu - inimă, stomac, inelar - ochi, ureche, gît, D. mic - intestin subţire, organe genitale. Se spune că asasinii au degetul mare terminat cu o falangă mare şi sferică. *(PAUL IOAN)*

DIALOGURILE LAUREI

Greu de spus, draga mea N... (Cîmpulung), ce a fost mai întîi: infidelitatea mamei, gelozia tatălui sau... băutura pe care şi-o împart „frăţeşte", înainte şi după fiecare ceartă. Nu zic, stresul zilelor de azi poate încovoia o fire mai slabă, nedeprinsă cu lupta de a fi stăpîn pe situaţie, oricare ar fi aceasta din urmă. Aşa încît ţi-am înţeles dorinţa ta de a „evada". Numai că „planul tău de evadare" mi se pare discutabil - căsătoria cu un om care - după cum îmi scrii - nu te iubeşte şi pe care nu-l iubeşti... Păi, fată dragă, nu ţi se pare că preţul „evadării" ar fi cam prea mare?! Pentru că, pornind astfel la drum, s-ar putea să refaceţi amîndoi... exact experienţa nefericită a părinţilor tăi! Aşa că, zău, nu pricep de ce ţii musai să cazi din lac în puţ... Mai gîndeşte-te...

Păi dacă tu, dragul meu FLORIN (Slatina), la cei 17 ani ai tăi, crezi că am „puteri paranormale" în stare să mă facă să ghicesc... numele şi adresa acelei fete anonime care ţi-a scris „o splendidă scrisoare de iubire", află că te-ai înşelat! Aşa că nu văd cum te-aş putea ajuta. În afară de a-ţi spune că, mai devreme sau mai tîrziu, va apărea *ea singură* în calea ta. Mai mult, cred chiar că o cunoşti - rareori fetele scriu aiurea scrisori -, numai că nu faci nici o legătură între ea şi epistola primită... Asta e!

Mă văd nevoită să te dezamăgesc şi pe tine, draga mea FLORA (Bucureşti)... Fiindcă nu ştiu „alte metode" de a cunoaşte dacă un băiat e serios ori ba, în afară de stăruinţa de a-i cunoaşte gîndurile - cum se poartă, cum vorbeşte, cum se îmbracă, spre ce orizonturi se îndreaptă visurile lui, care sînt părerile lui despre viaţă, despre iubire, despre fete... Ştii, uneori un zîmbet e de-ajuns pentru a cunoaşte sufletul unui om... Ce naiba, mai puneţi, fetelor, şi intuiţia, proverbiala voastră intuiţie, la muncă!

Foarte frumoase, după părerea mea, sînt poeziile tale, draga mea MARIETA (Craiova), şi e firesc să fie atunci cînd ai 16 ani şi... iubeşti pentru prima oară! Nu-ţi pot dori decît ca fericirea pe care o visezi să se împlinească! Cît despre versuri - numai timpul va spune dacă vei ajunge sau nu „acea poetă care visează cu ochii deschişi către zările lumii, ştiindu-şi un raft de bibliotecă plin cu volumele scrise de ea!" Hm! Cît îmi place mie modestia cea de la 16 ani!... Oricum, slavă Domnului, talent cred că ai!...

Tuturor, încă o săptămînă de linişte sufletească, într-o vreme cînd iarna pare să-şi fi adus aminte de noi...

SPORT

Aripile Ruxandrei Dragomir (cap de serie nr. 15) s-au frînt în partida pierdută cu 6-0, 6-0 în faţa campioanei olimpice Lindsay Devenport (cap de serie nr. 2), partidă din şaisprezecimile Ausralian Open-ului. „Este pentru prima oară cînd joc într-un turneu şi nu pierd nici un game. Nu mă aşteptam să se întîmple tocmai la acest nivel al unui turneu de Mare Slam" a declarat Lindsay.

Haille Gebrelassie, dublul campion olimpic la proba de 10 mii de metri, şi-a bătut duminică la Karlsrue, Germania, propriul record la 3000 de metri în sală cu mai mult de 4 secunde. Haille a oprit cronometrul la 7 minute şi 26,16 secunde. „Puteam să scot 7,25 dar iepurele a cedat prea repede" a declarat recordmenul.

Un alt record a fost stabilit de rezerva de la Los Angeles Lakers, Kobe Bryant, care va deveni cel mai tînăr titular la un All-Star game pe 8 februarie la New York. Precedentul record îi aparţinea lui Magic Johnson care avea 20 de ani la debutul său în All-Star. Kobe are pînă acum o medie de 17,3 puncte în doar 26 de minute jucate pe meci. Ca şi anul trecut, cele mai multe voturi le-a strîns Michael Jordan (1.028.235), la a douăsprezecea prezenţă în All-Star. Alături de el vor fi titulari în echipa Estului Grant Hill, Shawn Kemp, Dikembe Mutombo şi Tim Hardaway, înlocuitorul lui „Penny" Hardaway care s-a accidentat recent. Antrenor le va fi legendarul Larry Bird. Echipa vestului, condusă de pe bancă de George Karl, îi va alinia pe Kobe Bryant, Gary Payton, Karl Malone, Kevin Garnett şi Shaquille O'Neal.

TERRELL DAVIS a înscris 3 touchdown-uri

Chicago Bulls a suferit cea de-a doua înfrîngere (101-94) pe teren propriu în acest sezon în faţa celor de la Utah Jazz. Jucătorul meciului a fost Karl „the mailman" Malone care a înscris 35 de puncte şi a recuperat 11 mingi. De cealaltă parte s-a aflat Michael Jordan cu 32 de puncte. Datorită acestei înfrîngeri Chicago ajunge la cota 30-13 (procentaj 698) iar Phil Jackson pierde ocazia de a antrena echipa Estului la All-Star game în favoarea lui Larry Bird, antrenorul celor de la Indiana Pacers care au 28 de victorii şi 12 înfrîngeri (procentaj 700).

Luni dimineaţă, în faţa unei audienţe de peste 65 de mii de spectatori veniţi la San Diego în California cu ocazia celui de-al 32-lea Super Bowl, Denver Broncos a devenit campioana NFL cîştigînd cu 31 la 24 meciul disputat împotriva celor de la Green Bay Packers. Este cea de-a cincea finală disputată de Broncos dar singura cîştigată. Trofeul „Vince Lombardi" a fost ridicat deasupra capului de quarterback-ul John Elway, MVP-ul finalei.

Maratonista Lidia Şimion, medaliată cu bronz la mondialele de la Atena, a cîştigat maratonul de la Osaka cu timpul de 2 ore şi 38,31 secunde. Lidia va pleca acasă şi cu 50 de mii de dolari, premiul oferit cîştigătoarei.

Crosul de la Belfast (4,8 kilometri) a fost cîştigat de Mariana Chirilă în 17 minute şi 59 de secunde. Mariana a urcat pe locul 3 în clasamentul „IAAF Cros Challenge" cu 53 de puncte adunate pînă acum.

ANDREI TOMA

...NOU...

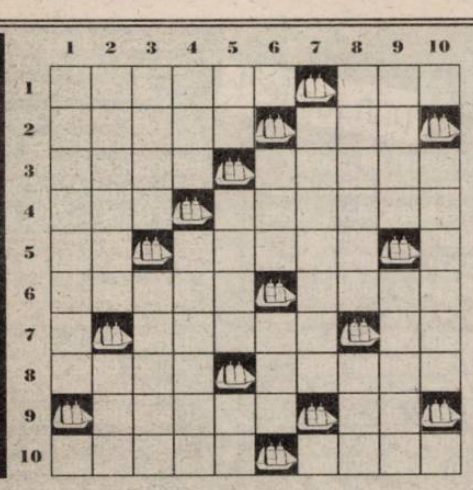

ORIZONTAL: 1) Fluviu asiatic a cărui denumire este legată de culoarea apei, datorată albiei în care curge - Fluviu în Rusia tributar Mării Azov. 2) A onora - Peste. 3) Zonă portuară - Fluviu în Thailanda lung de 1200 km. 4) Enzimă - Canal navigabil care face legătura între Oceanul Pacific și Oceanul Antlantic. 5) Volta Superioară! - Al treilea fluviu ca mărime din Africa. 6) De demult - Glugi de coceni (Munt.). 7) În noaptea trecută - Eufratul la vărsare! 8) Aceasta (pop.) - Țiglă. 9) Rîu în Iran care se varsă în Golful Persic - În albia fluviului Oubangui! 10) Tabac - Fluviu în nordul Europei Centrale.

VERTICAL: 1) Fluviu navigabil în India. 2) Fluviu din America de Sud, având cel mai mare debit din lume (200000 m³/s - Rîu în Kenia. 3) Fluviu navigabil în E Siberiei - Bine bătătorit. 4) „Basel Nomina Anatomica (abr.) - Fluviu în Europa de Est. 5) Enisei la izvor și la vărsare! - Ură - În lună! 6) Astrolog - Fluviu în V Europei cu o lungime de 75 km. 7) Fluviu în Africa de Vest. 8) Mare fluviu în Europa izvorînd din munții Pădurea Neagră - Andora (auto). 9) Afluent al Dunării - Fluviu asiatic care se varsă în Golful Bengal. 10) Curs de apă în Bulgaria afluent direct al Dunării.

DICȚIONAR: AZA, GEGI, AKU, OSAM.

MARICEL NĂSTASE
Galați

Soluția careului **„HIBERNALĂ"**

Orizontal: **TROICA - ITI - RADU - MUSON - OCA - CASA - Z - II - SAN - NEA - E - SAL - ROMP - NB - TIMIS - E - IAR - NOU - GZ - RAU - R - TEI - INFRIGURAT - PATINATORI.**

Mozaic

◆ Unul dintre cei mai ciudați pomi fructiferi din lume este un soi de nuc din Japonia, ale cărui fructe au formă de inimă.

◆ În Anglia medievală cei ce se ocupau cu prezicerea timpului erau socotiți vrăjitori și pedepsiți ca atare. Legea care le interzicea această practică a fost însă abrogată abia în 1966.

◆ Dopul de plută a apărut și s-a răspîndit abia în a doua jumătate a secolului al XVII-lea. Pînă atunci sticlele erau astupate cu cilți de cînepă și ceară.

◆ Oceanul Arctic a fost explorat din secolul al XVI-lea, cînd se căuta trecerea spre Oceanul Pacific. În 1954 exploratorul olandez William Barents a ajuns în arhipelagul Spitzbergen, dar de atunci pînă la sfîrșitul secolului trecut în rîndul celor care s-au aventurat în împărăția gheților s-au înregistrat 2000 de victime.

◆ Păianjenii își construiesc pînza numai în timpul zilei. O încep dimineața și „lucrează" la ea pînă seara. Dacă nu o termină, continuă a doua zi. Asta pentru că simetria pînzei le solicită văzul. Reparațiile la pînză se fac însă în orice moment al zilei.

PAR (anormale) de ToPAN

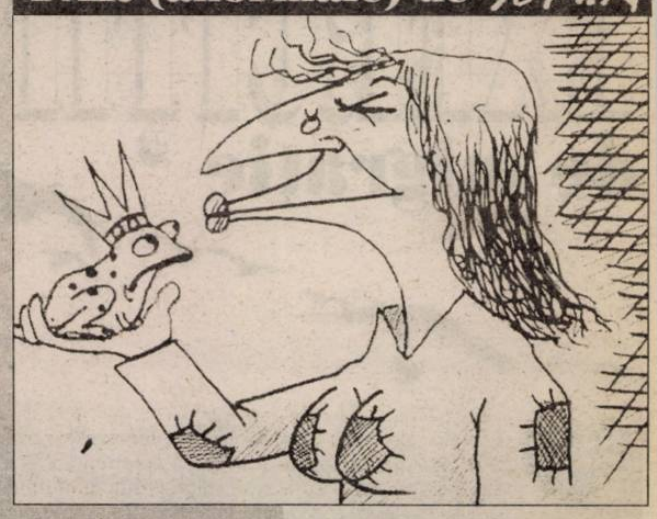

Umor

Pe o stradă din Paris doi polițiști găsesc un tip, beat mort, care se plînge că nu-și găsește casa.

- Vă ducem noi, spun acești amabili! Unde locuiți?

- Central Park, Londra!

Nici nu știi cîți dușmani avem noi, doctorii, pe lumea asta!

- Asta nu-i nimic în comparație cu cîți aveți pe lumea cealaltă!

Bine, dragă, spune furioasă soția, iar a dat laptele în foc! Nu ți-am spus să te uiți la ceas cînd fierbe?

- M-am uitat! Era exact nouă fără un sfert!

Chelner, dă-mi te rog o scobitoare!

- O clipă, vă rog! Momentan sînt toate ocupate!

Ce e nou Costică?

- Mă înșală nevasta!

- Eu te-am întrebat ce e nou!

Un client cere într-un magazin de confecții:

- Vă rog, o cămașă numărul XL!

- Cum este aceea pe care o purtați acum? întreabă politicos vînzătorul.

- Nu! Aș dori una ceva mai curată!

Domnule doctor, se adresează un bărbat unui psihiatru, soția mea se crede mașină!

- E grav, răspunde doctorul. Trebuie s-o aduceți imediat la spital.

- Da, dar văd că nu aveți parcare!

Totdeauna am susținut că bărbații cei mai tîmpiți au cele mai frumoase neveste!

- Ai dreptate! Năvastă-ta e fermecătoare!

TEST PSI

Ai simțul umorului?

În limba italiană se spune „Ridere fa buon sangue", la noi este o altă vorbă: „Cine rîde mult, trăiește mult". Însă a rîde chiar și de propriile defecte este un semn de maximă deschidere mentală și un semn de echilibru interior. Tu cum stai cu simțul umorului? Știi să iei viața în serios tot timpul fără să-ți găsești timp nici măcar de un surîs sau, dimpotrivă, iei totul în glumă. Răspunde la acest test și cunoaște-te mai bine.

Răspunde la următoarele întrebări alegînd, în funcție de gradul preferințelor, de la 1 la 5.

1 = niciodată; 2 = puțin; 3 = cîteodată; 4 = adesea; 5 = mereu.

În final, confruntă suma punctelor obținute cu profilul personalității tale.

1) Pentru a avea o seară relaxantă, alegi la TV o comedie? 1 2 3 4 5

2) Consideri că în fiecare om există o parte infantilă și jucăușă? 1 2 3 4 5

3) Prietenii tăi organizează o farsă a cărei „victimă" ești. La sfîrșit, te distrezi și tu? 1 2 3 4 5

4) Cînd iei lucrurile într-un mod dramatic, cazi în ridicol se spune. Ești de acord? 1 2 3 4 5

5) Îți place să citești reviste umoristice? 1 2 3 4 5

6) Uneori, amintindu-ți niște lucruri făcute sau cuvinte spuse, te surprinzi surîzînd amuzat? 1 2 3 4 5

7) Ești invitat la o căsătorie religioasă. Ai greșit biserica, ai pierdut timpul căutînd-o, ți-ai murdărit hainele. Nu-ți rămîne decît să rîzi? 1 2 3 4 5

8) Îți place să asculți și să povestești istorioare comice? 1 2 3 4 5

Confruntă-ți punctajul

De la 8 la 18 puncte: **Nu e nimic de făcut, n-ai simțul umorului. Oricum, nu e vina ta. Așa stau lucrurile...**

De la 19 la 31 puncte: **Simțul umorului este colacul tău de salvare atunci cînd lucrurile merg prost și tensiunea devine insuportabilă.**

De la 32 la 40 puncte: **Ai un suflet copilăresc. Rîzi de totul și de toate, poate chiar prea mult. Nu iei nimic în serios, este mecanismul tău de apărare predilect.**

Verificați-vă cunoștințele

1. Care este cel mai nordic vulcan de pe planeta noastră?

2. Cîte capitale sînt străbătute de Dunăre și care sînt acestea?

3. Cine a construit în 1942, la Chicago, primul reactor nuclear din lume?

4. Ce medic veterinar și agronom este considerat întemeietorul zootehniei științifice românești?

5. Cum se numește războiul mitic al zeilor cu uriașii, descris în unele mitologii - în special în cea greacă?

6. De unde sînt originare pătlăgelele roșii?

7. Cîte specii de pescăruș trăiesc în țara noastră?

8. Cine este autorul cunoscutului poem „Corbul"?

9. Ce arhitect român a realizat clădirea Televiziunii Române din București?

10. Unde și cînd a avut loc premiera operei „Aida" de Giuseppe Verdi?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Cel mai înalt munte măsurat de la baza sa submarină este Mauna Kea (Muntele Alb) din arhipelagul Hawaii având o înălțime de 10203 m, din care 4205 m deasupra nivelului mării. 2) Cel mai lung pod din lume - Pontchartrain (38422 m), este situat în partea de sud a Statelor Unite (Statul Louisiana). 3) Autorul comediei „Paharul cu apă" este dramaturgul francez Eugène Scribe (1791-1861). 4) Planta ornamentală „gura leului" este originară din regiunea mediteraneană. 5) Hotelul Aro din Brașov, construit în 1939, este opera arhitectului Horia Creangă, iar aripa nouă, construită în 1965, este opera arhitectului Ion Rădăcină. 6) Simfonia a VI-a de Beethoven se numește „Pastorala". 7) Primul asteroid cunoscut - Ceres - a fost descoperit în 1801 de astronautul italian Giuseppe Piazzi (1746-1920). 8) Creatorul și organizatorul învățămîntului geografic modern în România a fost Simion Mehedinți (1869-1962), profesor universitar și membru al Academiei. 9) Zeul vedic al bogației, paznicul divin al tuturor comorilor se numea Kubera. 10) Numele real al cunoscutului actor american James Stewart este James Maintland. (IRINA STOICA)

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„ALESE"

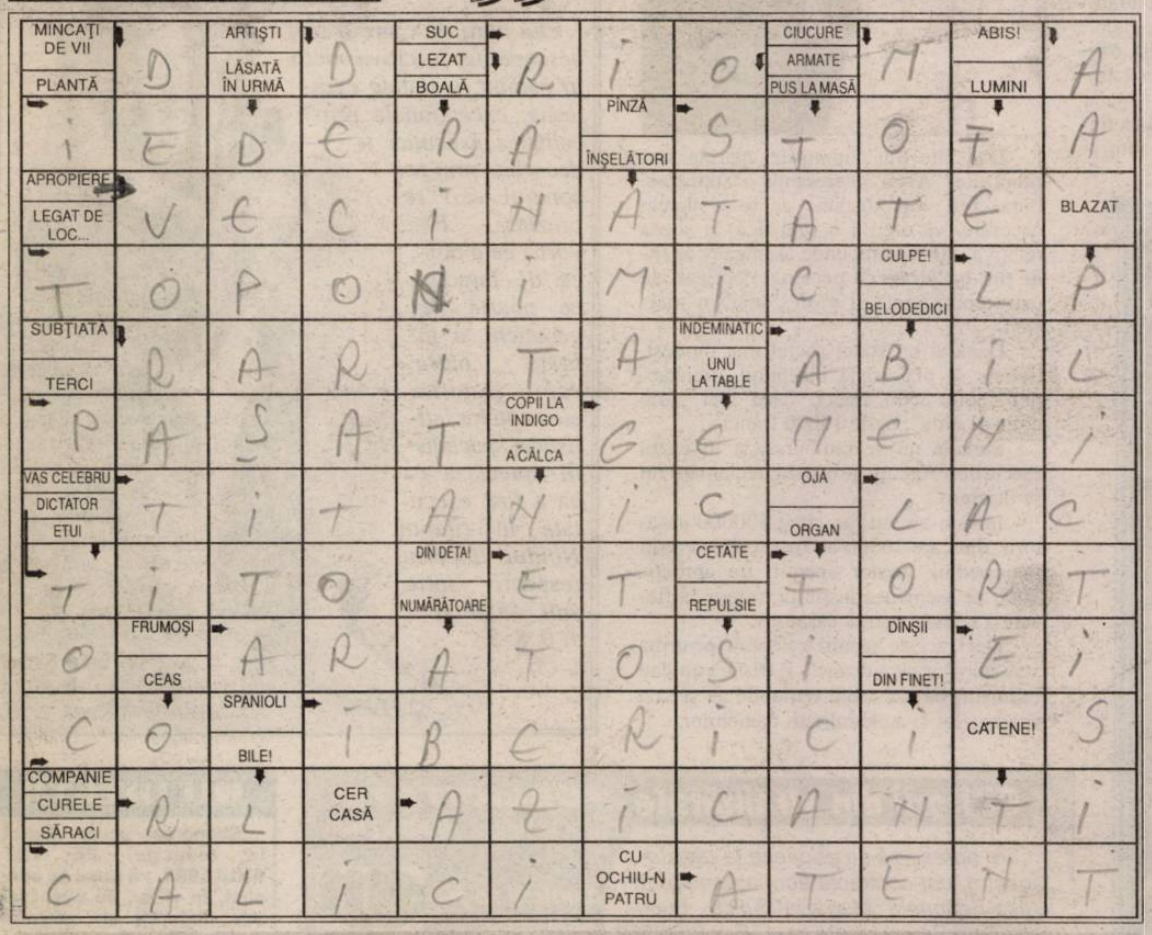

Dezlegarea integramei **„PLAC"**

M - E - U - A - U - U - CARTILAGINOS - REABILITATI - EGALITATI - IT - ILA - AMANETA - UNITE - ATELA - AZ - AA - ORI - P - PLAC - CARAMEL - ITAN - PIRITA - IZOLATI - INAT - ARIDA - VIATA - ATITATOR - TEN.

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	4700 LEI	❑ 4 LUNI	18800 LEI
❑ 2 LUNI	9400 LEI	❑ 5 LUNI	23500 LEI
❑ 3 LUNI	14100 LEI	❑ 6 LUNI	28200 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÎRSTA: _____ OCUPAȚIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:

Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341

Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.

În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.

Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

EXERCIȚII de migrație

Vă întrebați ce caută acest deltaplan cu motor în compania celor zece gîște-trompetă. Pur și simplu le învață să... migreze. Păsările și-au pierdut această capacitate trăind în captivitate. Obișnuite cu zgomotul motorului, ele își urmează călăuza pe o distanță de 160 de km. Această experiență a început în urmă cu patru ani și se va sfîrși în toamna acestui an cînd ciudata caravană va survola pămîntul SUA și al Canadei unde urmează să se adapteze mediului lor natural.

Ce le trece unora prin minte?!

Doar printr-o atitudine conservatoare și obtuză putem considera patul drept un „dispozitiv" de odihnă și plăceri. Englezii au inventat mai multe genuri de concursuri avînd patul ca element principal. Astfel, cea mai mare distanță pe care a fost împins un pat cu rotile este de 5204 kilometri (de zece ori distanța București - Reșița), performanță realizată de o echipă de nouă persoane din Bruntsfield. Timpul necesar a fost de 36 de zile (categoria „fără saltea"). Recordul de viteză este de 272,5 metri/minut, și a fost înregistrat de o echipă de două persoane din Kanresborough (pe distanța de 3,27 km). Recordul de viteză pe 10 mile (16,09 kilometri) este de 321,8 metri/minut, cu o echipă de trei persoane.

În semn de protest împotriva poluării cu gaze de eșapament, zece americani din Sonsville (Kentuky) au construit un turn din zece paturi suprapuse, pe care l-au amplasat în fața primăriei. Au folosit cearceafuri albe, imaculate, care după treizeci de zile arătau ca plămînii unui fumător de cariera. În tot acest timp, protestatarii n-au coborît din paturi și numai intemperiile le-au scurtat acțiunea (rămasă fără efect).

Se consideră că persoana care a stat cel mai lung timp. O întîmplare legată de statul în pat a avut Will Robinson, Canson City, Oklahoma.Hoții care i-au prădat casa l-au legat de pat, poziție în care l-a găsit fratele său, după două zile, alarmat că nu răspunde la telefon. Cînd au fost găsiți, spărgătorii au fost acuzați și de tentativă de omor. Partea bună e că acesta a fost prilejul cu care Will Robinson s-a lăsat de fumat.

FRUMOASA care a schimbat istoria

Trimis de Ludovic al XVI-lea în Texas pentru a coloniza America de Nord vasul „La Belle", ce dispunea de un armament deosebit pentru acele vremuri, printre care și șase tunuri de bronz, nu și-a atins ținta, naufragiind. La 12 ianuarie 1687 el a părăsit Franța, sub conducerea cavalerului de la Salle, pentru a ajunge în Noua Franță, Canada de azi. Doar șase persoane de pe vasul scufundat au reușit să ajungă în statul de azi Illinois, mergînd pe jos 6000 de kilometri. Astfel, cursul istoriei pe acele meleaguri a fost schimbat. Nava a zăcut în apele golfului Matagorda timp de peste 300 de ani, iar în ultimii 15 ani arheologul scufundător Chuck a cercetat arhivele regale ale portului Rocheford, din Franța, între anii 1683-1687, unde s-a executat și construcția navei și a efectuat numeroase scufundări în locurile bănuite că s-ar fi putut afla vasul. Cercetările au dat rezultate. În prezent au fost scoase la lumină patru din cele șase tunuri, pe care se află turnată litera „L", de la Ludovic, precum și muschete, butoaie cu vin și... făină. Acțiunea de scoatere la lumină a obiectelor aflate pe vas continuă.

RECORD MONDIAL

al celor „101 dalmații"!

Videocasetele cuprinzînd faimosul film al lui Walt Disney, cu Glenn Close în rolul Crudellei de Mon și cei 101 cîini dalmații au ajuns să stabilească un adevărat record mondial în ceea ce privește vînzarea lor. Numai în SUA numărul videocasetelor vîndute s-a ridicat în anul 1997 la peste 12 milioane și jumătate iar în Anglia s-au vîndut tot atîtea!

În numărul viitor

■ Eclipsa totală de Soare ■ Cerul în luna februarie ■ Computerele cuantice ale mileniului III ■ Ne apropiem de apocalipsa climatică? ■ Visul în mai multe ipostaze ■ Nemuritorii: Henri Coandă ■ Medicina la zi: Cancerul esofagian și alimentația ■ Medicul vă răspunde ■ De unde provine stresul? ■ Enigmatica „muzică" a deșertului ■ Idoli: Jean Reno, un actor care nu-și iubește imaginea ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop

Unde sînt peţitoarele de altădată?

Dacă pînă acum cîțiva ani mai auzeai de existența unor asemenea binevoitoare sau, de ce nu, binevoitori, prieteni, rude, cunoștințe care încercau și de multe ori, reușeau să unească destine nefericite, astăzi pețitorii au dispărut!

Dar au apărut, în locul lor, o puzderie de agenții matrimoniale, care oferă minuni peste minuni.

Dar, cîte din anunțurile apărute sînt finalizate? Ar fi interesantă o statistică. Pînă cînd vom dispune de toate datele necesare, vă oferim o statistică, și aceea relativă, din Franța, unde asemenea agenții sînt încadrate cu personal calificat, de mare competență și profesionalism marcant.

Dacă ai un statut social mai modest, trebuie să plătești la începutul „tranzacției" 3000-3500 franci, dacă faci parte dintr-o „elită", peste 15000 franci.

Sumele nu se rambursează în cazul eșecurilor. Agenția prosperă, reclamații nu se primesc.

Într-un an, au loc circa 400000 căsătorii, din care 16000 au fost realizate prin intermediul acestor agenții. La aproape 2000 de asemenea instituții, reiese că fiecare a realizat cam 8 căsătorii.

Deci, aceste agenții trăiesc de pe urma „căsătoriilor nerealizate". E trist că nu dau faliment, ba sînt chiar rentabile pe seama speranțelor și a credulității oamenilor.

Doică faraonică

La nord de Cairo a fost descoperită, la cîțiva metri în pămînt, o statuie egipteană, excepțională prin calitatea execuției și deosebită prin personajul ce-l reprezintă. Este vorba de o doică de faraon, ce poartă pe genunchi și în brațe patru copii. Datorită elementelor stilistice, specialiștii apreciază că ea a fost executată în timpul Noului Imperiu, respectiv între anii 1580 și 1085 î. Ch.

Fotografia săptămînii

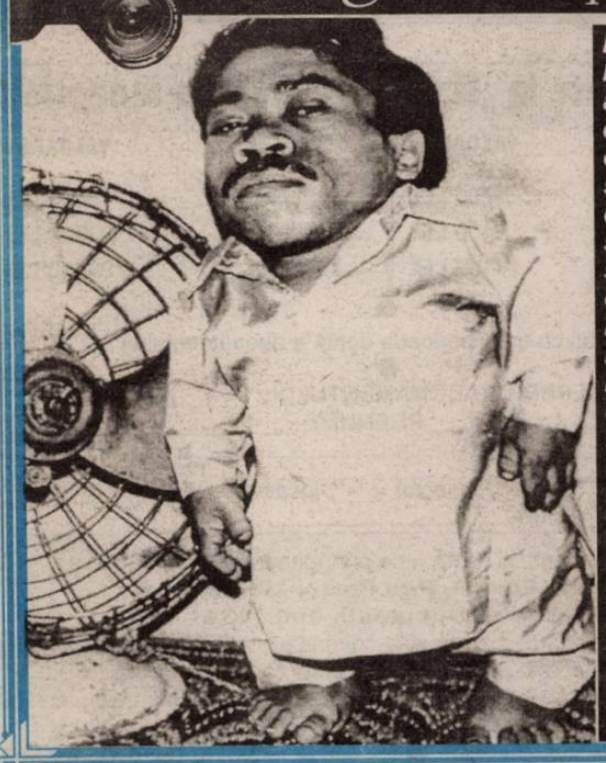

Indianul Gul Mohammed are o înălțime de 57 cm și este cel mai scund bărbat din lume. Visul său a fost să se căsătorească cu o actriță înaltă care, din nefericire, a murit la vîrsta de 36 de ani. Încrezător totuși în steaua lui norocoasă, Mohammed continuă să viseze la o nouă mare iubire care să-i vindece rănile trecutului...

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră, pot contracta abonamentele prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., București, Piața Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) și 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Țiriac", Sucursala București.

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacției la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAȚI!

Abonarea, acum, direct la redacție, PE TOT ANUL1998, vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale prețului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacția „Magazin" îi informăm că prețul abonamentului pe 12 luni este de numai 56.400 lei.

SERIE NOUĂ - 351 • ANUL XLI • 5 FEBRUARIE 1998 • 16 PAGINI • 1300 LEI Nr. 6 (2101)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

50 DE MAGAZINE într-unul singur !

O dată importantă 5 MAI 2000

Istoria unui cataclism fără urmări

pagina 10

Grafică de arh. DANIEL MUNTEANU

Programele posturilor bucureştene de televiziune
TVR • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

În atenţia participanţilor la Supertombolă şi la Tombola fidelităţii

● *În urma tragerii la sorţi, următorii cititori participanţi la Supertombola fidelităţii* ***au cîştigat cîte un televizor color:***
- BIZUBAC GHEORGHE, Cîmpulung Moldovenesc
- ŞTEFĂNESCU F., Bucureşti
- GROZEA I., Silişteni-Argeş

● *În cadrul aceleiaşi trageri, următorii cititori participanţi la Tombola fidelităţii* ***au cîştigat cîte un milion de lei:***
- VANCEA VENERA, Bucureşti
- PĂTRĂHĂU TUDOR, Topraisar, Constanţa
- BADEA MARIA-ELENA, Ploieşti

● *Fericiţii cîştigători sînt invitaţi să ia telefonic legătura cu redacţia (222.83.36) pentru detalii privind intrarea în posesia premiilor.*

● ***ATENŢIEI*** *Începînd de acum înainte, trimestrial, redacţia noastră va acorda premii în bani şi obiecte cititorilor fideli care se vor abona direct la redacţie pe trimestrele următoare!*

Universuri paralele 5

Profesiile anului 2000

Glob 8

● **Vînătorii de pitoni**
● **Enigmatica „muzică a deşertului”**

IDOLI 12-13

JEAN RENO, un actor care nu-şi iubeşte imaginea

femina club

POZITIV PE RASTER

Sfîrşitul lumii?

GEORGE CUŞNARENCU

Mă tot întrebam, şi asta încă de pe băncile de lemn ale facultăţii, de unde pînă unde ideea asta cu sfîrşitul lumii care va avea loc în anul 2000. Îmi spuneam atunci că o fi vorba despre o frică ancestrală a oamenilor legată de schimbarea mileniilor. Ziceam, probabil că în anul 1000 s-or mai fi găsit unii care din vorbă în vorbă, că atunci nu se punea problema mass-media, speriau populaţii încă înfricoşate de fulgere, inundaţii, cutremure şi furtuni cu imaginea de coşmar a sfîrşitului lumii. Mă gîndeam că întotdeauna populaţii speriate încă de cutremure, tornade, dar mai nou şi de asteroizi care pot lovi Planeta, pot fi înfricoşate cu imaginea sfîrşitului lumii în 2000, dar de ce nu şi în anul 3000, 4000 sau, şi mai şi, în 5000, că înseamnă jumătatea unui deca-mileniu. Şi populaţii înfricoşate de ceva înseamnă, în orice mileniu, oameni care trăiesc cu spaima în sîn şi nu se mai gîndesc la altceva, la calitatea vieţii lor de pildă. Astfel de populaţii pot fi mai bine supuse unui Conducător, pot fi mai bine manevrate, pot fi mai bine exploatate. La asta mă gîndeam cînd eram pe băncile facultăţii. Iată, însă, că în ultimii doi-trei ani, sperietoarea cu sfîrşitul de lume (ce frumoasă este ficţiunea din romanul lui Llosa, „Războiul sfîrşitului lumii”) este scoasă din nou pe tapet, ca un veşnic subiect de discuţie, ca o ameninţare perpetuă. Fie că, ni se spune, Nostradamus a profeţit sfîrşitul lumii în anul 2000, fie că vreun obscur impostor care doreşte să-şi vadă numele în te miri ce publicaţie care-şi vinde frivolitatea zilnic, vehiculează date asemănătoare, efectul este acelaşi: hai să ne înfricoşăm fără să ne doară. Că pe unii această informaţie îi doare se poate observa citind presa străină din care aflăm, cu stupoare, că nişte oameni, speriaţi de un iminent cataclism au preferat să se sinucidă decît să facă faţă realităţii crude. Anul 2000, sfîrşitul lumii. Dar de ce 2000? Este de-a dreptul un truism faptul că ignoranţa hrăneşte frica. Răspunsul la întrebarea de mai sus poate fi găsit în ceea ce astronomii numesc alinierea planetelor. Si cum acesta este un fenomen astronomic cunoscut de specialişti, căzut în mîinile unor indivizi în căutare de glorie ieftină el e tocmai bun pentru a vînzoli frici mai vechi. Pe data de 5 mai a anului 2000, spun specialiştii, planetele sistemului nostru solar se vor alinia. Sfîrşitul lumii? Nicidecum. După calcule efectuate pe computer, o asemenea aliniere a planetelor se produce cam de zece ori în timpul unui mileniu. În istoria Planetei, asemenea alinieri s-au întîmplat cam de 45 de milioane (!) de ori. Deci, singurele primejdii care ne pîndesc, în acest ultim caz, sînt propria naivitate şi...consecvenţa „apocalipticienilor” cum spune tînărul nostru colaborator Robert David în articolul său din pagina a 10-a.

Biblioteca Judeţeană MUREŞ TÎRGU-MUREŞ

Cu OCTAVE, despre şi nu numai OCTAVE

- A trecut ceva timp de la ultima noastră întîlnire şi, cum întotdeauna mai este de urcat o treaptă, ce noutăţi ne aduci?

- Totul se leagă de mijloacele moderne de comunicare, mai precis *Internetul* pe care există deja un sit *Octave* şi, fără a fi acuzat de lipsă de modestie, vreau să vă spun că este cea mai complexă pagină Web din România: ea conţine date biografice, samplere audio, sute de fotografii, scenarii de videoclip şi de film precum şi o noutate absolută pentru România - în programul *Real Video* pot fi vizionate toate clipurile mele, inclusiv cel mai recent - *„Lumina viitorului promis"* (de pe albumul *„I se spunea visătorul")* - în pregătire fiind *„Zborul primilor paşi"*, care va fi o altă premieră - primul clip realizat cu imagini de sinteză pe computer - şi este dedicat primului zbor cu echipaj uman care va fi efectuat spre planeta Marte...

- Din punct de vedere al registrului sonor crezi că se poate vorbi despre o modificare a soundului Octave?

- Încă din ultimul album - *„I se spunea visătorul"*, un album mai special, începînd cu instrumentele folosite (*n.m.* primele sale trei albume sînt dominate de chitare MIDI) -, pe acest ultim album, deci, eu nu interpretez nimic la nici un instrument, totul fiind realizat pe tastele computerului, cu mouse-ul şi cu fantezia mea. Dacă vrei, este ca o replică a unui album celebru, *„A Night At The Opera" (Queen)* pe care scria „fără sintetizatoare"...

- Rolul omului în muzica acestui sfîrşit de secol devine din ce în ce mai redus. Crezi că viitorul va aparţine doar maşinilor?

- Rolul omului va rămîne major şi va fi chiar mai important decît acum. Cînd am realizat acest ultim album, eu am scos din sala de repetiţii tot ce înseamnă instrument şi mi-am zis: „vreau să fiu doar eu şi muzica mea!"...

- Eşti printre puţinii muzicieni români care ştiu să-şi promoveze aşa cum trebuie noile creaţii, practic tu faci cam totul. La ce să ne aşteptăm în continuare?

- Pregătesc un nou album pentru 1998, anul trecut a fost unul nefast - un album trebuie să apară pe piaţă cînd atmosfera social-economică este potrivită, cînd publicul este pregătit şi cînd muzica respectivă este cerută pe piaţă, altfel totul este inutil... Referitor la rolul computerului în muzică,

vreau să subliniez că mult mai important este rolul creator al omului deoarece, dacă stăm să ne gîndim, computerul este o simplă maşină, este „idiotul desăvîrşit", el ştie doar să execute, aş putea spune că acum computerul poate fi considerat instrumentul perfect... Din păcate, generaţia de azi, techno, rap, dar în special cea techno, se consideră urmaşa celor de la *Kraftwerk* plecînd de la false premise... O altă chestie penibilă este că toţi DJ-ii s-au apucat de „cîntat" folosind numai samplere, apărînd astfel cele mai aberante remixuri! *Van Halen* în ritm de techno? Haideţi să fim serioşi...

- Computerul, acordînd atîtea facilităţi, atîtea sunete prefabricate, nu crezi că ar putea atrage numeroşi muzicieni spre minima rezistenţă?

- Pericolul acesta există pentru masa largă a celor care se ocupă de muzică. Muzicienii cu personalitate nu se vor lăsa dominaţi de computere: *Jean Michel Jarre, Vangelis, Kraftwerk, Tangerine Dream, Isao Tomita, Kitaro* sînt vîrfurile...

- L-aş pune aici şi pe Mike Oldfield care, în plus, a adăugat şi voce muzicii electronice. Apropos de voce: pe cînd o voce în Octave?

- Atunci cînd voi găsi una ca a lui *Ian Anderson, Maggie Reilly, Peter Gabriel.* Problema este că, dacă aş pune oricare din vocile pe care le cunosc eu pe la noi, aici, ar cam dăuna universului sonor creat de mine, muzica mea fiind una de atmosferă, aş putea spune chiar suprarealistă. Este greu să găsesc vocea care să fie grefa potrivită peste ceea ce fac eu...

- Noul tău concept muzical este intitulat „Femei-Motoare-Computer". Cum ai ajuns la asocierea cuvintelor respective?

- Sînt trei lucruri care ţin de viitorul apropiat al acestei planete: *computerul* înseamnă cunoaştere, spre care omenirea a tins dintotdeauna, computerul fiind de fapt o prelungire a gîndirii umane aşa cum cleştele, ciocanul sau alte scule sînt niste extensii ale forţei musculare a organismului nostru... Unii specialişti în futurologie au susţinut ideea că viitorul aparţine marilor reţele de comunicaţii tip *Internet*, unde fiecare dintre noi poate ajunge foarte uşor la informaţie, ascultaţi-l pe *Sting* cu *„Too Much Information"*, şi că la un moment dat contactul direct dintre oameni va dispărea... Nimic mai fals, cu cît dialoghezi mai mult cu cineva, fie şi prin *Internet*, cu atît mai mult îţi vei dori să te întîlneşti cu cel de la capătul firului *„faţă în faţă"!* Şi cum poţi învinge spaţiul *(„ultima frontieră", nu?)* dacă nu cu *motorul* pe care eu îl asociez numelui *Harley Davidson:* cînd spui *Harley* spui libertate, rock, vîntul din spate, praful în plete dar eu am ales *motorul* şi ca semn al robotizării viitoare, computerul fiind suportul teoretic-cunoaşterea, roboţii fiind cei care vor munci pentru noi...

- Şi care este locul femeii în supertehnologia asta?

- Tot futurologii afirmă că femeia îşi va pierde principalul rol pe care îl are, în perpetuarea speciei, o dată cu introducerea, la scară largă, a procedeului *in vitro.* Eu cred că trebuie să păstrăm femeia ca eternă sursă de inspiraţie, chiar dacă tot femeia este sursa multor conflicte, prin ea noi am început drumul spre cunoaştere. Amintiţi-vă de *Eva... Femei-Motoare-Computer* - triada care va marca viitorul omenirii şi oricît de perfecţionate ar fi maşinile, indiferent de tipul lor, să nu uităm natura umană a lucrurilor!

- Cum vezi tu „Lumina viitorului promis" spre anul 2000?

- Spuneai tu odată că muzica electronică este precum *Chronos:* îşi mănîncă copiii, tot ceea ce sper este ca anul 2000 „să aducă o epocă" mult mai favorabilă societăţii dar şi artiştilor, ca lucrurile să se aşeze şi sînt sigur că pînă la urmă vom găsi resursele necesare...

- OK, Octave, aşteptăm ca viitorul promis să devină realitate şi ca fiecare dintre noi să poată avea acces neîngrădit la Internet, acolo unde ne vom întîlni cu favoriţii noştri! Prietenilor revistei noastre le recomand să viziteze situl Octave - http://www.pcnet.ro/octave. Vă asigur că veţi avea ce vedea!!!

Top Singles

1. Tomorrow Never Dies - Sheryl Crow
2. Shelter - Brand New Heavies
3. High - Lighthouse Family
4. Torn - Natalie Imbruglia
5. Never Ever - All Saints
6. Too Much - Spice Girls
7. Wind Beneath My Wings - Steven Houghton
8. As Long As You Love Me - Backstreet Boys
9. The Reason - Celine Dion
10. Together Again - Janet Jackson

PROPUNERI: Too Much Heaven - Nana, Baby Can I Hold Yoy? - Boyzone, I Will Come To Yoy - Hanson, Show Me Love - Robyn

Fan Club

ID	Nume	Adresa
Reeves	Keanu	c/o CAA 9830 Wilshire Blvd, Beverly Hills 90212, CA, USA
Richard	Cliff	234 Winchmore Hill, London N21 1QR, UK
Richard	Cliff	PO Box 2BQ, London W1A 2BQ, UK
Richard	Cliff	PO Box 94164, 1090 GD Amsterdam, The Netherlands
Richard	Cliff	Leitestr. 56, 44866 Bochum, Germany
Ross	Diana	Eerste Nieuwstraat 55, 1211 JP Hilversum, The Netherlands

Calendar

6.02 - 12.02

6 - Natalie Cole (1950), Axl Rose (1962), Rick Astley (1966), Bob Marley (1945-11.5.1981), Mason (1973, H-Blockx); 7 - Dieter Bohlen (1954), Alan Lancaster (1949, Status Quo), Brian Travers (1959, UB40), Steve Bronski (1960), Juliette Greco (1937), Garth Brooks (1962); 8 - Vince Neil (1961), Joshua Kadison (1965); 9 - Carole King (1941), Rachel Bolan (1967, Skid Row), Holly Johnson; 10 - Roberta Flack (1939), Donovan (1946), Cliff Burton (1962-27.9.1986, Metallica), Robbie Neville (1961); 11 - Gene Vincent (1935); 12 - Steve Hackett (1950), Gary Whelan (1966, Happy Mondays), Ray Manzarek (1935, The Doors).

TOLBA CU SCRISORI

Cătălin Vasile - Galaţi: Tot ce deţin cu *Sandra & Michael Creţu* se află pe CD. Cum înregistrări nu mai fac, singurul sfat pe care ţi-l pot da este acela al publicării unui anunţ în această pagină. Ce zici? 2) În legătură cu acea firmă moscovită, cred că ar trebui să iei legătura cu ambasada Federaţiei Ruse din Bucureşti...

Florin Cojocaru - Liteni: Am primit felicitarea. Mulţumim! Tu ce mai faci? Aşteptăm veşti de la tine! Ciao!

Laurian Buture - Adjud: Am primit careurile datate 23.12.1997! Să vă spun că le-am reţinut? OK!

Viorel Pleşoianu - Bucureşti: *Idha* este o solistă suedeză stabilită la începutul anilor '90 la Londra. Muzica ei aparţine categoriei pop-rock, cu baladele aferente, la 26 de ani interpreta avînd editate 3 albume, toate la casa *Creation Records: „Melody Inn"* (1993), *„A Woman In A Man's World"* (1994) şi *„Troublemaker"* (1997)...

Bogdana Neamţu - Iaşi: Edwyn Collins nu a început solo, ci cu grupul *Orange Juice*, editînd cu acesta cinci albume la casa *Polydor: „You Can't Hide Your Love Forever"* (1982), *„Rit It Up"* (1982), *„Texas Fever"* (1984), *„The Orange Juice"* (1984) şi *„The Esteemed Orange Juice"*. Ca solist *Collins* are la activ patru albume - *„Hope And Despair"* (1989), *„Hellbent On Compromise"* (1990, ambele scoase la *Demon*), *„Georgeous George"* (1994) şi *„I'm Not Following You"* (1997, scoase la *Setanta*).

Claudiu Popa - Giurgiu: Tocmai am prezentat albumul celor de la *Lighthouse Family!* Nu rata nici unul din numerele *„Magazin"-ului*, dacă vrei să fii la curent cu cele mai recente apariţii discografice şi cu evenimente muzicale notabile! De ce nu te abonezi?

Mihai Olariu - Slatină: Grilele sînt corecte din punct de vedere tehnic dar nu au o densitate tematică corespunzătoare! Nu este suficient să intitulezi careul „Geografie" în timp ce conţinutul este, de fapt, un „de toate pentru toţi"...

Pagină realizată de **MARIAN MINCULESCU**

Săptămînalul „Magazin" este editat de **CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.**

magazin

Înmatriculat la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

Cont: 40 10 10 85 00 (lei); 40 20 10 53 30 ($); 40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon centrală: 223.15.10; 223.15.20
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Maran, Marian Grigore (222.83.21); Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita (1659); Melania Constantiniu, Maria Radoi, Ilie Elena (1282); Irina Stoica, Paul Ioan, Şerban Filip, Teodora Bujor-Panaitescu (1222)

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Aurora Popescu
Secretar de redacţie: Dumitru Mateuţă
Corectură: Melania Constantiniu, Maria Radoi

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicuşor Dincă (şef departament),
Simion Ionescu
FINANCIAR-CONTABIL:
Iliana Fülöp (contabil-şef), Nicoleta Cochinţiu, Aurel Frăcea Tel.: 222.83.21

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu (1612)

Tiparul: **CROMOMAN,** Piaţa Presei Libere nr.1, Telefon: 223.15.20/1538

Cerul în luna februarie

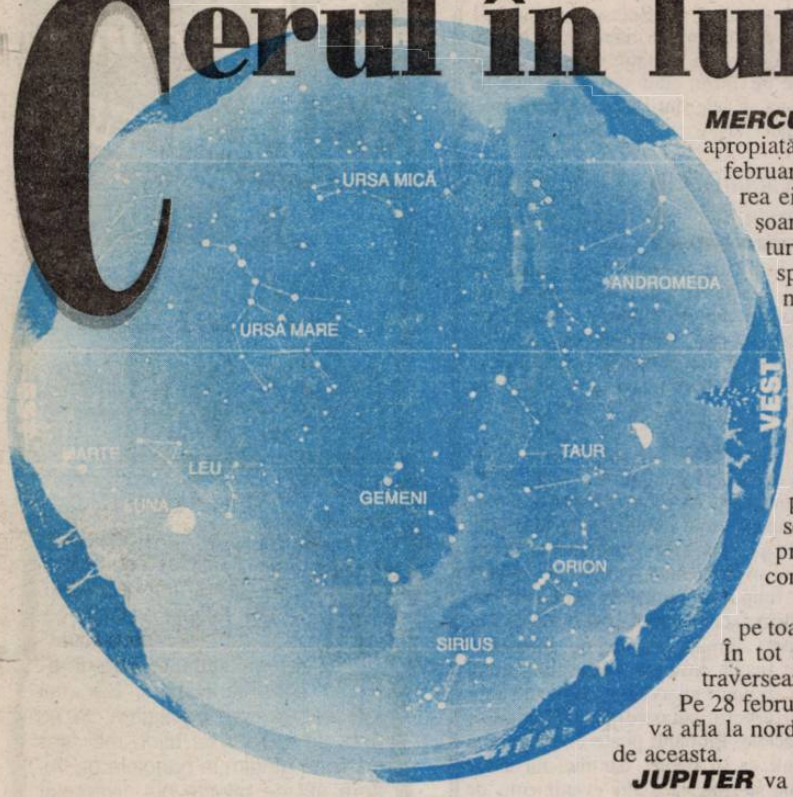

MERCUR este planeta cea mai apropiată de Soare. În nopțile lunii februarie este invizibilă. Mișcarea ei aparentă pe cer se desfășoară printre constelațiile Vulturul, Săgetătorul și Scutul, spre constelația Capricornul.

VENUS este vizibilă toată luna februarie ca Luceafăr de dimineață. Mișcarea ei aparentă pe cer descrie o buclă cu punct de stație în jurul datei de 1 februarie. După acest punct de stație, Venus își schimbă direcția de mers printre constelații, spre constelația Capricornul.

MARTE este invizibilă pe toată perioada lunii februarie. În tot acest timp, planeta Marte traversează constelația Vărsătorul. Pe 28 februarie, la miezul nopții, ea se va afla la nord de Lună și foarte aproape de aceasta.

JUPITER va fi vizibilă seara în constelația Vărsătorul. Din 23 februarie, ea dispare de pe sfera cerească vizibilă din România în timpul nopții.

SATURN este vizibilă seara, la orizontul vestic, după apusul Soarelui. În timpul lunii februarie, planeta Saturn traversează constelația Peștii. La 1 februarie, Saturn va putea fi observat ca un punct strălucitor foarte aproape de Lună, în nordul acesteia.

NEPTUN și ***URANUS*** sînt invizibile pe perioada lunii februarie.

LUNA va fi la Primul pătrar în 4 februarie 1998 la 0h53m; Luna plină va fi atinsă în 11 februarie la 12h23m. Ultimul pătrar va fi observat în 19 februarie la 17h27m, iar Luna nouă în 26 februarie, la 19h26m.

Pentru pasionații de evenimente astronomice, mai putem menționa că la 15 februarie Luna se află la distanța cea mai mare de Pămînt (la apogeu), la 22 februarie Mercur, Soarele și Pămîntul se vor afla pe aceeași linie (conjuncție superioară). De asemenea, la 23 februarie, Soarele, Pămîntul și Jupiter se vor alinia (conjuncție).

Dr. MIREL BÎRLAN
Institutul Astronomic al Academiei Române

Fizica mezoscopică

CALCULATOARELE CUANTICE ALE MILENIULUI III (2)

ADRIAN HOAJĂ

Problema actualității este cum anume se pot împăca fenomenele cuantice cu ceea ce observăm în viața de zi cu zi, atîta vreme cît legile fizicii cuantice sfidează legile fizicii „clasice". Chiar dacă este cunoscută de mai bine de șaptezeci de ani, doar din punct de vedere strict teoretic, această problemă a căpătat dramatice accente experimentale și practice o dată cu dezvoltarea tehnologiilor de fabricare a nanostructurilor. Iată, bunăoară, strania enigmă a... curentului electric, „banalul" fluid care „circulă" prin conductori. Ce spune despre curentul electric fizica mezoscopică?...

Misteriosul curent electric

Dacă acest conductor este un nanocablu, deci cu un diametru sub un nanometru, își fac simțită prezența fenomenele cuantice. În primul rînd, un astfel de cablu conține o „undă electrică globală" care se „întinde" de-a lungul întregului cablu și care cuprinde toți electronii („coerența cuantică a electronilor", de care aminteam!), astfel încît *toți electronii se află pretutindeni, în același timp!* Dacă se introduce un electron „nouvenit" la un capăt al nanocablului, acesta își va uni unda sa cu aceea a tuturor celorlalți electroni și va „ocupa" o mare parte din volumul firului. Grație coerenței cuantice, electronii pot tranzita cablul unul cîte unul, prin simpla întindere a undei lor, fără a fi nevoie să furnizăm mai multă energie decît cea necesară introducerii lor în nanocablu. Altfel spus, *rezistența nanocablului este nulă!* Dimensiunea acestui cablu este hotărîtoare, întrucît cu cît o structură este mai mare, cu atît ea riscă să se dezorganizeze, datorită impurităților, ceea ce distruge coerența cuantică. Putem pune, cu îndreptățire, semne de întrebare: și ce dacă?! la ce bun un nanocablu?!...

Dacă vom ști că *va fi posibil ca, pe baza cunoștințelor prezentate mai sus, să fie construite „nano-capcane" (sau „capcane cuantice") în care pot fi reținuți unul, doi sau mai mulți electroni, realizîndu-se astfel sisteme care pot funcționa ca tranzistori cu... un singur electron sau ca memorii cu un singur electron - cu certitudine componente ale circuitelor electronice nanoscopice ale calculatoarelor viitorului* - vom înțelege că sîntem în pragul unei revoluții tehnologice (nu numai în informatică!) pe care n-o putem compara cu nimic din tot ceea ce cunoaștem că s-a petrecut pînă azi!...

Calculatoare care depășesc închipuirea...

Cel mai puternic simulatoar nuclear american care va fi operațional la sfîrșitul anului viitor va avea o putere de calcul echivalentă cu 3.2 Tf (teraflopi, adică 3.200.000.000.000 flopi, un flop fiind corespondentul unei operațiuni matematice pe secundă)! Dacă socotim că un PC actual, dotat cu un microprocesor Pentium, are o putere de calcul de „numai" 100 Mf (megaflopi), iar celebrul „Deeper Blue", 17,28 Gf (gigaflopi), viitorul supercalculator pare extrem de puternic. Însă, în raport cu creierul omenesc pe care-l avem fiecare, din naștere, „în dotare", este un biet „bebeluș", întrucît creierul nostru are o putere de calcul de nu mai puțin 10 Tf! Grație nanotehnologiilor dezvoltate de fizica mezoscopică, într-un viitor nu foarte îndepărtat, vor fi produse calculatoare dotate cu o memorie de foarte înaltă capacitate, de ordinul a unui miliard de biți/cmp, de 1000 de ori mai puternică decît cele actuale, care va fi alcătuită din nanoparticule magnetice. Față de logica bivalentă („da" sau „nu", transpusă în limbaj matematic binar sub forma lui „0" și „1", specific informaticii actuale), logica polivalentă va face posibilă o extraordinară flexibilitate a „gîndirii" calculatoarelor viitorului...

O provocare pentru... ingineri!

În pofida optimismului afișat de oamenii de știință, obstacolele tehnologice actuale sînt de natură să reducă nanotehnologiile doar la o exotică existență de... laborator! Și aceasta, deoarece fabricarea cîtorva milioane de nanotranzistori, de nanomemorii și alte componente specifice nu poate fi efectuată piesă cu piesă, așa cum sînt realizate azi piesele unui motor de mașină... La scară mezoscopică, orice defect (de mărime, de formă, de compoziție), oricît de nesemnificativ ar părea, schimbă proprietățile componentelor, făcîndu-le nefuncționale în parametrii coerenței cuantice. Oamenii de știință consideră că unica modalitate de producere a unor asemenea componențe este autoasamblarea acestora! În anumite condiții, elementele chimice puse în contact se pot asambla automat în nanostructuri. Savanții compară această tehnologie cu „tehnologia" naturală care îngăduie autoasamblarea într-un organism perfect structurat al ființelor vii. Soluția a fost genial intuită tot de fizicianul american Richard Feynman care prevedea că nanotehnologiile se vor inspira „din fenomenele biologice în care forțele chimice intervin de o manieră repetată pentru a produce orice fel de efecte biologice bizare... așa cum sînt și eu!". Adevăr valabil și pentru cel ce citește aceste rînduri, și pentru cel care le-a scris...

Eveniment astronomic

ECLIPSA totală de SOARE din februarie

Oamenii de știință din toată lumea se pregătesc pentru o eclipsă totală de Soare, un spectacol astronomic foarte rar în care Luna își va trimite umbra asupra centrului Pacificului și Atlanticului pe 26 februarie. Evenimentul va sta la baza unui colocviu științific la care vor participa cîteva sute de cercetători. Aceștia vor efectua, pe o perioadă de o oră, studii intense ale fenomenelor solare ce se petrec cît timp umbra Lunii va acoperi treptat o fîșie de 1800 de kilometri deasupra cîtorva insule din Caraibe.

„Interesul depășește știința. Este un lucru extrem de frumos. O eclipsă de Soare este cu adevărat un dar al naturii" declară Jay Pasachoff, un renumit cercetător în domeniul eclipselor de la Colegiul Williams din Williamston, Massachussetts.

Datorită unui noroc incredibil, Luna are exact mărimea necesară și este la distanța la care blochează totul în afara coroanei, acel înveliș arzător al Soarelui care este de un milion de ori mai încins decît centrul său. „Singura posibilitate de a vedea clar coroana este în timpul celor cîteva zeci de secunde de eclipsă totală" spune Pasachoff, veteran al nu mai puțin de 25 de expediții de cercetare a eclipselor.

Umbra de 140 km lățime se va deplasa spre est datorită mișcării de rotație a Pămîntului și va trece peste Insulele Galapagos de la vest de Ecuador, nordul Venezuelei și Columbia, insulele Aruba, Curacao, Guadelupe și Antigua și se va risipi deasupra coastei africane a Oceanului Atlantic.

Armata de cercetători a împachetat deja tonele de echipament pe care le va deplasa în Aruba, Guadelupe și alte insule din Caraibe unde toate locurile de cazare au fost rezervate. Echipa din Aruba va fi condusă de Pasachoff și va încerca să dezlege misterul temperaturilor ridicate ale coroanei, de pînă la 4 milioane de grade, în timp ce la suprafața Soarelui s-au înregistrat „doar" 11000 de grade. Grupul de cercetători de la Colegiul Williams își va coordona studiile cu informațiile primite de la Observatorul Solar și Heliosferic (SOHO), o navă spațială creată special pentru cercetarea Soarelui. SOHO, va orbita între Lună și Soare. Ea nu va vedea eclipsa dar datele pe care le va aduna în timpul ei vor fi comparate cu rezultatele obținute pe Pămînt.

Shaddia Habbal de la Centrul Harvard-Smithsonian pentru Astrofizică din Cambridge, Massachussetts, va conduce în Guadelupe o echipă care va studia efectul eclipsei asupra undelor radio emise de „Galileo", sonda spațială ce gravitează în jurul „Europei", unul dintre cei patru sateliți naturali ai lui Jupiter. „Undele vor trece prin coroana solară în drumul lor spre Pămînt și vor fi afectate de cîmpurile magnetice ale Soarelui. După ce le vom măsura intensitatea înainte și în timpul eclipsei vom stabili cu exactitate o hartă a energiei magnetice din coroană" a declarat doamna Habbal.

Interesul deosebit pentru acest eveniment se datorează și faptului că porțiunea de umbră totală este foarte accesibilă. O eclipsă totală de Soare apare la fiecare 18 luni dar deplasarea în locurile din care poate fi vizionată necesită un mare efort material și organizatoric.

Următoarea eclipsă totală de Soare va fi în august 1999 iar porțiunea de umbră totală va trece și prin București. *(În numărul viitor, opinia specialiștilor noștri)*

ANDREI TOMA

Gaură neagră în centrul Galaxiei noastre?

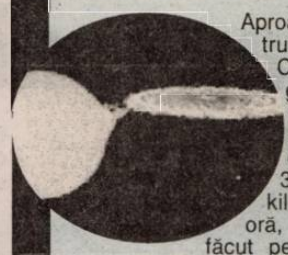

Aproape de centrul galaxiei Calea Lactee gravitează stele care se deplasează cu viteze de 3 milioane de kilometri pe oră, ceea ce i-a făcut pe cercetători să se gîndească, la începutul acestui an, că aceasta este dovada cea mai puternică a faptului că există o gaură neagră masivă care acționează ca o ancoră gravitațională în centrul galaxiei noastre.

Măsurînd mișcarea a două sute de stele din galaxia Calea Lactee, cercetătorii de la un institut de fizică din Germania au descoperit că stelele din apropierea centrului galaxiei se mișcă cel mai rapid, ajungînd la viteze de pînă la 1800 de kilometri pe secundă.

Astronomul Andreas Eckart susține că colegii lui au calculat că ar fi nevoie de un obiect de 2,6 milioane de ori mai mare decît Soarele pentru a pune în mișcare stelele în acest fel.

„Aceasta este dovada cea mai puternică pe care o avem despre o gaură neagră masivă din centrul Galaxiei noastre", spune el cu ocazia unei conferințe a astronomilor. Nu există altă explicație valabilă pentru această mișcare rapidă a stelelor.

Centrul Căii Lactee se află la 26000 de ani lumină de Soare.

Eckart spune că există mii de stele pe o arie de 200 de ori mai mare ca mărime decît sistemul solar care se adună în jurul centrului galactic, însă viteza cea mai mare o au cele ce se află aproape de centru. Eckart susține că ar fi existat această gaură neagră în „preistoria" galaxiei, care de-a lungul milioanelor de ani s-ar fi mărit și ar fi înghițit stele.

Se spune că gaura neagră ar fi un punct cu o așa mare densitate și gravitație încît nimc nu îi scapă din gheare. Totuși, deoarece nu emană lumină, ea nu poate fi văzută. Astronomii deduc prezența ei măsurînd mișcarea stelelor, a gazului și prafului din apropiere. Cu cît este gaura neagră mai mare, cu atît stelele se mișcă mai repede.

Tragica soartă a Soarelui

Fotografiile stelelor care mor, strălucind precum o instalație din bradul de Crăciun pe fundalul unui cer ca o catifea neagră, sînt o avanpremieră

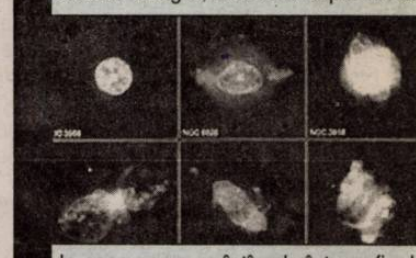

la ceea ce se va întîmpla într-un final și cu Soarele nostru și implicit cu Pămîntul. Noile instantanee imortalizate de telescopul spațial Hubble ne arată momentul morții unor stele de mărimea Soarelui.

„Am văzut ce se va întîmpla cu Soarele peste cîteva miliarde de ani" spune Howard E. Bond, astronom la Space Telescope Institute din Baltimore. „Mai avem doar 6 miliarde de ani să părăsim Pămîntul". Bond și alți astronomi au declarat că o stea de mărimea Soarelui va arde timp de 10 miliarde de ani consumînd hidrogen într-o reacție nucleară la 30 de milioane de grade. Cînd hidrogenul se va termina miezul se va transforma într-o sferă și mai încinsă. Atunci astrul va deveni un „uriaș" roșu care va arunca plasmă superîncinsă în toate direcțiile, mărindu-și volumul de circa 200 de ori, încingînd Pămîntul pînă la temperaturi de fierbere. După cîteva mii de ani Soarele se va restrînge într-o „pitică" albă și rece. Dacă Pămîntul va mai exista, va deveni o rocă rece și lipsită de viață. *„Noi nu vom merge în iad - acesta va veni la noi"*, spune, metaforic, Bond.

Rubrică realizată de
SANDRA CUȘNARENCU

Ne apropiem de o apocalipsă climatică?

ION ŢUGUI

De cîţiva ani încoace, numeroase evenimente meteorologice şi schimbări de climă aparent aberante sau neobişnuite suscită interesul observatorilor specialişti, precum şi a celor ce se ocupă cu predicţiile şi evaluările ce aparţin fenomenologiei paranormale. Distingem astfel două direcţii, dinspre care se acumulează felurite ipoteze, mai toate bîntuite de un scepticism circumspect sau de rezoluţii îngrijorătoare.

Nu e nevoie de informaţii vizionare privind modificările climatice (în sensul că nu toată lumea le acceptă pe acestea!), deoarece fiecare dintre noi putem observa fără intermediar schimbările de climă prin care trece de cîţiva ani încoace spaţiul meteorologic românesc. S-a perturbat ciclicitatea cu specificul ei, a anotimpurilor; s-au deplasat aberant manifestările climatice, trecerile de la un anotimp la altul sînt bruşte, avem temperaturi ridicate în „fosta" iarnă şi caniculare în „fosta" primăvară şi aşa mai departe...

În legătură cu toate acestea există informaţii sigure, ştiinţifice, care ne conduc la ipoteza că ar fi posibilă, într-adevăr, o apocalipsă climatică. Pe ce ne bizuim? Deocamdată pe antecedente...

Un oraş înfloritor în ţinutul arctic!

Încă în anul 1950, omul de ştiinţă Immanuel Velikovsky, într-o celebră carte apărută la New York şi intitulată *Worlds in Collision* (Lumi în coliziune) trecea în revistă evenimentele catastrofale care au avut loc pe planeta noastră cu mii şi milioane de ani în urmă, distincţie în acest spectru făcînd tocmai evenimentele climatice.

Velikovsky însuşi notează că astronomia modernă nu ia în seamă mutaţiile meteorologice, dovedindu-se recalcitrantă la astfel de evenimente, totuşi dovezile privind catastrofele meteorologice sînt atît de dense în istorie încît sîntem obligaţi să le acordăm toată atenţia. Autorul a efectuat, pentru o corectă înţelegere a fenomenelor apocaliptice, mai multe hărţi ale cerului în perioadele de care s-a ocupat. S-a tras concluzia că incriminate în mutaţii climatice şi de altă natură, pe Terra, sînt planetele Marte şi Venus. Schimbarea polilor magnetici, accelerarea vitezei de rotaţie a Pămîntului constituie evenimente argumentate ca foarte posibile într-un trecut îndepărtat.

Omul de ştiinţă se ocupă, aşadar, de catastrofe. Referitor la aceea meteorologică, el a studiat evenimentele trecutului din ţinutul arctic. Continentul arctic a cunoscut într-adevăr un colaps climatic. Spre exemplu la Ipiutak, strîmtoarea Behring, Alaska, s-a descoperit un oraş despre care nu se ştia nimic. Ce i-a uimit pe cercetători, a fost faptul că în acel loc dispărut, cultura, ce atinsese un înalt grad de evoluţie, este de tip japonez, deci neavînd nimic specific ţinutului arctic.

S-a estimat că acel oraş a existat cu douăzeci de milenii în urmă şi nu conţinea nimic din ceea ce azi ştim că este cultura eschimoşilor. Velikovsky susţine că acea civilizaţie înfloritoare şi foarte modernă din multe puncte de vedere s-a prăbuşit aproape brusc, faptul fiind pus de savant pe seama schimbării axei de rotaţie a pămîntului în urma apropierii planetei noastre fie de Marte, fie de Venus. Astfel s-a tras concluzia că marile transformări din continentul arctic şi antarctic s-au produs din cauza schimbării bruşte a axei de rotaţie a Terrei.

În aceste condiţii, o civilizaţie avansată, cu o cultură superioară a dispărut pur şi simplu fiind înghiţită într-un timp record de gheţuri şi transformată în întinsuri îngheţate.

Dovezile istorice şi cercetările ştiinţifice se însoţesc, după acelaşi om de ştiinţă, de menţiunile biblice referitoare la mutaţii inclusiv climatice pe Terra, cum sînt acelea ale lui Iosua şi cele din timpul regelui Ezechia...

Radiaţia cosmică

Un rol important în disfuncţiile terestre climaterice şi de altă natură îl au radiaţiile cosmice, ele oferindu-ne un indiciu privind numeroase modificări sau evenimente catastrofale. Geofizicienii contemporani sînt de părere că magnetismul pămîntului se inverseaza cam odată la un milion de ani. În ce punct al acestui ciclu ne aflăm azi? Este greu de presupus.

Deocamdată ce putem deduce este că noi înşine asistăm la modificări de climă care îngrijorează probabil mai puţin pe omul obişnuit, dar în primul rînd pe specialişti. Dacă avem în vedere evenimentele care s-au petrecut în timp prin mutaţiile climatice, nu putem exclude nici faptul că ele nu s-ar repeta aproape identic cu „modelul" din trecut. Întrebarea este dacă omul de azi poate interveni în contextul unor perturbaţii catastrofale, evitîndu-se efectele. Probabil poate interveni mai mult ca în trecut, dar nici nu avem cum să ştim dacă alte evenimente, de aceeaşi natură, nu vor fi mai puternice decît acelea din trecut.

Fără a fi prăpăstioşi, nu ne rămîne decît să contemplăm mersul climei. Să ne obişnuim cu faptul că în luna ianuarie pe-alocuri pot înflori brînduşele, iar cetăţenii renunţă la palton. Ce va fi în continuare? Parafrazînd o zicală, vom trăi şi vom îndura!

Poarta cerului sau a infernului?

OZN-uri de pe celălalt tărîm

DAN D. FARCAŞ

„Noi venim din depărtările spaţiului şi, iată, acum ne-am părăsit corpurile pe care le îmbrăcaserăm pentru a ne îndeplini misiunea terestră, pentru a ne întoarce în lumea din care am venit, Regatul lui Dumnezeu". Acesta a fost ultimul mesaj lăsat pămîntenilor de cele 39 de victime (21 femei şi 18 bărbaţi), între 26 şi 72 de ani, adepţi ai sectei „Poarta Cerului" numită, pe Internet şi în acte oficiale, „WW Sursa Superioară", care s-au sinucis în martie 1997 folosind un amestec de barbiturice şi alcool. Poliţia i-a găsit în ziua de 26, în urma unui apel telefonic anonim, într-o vilă valorînd 1,6 milioane dolari din *Rancho Santa Fe,* o luxoasă zonă rezidenţială aflată nu departe de San Diego (California). Cadavrele zăceau întinse pe paturi şi saltele, fără vreo urmă de violenţă, îmbrăcate la fel: pantaloni şi cămăşi negre, pantofi noi de tenis şi eşarfe purpurii acoperindu-le feţele. Aveau mîinile încrucişate pe piept de parcă ar fi dormit. Lîngă fiecare cadavru se găseau actele de identitate, bani şi obiecte personale. Secta era cunoscută, avînd filiale şi în New Mexico şi Arizona. Membrii ei nu beau, nu fumau şi practicau celibatul, punînd în cauză deschis valorile tradiţionale ale familiei. Fiecare membru al sectei era asigurat, din octombrie 1996, contra sumei de 1000 dolari, la o companie de asigurări din Londra, pentru o valoare de un milion de dolari, plătibili în caz de deces, răpire sau sechestrare de către extratereştri.

În urma victimelor a rămas o imensă cantitate de informaţii, mai ales pe casete video şi pagini pe Internet, informaţii amestecînd filosofii ezoterice cu simboluri New Age, OZN-uri, mesaje apocaliptice şi credinţe bizare din religii exotice. Ei explicau că au plecat astfel să întîlnească un OZN care se ascundea în coada cometei Hale-Bopp, profitînd de deschiderea unei ferestre (şansă rară) prin care se puteau întoarce în patria lor cosmică. Aşa cum scriau: „Apropierea cometei Hale-Bopp este ceea ce am aşteptat. Este momentul sosirii navei spaţiale care ne va conduce în lumea lor, paradisul concret. Sîntem fericiţi să părăsim această lume". Aşa cum arată în cartea sa *UFOs and the Alien Agenda* (1997), Bob Larson, care a cercetat cu atenţie paginile *web* ale sectei, victimele considerau corpul omenesc drept un „conteiner, un vehicul" care trebuie lepădat pentru „a putea promova clasa". OZN-ul pe care-l aşteptau trebuia să-i ducă în „Lumea Lor", unde urmau să atingă „nivelul următor deasupra celui uman". Ei mai spuneau că, o dată cu botezul primit de la Sfîntul Ioan, spiritul superior al lui Hristos s-a încarnat în trupul pămînteanului Isus, ales ca *reprezentant* printre oameni al *Nivelului Următor.* El a fost trimis pe Pămînt pentru a transmite oamenilor în esenţă un singur mesaj: „Dacă vreţi să ajungeţi în Ceruri, Eu pot să vă duc prin poarta cea bună - aceasta însă cere să renunţaţi la tot ce vă aparţine", adică, după interpretarea şefilor sectei, la familie, sentimente, minte şi chiar la trup. Sectanţii afirmau că adevărata sinucidere nu este gestul pe care urmau ei să-l comită ci, dimpotrivă, sinuciderea este „să te întorci împotriva *Nivelului Următor* atunci cînd acesta ţi se oferă".

Secta „Poarta Cerului" este doar una dintre acele grupuri de adoratori ai OZN-urilor care, în special în California, continuă calea deschisă de contactaţi precum Adamski, King sau Rael. Întorsătura tragică luată de această aparentă „joacă" de-a întîlnirile cu ocupanţii unor OZN-uri (calificată probabil de majoritatea cititorilor drept farse de un gust îndoielnic), denotă că lucrurile sînt mai grave decît păreau la prima vedere.

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

Comunicare cu „planul astral"

PAUL IOAN

Intervenţia poliţiei conferă o doză apreciabilă de autenticitate unor cazuri în care se manifestă fenomene parapsihologice. De cele mai multe ori, cei inculpaţi nu se pot apăra prin mijloace clasice şi se impune o expertiză psihiatrică pentru lămurirea faptelor. Acesta este şi cazul americanului Charles Best din Springfield, Ilinois, relatat în cartea „Dawn Phantoms" (Fantomele zorilor) a ziaristului Kevin Write (1996).

Într-o zi a anului 1992, Charles Best şi fiica sa, Sue-Lay, dispar de la domiciliu în mod inexplicabil. După prînz, tatăl obişnuia să-şi ia fiica de la şcoală, s-o ducă acasă şi să se reîntoarcă la serviciu. După două zile de absenţă, cei doi sînt daţi dispăruţi de vecinii de bloc, cît şi de învăţătoarea lui Sue-Lay. După deschiderea anchetei, poliţia află amănunte despre viaţa lor şi face o descindere în localitatea Hannibal, la 200 km de Springfield. Acolo sînt găsiţi tatăl şi fiica (de 10 ani), găzduiţi de mama lui Charles Best. Bărbatul se află într-o stare evidentă de surescitare şi nu vrea să dea nici o explicaţie sechestrării fiicei şi părăsirii domiciliului. În cele din urmă este convins să se reîntoarcă. La rugăminţile fetiţei, tatăl se învoieşte şi lucrurile par să intre iar pe făgaşul normal... Dar, în declaraţia mamei lui Charles se găseşte o afirmaţie uluitoare: Sue-Lay este în pericol de a fi răpită, violată şi ucisă!

Acesta fusese motivul „evadării" celor doi. Charles îi spusese mamei lui că spiritul soţiei (decedată de mai mulţi ani) îi „insuflase" această idee obsedantă... După trei săptămîni de la normalizarea situaţiei, în Springfield se produc o serie de violuri asupra unor minore, printre care şi o colegă a lui Sue-Lay. Făptaşul a rămas neidentificat multă vreme, pînă cînd Charles s-a decis să dea o declaraţie, la început sub anonimat. Suspectul a fost descris cu o oarecare precizie, iar poliţia, coroborînd amănuntele anchetei, l-a găsit cinci luni mai tîrziu pe criminal... În acest mod cu totul neobişnuit, el a scăpat de primejdia de a fi considerat irresponsabil şi de a-i fi luată fiica de sub ocrotire. Comunicarea cu „planul astral" fusese ireproşabilă, dar cum se produsese ea? Fabulaţia abia acum poate începe...

Amintirile subconştientului

Visul în mai multe ipostaze

MIHAELA DOROBANŢU

Multă lume consideră, aşa cum subliniază şi revista „Mystères" într-un amplu studiu asupra visului, că ar fi rentabil de „cultivat" terenul virgin pe care îl reprezintă somnul. Dar mai întîi trebuie să-l înţelegem. Şi nu este un lucru prea uşor, mai ales dacă ne gîndim la punctele de vedere atît de diferite ale diverselor popoare şi civilizaţii.

Orientalii, de pildă, considerau că noaptea este prielnică... odihnei sufletului, care părăseşte corpul în timpul somnului pentru a se alătura lumii spiritelor. Aborigenii din Australia, a căror cultură este bazată în special pe vis, au şi ei o tradiţie asemănătoare privind acest mod „sănătos" de a-ţi ocupa timpul. Ei comunică astfel cu defuncţii şi prietenii aflaţi departe în lumea onirică: rapid, practic şi ieftin. Şi cu avantajul suplimentar că au apoi la dispoziţie întreaga zi pentru vînătoare, pescuit şi agricultură.

Pentru alţii lucrurile stăteau însă puţin altfel. Tchuang Tchu, un filosof chinez sec. IV î.e.n. îşi consuma întreaga zi „meditînd" asupra nopţii precedente, cînd visase că fusese un fluture! Treaz, se întreba dacă nu cumva *este* de fapt un fluture care visează că este Tchuang Tchu!

În ceea ce îi priveşte pe occidentali, ei cred încă de pe vremea lui Aristotel că somnul nu este nimic altceva decît odihna necesară pentru a fi mai eficient. O concepţie care nu a prea evoluat pînă în vremurile noastre, poate pentru că... sîntem prea preocupaţi pentru a dormi, ca să ne mai gîndim şi la semnificaţia somnului.

Pe tărîmurile Franţei se spune că nu este bine să vorbeşti despre vise înainte de micul dejun; ar aduce ghinion... Iar un vis de vineri povestit sîmbătă (tot după micul dejun!) s-ar realiza întotdeauna... Englezii nu sînt nici ei mai puţin excentrici, de vreme ce ajunseseră la un moment dat să publice într-un ziar visele unui individ care pretindea că prezice rezultatele curselor de cai!

Dar virtuţile magice ale escapadelor onirice nu reprezintă în nici un caz un privilegiu al bătrînului continent. Americanul Charles Lindbergh, celebrul aviator care a traversat în premieră mondială Atlanticul, a apelat în anul 1932 la diverşi „visători" pentru a-i comunica detalii revelate în vis cu privire la răpirea fiului său.

Şi totuşi nebunia „verilor" noştri din Lumea Nouă, cum îi numeşte revista „Mystères", pare că nu poate face nimic în faţa tradiţionalului cartesianism european. Deşi vechii greci, indiscutabilii noştri inspiratori în multe din realizările şi concepţiile noastre, vedeau în vise mesaje trimise de zei, noi, spirite moderne, vedem adeseori în ele doar un fel de delir al simţurilor. O furtună de halucinaţii vizuale şi auditive care nu ar face decît să reflecte, contra voinţei noastre, secretul dosar psihiatric al fiecăruia dintre noi...

Anatomia secundei

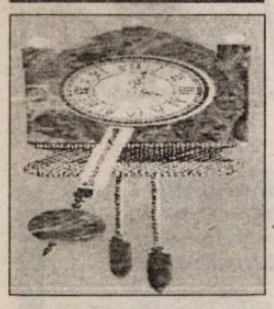

Profesiile anului 2000

ALEXANDRU MIRONOV

Nu mă mai ocup de anii 2000-2001 - sînt prea aproape, iar eu simt nevoia să „desenez" deja *orizontul 2020*. Totuşi, fac astăzi o excepţie, mai multe publicaţii europene importante se ocupă de *meseriile viitorului apropiat*. În plus, o reacţie la un articol anterior mă coboară cu picioarele pe Pămînt, adică la nevoile curente ale cetăţeanului tînăr din 2000, deci de astăzi.

Ei bine, întîlnirile guvernamentale, simpozioanele şi conferinţele organizate de societatea civilă, grevele puse la cale de sindicate şi şomeri relativ la această uriaşă problemă care este şomajul - fac ca sociologii se definească noile condiţii ale profesionistului şi meseriaşului anilor 2000-2001: nu numai diploma (de orice fel), deci şcoala contează, ci şi calităţile primordiale ca suplete, temperament, comunicabilitate, capacitate de a lucra în echipă plus ingeniozitate şi creativitate; iar adaptabilitatea este o calitate esenţială căci - atenţie! - jumătate din meseriile de peste 10 ani încă nu există!

Concret, locurile de muncă „europene" vor fi localizate în *servicii* (în următorii 7-8 ani numărul de angajaţi în servicii va creşte cu 114%), asistenţă la domiciliu (102%), analişti de sistem (92%), ingineri informaticieni (90%), kinesiterapeuţi (83%), asistenţi pentru medicina muncii (82%), tehnoredactori (carte, publicaţii - 83%), medici (!-80%), consilieri în imobiliar (76%), manichiuriste (!-69%), asistenţi medicali (59%), consilieri juridici (58%), animatori loisir (52%), consilieri pentru reeducare (51%), paznici, jandarmi, bodyguarzi (48%), *librari la domiciliu* (!-45%), antreprenori INTERNET (45%), inventatori „á la carte" (pe subiect comandat! - 44%) etc.

Domeniile care vor suferi o „inflaţie" de locuri de muncă: telecomunicaţii, televiziune, radio (industria mass media va avea, în Europa anului 2001, un profit de 180 de miliarde dolari!), INTERNET, *entertainement* (distracţie). Deci: nu industria grea (cu pivotul ei industria constructoare de maşini - vă amintiţi?), nu agricultura, nu administraţia - dar, desigur, la noi va trebui ca o echipă tînără de suprainteligenţi să evalueze orizontul profesional, adică locul de muncă al fiecăruia dintre noi, în această unică şi irepetabilă viaţă.

Relativ la aceşti „superinteligenţi", paşoptiştii pe care îi tot aşteptăm, am scris un articol în primul număr al „Magazin"-ului din acest an. Vorbind despre *preşedintele României din 2008* propuneam - din păcate paragraful a fost omis, *o campanie naţională nu numai pentru punerea în valoare a tinerilor performanţi ci şi pentru valorificarea lor, în folosul ţării*. Un *contract*, propuneam eu, adică un demers juridic prin care fiecare cetăţean român să fie obligat să-şi slujească ţara un număr de ani, pentru a-şi plăti şcoala, educaţia, îngrijirea medicală.

La articol am avut deja o reacţie, din partea unui tînăr care pare bine aşezat în orizontul secolului viitor: se numeşte Doru Bucur, este student la Universitatea Politehnică bucureşteană, inventator cu brevet (!) şi medaliat, deja, la cîteva *saloane de inventică*. Evident, scrisoarea mi-a trimis-o pe e-mail-ul redacţiei, de la adresa info proprie (*<DoruBucur@connex.ro>*) şi în ea mi-a reproşat că, după ce i-am lăudat invenţia prezentată în Salonul de la Iaşi din 1996, am „uitat" să-l iau în excursia organizată pentru tinerii inventatori la *Salonul Eureka* de la Bruxelles. Îmi cer scuze, domnule Bucur, pentru omisiune - am propus (şi dispus) organizarea acelei excursii tocmai pentru că ceea ce domnia ta şi cu ceilalţi tineri aţi prezentat la Iaşi mi s-a părut extrem de promiţător! Deşi am „inventat" (social) recompensa care să vă diferenţieze de colegi n-am putut controla punctiform, nominal, îndeplinirea ei. Rămîn dator. Ai în faţă o viaţă lungă, imaginaţie cît cuprinde, saloane de inventică, zeci. Mă voi revanşa, într-un fel sau altul.

Foloseşte e-mail-ul redacţiei (<redacţia@magazin.ro), colaborează cu noi, se caută cu înverşunare inventatori şi minţi agere.

PARADOX

CRIMA de a dori perfecţiunea

MARIAN GRIGORE

Cînd drăgălaşa oaie Dolly a văzut, anul trecut, lumina zilei, lumea ştiinţifică a fost unanimă în a considera acest eveniment ca fiind de o importanţă crucială pentru civilizaţia umană. Nu pentru că ar fi fost o surpriză (posibilitatea obţinerii prin clonare a unor animale superioare pornindu-se la celule prelevate de la indivizi adulţi fusese prezisă de mult), ci datorită semnificaţiilor şi implicaţiilor acestui experiment reuşit în sfîrşit. În entuziasmul general, celebrităţi mondene de talia Claudiei Schieffer s-au arătat încîntate, chiar, de ideea de a se „replica" prin nouă tehnică, mărind numărul fericiţilor ce ar putea avea o relaţie cu o femeie devenită unul din standardele frumuseţii.

Simplă declaraţie publicitară? Poate. Dar cîţi dintre noi n-am visat să trăim într-o lume de basm, populată doar de oameni „perfecţi"? Pentru prima dată Dolly ne demonstra că un asemenea vis ar putea deveni realitate, în doar cîteva generaţii. În fond, la naiba cu arbitrariul selecţiei naturale, atîta vreme cît ne-am putea juca puţin de-a demiurgii, construind o lume „la comandă" pentru urmaşii noştri. Şi încă la un cost destul de scăzut, întrucît este de presupus că preţul cîtorva celule obţinute din clona clonei clonelor obţinute pe bandă rulantă n-ar fi prea ridicat, dar ne-ar permite să devenim la capătul a nouă luni de aşteptare părinţii unui exemplar identic celui pe care l-am admirat şi idolatrizat. N-ar fi minunat?

Dacă nu sîntem ipocriţi, hai să recunoaştem că majoritatea dintre semenii noştri, oricît de bine s-ar simţi în propria lor piele, nu pot să nu se gîndească ce minunat ar fi fost dacă, privindu-se în oglindă, le-ar fi fost dat să vadă chipul unei vedete îndrăgite. Iată însă că oamenii de ştiinţă, care au luat cît se poate de în serios mod paradoxal, clonarea s-ar raporta, firesc, doar la indivizi) - pentru a putea, astfel, aduce potenţialii infractori în faţa unor instanţe internaţionale, dîrmărindu-i oriunde s-ar afla. Eventual inclusiv în statele ce nu dispun încă de o asemenea lege. Operativitatea cu care au acţionat legiuitorii, neobişnuită de altfel, ne dă o idee despre gravitatea problemei.

Crimă împotriva umanităţii? - vă veţi întreba, probabil, şocaţi. Crima de a dori o lume perfectă şi de a încerca să o realizezi? Crimă să vrei perfecţionarea o asemenea evoluţie a evenimentelor, nu se arată deloc încîntaţi de idee. Ba, dimpotrivă, sînt de-a dreptul alarmaţi, cerînd să se ia neîntîrziat măsuri ca o asemenea perspectivă să nu devină niciodată realitate. Şi glasul lor a fost auzit, fiind deja adoptate într-o serie de state, inclusiv în România, legi care interzic ferm orice încercare de clonare a unei fiinţe umane. Ba chiar de aud voci care cer calificarea unei asemenea încercări drept *crimă împotriva umanităţii* (chiar dacă, în speciei umane? Mai degrabă pare o crimă impiedicarea unui asemenea demers. Şi atunci?

Pentru a înţelege resorturile ascunse ale acestui aparent paradox, să ne imaginăm, pentru o clipă, că am trăi într-o asemenea lume. O lume perfectă, populată numai de genii şi frumuseţi desăvîrşite, clădită „după chipul şi asemănarea" celor mai reuşite exemplare ale speciei umane. O lume în care prostia, urîţenia nu şi-ar avea locul. Un adevărat Olimp. Să trecem peste faptul că „urîtul" nu există decît în raport cu „frumosul", precum „prostia" în raport cu „inteligenţa" - fiind, deci, noţiuni complet lipsite de semnificaţie într-o lume lipsită de termeni de comparaţie şi, evident, monotonă. Să ne oprim, însă, puţin asupra altei ştiri recente. S-a descoperit că o serie de oameni infectaţi cu virusul HIV nu se îmbolnăvesc, totuşi, de SIDA, cauza aflîndu-se într-o genă mutantă pe care o posedă, genă ce îi protejează, nefavorizînd înmulţirea virusului. Nu sînt, probabil, nici cei mai inteligenţi şi nici cei mai frumoşi oameni din lume. Ar avea, deci, puţine şanse de a fi candidaţi pentru „lumea perfectă". O lume perfectă supusă totuşi riscului decimării prin SIDA, o lume în care gena salvatoare ar fi dispărut odată cu indivizii „căzuţi" la examenul în vederea clonării. O lume a celor mai frumoşi, inteligenţi şi puternici indivizi, dar o lume închisă în propria sa zestre genetică limitată, în care, fatalmente, fiecare se înrudeşte, la propriu, cu fiecare. Înlocuiţi SIDA cu oricare din bolile cunoscute (amintiţi-vă însă că şi „banala" gripă poate fi mortală, exemple fiind gripa spaniolă de la începutul secolului sau „gripa puilor" apărută recent în Hong Kong) şi veţi avea adevărata imagine şi amploare a catastrofei.

Veţi înţelege astfel legătura între simpatica Dolly şi Little Boy - bomba de la Hiroshima -, ambele marcînd intrarea lumii într-o nouă eră, în care hamletiana întrebare *„a fi sau a nu fi"* capătă dimensiuni planetare.

NEMURITORII

HENRI COANDĂ

IRINA STOICA

Copilul cu bucle aurii, născut la 7 iunie 1886 în familia viitorului general Coandă, se numea Henri, şi era poreclit de ai săi „Mico" pentru că era un băieţel plăpînd, în care părinţii nu puteau bănui omul călit şi spiritual puternic de mai tîrziu.

Familia Coandă era o familie de luptători autentici olteni. În timpul Războiului de Independenţă tatăl său, Mihalache Coandă, arendaş pe pămînturile statului, dăruise frontului întreaga sa recoltă de grîu şi de furaje.

Generalul însuşi, pe atunci tînărul locotenent de tunari Constantin Coandă, născut în 1856, luptase cu mult curaj în acest război, împrietenindu-se cu Nicolae Grigorescu şi fiind decorat cu „Virtutea militară"! Trimis ulterior în Franţa la studii, urmează cursurile Şcolii Politehnice din Paris, luîndu-şi şi licenţa în matematici. Căsătorit cu Hayda Danet, aceasta îl urmează în ţară. Aici el funcţionează ca profesor la Şcoala Naţională de Poduri şi Şosele şi apoi primeşte misiuni diplomatice ca ataşat militar la Viena, Londra şi Paris, ajungînd la gradul de general.

În familia generalului s-au născut şapte copii, din care au trăit doi băieţi şi două fete.

Micul Henri a fost fascinat din fragedă pruncie de forţa vîntului şi de ideea de zbor. Pentru el, aşa cum declara ulterior: „Aerul e... stăpînul a toate...". Cursurile primare le-a urmat în Bucureşti la şcoala „Petrache Poenaru", aleasă de tatăl său pentru că purta numele marelui cărturar revoluţionar român, fost secretar al lui Tudor Vladimirescu.

În 1896 a intrat la liceul Sf. Sava. Aici nu s-a dovedit un elev prea sîrguincios. Notele sale balansau ciudat de la 5 la 9 iar în cel de al treilea an a obţinut cu greu media 5,82 la matematică, fiind ameninţat cu corigenţă. Se pare că nu era numai vina copilului, deosebit de zburdalnic, ci şi a unor dascăli de matematică şi fizică de la care nu înţelegea prea multe.

Considerînd că fiul său are nevoie de o educaţie mai severă, tatăl îl mută la Liceul Militar din Iaşi unde este admis după un examen sever. Numele tatălui figura pe panoul de onoare al absolvenţilor liceului şi acesta a fost un stimulent puternic pentru fiu.

Disciplina aspră a şcolii era compensată de puterea de înţelegere a unor profesori de excepţie ca Garabet Ibrăileanu sau A.D. Xenopol care l-au intuit pe elev ca „un element excepţional" în ciuda zburdărniciei sale.

Pasiunea pentru matematică i-a fost stimulată în primul rînd de profesorul de aici, locotenentul Ion Papană, poreclit „Fachirul", care a reuşit să le incite curiozitatea şi să le dezvolte copiilor gustul pentru frumuseţea raţionamentelor.

După un premiu obţinut împreună cu fraţii Capşa la un concurs de probleme matematice al unei reviste franţuzeşti, Henri Coandă este atras în mod deosebit de ideea de zbor.

Ca inginer, iniţiază în primul deceniu al secolului o serie de experienţe la Arsenalul Armatei Române din Bucureşti iar între 1907-1910 finalizează construirea primului avion cu reacţie din lume pe care-l prezintă în 1910 la salonul aeronautic din Paris.

Turboreactorul, o adevărată revoluţie pentru tehnica mondială l-a făcut pe renumitul inginer Gustave Eiffel să-i spună tînărului inventator român: „Ce păcat că te-ai născut cu 30, dacă nu cu 50 de ani prea devreme!"

În general numele inventatorului este legat de efectul pe care l-a descoperit: „Efectul Coandă", observat prima dată în 1910, studiat începînd din 1932, şi brevetat în 1934. Acest fenomen a permis numeroase îmbunătăţiri în construcţia de avioane, vapoare şi multe altele.

Pe lîngă acesta, pot fi amintite numeroase alte succese ale savantului, cum ar fi realizarea unor rezervoare-cisterne şi chiar vagoane din beton armat, construirea unor case din prefabricate, inventarea materialului „béton-bois", mai rezistent decît lemnul.

A lucrat la uzinele Bristol (ulterior British Aircraft Corporation) şi după 1945 a fost solicitat de United States Corporation în cadrul unor programe de cercetări pentru aplicarea efectului Coandă la realizarea unor noi tehnici de zbor printre altele imaginîndu-şi şi funcţionarea unei farfurii zburătoare. A lucrat la Laboratoarele Diamond (S.U.A.) şi a revenit definitiv în ţară în 1969.

Membru al unor prestigioase instituţii de peste hotare, a fost ales membru al Academiei în 1970 şi a contribuit în 1971 la constituirea Institutului Naţional pentru Creaţie Ştiinţifică şi Tehnică (INCREST).

S-a stins din viaţă în 1972, lăsînd în urmă numeroase invenţii care l-au înscris pentru totdeauna în galeria „nemuritorilor".

GELOZIA NU ESTE NUMAI UN DEFECT... (2)

Stăpînind de trei ori mai frecvent bărbaţii decît femeile, gelozia îşi are faţetele sale în funcţie de sexul subiecţilor. Astfel, femeile sînt geloase pe frumuseţea sau succesul afectiv al cuiva, în vreme ce pentru bărbaţi succesul profesional sau material sînt supuse geloziei. Dar mai ales pe teritoriul iubirii se poate spune că gelozia ar avea un anumit... sex. Toţi specialiştii spun acest lucru.

Sensibile la cele mai vagi indicii de afecţiune din partea partenerului, femeile simt cu aceeaşi promptitudine şi cele mai discrete semne ale trădării. Atunci cînd le interesează bărbatul de lîngă ele, ştiu cînd sînt înşelate, chiar înainte de a avea şi dovezile materiale. În schimb, un bărbat, sigur întotdeauna pe el, are nevoie de mult timp pentru a simţi trădarea partenerei şi argumentul invocat este adesea, în opinia specialiştilor, „respingerea fizică". În schimb, gelozia nefondată, delirantă, este întîlnită de trei ori mai frecvent la bărbaţi decît la femei. Încă un detaliu, subliniat de dr. Michèle Montrelay: în 80 la sută din cazurile de bărbaţi delirant de geloşi, aceştia sînt şi alcoolici. Transmutînd cercetările vizînd gelozia şi pe alt teritoriu, cel al agenţilor de detectivi particulari, s-a constatat că întotdeauna suspiciunea unei femei a fost probată, în schimb în cazul bărbaţilor, 50 la sută s-au înşelat în privinţa infidelităţii partenerei. Mai mult, o dată aflată identitatea, femeile doresc să ştie totul despre rivalele lor. Bărbaţii, după ce cuplul s-a destrămat, sînt curioşi să ştie cum trăiesc ex-partenerele lor şi dacă sînt fericite... Dovezi certe ce demonstrează... cît de inegali sînt „ea" şi „el" pe plan psihic...

De sezon... (2)

Cînd am descifrat împreună, săptămînile trecute, secretele depresiilor sezoniere vă promiteam cîteva sfaturi care să vă ajute să vă păstraţi toată iarna un moral „de oţel". Spuneam atunci, şi o repetăm, specialiştii au constatat cu stupoare că femeile sînt mult mai expuse acestui gen de depresii decît bărbaţii, iar dintre acestea cele mai vulnerabile sînt femeile tinere. Cum se manifestă această depresie? Vă daţi seama că nu mai faceţi faţă problemelor cotidiene, deşi vă treziţi cu greu, ce-i drept, devreme. În egală măsură sesizaţi că sînteţi tristă, fără a avea motiv. Se manifestă apoi o anumită iritabilitate, chiar tulburări de caracter care pot genera probleme relaţionale cu anturajul, probleme care în restul anului nu existau.

Dr. Dominique Attar-Levy, psihiatru la un spital din Paris consideră că, dacă medicamentele antidepresive, mai ales cele din ultima generaţie ce permit reglarea secreţiei melatoninei, sînt eficace, acelaşi efect benefic pot avea unele deprinderi uşor de respectat.

✍ Pentru a dobîndi sau pentru a vă păstra chiar şi iarna un bun ritm de viaţă, treziţi-vă în fiecare dimineaţă la acelaşi oră.

✍ În fiecare dimineaţă, după ce vă treziţi, „aruncaţi-vă" într-o baie caldă. Corpul se va adapta mai uşor cu trecerea de la starea de somn la... activitatea cotidiană.

✍ Dacă timpul vă permite, expuneţi-vă cît mai mult posibil la lumina zilei. În zilele frumoase de iarnă plimbaţi-vă în aer liber, cel puţin jumătate de oră.

✍ Mîncaţi la ore fixe şi evitaţi dulciurile dintre mese.

✍ Dacă aveţi posibilitatea, luaţi-vă o scurtă vacanţă şi iarna pentru a merge la munte. Chiar şi cîteva zile la sfîrşit de săptămînă sînt benefice.

✍ Dacă aveţi copii este cazul să le acordaţi şi lor atenţie crescută pentru că cei mai mici de 11 ani sau adolescenţii sînt, de asemenea, vulnerabili la acest gen de depresie.

◆ *Elle MacPherson afirmă că prietenul său actual, Arpade Buisson, este tatăl copilului ce va vedea lumina zilei în februarie. Dar Michael Mischeler, „ex"-ul senzualei actriţe, va cere un test de paternitate... pentru liniştea sa.*

◆ *La 41 de ani, Jerry Hall i-a oferit deja, la mijlocul lunii decembrie, lui Mick Jagger un al patrulea copil.*

Indiscreţii ● Indiscreţii ● Indiscreţii

Frumuseţea maternităţii

Pentru o carieră reuşită, astăzi stelele cinematografiei spun că trebuie să aibă un César, un Oscar, un film mare, de epocă, şi, fără nici o rezervă, un copil. La Hollywood, ca şi la Paris, toată lumea cunoaşte... reţeta. Dar iubirea nu şi-a spus ultimul cuvînt.

Pamela Anderson, Emmanuelle Seigner şi Elle MacPherson au început anul fericite, în aşteptarea unui copilaş. Şi dacă de obicei se credea că maternitatea ar fana frumuseţea femeii, starurile susţin contrariul. Demonstraţia lor este cît se poate de convingătoare.

◆ *Emmanuelle Seigner va avea al doilea copil la sfîrşitul lunii martie, la cinci ani după naşterea lui Morgane. Roman Polanski, efervescentul cineast, pare un tată prolific şi fericit...*

◆ *Deja mama unui băieţel de un an şi jumătate, pe care l-a familiarizat cu platourile de filmare, Pamela Anderson îi rezervă lui Tommy Lee o nouă surpriză paternă...*

◆ *Christian Barnard, pionierul sud-african al grefei cardiace are 75 de ani. Soţia sa Karin are 33 de ani, iar cel de-al doilea copil al lor, o superbă fetiţa s-a născut vara trecută.*

PUBLICITATE

YOGA
CURS PRIN CORESPONDENŢĂ

O.P. 60, C.P. 36, sector 3, Bucureşti
25 000 lei / lună, plata ramburs

Gastronomice

Pentru această săptămînă vă propunem o porţie de...

PAPARĂ

Gustoasă, uşor de preparat, consistentă; pentru pregătirea ei aveţi nevoie de pîine (veche), 1/2 l lapte, 3 ouă, 300-400 g brînză de vaci, zahăr vanilat, stafide, 3-4 linguri de zahăr. Bateţi două ouă ca pentru omletă, adăugaţi o lingură de zahăr, apoi 1/2 l lapte. Înmuiaţi bine pîinea în acest amestec. (Ungeţi bine cu unt o formă şi pregătiţi cuptorul). Frecaţi brînza de vaci cu un ou, 2 linguri de zahăr, apoi adăugaţi stafide şi zahăr vanilat. Puneţi un strat de pîine, la mijloc brînza de vaci şi deasupra alt strat de pîine. Dacă a mai rămas lapte cu ou, turnaţi deasupra. Coaceţi la foc potrivit timp de 30 de minute. Serviţi caldă, cu smîntînă, sau a doua zi, la micul dejun rece. Este delicioasă.

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

MONDO Femina

Vă prezentăm o nouă filă din insolitul Dicţionar „Femei române" alcătuit de doamnele Mioara Mincu şi Elena Mironescu, editat sub egida Confederaţiei Naţionale a Femeilor din România.

● Florica Bagdazar (1901-1978), soţia acad. prof. dr. D. Bagdazar, a fost medic psihiatru. A făcut studii de neuropsihiatrie şi pedagogie medicală privind reeducarea copiilor cu tulburări intelectuale şi comportamentale. A publicat multe lucrări de specialitate şi a avut contribuţii deosebite în organizarea sanitară a ţării. A fost prima femeie ministru din România (în 1948, ministrul sănătăţii).

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc C.B., locuiesc în Bucureşti, sînt foarte tînără, dar din păcate sufăr de tensiune oscilantă şi de lombosciatică. Două maladii dureroase, pentru ameliorarea cărora, după ce m-am adresat fără succes medicinii clasice, m-am îndreptat, cu încredere, spre bioenergie. Am avut norocul să aflu din revista „Magazin" despre vindecările miraculoase obţinute de doamna Vasilica Ciupea şi fiicele sale, Mariana şi Ana Ciupea. Din fericire, după zece şedinţe de tratament bioenergetic mă simt excelent şi sînt mulţumită că am descoperit acest remediu, ideal pentru sănătatea mea"...

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonuui alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

Programări la telefon: 6862046

TALONUL NR. 5

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 28 februarie 1998 ●

CANCERUL ESOFAGIAN ŞI ALIMENTAŢIA

ARCADIE PERCECK

Sîntem întotdeauna tentaţi, după cum ştiţi, să punem cancerul pe seama unor cauze total necunoscute sau chiar unei fatalităţi biologice cînd, în realitate, boala e declanşată, în bună parte chiar de modul nostru de viaţă şi alimentaţie. În legătură cu cauzele alimentare ale acestei boli, o specialistă în oncologie din Franţa, şi anume Dr. Monique Vigy, afirmă într-o lucrare a sa următoarele: „Spune-mi ce şi cum mănînci, şi-ţi voi spune ce fel de cancer eşti susceptibil de a face", iar prin afirmaţie vizează, desigur, tubul digestiv.

De altfel, există o „geografie a cancerului", care vine în sprijinul acestei afirmaţii. Referindu-ne în articolul de faţă doar la „această primă autostradă a tubului digestiv, care este esofagul", vom preciza că un cercetător rus, A.V. Ceaklin, care a aprofundat această problemă, susţine că incidenţa crescută a cancerului esofagian, existentă la o serie de populaţii băştinaşe din Asia Centrală, nu este străină de faptul că acolo se consumă în mod tradiţional şi de trei ori pe zi ceai foarte fierbinte, dimpreună cu turte uscate, iar la cină, în plus, un pilaf foarte gras, sau aşa-numita şurpa, o mîncare constînd din carne şi dintr-un sos foarte picant deosebit de fierbinte.

Aceeaşi temperatură foarte ridicată a alimentelor consumate este implicată tot în incidenţa deosebit de crescută a cancerului esofagian la bureaţi şi kazahi, populaţii ce trăiesc în jurul lacului Baicăl, unde alimentaţia tradiţională este dominată de ceaiuri băute fierbinţi, de băuturi alcoolice tari, de grăsimi animale intens prăjite şi de variate condimente nu numai tari, ci şi consumate în mod excesiv. De asemenea, de o serie de mîncăruri făcute din peşti cu oase mici. Se consideră că aceste ultime mîncăruri nu sînt străine de microtraumatismele pe care le creează la nivelul mucoasei esofagului şi de iritaţia cronică întreţinută pe această cale.

Incidenţa evident mai crescută a cancerului esofagian la bureaţi şi kazahi nu este străină, după A.V. Ceaklin, de faptul că 70% din membrii acestor colectivităţi consumă cu regularitate aşa-numitul „spirt de masă", o băutură alcoolică tradiţională, deosebit de tare, asemănătoare cu palinca de pe meleagurile noastre.

După cum medicina ştie deja, *alcoolul nu este cancerigen prin el însuşi, ci prin faptul că acest produs dizolvă diversele substanţe cancerigene conţinute de alte alimente şi, în plus, potenţîndu-le pe acestea.*

Aceasta este probabil şi raţiunea pentru care cancerul esofagian este mult mai frecvent la bărbaţi ca la femei, primii fiind prin definiţie mai mari consumatori de tutun şi alcool. Tot aceasta este probabil şi raţiunea pentru care acelaşi cancer esofagian, este mai frecvent la personalul care lucrează în hoteluri şi restaurante, decît la restul populaţiei, personalul căruia tutunul şi alcoolul îi sînt mult mai accesibile şi permanent tentante. Aceasta este, în sfîrşit, probabil raţiunea, pentru care în perimetrul unor colectivităţi din China, care consumă o băutură alcoolică tare extrasă din curmale, pentru care în Franţa şi Spania unde se consumă calvados, respectiv acea băutură tare extrasă din mere, şi pentru care în Porto Rico unde se produce un anume rom de casă extras din anume fructe, incidenţa cancerului de esofag este mult mai mare decît în alte locuri.

Cercetare

De unde provine stresul?

Constatăm că abia în anul 1974, pentru prima oară s-a desprins de pe ecranele televiziunii italiene, venind spre noi fraza devenită acum obişnuită: „Viaţa ar deveni fadă şi plicticoasă, dacă n-am fi vizitaţi de stresuri". De atunci, cuvîntul „stres" a dat ocol tuturor ţărilor şi popoarelor, instalîndu-se pe vîrful limbii lor şi devenind ceva cunoscut, obişnuit.

Dar ce e stresul? În esenţă, el este o străveche suferinţă cu denumire modernă, avînd diverse cauze şi cele mai neaşteptate forme de manifestare. După cum se consideră la Roma, stresurile, prin natura lor, pot fi provocate de emoţii pozitive şi negative - „stimuli". Cel pozitiv se numeşte „eustres", iar cel negativ - „distres". A fost inventată şi o unitate de măsură pentru stresuri - un fel de „nevropuncte". Dacă numărul unor asemenea „puncte" trece de 300 în decursul unui an, persoana respectivă este serios bolnavă. Numărul „punctelor" ajuns între 150 şi 299 înseamnă că respectivul pacient trebuie să ia măsuri profilactice, însă pericolul încă „nu a ciocănit în creierul şi în mintea omului". Cînd numărul „punctelor" este sub 150, înseamnă că sînteţi învelit într-o „platoşă antistres", însă pe Terra o asemenea „alarmantă" minoritate a populaţiei reprezintă doar un procentaj de 20%, iar din aceştia majoritatea o constituie oamenii care nu citesc nimic, nu lucrează într-o slujbă la stat, nu călătoresc în mijloace de transport în comun, nu conduc automobile şi cu astfel de „nu" s-ar putea continua.

Oficial, diagnozei stresurilor le sînt supuse 42 de categorii de locuitori ai Terrei. Dar iată unele cauze ale îmbolnăvirii: moartea unuia din soţi provoacă stres oamenilor într-un procentaj de 100%, apoi urmează: divorţul - 73%, neînţelegerile în familie - 65%; detenţia penitenciară provoacă scăderea cu 63% a stării de spirit; o boală traumatizantă moral poate duce la stres 53% din contemporanii noştri; concedierea de la locul de muncă - 47%; graviditatea provoacă stres la 40% din femei şi la 2% dintre bărbaţi; discuţiile în probleme funciare - 30%; neînţelegerile cu superiorii 23%; insomnia - 16%; schimbările în alimentaţie, impunerea unei diete obligatorii îi duc la stres pe 15% din oameni; amenzile - 11%. Apoi, 13% ajung într-o apăsătoare stare de spirit din pricina neputinţei de a pleca în concediu, iar 12% din cauza faptului că nu ai posibilitatea de a sărbători într-u veselie un anume eveniment sau revelionul.

LAURENŢIU CHECICHEŞ

Medicul vă răspunde

Un cititor din Botoşani, şi anume Vasile Haragiu, ne adresează o scrisoare pe cît de nostimă pe atît de plină de adevăr din care vă extragem următoarele fraze: „Lăsaţi-ne în pace cu toată vrăjeala aceasta, domnilor doctori! Ne asfixiaţi toată ziua cu avertismente de genul «Nu fumaţi!», «Fumatul este dăunător sănătăţii!», «Fumatul interzis!», dar nu ne spuneţi o vorbă despre ce se poate face pentru a ne lăsa de acest viciu. Am vîrsta de 53 ani şi fumez încă de pe vremea cînd mi-am făcut stagiul militar. Am ajuns acum la un pachet şi jumătate pe zi. De multă vreme mă preocupă ideea de a mă lăsa de fumat, mai ales că simt evident că îmi îngreunează respiraţia, şi nu îmi face bine. Dar, în toate revistele pe care le frunzăresc şi în care caut materiale care să mă ajute în ceea ce vreau să fac, nu găsesc nimic altceva decît acelaşi şi acelaşi «Nu fumaţi!», «Fumatul este dăunător sănătăţii!», «Fumatul interzis!» etc., etc., etc. Credeţi că un fumător, oricît de bine intenţionat ar fi să se lase de acest viciu, poate face aceasta numai cu sfaturile de mai sus?"

Stimate D-le Vasile Haragiu, cînd vreunul din prietenii mei îmi pune întrebarea „Ce metode cunoaşte medicina pentru abolirea fumatului?" răspunsul meu este invariabil: „Voinţa sau decesul." Desigur, exagerez cu cea de-a doua soluţie. Nu se moare numai din cauza fumatului decît arareori. Dar, se trăieşte incomparabil mai prost decît atunci dacă nu ai fuma. Răspunsul stereotip pe care mi-l dau mulţi: „Dar bine, bunicul meu a fumat toată viaţa şi cu toate acestea a trăit pînă la 91 de ani," îl anihilez cu un altul: „Chestia cu bunicul reprezintă Excepţia, Regula este aceea că acela care fumează chiar dacă trăieşte mult, trăieşte imcomparabil mai prost, decît în ipoteza că nu ar fuma."

În continuare, D-le Haragiu, am să vă relatez ce ştiu ştiinţele medicale pentru a veni în ajutorul acelora care doresc să se lase de fumat. Majoritatea cercetătorilor pledează pentru anume metode nechimice, mai simple de urmat, şi care, pot duce la abolirea fumatului. Aceşti cercetători însă fac recomandări din acest punct de vedere în mod diferenţiat, vizînd două categorii distincte de fumători: aceia care au voie să fumeze, dar numai în mod raţional, şi aceia care în mod obligatoriu trebuie să se desprindă definitiv de ţigară.

Cei din prima categorie, adică aceia care pot fuma, însă în mod raţional, vor ţine cont de următoarele condiţii:

◆ Să utilizeze ţigări denicotinizate, ştiut fiind că procedee moderne de preparare reuşesc totuşi, să îndepărteze din tutun o bună parte din nicotină, deşi în respectivele ţigări rămîn încă destule produse toxice nemodificate, adică neîndepărtate din compoziţia ţigării.

◆ Să folosească ţigaret cu filtre de vată, ştiut fiind că aceste filtre reţin o parte din componentele toxice ale ţigării. Pentru ca aceste filtre să fie eficace, este necesar ca fumătorul să le schimbe după folosirea a 3-4 ţigări. Totodată, se va ţine seama de faptul că filtrul trebuie să obstrueze complet ţigaretul. Acest tip de filtru se poate desigur adapta şi la pipe. În comerţ se găsesc, de altfel, după cum ştim ţigări care au la unul din capete un filtru special confecţionat din hîrtie. Este însă de reţinut faptul că aceste filtre reduc numai parţial absorbţia de carbon din fumul de ţigară şi mai puţin pe aceea de nicotină.

Cum însă mai am multe să vă spun din acest punct de vedere, voi mai reveni şi cu alte răspunsuri viitoare, cu atît mai mult cu cît această problemă este de larg interes.

Dr. ANDREI ONU

Terapie naturală

SILVOTERAPIA

Aerul din pădure conţine cantităţi apreciabile de ioni de oxigen cu încărcătură electrică negativă, la producerea cărora participă numeroşi factori: radioactivitatea naturală, ploaia, căderile de apă, fotosinteza, zăpada, vînturile (mai ales cele reci din pădurile de brazi). Aceşti ioni sau „vitaminele aerului", stimulează toate funcţiile organelor şi contribuie la întîrzierea îmbătrînirii printr-un proces mai eficient de oxigenare a creierului. Cînd ozonul din pădure se află la limite normale, el este un excelent medicament cu proprietăţi multiple: activează circulaţia sîngelui, creşte numărul globulelor roşii, uşurează respiraţia bolnavilor pulmonari cronici şi favorizează somnul.

Pădurea „fabrică" fără încetare fitoncidele - emanaţii ale frunzelor, mugurilor şi scoarţei copacilor - mai ales ale stejarului, mesteacănului şi mai puţin ale sălciilor şi plopului de munte. În compoziţia fitoncidelor intră numeroase substanţe chimice: aldehide, glicozide şi cetone (mai ales în lunile de vară şi începutul toamnei), contribuind la distrugerea a numeroşi microbi (stafilococul, streptococul, bacilul tbc etc).

Pădurea ne apără sănătatea prin purificarea aerului şi prin atenuarea unor factori climatici în exces. O plimbare printr-o pădure cu copaci foarte înalţi şi nu prea deşi, în timp de vară, într-o zi foarte însorită, înseamnă treceri succesive de la umbră la lumină şi invers, treceri considerate adevărate „duşuri scoţiene", de lumină şi umbră, cu efecte stimulatoare pentru organism. Umiditatea aerului din timpul verii în păduri, fiind în limite normale şi constante, este un factor de sănătate deosebit. Pădurea constituie şi un imens ecran protector împotriva poluării chimice şi radioactive.

Medicament inegalabil împotriva stresurilor, pădurea păstrează în adîncurile de umbră liniştea mult dorită şi reconfortantă. De aceea terapeuţii o recomandă pentru două efecte importante: este sedativă primăvara şi vara, şi tonică în timpul iernii.

Silvoterapia este indicată omului sănătos pentru călirea organismului, combaterea oboselii şi a stresurilor. Deosebit de utilă este convalescenţilor şi celor cu astm bronşic, bronşită cronică, scleroemfizem pulmonar, ateroscleroză, hipertensiune arterială, nevroză, insomnie etc. Avînd în vedere toate acestea, n-ar fi rău să vă planificaţi încă de pe acum vacanţe în care să profitaţi de silvoterapie *(D.R.)*

Primul cromozom artificial

O echipă de geneticieni de la Universitatea Cleveland din SUA, sub conducerea lui John Harrington, a realizat primul cromozom artificial uman, numit HAC (human artificial cromozom). Pentru aceasta au fost selecţionate trei tipuri de fragmente vitale funcţionării unui cromozom, care au fost introduse în celulă. Aici s-a format spontan un micro-cromozom uman (încercuit în imagine) stabil. De acum înainte HAC va constitui o soluţie ideală pentru realizarea genelor, în prezent vehiculate prin intermediul virusilor, iar terapia genetică va dobîndi noi căi de acţiune în lupta contra bolilor datorate unor gene defecte, precum şi împotriva cancerului.

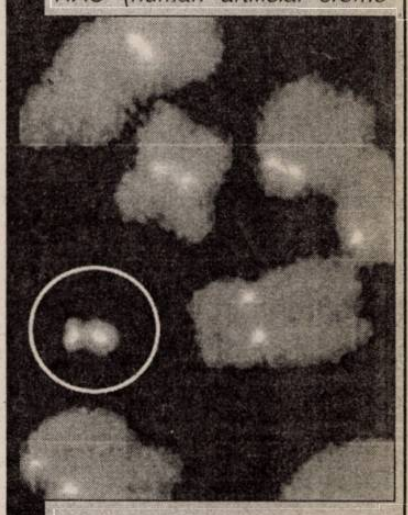

Sindromul numit „miros de peşte"

Două echipe de oameni de ştiinţă au identificat un defect genetic care cauzează „sindromul miros de peşte", o boală supărătoare care face ca cei care suferă de ea să miroasă ca peştii stricaţi. Oamenii ce suferă de această boală sînt ridiculizaţi de mici şi la maturitate devin nişte persoane singuratice şi depresive. „Aceşti oameni îşi pierd slujbele, prietenii, şi de obicei sînt foarte izolaţi", spune dr. Eileen Treacy de la Universitatea din Montreal, care a condus una din echipele care a găsit acest defect genetic. Deocamdată nu există nici un tratament împotriva acestui sindrom, totuşi pe viitor maladia va putea fi tratată genetic.

Un substitut al estrogenului întăreşte oasele

Dacă pentru bărbaţi nu s-a găsit încă o metodă pentru a le întări oasele, în această privinţă se pare că femeile sînt mai norocoase. Cercetătorii au descoperit un substitut de estrogen (nume generic dat hormonilor feminini) care întăreşte oasele bătrîne şi slabe ale femeilor.

Oasele fragile cauzate de osteoporoză, sînt normale în timpul menopauzei, cînd riscul infarcturilor creşte, de aceea doctorii recomandă femeilor să ia estrogen. Totuşi acest tratament cauzează sîngerări ale uterului şi de asemenea creşte şi riscul cancerului la sîn.

Doctorii francezi au făcut un studiu al raloxifenei, un substitut al estrogenului care de luna trecută a primit şi acordul să iasă pe piaţă. Spre deosebire de estrogen, raloxifena nu cauzează sîngerări sau inflamări.

Au fost alese la întîmplare 601 femei aflate la menopauză şi lea fost administrată raloxifena. După doi ani, cercetătorii au descoperit că densitatea minerală în oase a crescut cu 2%, iar nivelul de colesterol a scăzut cu 6%.

Alarmă falsă intenționată

În lunga istorie a naturii se cunosc o mulțime de cazuri de simbioză. După cum se știe, simbioza presupune o coexistență între două specii, aceasta aducînd beneficii ambelor vieţuitoare. Un caz mai special de simbioză este acela dintre înfricoșătoarele termite și o specie de copaci din Africa, denumită acacia. Termitele își găsesc „o casă" în interiorul acestui copac, în schimb, ele îl protejează de orice insectă și chiar de unele animale ierbivore ce se arată prea dornice să guste din frunzele lui. S-ar părea că pînă aci nu există nici o problemă. Dar, odată cu deschiderea florilor, acestea apar. În perioada înfloririi, din noiembrie pînă în ianuarie, albinele sînt puse în situația de a nu se putea apropia de florile de acacia, datorită violentelor termite. Ajutorul vine chiar de la copac. Acesta secretă o substanță care conform spuselor biologilor Pat Willmer de la Universitatea Sf. Andrews din Scoția și Graham Stone de la Oxford, alungă termitele, permițînd astfel polenizarea. Studiind acest fenomen, ei au ajuns la concluzia că substanța secretată reprezintă, pentru furnici, un semnal ce anunță pericol. Cît despre proveniența exactă a substanței, cei doi biologi încă nu s-au putut edifica. Willmer spune că „încă lucrăm la ea, dar, se pare că ea imită efectele feromonului secretat de termite ca semnal de alarmă. Dacă o furnică este atacată, ea va secreta un hormon chimic care anunță celorlalte furnici din cuib amenințarea. Dacă celelalte furnici cred că este pericol, vor fugi." Cercetările din Rezervația Mkomazi Game vor continua cu siguranță. Dacă ele vor duce la descoperirea formulei acestei substanțe, aceasta ar putea conduce la o minimizare a pierderilor din agricultură datorate insectelor. Și cum aceasta ar putea aduce beneficii de multe miliarde de dolari agriculturii, să sperăm că ele se vor încheia cu succes. Oricum, calea cercetărilor a fost deschisă, ca și cea către inima și buzunarele investitorilor din industria pesticidelor.

Un dentist de modă veche

Arheologul Steven Baker lucra la Sky Arer Overlook, unul dintre cele mai noi rezervații de indieni situată pe un deal din Rio Bianco Counting din statul Colorado (SUA), cînd a dat peste o grămadă de oase umane. Destul de vechi, scheletul era parțial îngropat sub o casă. Dar, surpriza cea mare a venit cînd el a dus „prada" lui Tim White, la Laboratorul pentru studierea Evoluției Umane din California. Lucrînd la oase, White a descoperit o gaură neobișnuită pe suprafața unuia dintre cranii, de pe partea maxilarului superior. „Am lucrat cu o grămadă de oase, dar nu am văzut niciodată o asemenea gaură." Dintele scheletului care e datat între 800 și 1200 e.n., pare să fie prima dovadă a apariției dentiștilor în Southwest și numai 3 sau 4 dinți preistorici mai prezintă asemenea lucrări în toată lumea. Echipa lui White a devenit convinsă de originea găurii după ce a studiat-o cu un microscop electronic. În interiorul gurii există niște striațiuni circulare foarte vizibile. „Acestea ne sugerează - spune De Gusk - că cineva a perforat acest dinte. Cercetările au descoperit, de asemenea, o cicatrice pe maxilar, lîngă dinte, aceasta fiind ceea ce a mai rămas dintr-un abces dureros." Cu un motiv stabilit și înarmați cu dovezi și cu toți cercetătorii bine motivați, ei aveau acum nevoie de o nouă abordare. Ea a fost ușor găsită. Ei au luat un vîrf de obsidian (o piatră ce seamănă cu silexul), l-au găurit un pic și l-au înfipt într-un băț. De ce obsidian? „Obsidianul era un material destul de folosit la făcut unelte - spune De Gusk. De asemenea, se întîmplă să avem o mare cantitate în laborator." Apoi cercetătorii au luat un dinte de cîine, similar cu cel preistoric și au făcut o gaură la fel cu cea preistorică. Folosind din nou microscopul electronic, ei au aflat că striațiunile formate sînt identice cu cele de pe dintele găsit, ceea ce era de demonstrat.

Grupaj realizat de **ALEXANDRU DAN**

OM / NATURĂ

VÎNĂTORII DE PITONI

AURORA POPESCU

După anaconde, pitonii sînt cele mai redutabile reptile, dată fiind dimensiunea lor - adevărați monștri cu o lungime de pînă la zece metri și o greutate ce poate atinge chiar și o sută de kilograme - și voracitatea pe care o manifestă vizavi de oameni. Cu toate acestea, în Camerun, în inima savanei Adamaua, localnicii înfruntă „balaurii", pătrunzînd în galeriile lor subterane, unde, cu o artă ce aduce a vrăjitorie, anihilează vigilența și forța de atac a pitonilor-femele, pe care le răpun.

Vînătoarea se desfășoară în sezonul secetei, cînd femelele, după acuplare, se retrag în galerii subterane labirintice, își depun ouăle și rămîn să le clocească. Acolo, în întunecimea de sub pămînt, față în față cu femela-piton, mai agresivă ca oricînd în această perioadă, trebuie să ajungă și vînătorul. De obicei, se formează o echipă alcătuită din doi sau mai mulți bărbați. Acțiunea începe cu scrutarea celor mai mici detalii „înscrise" pe sol, capabile să ajute la identificarea locului unde se află reptila. Apoi, unul dintre braconieri își înfășoară o mînă și antebrațul într-o piele groasă de antilopă, aprinde o torță, pătrunde în galerie și începe să se tîrască, uneori chiar și o sută de metri pe sub pămînt, pînă întîlnește reptila-gigant. Cînd femela simte în apropierea ei intrusul încearcă să atace, dar, orbită de torță, devine ezitantă, fracțiune de timp în care braconierul o prinde de gît și o ucide. Se întîmplă cîteodată ca reptila să apuce să muște brațul înfășurat al vînătorului, dar și aceasta este pentru ea o capcană, deoarece rămîne imobilizată și este imediat ucisă. Apoi, braconierului nu-i mai rămîne decît să tragă pînă la ieșirea din galerie monstrul inert și greu ca plumbul. Cînd ajunge la capăt, vînătorul e prins de picioare de către însoțitorii lui care îl așteaptă la suprafață și extras cu pradă cu tot afară.

În mod tradițional, pitonii erau vînați pentru carne, dar în ultimii ani și pielea lor este la mare preț. Cu toate acestea, braconierii de pitoni sînt din ce în ce mai puțini. Doar vînătorii cu experiență îndelungată nu se tem de monștrii cu sînge rece. Cei tineri tremură însă de frică.

Enigmatica „muzică a deșertului"

ȘERBAN FILIP

● Beduinii au traversat deșerturile milenii de-a rîndul, temîndu-se de demoni și fantome ● Marco Polo însuși credea că spiritele rele ale deșerturilor scot sunete stranii ● 30 de „dune muzicale" au fost identificate pînă în prezent în diferite deșerturi din Africa, Asia și America de Nord ● Aceste dune emit sunete asemănătoare celor produse de trompetă, orgă, cornuri de vînătoare, tunuri, avioane care zboară la joasă altitudine sau chiar... gemete ● Originea lor a rămas multă vreme învăluită în mister...

Explicațiile moderne referitoare la cauzele producerii straniilor „melodii ale deșerturilor" susțin că sunetele sînt provocate de deplasarea dunelor de nisip. Studiile complexe întreprinse de Franco Nori, Paul Sholtz și Michael Bretz de la Universitatea din Ann Arbor au relevat că „dunele muzicale" care se află la marginea deșerturilor sînt cele care i-au uimit pe observatori de-a lungul secolelor, printre care se numără și celebrii Marco Polo și Charles Darwin. Sunetele produse de acestea sînt asemănătoare cu cele scoase de diferite instrumente muzicale. Uneori, ele sînt emise la intervale regulate de timp, fiind asemănătoare cu cele produse de tambururi.

Nori, Sholtz și Bretz au observat, în deșertul Nevada, că o mică avalanșă de nisip produce sunete similare celor scoase de instrumentele folosite de aborigenii australieni. Sunetele au frecvențe cuprinse între 500 și 2500 de hertzi. „Dunele muzicale" produc deseori sunete cu o frecvență inferioară, care variază între 50 și 300 de hertzi, pe parcursul a cîteva secunde. Cele mai mari „dune muzicale" emit uneori diverse sunete vreme de 15 minute! Aceste sunete sînt rareori pure - ele conțin multiple frecvențe apropiate, ceea ce i-a determinat pe cercetători să presupună că mecanismele lor de producere sînt diferite. Astfel, Peter Haff, de la Universitatea americană Duke, a efectuat experimente cu nisip prelevat din „dune muzicale" și a dovedit faptul că sunetele sînt provocate de deplasarea particulelor de nisip. Presiunea exercitată asupra particulelor superioare determină tasarea straturilor de nisip și deplasarea lor spre exterior, relevă „Scientific American".

Studierea „dunelor muzicale" a fost complicată de raritatea fenomenului și de dificultatea reproducerii acestor sunete stranii în condiții de laborator. Specialiștii americani au constatat că emisiile sonore ale dunelor din Nevada au frecvențe cuprinse între 50 și 80 de hertzi, cele produse de dunele din deșertul libian Korizo prezintă frecvențe care variază între 50 și 100 de hertzi, iar emisiile sonore din deșertul african Kalahari au frecvențe de circa 130-300 hertzi. Experții consideră că producerea acestor sunete se datorează diferitelor vibrații provocate de frecările dintre mari cantități de nisip. Sunetele sînt asurzitoare, iar vibrațiile care le însoțesc pot fi atît de puternice încît să răstoarne un om!...

Un pas către eternitate

CELULE NEMURITOARE

DORIN MĂRAN

Henrietta Lacks este nemuritoare. O afirmație cel puțin extravagantă și totuși... celulele acestei americance decedată acum 46 de ani sînt încă vii. Oamenii de știință le folosesc în cercetări genetice și în lupta împotriva cancerului.

Celula HeLa cultivată în laborator începînd cu anul 1952 în urma prelevării unui țesut din corpul femeii de culoare Henrietta Lacks.

Anul 1950 a însemnat pentru orașul american Baltimore debutul unei glorii discrete: era singurul loc de pe Pămînt în care exista o celulă umană programată genetic pentru eternitate. Aceasta conținea 46 cromozomi - fragmente de ADN - legați în 23 de perechi. Doar cromozomul 11 era diferit de ceilalți. O eroare datorată distrugerii unui segment ADN. Datorită acestei erori această celulă sortită veșniciei a devenit cel mai important instrument de lucru în cercetarea biomedicală. Ea aparține americancei Henrietta Lacks, o femeie de culoare, fericită, sociabilă și generoasă, născută în data de 18 august 1920 în Clover, statul Virginia, un oraș uitat de lume, trăind din cultivarea tutunului și a bumbacului. Henrietta avea zece frați și surori și un soț, David. Cum nu era mare lucru de făcut în Clover, tinerii căsătoriți și-au căutat de lucru în Baltimore, un port care se dezvolta vertiginos. America se afla în război și în război era nevoie de nave. Baltimore era pregătit să le construiască. Cei doi își găsesc imediat de lucru, muncesc zi și noapte, își cresc cei cinci copii și sînt fericiți. Pînă într-o zi în care Henrietta observă că vaginul îi sîngera anormal. Apelează la un ginecolog care depistează pe colul uterin un lob de 1,5 cm diametru. Era cea mai mare și cea mai puternic vascularizată tumoare pe care doctorul Jones o văzuse vreodată. Perplex, i-a făcut testul bolilor venerice care a fost negativ. În această situație s-a hotărît să încredințeze o prelevare de țesut unui anatomopatolog. În urma testelor, află că pacienta sa era atinsă de un cancer de col uterin. În acea vreme nu existau decît două tratamente: chirurgie și radiologie. Henrietta optă pentru cel de-al doilea. Radiul dădea rezultate bune, cea mai mare parte dintre pacienți erau încă vii după cel puțin cinci ani de tratament. Așadar, exista o speranță. Henrietta aștepta încrezătoare să se vindece fără să știe că doctorul Jones prelevase un țesut normal și unul atins de necruțătoarea boală, pe care le-a încredințat unor cercetători de la facultatea de medicină, soții Gey. Aceștia cultivau de mai multă vreme țesuturi vii în laborator. Cercetările lor s-au dovedit fructuoase în cazul țesuturilor animale dar rezultatele au fost nule în cazul oamenilor. Ei au cultivat țesutul afectat de cancer al Henriettei într-o compoziție proprie alcătuită în cea mai mare parte din plasmă de pui. Stupoare! Țesutul începu să crească. Era prima oară cînd o celulă umană vie era conservată în laborator. Țesutul prelevat creștea tot mai viguros. În acest timp evoluția bolii Henriettei se agrava. Pacienta s-a stins din viață în 4 octombrie în același an, 1951. Soții Gay au avut însă grijă să protejeze anonimatul donatoarei. Ei au botezat prețiosul tezaur celular, HeLa.

(Va urma)

WALLY, WALT și DONN

Prof. FLORIN ZĂGĂNESCU

Titlul de mai sus - care, desigur, nu necesită traducere - a reprezentat, în perioada 11 - 22 octombrie 1966, cea mai audiată emisiune a televiziunii americane: în cele 7 - 11 minute cît Apollo-7 „defila" pe cerul SUA între stațiile de urmărire de la Corpus Christi (Texas) și Cape Canaveral, se stabilea excepționala tele-radio-legătură cu echipajul format din Walter „Wally" Schirra, Walter „Walt" Cunningham și Donn Eisele.

▼Co-pilot la bordul navei Apollo-7 (îndeplinind totodată și o parte din sarcinile care ar fi revenit comandantului Modulului Lunar, dacă acesta ar fi fost luat în spațiu), maiorul aviator Donn F. Eisele și-a luat licența în inginerie la Academia de Marină.

Pasionat de aviație, Eisele a intrat în 1952 în forțele aeriene, absolvind Școala de piloți încercători de la Baza aerospațială Edwards, după care a fost repartizat la Centrul de cercetare pentru armament aerospațial de la Baza aeriană Kirtland (New Mexico).

▼Avînd titlul de doctor-inginer (1960- Institutul Tehnologic al statului Ohio) și peste 4000 ore de zbor, din care aproape 3600 pe avioane reactive, Eisele a fost selecționat în octombie 1963, în al 3-lea grup de astronauți al NASA.

Întrebat după zborul Apollo-7 în care s-a achitat magistral de sarcinile primite, printre care efectuarea de manevre pentru randez-vous spațial cu etajul reactiv S-IVB, despre viitoarele sale activități spațiale, Eisele a declarat: „Doresc foarte mult să mai pot efectua un alt zbor spațial dar, din nefericire, acesta ar putea fi foarte îndepărtat... Aceasta nu se potrivește cu obiceiul meu de a plarifica totul, începînd cu 1-2 săptămîni și chiar pînă la șase luni..."

▼Cele declarate s-au adeverit parțial, Donn Eisele făcînd parte din primul echipaj de rezervă pentru misiunea Apollo-10 (mai 1969). După ce, în perioada 1970-1972, a îndeplinit funcția de director tehnic al Centrului aerospațial Langley al NASA, Eisele s-a retras de la NASA și din armată (1972).

REMEMBER

Licențiat cu diplomă de onoare al Universității de stat din Los Angles (1960) și doctor în fizică cu o teză privind magnetometria spațială, ofițerul pilot al marinei militare (1952-1954) Walter Cunningham a obținut două succese deosebite: în octombrie 1963 a fost selecționat astronaut american, și în septembrie 1964, cînd NASA a plasat magnetometrul său pe satelitul geofizic OGO-1!

▼Pasiunea pentru zborurile spațiale a rezultat clar din declarația făcută de „Walt" Cunningham anterior zborului Apollo-7: „Nu pot concepe că aș putea trăi în situația în care nu aș avea o posibilitate să particip la programul zborurilor spre Lună!".

„Walt" Cunningham este căsătorit cu Lo Ella Irby, cu care are doi copii: Brian (n. 1960) și Kimberly (n. 1963).

(Va urma)

Răspundem cititorilor

Scrisori primite

Explicația e cum nu se poate mai simplă, stimate Domnule PETRONIUS GH. BOȘTENARU (București)! Intenția noastră a fost să readucem în memoria cititorilor noștri una din capodoperele eminesciene, însă de la intenție și pînă la materializarea tipografică a intervenit, din păcate, elementul „spațiu" care ne-a zădărnicit dorința de a o publica integral, așa după cum ați sesizat și Dv... Altfel spus, în spațiul disponibil de 32 de pagini mici nu am fi reușit cu nici un chip să tipărim tot poemul și de aceea am recurs la această soluție, recunoaștem, poate nu cea mai fericită. În plus, cum nu credem că intenția noastră de a-l aniversa pe Eminescu poate fi socotită „blasfemie" din pricina unor limitări de ordin strict tehnic, îndrăznim să vă solicităm înțelegerea Dv.

Din rîndurile de mai sus, stimată Doamnă ECATERINA ARVATU (București), sperăm că ați înțeles că nu este vorba de „eroare", ci de cauze tehnice obiective. În al doilea rînd, titlul reprodus este preluat din ediția princeps a poeziilor eminesciene. În sfîrșit, ne îndoim că poate exista cineva în țara noastră care să nu fi citit originalul poeziei, tocmai pentru faptul că este atît de celebră, fiind una din lecturile obligatorii studiate încă de pe băncile școlii.

Am înmînat scrisoarea Dv., stimate Domnule ION FIRONDOIU (Bălteni, Gorj), specialistului care susține rubrica „Medicul vă răspunde", pentru a vă oferi un răspuns cît mai documentat.

Vă mulțumim pentru urări, stimate Domnule GRIGORE DUMITRU (București)! Am reținut din epistola Dv. cîteva sugestii interesante pe care vom încerca să le materializăm la momentul potrivit, mai exact, cînd vom afla colaboratori de specialitate în măsură să susțină documentat teme precum cele sugerate de Dv.

Într-adevăr, stimate Domnule ALECU VRÂNCEANU (București), anul trecut am aniversat patru decenii de la apariția primului număr al revistei „Magazin", așa încît sîntem încîntați că putem sta de vorbă cu un cititor care ne... cunoaște încă din anul 1958! Referitor la sugestiile Dv., unele dintre ele vor sta în atenția noastră, astfel încît vom publica, în măsura posibilităților, materialele care vă interesează. Multă sănătate să fie!

Deși vă înțelegem problema cu adevărat dificilă cu care vă confruntați, stimată Doamnă IULIA ROMAN (Vărăști, Giurgiu), din nefericire, nu vedem cum am putea să vă ajutăm, altfel decît dînd publicității „oful" Dv.: „Imposibilitatea de a-mi procura o locuință m-a determinat să apelez la ajutorul Dv. pentru a putea asigura celor doi copii ai mei - ce urmează a sta în București pentru continuarea studiilor - o locuință. Îmi doresc din adîncul sufletului să găsim o creștină, așa cum sîntem și noi, modestă care să ne poată ajuta. Distanța relativ mică (25 km) îmi permite să ajung și de două ori pe săptămînă în București". Să sperăm că apelul Dv. va fi auzit...

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

Georgeta Vîlceanu din Arad vrea să știe cînd și cum a fost inventat chibritul.

PROMETEICUL CHIBRIT

IRINA STOICA

Într-o poezie închinată focului, evocîndu-l pe Prometeu, Ion Minulescu spunea cu umor că sacrificiul titanului a fost redus în cele din urmă la... „o cutie de chibrituri".

Chibriturile au intrat atît de mult în viața și vocabularul nostru încît, firește ne permitem să facem glume pe seama acestui obiect, care a înlocuit cremenea și amnarul, atît de cunoscute din poveștile noastre.

La sfîrșitul secolului al XVII-lea, englezul Robert Boyle pusese la punct un sistem de bețișoare trecute printr-o pastă care se aprindeau în contact cu un corp arzînd. Nu se poate vorbi deci de adevăratele chibrituri. Treptat însă, s-a trecut la îmbunătățirea lor. În 1809 au apărut chibriturile cu o măciulie de pucioasă amestecată cu alte soluții, printre care amestec de zahăr și apă gumată. Ele se aprindeau prin introducerea în acid sulfuric. În 1826 s-a realizat îmbunătățirea soluțiilor din măciulie.

Noile chibrituri se aprindeau prin frecarea lor de glaspapir sau un alt corp uscat și aspru. Simultan și independent unul de celălalt, în 1831, francezul Charles Sauria și austriacul Stephen von Roemer au ideea - pe care o pun în practică - de a folosi pentru capătul chibritului - un amestec de fosfor alb și clorat de potasiu. Prima fabrică de chibrituri a fost deschisă la Viena în 1833.

Toxicitatea fosforului alb și faptul că aceste chi-

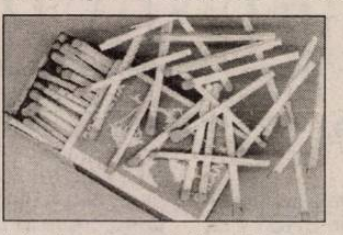

brituri erau ușor inflamabile puneau în pericol atît muncitorii, cît și consumatorii. Descoperirea fosforului roșu în 1847 i-a permis suedezului Lundström să creeze așa-numitele chibrituri „sigure" care necesitau o suprafață specială de frecare.

În 1897 doi ingineri francezi, Seven și Cahen, au inventat chibriturile pe bază de seschisulfură de fosfor, care se aprindeau prin frecare pe o suprafață specială. Fabricarea acestora a încetat în Franța în 1952.

Astăzi, cele circa 42 de miliarde de bețe de chibrit folosite de consumatori au capătul înmuiat într-un amestec pentru a cărui fabricare se folosesc mai multe rețete. Fosforul roșu, care nu poate totuși lipsi, este încorporat într-un amestec devenit netoxic, aplicat numai pe banda specială de frecare. Bețele se impregnează, după metoda suedeză într-o baie de sulf sau parafină și sulfat de amoniu și apoi sînt înmuiate în pasta măciuliei.

O mare importanță o au în zilele noastre cutiile de chibrituri, cu desene și formate diferite, care de care mai atrăgătoare. Fiecare club sau hotel care se respectă are propria sa „cutie" și desigur că vor trece încă mulți, mulți ani pînă cînd „aprinzătoarele" sau brichetele să înlocuiască total îndrăgitul chibrit.

Ai o viață întreagă înainte...

- Stimată Doamnă Anca Donțu, *scrisoarea de astăzi ne este adresată de cititorul nostru M.G. din București, căruia îi mulțumim pentru cuvintele de apreciere adresate revistei noastre. M.G. are 23 de ani, o meserie frumoasă, scrie poezii, dar este nemulțumit că este încă necăsătorit și că nu a intrat la facultate. Dar, după cum ne spune chiar el, „cea mai importantă și mai grea problemă a mea este că uneori sînt bîlbîit, poate sună ciudat, dar așa este. Atunci cînd intru într-o stare de emotivitate puternică, mă pierd, mă încurc, mintea mi-o ia razna și mi se «împleticește limba în gură», efectiv mă blochez (...) Eu cred că problema nu este numai de ordin psihologic, fiindcă și în alte situații unele cuvinte și unele litere le pronunț mai greu...".*

În fine, tot M.G. ne sugerează înființarea în revistă a unei noi rubrici și ne mai vorbește de unele probleme... tipice acestei vîrste.

- Dragă M.G., problemele tale sînt comune multor tineri de vîrsta ta. În primul rînd, nu este nici o tragedie că ai 23 de ani și încă nu ești căsătorit și nici chiar că nu ai reușit la facultate. Trebuie să te gîndești că ai o întreagă viață înainte și mai ales că ai o meserie care, cred eu, îți permite să faci o frumoasă carieră. Dacă într-adevăr îți place ceea ce faci, sînt convinsă că poți ajunge să te concentrezi asupra acestui lucru!

În ceea ce privește problemele de emotivitate (care, fii convins, nu sînt numai ale tale), cred că în primul rînd ar trebui să ai mai multă încredere în tine. Ești tînăr și de multe ori acest lucru este un mare atu. De ce trebuie să te pierzi atunci cînd te afli în fața șefilor tăi? A fi chemat în fața șefilor este un lucru obișnuit și cred că înainte de toate ar trebui să te gîndești că superiorii tăi ierarhici sînt și ei tot oameni, ca și tine, și nu trebuie să te simți cu nimic inferior în fața lor.

Apoi, ne spui că pînă acum nu ai întîlnit o fată cu care să ai o relație mai serioasă. Eu sînt sigură că acest lucru se va întîmpla cît mai curînd. Mai ales faptul că scrii poezii este o dovadă de o sensibilitate deosebită.

Ne vorbești despre dificultăți de vorbire. Dacă tu crezi într-adevăr că ai probleme, ar trebui să consulți un logoped. Te-ar putea ajuta să depășești aceste neajunsuri care, în nici un caz, nu pot fi un motiv de disperare. La fel și pentru alte „probleme ale vîrstei", cum se spune, pentru care este indicat sfatul unui medic de specialitate.

În ceea ce privește sugestia pe care o faci privind o nouă rubrică în revistă, cred că redacția o va analiza și îți va da un răspuns.

Oricum, sfatul meu este să ții minte că un tînăr, un om în general, nu este judecat numai după aspectul său exterior, ci și după calitățile sale sufletești. De aceea mă bucur că te-ai adresat revistei noastre și că ți-ai destăinuit problemele. În felul acesta sper ca tu și alți tineri cu probleme asemănătoare să căpătați mai multă încredere în viață. Sperăm să ne mai scrii, eventual dîndu-ne mai multe amănunte despre problemele tale și spunîndu-ne ce progrese ai înregistrat.

- Mulțumim Doamnei psiholog pentru răspunsul oferit cititorului nostru. Așteptăm și alte scrisori.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

Millenium

5 MAI 2000 ISTORIA UNUI CATACLISM FĂRĂ URMĂRI

ROBERT DAVID

Unul dintre episoadele serialului „Millenium" difuzat de PROTV la sfîrşitul anului trecut a avut ca subiect evenimentul cosmic care se va produce pe 5 mai 2000. Este vorba despre alinierea planetelor Sistemului Solar, o posibilă cauză care ar putea determina mutaţii globale în viaţa pămîntenilor. Cercetînd pe Internet, am aflat că alinierea se va produce într-adevăr, că este un eveniment cu evoluţie periodică şi că nu există nici un motiv pentru care să dăm crezare speculaţiilor provocate de „apocaliptic-ienii" profesionişti. Dar iată argumentele:

Forţa de atracţie gravitaţională este invers proporţională cu pătratul distanţei dintre două corpuri. În cazul nostru particular, mai apare o forţă. Forţa mareei exercitate de un corp cosmic asupra altuia este diferenţa dintre forţa gravitaţională ce acţionează asupra părţii apropiate a corpului şi cea care intervine în partea sa cea mai îndepărtată. Astfel, dacă distanţa se măreşte de două ori, forţa mareei scade de opt ori, invers proporţional cu cubul distanţei, spune Truman Collins, unul dintre cei care s-au ocupat îndeaproape de calcule.

Apropierea dintre cele două corpuri este mult mai importantă decît masele lor, la apariţia forţei de maree. De exemplu, forţa de atracţie exercitată de Soare asupra Pămîntului este de 180 de ori mai mare decît cea exercitată de Lună, dar Luna creează un efect de maree mult mai puternic, deoarece este mai aproape.

Efectele mareei cauzate de Lună şi de Soare nu sînt constante. Orbita noastră în jurul Soarelui este o elipsă, aşa cum este şi cea a Lunii în jurul Pămîntului. Asta înseamnă că distanţa dintre Pămînt şi Soare variază pe parcursul anului, iar distanţa dintre Lună şi Pămînt variază cu fiecare ciclu pe care satelitul natural al planetei noastre îl face zilnic.

Pornind de la supoziţia că planetele sînt perfect aliniate, ceea ce în realitate nu se produce nici pe departe, Truman Collins a folosit distanţa medie la care planetele se găsesc faţă de Soare în momentul evenimentului. Şi a calculat forţele gravitaţionale care ar afecta un obiect cu greutate de un kilogram, aflat pe suprafaţa Pămîntului. Ceea ce a descoperit Dl. Collins este faptul că mareea exercitată de cele 5 planete aflate de cealaltă parte a Soarelui este mult mai mică decît cea exercitată de Lună sau de Soare. De fapt cea mai mare influenţă va veni din partea lui Jupiter, însă forţa de maree cu care gigantica planetă va interveni asupra Pămîntului va fi de 500000 de ori mai mică decît forţa cu care Luna ne va „atrage".

Un alt fel de a privi lucrurile este poziţia Lunii faţă de Pămînt la periheliu. Adică Luna este cu 42000 km mai aproape de noi decît dacă s-ar afla la afeliu. Deci, se vede că nu prea avem motive de îngrijorare.

Formula după care Truman Collins a calculat influenţele cosmice asupra Pămîntului la data de 5 mai 2000 seamănă cu cea din manualul de fizică pentru clasa a IX-a:

$$\text{Forţa (Newtoni)} = \frac{G \times 1 \times \text{masa}}{\text{dist}^2},$$

$$\text{unde } G = 6.672 \times 10^{-11} \frac{N \times m^2}{kg^2}$$

Sub titlul „Lumea se sfîrşeşte în anul 2000", prezentînd pe prima pagină imagini de coşmar, revista *S&T Exclusive* îşi linişteşte cititorii, într-un articol interior, cu mesajul: „Hei, relaxaţi-vă! N-o să se-ntîmple nimic..." ceea ce ne demonstrează că dintr-un asemenea subiect se pot scoate mulţi bani pe seama naivilor.

După un calcul realizat de computer, într-o perioadă de 1000 de ani au loc 10 asemenea alinieri ale planetelor. În istoria Pămîntului s-au petrecut, conform aceluiaşi scenariu, 45 de milioane de asemenea alinieri.

Concluzia tuturor acestor cercetări este că în anul 2000 nu ne pîndeşte nici un pericol. Singurele primejdii reale sînt propria noastră naivitate şi consecvenţa „apocalipticienilor"...

Amprente ale spiritualităţii noastre

Mănăstirea Neamt

Biserica ridicată de Petru I Muşat este unul dintre cele mai vechi monumente ale Moldovei, aflată, cum spunea Mihail Sadoveanu, într-o „natură bogată în încîntări, în marginea codrilor vechi, la poalele munţilor".

Ctitoria datează din secolul al XIV-lea. Aşa cum arată inscripţia de pe clopotul cel mai vechi al mănăstirii, refăcut în 1862, biserica exista în 1393. Aceasta era însă o biserică de lemn, înlocuită cu una de zid, construită de Alexandru cel Bun. În interiorul ei a fost înmormîntat Ştefan al II-lea, decapitat de nepotul său, Roman al II-lea, la 13 iulie 1447. Ştefan cel Mare transferă mormîntul în biserica sa, punîndu-i şi o lespede funerară.

Biserica înălţată aici de Ştefan este terminată în 1497, an în care moldovenii cîştigaseră bătălia împotriva regelui Ioan Albert.

Construcţia dovedeşte maturizarea stilului arhitectonic moldovenesc, faţadele fiind acoperite cu ferestre gotice, frize de discuri smălţuite, verzi, galbene, brune. Bolta este zugrăvită în imagini inspirate din romanul religios „Varlaam şi Ioasaf".

Actuala mănăstire păstrează din vremea lui Alexandru cel Bun partea inferioară a turnului clopotniţă pe sub a cărui boltă se pătrunde în incintă.

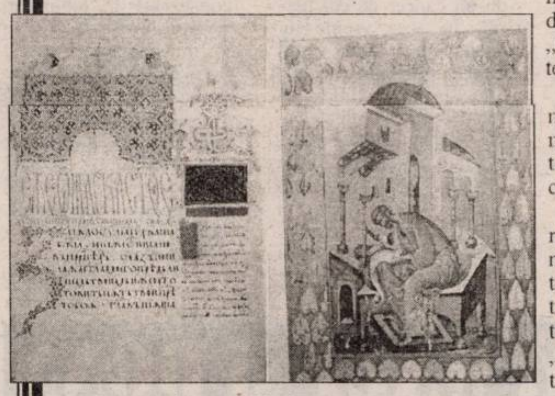

Aici apare pentru prima oară ideea de gropniţă - cameră a mormintelor, unde se află şi mormîntul lui Ştefan al II-lea.

În „România pitorească", Alexandru Vlahuţă numeşte mănăstirea Neamţului „un centru de lumină, de muncă" subliniindu-i activitatea culturală neîntreruptă, de cîteva sute de ani. Important centru de caligrafi şi miniaturişti, ea numără printre marii meşteri de aici pe talentatul Gavril Uric, cel mai de seamă miniaturist moldovean din secolul al XV-lea. Primul său manuscris, datat din 1429, se păstrează la Biblioteca Bodleiană din Oxford. Tot aici, din porunca marelui Ştefan s-au scris o serie de cărţi cu care a fost înzestrată ulterior Putna şi tot aici au scris cronicarul Macarie - cronica domniei lui Petru Rareş, şi cronicarul Eftimie - pe cea a lui Alexandru Lăpuşneanu.

După o perioadă de stagnare a tradiţiei cărturăreşti în secolele XVII şi XVIII, aceasta renaşte la începutul secolului XIX, cînd mitropolitul Veniamin Costache înfiinţează aici o tipografie. Tiparniţa se păstrează în muzeul mănăstirii, numită de Nicolae Iorga „Laboratorul meşterilor de tipar".

Biblioteca numără peste zece mii de volume, multe dintre ele fiind cărţi foarte rare.

Dintre comorile de artă ale mănăstrii pot fi amintite catapeteasma fostei biserici din Cetatea Neamţ şi icoana „Fuga în Egipt" pictată de Nicolae Grigorescu.

Frumuseţea acestui locaş, tradiţiile sale, comorile de artă pe care le găzduieşte l-au făcut pe Gala Galaction să-l numească „albumul istoric al unui neam".

IRINA STOICA

Redescoperirea civilizaţiilor

PE URMELE UNUI MORMÎNT CELEBRU

Dac-ar fi fost întrebaţi (şi au fost întrebaţi), cei mai iluştri arheologi din toate timpurile, din întreaga lume, nu numai ei, ci şi istorici, oameni de artă, literaţi etc., care a fost cea mai importantă descoperire din Egipt, fără îndoială, răspunsul, unanim, ar fi fost (a fost): *mormîntul lui Tutankhamon*. Dincolo, însă, de importanţa faptului în sine, fiecare etapă care a dus la acest eveniment a însemnat o aventură încărcată de momente dramatice, speranţe, incertitudini, situaţii deosebit de încordate; cei care şi-au legat numele de extraordinara descoperire au fost savantul Howard Carter şi lordul Carnavon, precedaţi de alţi specialişti şi ei cu merite deosebite în elucidarea enigmei.

Cine era, aşadar, lordul Carnavon şi cum a ajuns el în topul marilor descoperitori?

De naţionalitate englez, tînărul elev al Colegiului Trinity din Cambridge avea toate defectele şi calităţile generaţiei de început de secol XX, în plus era un mare amator de artă, dar şi un gentleman, globe-trotter, ţintaş de excepţie şi un neîntrecut în sporturile nautice. La 23 de ani moşteneşte o mare avere, face înconjurul lumii într-o corabie cu pînze şi obţine, în anul 1900, cel de al treilea permis de conducere auto din Anglia. Din păcate sau, poate, din fericire (se va vedea), pasiunea pentru maşini i-a schimbat destinul. Face un accident, este grav rănit, nu-i mai prieşte clima Angliei, i se recomandă Egiptul, iar din 1906 îşi descoperă o nouă vocaţie şi o profesie pasionantă: arheologia. Din respect pentru adevăr, trebuie să spunem că lordul Carnavon, conştient de limitele sale în ceea ce priveşte cunoştinţele în egiptologie, cere sprijinul profesorului Maspéro care îi prezintă tot un tînăr, dar un om de ştiinţă, Howard Carter.

Pentru acest cuplu de cercetători, extraordinara aventură începe în anul 1916. Carter se afla la Luxor într-un moment în care urmaşi ai lui Abd el-Rasul, de-acum cunoscut jefuitor de morminte regale, îşi disputau o comoară „descoperită pe versantul occidental al dealului care domină Valea Regilor" în lupta cu o bandă (tot de hoţi) rivală.

Înfruntările şi confruntările au fost dure, s-au soldat cu bătăi şi încrîncenări sîngeroase spre spaima sătenilor care, disperaţi, i-au cerut sprijinul tînărului arheolog, poliţia fiind aproape inexistentă. „Carter, scrie W. Ceram în *Zei, morminte, cărturari*, se hotărî să treacă la acţiune. Să-i dăm cuvîntul"...

„Era în puterea zilei. Mi-am adunat în grabă muncitorii care scăpaseră de recrutare, mi-am luat armele şi m-am dus la faţa locului, expediţie care însemna o ascensiune de peste 600 de metri pe dealurile Kurna, scăldate în lumina lunii. Cînd am ajuns se făcuse de miezul nopţii. Călăuza îmi arată capătul unei frînghii, care atîrna de-a lungul stîncii abrupte. Ciulind urechea, auzeam limpede glasul hoţilor. Mai întîi am retezat frînghia, tăindu-le astfel retragerea, apoi, după ce am înnodat-o bine pe a mea, mi-am dat drumul şi-am început să alunec de-a lungul stîncii. Să cobori astfel, în toiul nopţii, sprijinindu-te doar în mîini, într-un cuib de tîlhari pe cale să violeze un mormînt, iată o distracţie nu lipsită de farmec"...

Selecţie şi prezentare de
MELANIA CHIRIACESCU
(Va urma)

■ Viaţă reală

O TÎNĂRĂ DE 25 DE ANI, OBSEDATĂ DE UN BĂRBAT DE... 73 DE ANI

Avea 73 de ani, îi cădea părul, oasele îi scîrţîiau, vederea îi era înceţoşată, iar o tînără superbă s-a îndrăgostit nebuneşte de el. Totul a început într-o zi de vară, pe cînd Graham Partridge, un fermier, fost preşedinte al magistraţilor din Cardigan, se plimba cu maşina prin oraş şi deodată i-a sărit în ochi o superbă pereche de picioare. Acestea aparţineau unei tinere domnişoare în vîrstă de 25 de ani pe nume Kathryn Harries. Fără nici o ezitare a oprit maşina şi s-a oferit s-o ducă unde dorea.

„Pe picioarele ei am pus ochii în primul rînd. Şi restul arăta bine: piele albă, o figură excelentă şi un păr..." spune el. „Întotdeauna mi-au plăcut femeile cu părul roşcat, pentru că de obicei sugerează pasiunea. Totuşi, să fiu cinstit, era vopsit, nu era natural" îşi aminteşte Graham. Tată a cinci copii, bunic de mai multe ori şi de cînd s-a separat de soţia sa invalidă, susţine că nu a fost atras numai de tinereţea lui Kathryn. „Vîrsta este total neînsemnată. Sînt atîtea tinere care îşi pierd farmecul în momentul în care deschid gura. Katheryne este exact contrariul. M-a atras la ea în primul rînd mintea. Este foarte inteligentă şi are o minte strălucită", pretinde bătrînul. „Este foarte vioaie şi foarte pasionată, exact ce-mi place mie la o femeie. Avem multe în comun, sîntem interesaţi de aceleaşi lucruri", spunea el la începutul relaţiei lor.

Totul părea atît de simplu

După ce a ajuns cu maşina la locul ei de muncă, Katheryn l-a întrebat pe Graham unde locuieşte. Acesta i-a răspuns, iar ea i-a promis că va trece pe la el pe acasă dacă se va afla prin împrejurimi. Ceea ce se şi întîmplă peste o săptămînă, cînd ea bătu la uşa casei lui Graham, veche de 200 de ani. „Da, am fost foarte încîntat s-o văd. De altfel femeile singure şi educate sînt o raritate, majoritatea acestora fiind căsătorite." În cîteva săptămîni au devenit amanţi înfocaţi şi, conform spuselor lui Graham, Kathryn a descoperit alături de el că sexul este minunat. „Mi-a spus că este virgină" afirmă el cu mîndrie. „De fapt cred că sexul era unul din lucrurile importante care o leagau de mine." Îşi aminteşte că i-a spus cînd s-au cunoscut să nu care cumva să se îndrăgostească de el. Ea i-a răspuns sec că este imposibil să se îndrăgostească de un bătrîn ca el şi, în plus, ea nu este interesată de căsătorie şi nu vrea să aibă copii. „Totul părea atît de simplu" îşi aminteşte el.

Dar nu pentru mult timp

În primul an s-a tot întrebat cum de s-a procopsit cu ea, iar la sfîrşitul celui de-al doilea an a încercat să se despartă. „Nu era nimic obişnuit în relaţia noastră. Era foarte crudă şi distrugătoare. Nu ieşeam împreună nicăieri, iar aproape tot timpul îl petreceam în casă la mine sau la mătuşa ei, timp în care ea nu înceta să bea vodka. Era o băutoare înrăită şi devenea insuportabilă cînd se îmbăta. Cînd se afla într-o stare proastă, îi plăcea să spargă lucruri, în special pe cele valoroase. Am observat că singurul mod de a o calma era să o pocnesc. Mergea de fiecare dată. Nu plîngea. În schimb începea să mă înjure."

O mare pacoste

I-a spus blînd că nu mai are sens să mai rămînă împreună şi că ar fi mai bine să o termine, deoarece relaţia devenise prea obositoare. Apoi ea apărea peste cîteva zile şi îi cerea ceva de băut şi iar o luau de la început. Graham a hotărît atunci să plece în Scoţia şi i-a scris o scrisoare în care îi explica că relaţia lor s-a terminat. În prima noapte cînd s-a întors acasă a fost invitat la un prieten să cineze.

S-a întors acasă însoţit de o doamnă care se oferise să-l conducă. Însă cînd a deschis uşa casei a avut un mare şoc: a fost întîmpinat de Kathryn care a făcut o criză de gelozie, acuzîndu-l că se culcă cu alte femei. Şocat, a rugat-o pe cea care-l însoţise să-l ducă înapoi pentru a-şi petrece noaptea liniştit. A doua zi cînd s-a întors acasă, a găsit un mare dezastru. A trebuit să cheme poliţia pentru a-i deschide uşa de la intrare care era înţepenită. Totul era spart şi sfîşiat: picturi, vase, ornamente, inclusiv cămăşile şi tricourile care erau tăiate în bucăţele mici. Poliţia a crezut că fusese jefuit, însă Graham ştia cine fusese. Au găsit-o sub pat, palidă, cu părul vîlvoi strigînd: „Nu sînt nebună. Nu sînt nebună."

La tribunal a fost condamnată pentru stricăciuni, primind o pedeapsă de 6 luni închisoare. L-a mai sunat de cîteva ori pe Graham. „Nu mai am puterea s-o mai iau de la capăt".

(S. Cuşnarencu)

PACIENŢI ŞI BOLI TRASE LA XEROX

Legătura sufletească (dar nu numai, cum se va vedea) care uneşte pe viaţă perechile de gemeni reali (monozigoţi, deci dezvoltaţi dintr-un singur ou fecundat, separat în două după primele diviziuni celulare) este binecunoscută. Nu puţine sînt relatările despre cazuri în care asemenea gemeni, aflaţi la sute de kilometri unul de altul, suferă de aceleaşi boli, se îndrăgostesc şi se căsătoresc în acelaşi timp, nasc în aceeaşi zi ş.a.m.d. Întîmplări care sînt, totuşi, privite cu reticenţă de oamenii de ştiinţă, fiind însă îmbrăţişate cu entuziasm de fanii întîmplărilor paranormale.

O dovadă asupra existenţei reale a acestor fenomene o constituie şi cazul recent al unor gemene din Călăraşi. Una dintre ele, Monu Vasile Virginica, în vîrstă de 35 de ani, suferea de mai multă vreme de un ulcer neglijat. Ulcer pe care-l trata, după caz, cu indiferenţă sau, cel mult, cu bicarbonat şi ulcerotrat. O indiferenţă nestresantă, care nu a fost de natură să lanseze semnale care să o alarmeze, la distanţă, pe sora ei geamănă. Totul pînă în ziua în care ulcerul cronic s-a transformat în ulcer perforat - mult mai grav - care impunea o intervenţie chirurgicală de urgenţă. Spre surprinderea medicilor, ei au fost nevoiţi să interneze şi să opereze ambele surori, Monu Mariana, geamăna bolnavei cronice, îmbolnăvindu-se brusc, ulcerul său nou-nouţ evoluînd rapid spre stadiul de ulcer perforat.

Cele două gemene au fost operate în aceeaşi zi de către chirurgii dr. Paris Sterian şi dr. Gaspar Paul, aflîndu-se acum în afară de orice pericol. Probabil că şi externarea lor, ca şi internarea, se va produce în aceeaşi zi. Ceea ce ar fi perfect (para)-normal. Nu credeţi?

(Marian Grigore)

■ După dezmembrarea planorului

SALT DE LA 3000 DE METRI

Întîmplarea a avut loc în toamna anului trecut într-o după-amiază însorită, în taiga. Planorul condus de Larisa Şavitskaia, în vîrstă de 18 ani, începu să se dezmembreze, în timp ce evolua la 3000 metri altitudine. În cîteva secunde scaunul de pilot, în care se afla şi de care mai rămăsese prinsă o bucată de pînză şi parbrizul de plastic, porni în cădere liberă spre pămînt. Larisa se propti cu picioarele şi coatele în scaun, încercînd să se facă una cu acesta. Aştepta impactul nemilos. Mai avu timp să vadă doar ramurile verzi ale unui mesteacăn şi apoi se produse şocul. Cînd şi-a recăpătat cunoştinţa privi la ceasul de mînă, care printr-o minune continua să meargă. Era ora 8 seara. Catastrofa se produsese la ora trei după-amiaza. Rămăsese deci în nesimţire cinci ore. Observă că scaunul, cu care „coborîse din cer", se balansa în pom, iar gheata piciorului stîng dispăruse. Îşi mişcă mîinile şi picioarele. Păreau intacte. Se tîrî spre o băltoacă, încercînd să-şi răcorească faţa şi să bea. Dimineaţa, la cîţiva metri de ea găsi gheata pierdută, dar piciorul umflat nu dorea să intre în ea. Către prînz auzi un elicopter care probabil o căuta, dar acesta trecu mai departe fără să o zărească. Ziua trecu şi noaptea veni din nou cu frigul şi roiul ei de ţînţari. Dimineaţa următoare reuşi să-şi pună gheata. Ar fi vrut să se deplaseze pentru a găsi o fiinţă omenească, dar se răzgîndi. Taigaua sălbatică, plină de mlaştini şi capcane o înspăimînta. Căută să-şi menţină sîngele rece, deşi nu mîncase nimic de aproape trei zile şi era singură în întinderea nesfîrşită. În fine elicopterul apăru din nou. De data aceasta a fost zărită, salvată şi transportată la spitalul Blagovescensk.

(Aurel Dianu)

■ Spargere în propria casă

DESCOPERIREA AMARĂ A UNUI BĂIAT DE BANI GATA

Paul Dubont era un băiat de bani gata. Împlinise de curînd 18 ani şi cadoul de ziua sa a fost o maşină sport. Cum era şi firesc, prietenii începură să-l asalteze. Sub masca sa liniştită micile escapade se ţineau lanţ. În ciuda restricţiilor familiei, Paul continua să iasă seara tîrziu şi să revină acasă duhnind a alcool. Într-o noapte prietenii săi îl rugară să oprească în faţa unei vile înconjurată de un gard verde şi să aştepte. Cei trei însoţitori au coborît şi după o jumătate de oră s-au întors în mare grabă cu cîteva sacoşe pline. A urmat un drum cu multă şampanie şi cu... împărţirea prăzii. Apoi, alte raiduri şi loviturile s-au ţinut lanţ. Paul era ameţit. Primise o educaţie riguroasă, îşi respecta părinţii şi nu i-a trecut niciodată prin cap că ar putea să devină un delincvent. Părinţii nu aflaseră nimic şi ar fi suferit enorm dacă i-ar fi dezamăgit. Trebuia să se oprească. Într-o seară în timp ce ieşea cu prietena sa dintr-un bar simţi un obiect rece în ceafă. I s-a cerut să intre în maşină şi în momentul în care întoarse capul îl recunoscu pe Micul John, unul din prietenii săi care îi „zîmbea" strîmb. Urma să-l conducă într-un cartier select şi, ca deobicei, să aştepte. În maşină urcară şi doi indivizi pe care nu-i cunoştea. La un moment dat i se ceru să oprească. Paul se îngălbeni. Casa pe care urmau să o spargă era... propria lui casă. Încercă să protesteze, dar simţi revolverul în gît. Doi dintre ei au coborît şi s-au întors în mai puţin de jumătate de oră cu o... casă de bani. Singura consolare a lui Paul era lipsa părinţilor, plecaţi în weekend. Au dus maşina într-un garaj şi au spart casa de bani. În afară de cîteva medalii vechi şi cîteva bijuterii de argint în casa de bani nu se afla nici un franc. Doar cîteva hîrtii fără valoare pe care prietenii săi dezamăgiţi le-au aruncat pe jos. Paul le-a ridicat cu grijă şi le-a ascuns în haină. Unul dintre dosare i-a atras însă imediat atenţia. Era un dosar de înfiere. Numele copilului înfiat: Paul Dubont. Citi stupefiat mai departe fişa de caracterizare: caracter influenţabil, labilitate psihică, cleptomanie, tendinţe spre agresivitate...

(Dorin Măran)

JEAN RENO, un actor care nu-şi iubeşte imaginea

Numele lui Jean Reno ne este, probabil, mai puţin cunoscut, „ne-şansa" mediatizării lui fiind legată de faptul că a trăit şi şi-a afirmat talentul actoricesc în... Europa. Abia cînd a trecut dincolo de Ocean, o dată cu filmele regizorului Luc Besson, în care a jucat, a început să fie „interesant" pentru unii critici şi gazetari. I-a fost remarcată statura impunătoare, i-a fost auzită tonalitatea vocii grave şi profunde, dublată de o căldură emoţionantă, care conferă cuvintelor celor mai banale un efect inedit, imprevizibil, un amestec straniu de siguranţă de sine şi vulnerabilitate. Dincolo de privirea maliţioasă şi aerul ostentativ nonşalant se ascunde o structură sufletească delicată, ce naşte criterii severe de autoapreciere şi o doză de umilinţă copleşitoare în confruntarea cu realitatea lumii înconjurătoare. Nu întîmplător, Jean Reno nu este niciodată sedus, nici măcar mulţumit de imaginea sa de pe ecran. Dacă se întîmplă să vadă secvenţe de film în care rolul este interpretat chiar de el, se simte total incapabil să se admire sau măcar să spună ca mulţi alţii „Nu-i rău deloc!". Nu, el nu se iubeşte în general şi, paradoxal, cu atît mai puţin în ipostaza de pe ecran, (după cum declară în repetate rînduri), deşi nu trăieşte pentru altceva decît pentru a fi actor. Iar cînd vorbeşte despre sine împinge totul către derizoriu:

◆M-am născut pe 30 iulie 1948 la Casablanca, părinţii mei fiind andaluzi. Acolo, în Maroc, am descoperit cinematograful, în special filmele americane, cu Marlon Brando şi James Dean. Am urmat cursurile Conservatorului din Casablanca, apoi am fost înrolat în armată. În 1970, m-am instalat la Paris. M-am înscris

„DR. QUINN"
TVR 1, joi, ora 21[15]

LUNI, 9 februarie

PROGRAMUL 1: **10.00** Jocurile Olimpice de iarnă - Nagano, 1998 **13.00** Avocatul poporului (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Memoria exilului românesc (r) **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Arhive româneşti **18.30** Jocurile Olimpice de iarnă **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Serial: „Echipa de intervenţie" **22.15** Feţele schimbării **23.15** Jocurile Olimpice de iarnă **0.30** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **12.45** Jocurile Olimpice de iarnă **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.40** Sănătate, că-i mai bună decît toate! **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** Credo **22.00** Film: „Nisipuri înşelătoare" (SUA, 1997) **23.35** Ecoturism.

MARŢI, 10 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.00** Jocurile Olimpice de iarnă **13.00** Credo (r) **14.40** Jocurile Olimpice de iarnă **16.40** Emisiune în limba maghiară **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** În flagrant **18.30** Jocurile Olimpice de iarnă **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Telecinemateca: „Efectul razelor Gamma asupra anemonelor" (SUA, 1972) **23.00** Jocurile Olimpice de iarnă **0.30** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.55** Serial (r): „Echipa de intervenţie" **10.30** Gala regilor **12.00** Jocurile Olimpice de iarnă **14.15** Convieţuiri **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Jocurile Olimpice de iarnă **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.10** Dosarele istoriei **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** Jocurile Olimpice de iarnă **23.00** Teatrul Naţional prezintă: „Pavilionul cu umbre".

BRUCE WILLIS
PRO TV, vineri, ora 21[15]

MIERCURI, 11 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **13.00** Dosarele istoriei (r) **15.00** Tradiţii **15.30** Pro patria **16.30** Tribuna partidelor parlamentare **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Medicina pentru toţi **18.30** Jocurile Olimpice de iarnă **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Impact **21.45** Teatrul Naţional prezintă: „Iona" de Marin Sorescu **22.45** Jocurile Olimpice de iarnă **23.30** Cultura în lume **24.00** Întîlnirea de la miezul nopţii.

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.55** Cu ochii'n 4 (r) **10.15** Teleenciclopedia (r) **11.05** Jocurile Olimpice de iarnă **12.40** Arhive româneşti **13.30** Portret în oglindă (r) **14.00** Emisiune în limba maghiară **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial : „Cristal" **17.35** Handbal feminin: România - Belarus **19.10** Club 2020 **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** Avocatul poporului **21.30** Fotbal: Fiorentina - Internaţionale Milano **24.00** Cantautori în recital.

JOI, 12 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **11.00** TVR Timişoara **13.00** Sensul tranziţiei (r) **14.10** Ferestre spre lume **15.45** Lege şi fărădelege **16.00** Convieţuiri **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.30** Jocurile Olimpice de iarnă **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Serial: „Dr. Quinn" **22.15** Cu ochii'n 4 **23.00** Jocurile Olimpice de iarnă **0.20** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.55** Universul cunoaşterii **10.25** Feţele schimbării (r) **12.00** Jocurile Olimpice de iarnă **13.30** Dreptul la adevăr (r) **14.00** Jocurile Olimpice de iarnă **15.30** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **17.00** Ceaiul de la ora 5 **19.10** Faţă în faţă cu autorul **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** În faţa dv.! **22.00** Cinematograful de artă: „Miezul" (Polonia, 1995) **23.30** Time-out.

VINERI, 13 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **10.30** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **13.00** Convieţuiri **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.30** Emisiune în limba germană **17.30** Jocurile Olimpice de iarnă **18.00** Ora Warner **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Film: „Şansa" (SUA, 1995) **22.45** Reflecţii rutiere **23.00** Jocurile Olimpice de iarnă **23.45** Planeta cinema **0.35** Cinematograful de noapte: „Pasiunea de a ucide" (SUA, 1995).

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **7.40** Jocurile Olimpice de iarnă **10.25** Cultura în lume (r) **11.40** Jocurile Olimpice de iarna **15.40** Desene animate **16.05** Alfa şi Omega **16.30** Jocurile Olimpice de iarnă **18.00** Pentru dv., doamnă! **19.10** Contemp-art **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** Robingo 2 **22.20** Lumea sportului **23.00** Serial: „Berlin Alexanderplatz" **24.00** Varietăţi internaţionale.

SÎMBĂTĂ, 14 februarie

PROGRAMUL 1: **7.00** Bună-dimineaţa de la Timişoara şi de la Bucureşti! **8.30** Alfa şi Omega **9.05** Feriţivă de măgăruş! **10.05** Serial: „Viaţa ca în viaţă" **10.50** Film: „Viţă veche" (SUA, 1994) **12.30** Serial: „Mork şi Mindy" **13.00** Jocurile Olimpice de iarnă **15.45** Desene animate **16.30** Jocurile Olimpice de iarnă **17.00** Povestiri paranormale **18.00** Disney **18.30** Serial: „Hollyoaks" **19.00** Teleenciclopedia **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Efecte secundare" **21.50** De la o glumă... muzicală la alta **23.00** Box profesionist **24.00** Serial: „Dna King, agent secret" **0.50** Jocurile Olimpice de iarnă.

PROGRAMUL 2: **8.00** Jocurile Olimpice de iarnă **14.15** Serial: „Căderea vulturilor" **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **17.45** Serata muzicală TV **20.45** Jocurile Olimpice de iarnă **22.30** Film: „Foc în noapte" (SUA, 1993) **24.00** Convieţuiri.

DUMINICĂ, 15 februarie

PROGRAMUL 1: **6.45** Jocurile Olimpice de iarnă **9.15** Desene animate **9.40** Serial: „Fetiţa cu pistrui" **10.05** Ala-Bala, Portocala! **11.00** Viaţa satului **13.00** Serial de călătorii **14.40** Videomăgazin hibernal **18.00** Disney **18.30** Serial: „Hollyoaks" **18.55** Robingo **19.40** Duminica sportivă **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Oameni de tinichea" (SUA, 1987). Cu: Richard Dreyfuss, Danny DeVito **22.55** Jocurile Olimpice de iarnă **23.35** Portrete în acvaforte.

PROGRAMUL 2: **6.45** Jocurile Olimpice de iarnă **8.30** Pe muchie de cuţit **9.30** Ferestre deschise **10.35** TVR Iaşi **11.00** Jocurile Olimpice de iarnă **14.45** Concert aniversar **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Alo, tu alegi! **19.00** Serial: „În plină acţiune" **20.00** Ultimul tren **21.00** Repriza a treia **24.00** Jazz alive.

(După Panoramic TV)

PRO TV

LUNI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Cocoon II" (r) **13.30** Serial: „Casa de gheaţă" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Fluturii sînt liberi" (SUA, 1972) **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Audienţă naţională **0.20** Serial: „Nemuritorul".

MARŢI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Fluturii sînt liberi" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Spitalul de urgenţă" (ultimul ep.) **21.15** Serial: „De partea legii" **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Profesiunea mea cultura **0.45** Serial: „Nemuritorul".

MELANIE GRIFFITH
PRO TV, duminică, ora 20[00]

MIERCURI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Serial: „Capcana timpului" **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Trandafirul căţărător" (SUA, 1991) **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Pro şi contra **0.20** Serial: „Nemuritorul".

JOI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Trandafirul căţărător" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Melrose Place" **21.15** Serial: „Doctor în Alaska" **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.00** Întîlnire cu presa **0.15** Serial: „Nemuritorul".

VINERI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Serial: „Beverly Hills" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.35** Urmărire generală **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Dosarele X" **21.15** Film: „Hudson Hawk" (SUA, 1991). Cu: Bruce Willis **23.45** Serial: „La limita imposibilului" **0.30** Serial: „Zona Crepusculara" **1.00** Serial: „Aventuri în Casa Morţii" **3.30** Baschet NBA: Chicago - Atlanta. Transmisiune în direct.

SIMBATA 7.00 PRO TV Junior **9.00** Serial: „Superboy" **9.30** Film de desene animate: „Tintin: Templul Soarelui" **11.00** PRO Motor **12.00** Punctul pe I **13.00** Serial: „Pauly" **13.30:** Serial: „Baby Boom" **14.00** Generaţia PRO **16.00** Serial: „Hercule" **17.00** Serial: „Xena, prinţesa războinică" **17.45** PRO Fashion **18.15** Serial: „Fete de bani gata" **18.45** Te uiţi şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Film: „K2" (Anglia, 1992) **22.00** Serial: „Millennium" **23.30** Serial: „NYPD Blue - viaţă de poliţist" **0.15** Film: „Familiile mele" (SUA, 1993).

DUMINICA 7.00 Desene animate **9.00** Serial: „Lassie" **9.30** Super Abracadabra **11.00** Serial: „Se întîmplă în Waikiki" **12.00** Profeţii despre trecut **13.00** Serial: „Pauly" **13.30** Serial: „Baby Boom" **14.00** Film: „Urmează-mă" (Anglia, 1972) **16.00** Lumea filmului **16.30** Serial: „Efecte speciale" (ultimul ep.) **17.15** Serial: „Al şaptelea cer" **18.00** Serial: „Beverly Hills" **19.00** Preţul corect **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Film: „O viaţă ca în filme" (SUA, 1992). Cu: Michael Douglas, Melanie Griffith **22.20** Serial: „Susan" **23.20** Serial: „Casa de gheaţă".

acasa

LUNI 11.00 - 15.00 Reluări **16.00** Fotbal **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Poveste din Philadelphia" (SUA, 1940). Cu: Catherine Hepburn, Cary Grant.

MARTI 11.00 - 17.00 Reluări **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **21.00**

la cursurile lui René Simon care îmi plăceau la nebunie pentru că profesorul Simon era un pic filozof, te împingea să încerci să nu fi prost, să te cunoşti în primul rînd pe tine. Dar, în noiembrie acelaşi an René Simon a murit. La ce bun să mă mai fi dus la cursuri? Am renunţat şi am intrat în viaţă, făcînd... 120 de meserii, am lucrat într-o parfumerie, la asistenţa socială, în tot ce a fost posibil. Nu mă iubeam şi de aceea mi-ar fi plăcut să fiu actor, măcar din cînd în cînd să fiu altul.

◆ În 1972, Costa Gavras mi-a oferit „un rol" de poliţist în „Clair de femme". O scenă în care Romy Schneider şi Yves Montand se aflau într-o maşină şi intenţionau să vireze spre dreapta. Poliţistul, adică eu, spunea: „Stop. Sens interzis". Aşa am fost două zile actor sau poliţist.

◆ Timpul trecea, se întîmpla adesea să nu găsesc de lucru nicăieri. E vorba de anii tinereţii, cea mai frumoasă perioadă din viaţa mea. Pe dracu! Să nu ai ce mînca. Să nu ai bani. Să fii singur în Franţa şi toată ziua să nu te gîndeşti decît că ţi-e foame şi că trebuie să plăteşti facturile. Să nu ai nimic de oferit nimănui, să nu vrea nimeni să te asculte pentru că eşti nimeni. Ciudat, cînd nu mai eşti nimeni - poţi să fii doar un pic cunoscut - oamenii găsesc timpul şi disponibilitatea să te asculte deşi nu ai lucruri interesante să le spui.

◆ Pe Luc (Besson) l-am cunoscut pe vremea cînd el se ocupa de proiectul filmului de scurt metraj „L'avant-dernier" („Penultimul") care, mai tîrziu s-a transformat în „Ultima luptă". Luc era prim-asistent al regizorului Raphael Delpard care, la preselecţie, m-a întrebat: „Cu ce te-ai ocupat ultima oară?" Eu i-am răspuns: „Păi, am jucat tenis". Luc a izbucnit în rîs. Iritat, Delpard a continuat: „Ce-ai făcut?" „Am marcat în afara terenului". Luc s-a îndoit de rîs, Delpard m-a luat drept idiot. Firesc. Numai că peste 2-3 zile, Luc m-a chemat la el. Ionii, protonii sau

mai ştiu eu ce ţesuseră între noi o punte de simpatie. Apoi, un lanţ cu multe verigi: „Ultima luptă", „Metroul", „Marele Albastru", „Nikita", „Leon". Luc este cel care mi-a deschis toate porţile „harrisonfordiene!"

◆ Îţi mulţumesc Luc. Te iubesc. Nu ne vedem prea des, dar întotdeauna ştiu unde se află şi asta îmi ajunge. Din cînd în cînd vorbim la telefon şi totul e bine. În fond, prieteniile adevărate sînt atît de rare...

◆ Poate că meseria de actor nu este cea mai frumoasă din lume, dar acum, pentru mine, ea este însăşi viaţa mea. Cînd nu muncesc la rolurile mele, sînt un nimeni. Sînt fals, puţin credibil, fac gafe, pe scurt nu dau bine în cadru.

Rubrică realizată de
AURORA POPESCU

viaţa în serial

Vedete în arta culinară

În filmele-serial pe care le urmărim la televizor, actorii, potrivit scenariilor, nu intră niciodată în bucătărie şi, deci, nu au niciodată prilejul să-şi etaleze îndemînarea sau talentele în arta culinară. Eroii serialelor se hrănesc doar cu vise, speranţe, poveşti de iubire sau chiar cu intrigi, răutăţi, meschinării... În realitate însă, unii dintre actori îşi petrec cu mare plăcere o parte din timpul lor liber pregătindu-şi singuri mîncărurile preferate.

● Janette Rodriguez, frumoasa actriţă din „Cristal" a înscris de mai multă vreme printre pasiunile ei crearea de sosuri picante, pe bază de ardei şi piper, pe care ştie să le asocieze perfect diferitelor tipuri de alimente. Multe dintre reţete sînt învăţate de la bunicul ei, iar în prezent se poate considera o specialistă în aroma şi gustul mirodeniilor şi condimentelor. Ambiţia actriţei este aceea de a-şi vedea numele înscris nu doar pe genericul filmelor în care joacă, ci şi pe coperta unei cărţi care să reunească 300 de reţete de sosuri originale şi picante.

● David Hasselhoff, cînd părăseşte „Echipa de intervenţie" obosit, se gîndeşte cu plăcere că va ajunge acasă şi se va relaxa în... bucătărie, pregătind reţete extrem de sofisticate, dar rapide. Specialitatea lui: clătitele umplute cu pui, creveţi, ceapă şi ardei (creaţie proprie!), dar şi pizza. Pentru a pregăti o pizza, de la aluat pînă la momentul introducerii ei în cuptor, are nevoie doar de 15 minute. Pare incredibil, dar el a făcut această demonstraţie şi într-un spectacol TV., cînd, în calitate de participant la un concurs pe această temă, a şi cîştigat.

Pentru a-şi uşura activitatea în bucătărie se foloseşte de tot felul de ustensile. De menţionat este faptul că are o adevărată pasiune pentru cuţitele de bucătărie, motiv pentru care deţine o colecţie formată din 200 de exemplare.

Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Animalul" (Franţa, 1977). Cu: Jean-Paul Belmondo, Raquel Welch.

MIERCURI **11.00 - 17.00** Reluări **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Midway" (SUA, 1976).

JOI **11.00 - 17.00** Reluări **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Vreau capul lui Alfredo Garcia" (SUA, 1974).

SIDNEY POITIER
Acasă, sîmbătă, ora 20[00]

VINERI **11.00 - 17.00** Reluări **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Cinemateca de acasă: „Buletin de Bucureşti" (România, 1983).

SÎMBĂTĂ **6.45 - 13.00** Reluari **14.30** Serial: „Omul mării" **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Film: „Domnului profesor, cu dragoste" (Anglia, 1967). Cu: Sidney Poitier **21.45** Documentar **22.30** Serial: „O femeie independentă" (ultimul ep.).

DUMINICĂ **9.00** Sport la minut **10.00** Motor Sport Magazin **11.00** Fotbal american - SuperBowl XXXII **11.30** Baschet NBA: Chicago - Atlanta (r) **14.00** Ghetele de aur **15.00** Fotbal: rezumat Italia **15.50** Fotbal: Il Calcio **17.45** NBA Action **18.15** Golazo - Topul celor mai frumoase goluri Europene **19.00** Faza zilei **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Arhiva neagră" **20.45** Serial: „Incoruptibilii" **21.30** Serial: „Marile bătălii ale celui de-al II-lea război mondial" **22.30** Serial: „Calea spre fericire" (ep.1).

LUNI **7.00** Dimineaţa devreme **10.10** Serial: „Cape Canaveral" (r) **11.00** Film: „Cînd voi găsi dragostea" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Tratat de pace" **21.40** Serial: „Viitorul începe azi" (ultimul ep.) **22.30** Film: „Dragoste ucigaşă" (SUA, 1993).

MARTI **7.00** Dimineaţa devreme **11.00** Film: „Tratat de pace" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „O chestiune de onoare" (SUA, 1988) **21.40** Serial: „Legea lui Burke" **22.30** Milionarii de la miezul nopţii.

MIERCURI **7.00** Dimineaţa devreme **11.00** Film: „O chestiune de onoare" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Trei aşi" (SUA, 1991) **21.40** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambiţioasă" **22.30** Milionarii de la miezul nopţii.

JOI **7.00** Dimineaţa devreme **11.00** Film: „Trei aşi" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **14.20** Serial: „Vise şi oglinzi" **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Agenţia" **21.40** Serial: „Falsă identitate" (ep.1) **22.30** Milionarii de la miezul nopţii.

VINERI **7.00** Dimineaţa devreme **11.00** Film: „Agenţia" (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat" **14.20** Serial: „Model Academy" **16.30** Desene animate **17.00** Onyx **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Ucenicia lui Duddy Kravitz" (SUA, 1974) **21.40** Serial: „Puterea banilor" **22.30** Milionarii de la miezul nopţii.

SÎMBĂTĂ **7.00** Ştiri **9.20** Serial: „Ultimele 5 minute" **13.00** Documentar: „Viaţă sălbatică" **13.30** Serial: „Model Academy" **14.20** Serial: „Viaţa de la zero" **14.50** Poveştile prietenilor mei **15.30** Onyx **16.30** Între prieteni **17.30** Serial: „Club Hawaii" **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Pasiune şi Paradis" (SUA, 1989, partea I) **21.40** Serial: „A treia planetă de la Soare" **22.00** Show: „Brit Awards 1998" **0.00** Serial: „Beavis & Butthead".

DUMINICĂ **8.30** Serial: „A treia planetă de la Soare" (r) **9.00** Desene animate **10.00** Serial: „Animal Show" **10.30** Serial: „Oraşelul fantastic" **11.40** Spirit şi credinţă **12.10** Vedeta în papuci **12.50** Caleidoscop **14.45** O femeie - un bărbat şi jumătate **15.10** Onyx **16.25** Mileniul III **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie" **19.00** Observator **19.45** Film: „Pasiune şi Paradis" (partea a II-a) **21.30** Serial: „Sparks" (ep.1) **22.00** Serial: „Cape Canaveral - Eroii spaţiului" **22.50** Film: „Infern la Osaka" (SUA, 1985).

LUNI **6.30** La prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei" **20.00** Serial: „Un alt început" **21.00** Serial: „Christine Cromwell" **23.30** Starea de veghe **1.00** Colpo Grosso - show.

MARTI **6.30** La prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei" **20.00** Serial: „Contralovitura" **21.00** Film: „Challenger" (SUA, 1989) **23.30** Starea de veghe.

MIERCURI **6.30** La prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei" **20.00** Serial: „Atingerea îngerilor" **21.00** Film: „Succesorul" (SUA, 1996) **23.30** Starea de veghe.

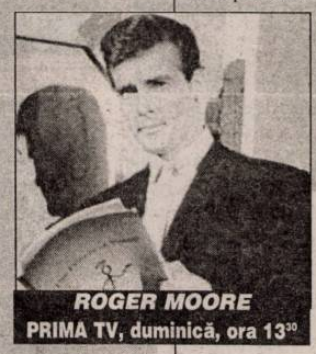

ROGER MOORE
PRIMA TV, duminică, ora 13[30]

JOI **6.30** La prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei" **20.00** Serial: „911: apel de urgenţă!" **21.00** Film: „Cadillac" (SUA, 1996) **23.30** Starea de veghe.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

VINERI **6.30** La prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5" **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei" **20.00** Serial: „Christy" **21.00** Film: „Meniu complet" (SUA, 1997) **1.30** Film: „O moştenire nedorită" (Australia, 1986).

RAQUEL WELCH
Acasă, marţi, ora 22[45]

SÎMBĂTĂ **6.30** Videoclipuri muzicale **7.30** Serial: „Lumea lui Eric" **8.00** Serial: „Bailey Kipper" **8.30** Desene animate **10.00** Serial: „Campionul" **10.30** Desene animate **12.00** Serial: „Gaşca lui Betty" **12.30** Serial: „Adunăţi gîndurile" **13.30** Serial: „1999" **14.30** Doc.: „Creaturile întunericului" **15.30** Film: „Amori" (Italia) **18.30** Serial: „Lumea lui Dave" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Incursiuni în imprevizibil" **20.00** Serial: „Misterele din New Orleans" **21.00** Film: „Spioni pentru KGB" (SUA, 1990, prima parte) **23.30** Film: „Art Beco" (SUA, 1993) **1.30** Film: „Viaţă de noapte" (SUA, 1991).

DUMINICA **7.30** Desene animate **9.00** Mic dejun cu Dan Andronic **12.30** Doc.: „Marea aventură" **13.30** Film: „Războinarea Sfîntului" (Marea Britanie, 1968). Cu: Roger Moore **16.00** Faţă în faţă la Hollywood **17.30** Doc.: „Exploratorii" **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Nimeni nu e perfect" **20.00** Serial: „Călătorii în lumi paralele" **21.00** Film: „Vukovar" (Iugoslavia) **23.30** Serial: „Gardă de corp" **1.30** Serial: „Eu, Claudius".

LUNI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Paradis" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viaţă" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air" **19.00** Primul pas **20.00** Serial: „Căsuţa din prerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Secţia de poliţie" **22.30** Serial: „Starsky şi Hutch".

MARTI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Paradis" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viaţă" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Căsuţa din prerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Străzile din San Francisco" **22.25** Linia întîi.

MIERCURI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Paradis" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viaţă" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Căsuţa din prerie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Drumul spre Rai" **22.25** Reporter TELE 7 **23.30** Noapte de catifea.

JOI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Paradis" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viaţă" **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air" **19.00** Serial: „Miami Vice" **20.00** Serial: „Medici la datorie" **21.00** Telejurnal **21.40** Serial: „Shogun" **22.30** Mafalda.

VINERI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Paradis" **15.10** Serial: „Celebritate" **16.05** Serial: „O singură viaţă" **17.00** Top Ten Viva Tele 7 **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air" **19.00** Viaţa între DA şi NU **20.00** Serial: „Medici la datorie" **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Pointman" **22.30** Concert **23.30** Tentaţii **0.05** Telefon Top abc.

SÎMBĂTĂ **8.00** Ştiri **9.10** Desene animate **10.00** Serial: „Un om de milioane" **13.00** Serial: „Hotel" **14.00** Desene animate **15.30** Cinema '97 **16.05** Magazinul femeilor **17.05** Serial: „Roseanne" **18.10** As Show **19.00** Serial: „Lou Grant" **20.00** Serial: „Clanul Colby" **21.00** Telejurnal **21.35** Film: „Între noi spionii" (SUA, 1985) **23.00** Rendez-vous la TELE 7 **23.55** Serial: „Playboy".

DUMINICĂ **8.00** Ştiri **9.10** Desene animate **10.00** Serial: „Incredibilul Hulk" **13.05** Serial: „Hotel" **14.00** Desene animate **15.00** Se întîmplă numai duminica **17.40** Forţa destinului **19.05** Serial: „Lou Grant" **20.00** Serial: „Clanul Colby" **21.00** Telejurnal **21.40** Film: „Sherlock Holmes la New York" (SUA, 1976). Cu: Roger Moore **23.25** Gala Tele 7.

HOROSCOP 9.02 - 15.02

BERBEC (21.03 - 20.04): Cel mai remarcabil aspect al perioadei este „conflictul" dintre Marte și Venus, declanșat în constelația dv. Asta ar putea însemna disensiuni atît în viața personală, cît și-n mediul profesional. Atît curba socio-profesională, cît și cea a afectului tind să scadă sub normal. Pe de altă parte, curba financiară vine să compenseze umbrele psihologice și vă oferă o bucurie (joi, vineri).

TAUR (21.04 - 21.05): Prima parte a săptămînii e calmă și total lipsită de evenimente picante. Dar în a doua, se vor aglomera întîmplări mărunte și stresante, care vă vor măcina nemilos nervii. Nu vă alarmați, Soarele vă sprijină și veți da dovadă de luciditate și înțelepciune în toate reacțiile dv. de răspuns. Curba financiară stagnează la un nivel acceptabil și are tendința de creștere lentă.

GEMENI (22.05 - 21.06): Umorul și buna dispoziție nu vă vor lipsi, deși evenimentele pe care le veți parcurge sînt destul de delicate. Detașarea dv. este binevenită și tocmai psihicul robust vă este acum aliatul principal. Probleme profesionale și/sau personale vă vor ocupa aproape tot timpul și riscați să vă transformați într-un robot ce răspunde doar la comenzi, uitînd că pe lume există și dragoste. Reveniți-vă!

RAC (22.06 - 22.07): Pe peticul dv. de cer strălucesc, acum, numai banii. Luni sau marți primiți o veste foarte bună despre ei, iar în ultimele zile ale perioadei chiar umpleți desaga cu o sumă consistentă. Veți putea achita datoriile și veți putea face și unele achiziții de pe lista dv. de priorități. Din păcate, în weekend sînt posibile divergențe în cuplu, așa, ca să mai treacă timpul.

LEU (23.07 - 22.08): Excesele temperamentale, care vă vor caracteriza reacțiile în anumite situații, se vor datora poziției nefavorabile a Lunii și ar fi de preferat să nu luați hotărîri importante și să nu vă aventurați în inițiative ce privesc afacerile sau profesiunea. Posibilele dureri de cap (la propriu și la figurat) vor dispărea încet-încet, spre finele intervalului, cînd veți primi o veste bună despre bani.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Ambiție și putere de muncă deosebite, acestea sînt, se pare, etichetele săptămînii. Vitalitatea de care dați dovadă va fi răsplătită cît de curînd - conform alurii curbei financiare. Există și riscul suprasolicitării intelectuale, însă satisfacțiile (profesionale sau în afaceri) vor șterge cu buretele sudoarea frunții. Atenție la un Berbec sau Taur, care „rumegă" ceva împotriva dv.

BALANȚA (22.09 - 22.10): Jupiter și Soarele vă vor induce inspirație și putere creatoare. În consecință, va fi o săptămînă dinamică și plină de inițiative valoroase, care vă vor aduce, cît de curînd, satisfacții profesionale. Pe de altă parte, curba financiară nu vrea deloc să se ridice spre cote mai înalte și staționează la un nivel mulțumitor. Vineri primiți o veste foarte bună din familie.

SCORPION (23.10 - 21.11): Nici o veste financiară spectaculoasă nu vă alină așteptările, în schimb, pe plan profesional, se va produce un eveniment deosebit - în sensul pozitiv. Pentru cei născuți în ultimul decan al zodiei sînt posibile, din nefericire, dezamăgiri sentimentale destul de grave, cauzate, probabil, de poziția nefavorabilă a Lunii. Atenție la un Berbec sau Leu din anturajul profesional!

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Curba financiară este cea mai „amabilă" cu dv. și vă oferă un maximum (miercuri, joi) de toată frumusețea. Probabil veți primi bani sau o veste foarte bună din domeniul material. La fel de generoasă este și curba afectiv-sentimentală, din alura căreia reiese că viața în cuplu decurge armonios și că veți înzdrăveni legăturile de amiciție cu persoanele din imediata apropiere.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Venus și Marte formează un cuplu de excepție în această perioadă. În consecință, farmecul personalității dv. se va impune în posibilele dispute (tachinări) din familie sau din anturajul profesional. Optimismul robust și pofta de viață vor caracteriza toate inițiativele săptămînii - cu mari sorți de izbîndă - și veți depăși cu brio orice situație delicată ivită în cale.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Nimic nou din punct de vedere financiar, rămîneți prizonier acelorași speranțe materiale - care se vor îndeplini cît de curînd. Pe plan sentimental, se pare că veți întîmpina unele greutăți și că partenerul de viață (sau prietenul) nu se va ridica la nivelul așteptărilor dv., într-o situație mai aparte. Cred că monotonia profesională tinde să vă deprime, să vă plictisească.

PEȘTI (19.02 - 20.03): Curba financiară are o zvîcnire interesantă (marți, miercuri), care s-ar putea concretiza într-o sumă frumușică sau o veste minunată despre bani. În general, situația financiară este staționară și nu cred că se va îmbunătăți substanțial în viitorul apropiat. Pe plan profesional pot apărea divergențe de principiu, destul de aprinse, care nu vor avea urmări importante, din fericire.

Self Service — Ventilarea locuințelor

MIRCEA C. MUNTEAN

A ventila o locuință (în general un spațiu închis) înseamnă a împrospăta aerul prin înlocuirea lui. În locuințe se utilizează *ventilația naturală* (realizată prin deschiderea ușilor și ferestrelor) și cea *forțată* (cu ajutorul coșurilor, hotelor, ventilatoarelor și mai puțin exhaustoarelor). Acolo unde este posibil, la fereastra bucătăriei se va realiza un ochi de cercevea care să se poată deschide separat de restul ferestrei. Suprafața acestuia trebuie să fie de 1/60-1/80 din suprafața pardoselii.

Coșurile sînt canale înglobate în grosimea zidurilor sau alăturate lor. Prin ele se elimină în atmosferă gazele arse și o parte din particulele fine rezultate în timpul arderii. Gazele arse sînt, în principal, compuși chimici ce conțin carbon, sulf și apă sub formă de vapori. Secțiunea minimă a canalului coșului trebuie să fie de 120 cm², din motive de siguranță contra obturării cu funingine și pentru a facilita tirajul. Normativele prevăd ca înălțimea activă a coșului (distanța de la focar pînă la gura de ieșire a fumului din coș) să fie de minimum 4,5 m la arderea combustibililor solizi și de minimum 2,5 m la arderea de combustibili lichizi și gazoși. Gura de ieșire a gazelor arse din coș trebuie să fie cu 1 m mai sus decît învelitoarea propriu-zisă. Dacă între coama casei și coș este mai puțin de 1,5 m, gura de ieșire a fumului din coș trebuie să depășească linia coamei sau vîrful acoperișului cu 0,5 m. Coșurile aflate la o distanță mai mare de 1,5 m față de verticala coamei, trebuie să aibă gura de ieșire cuprinsă în unghiul de 10° format de orizontala ce trece prin coamă și dreapta ce trece prin coamă și partea superioară a coșului.

Referitor la coșuri trebuie reținute următoarele: - tirajul este mai bun la coșurile aflate pe partea casei dinspre răsărit și miazăzi; - este interzisă racordarea focarelor în care se ard gaze la canalele de fum care deservesc focare în care se ard combustibili solizi sau gazoși; - pentru curățire se vor practica două orificii, unul în pod, de minim 11x17 cm aflat la 80 cm deasupra pardoselii podului și altul în încăperi (Atenție! Altele decît garaje) de minim 11x10 cm amplasate cu 25 cm mai sus decît pardoseala; - focarele mai îndepărtate pot fi racordate la coș avînd maxim 3 coturi pe traseu; - distanța pe verticală dintre două racorduri în același coș trebuie să fie de minim 30 cm; - la folosirea burlanelor din tablă racordul acestora în coș trebuie să se facă cu 0,7 m mai jos decît tavanul; - între coș și materialele lemnoase ale acoperișului trebuie să fie minimum 10 cm, iar spațiul rămas se va umple cu materiale termoizolatoare; - la interior coșul trebuie să fie cît mai neted, lucru realizabil prin finisarea treptată în timpul execuției. În acest mod se împiedică obturarea lui prin depunere de funingine și elemente incomplet arse; - la coșurile din cărămidă, portiunile aflate în pod se vor tencui, apoi se vor vărui la exterior; - la intrarea burlanelor în coș nu se vor utiliza șubere care să închidă complet secțiunea de trecere a gazelor. Șuberele trebuie să aibă o degajare sau 2-3 găuri a căror suprafață să fie de circa 1/4 din secțiunea de trecere a gazelor. Șuberele trebuie să reducă secțiunea de trecere a gazelor și nu să o obtureze. Trebuie reținut că la coș se evacuează nu numai gaze arse și fum ci și gaze toxice care, aflate în exces în încăpere, pot produce chiar moartea celor care locuiesc și mai ales dorm în ea; - periodic, dar cel mai indicat este ca înainte de zugrăvirea interiorului locuinței coșul să fie curățat de materialele depuse în el.

(Va urma)

ȘAH

PROBLEMA DE AZI:

Zukertort - Blackburne, 1883

Albul mută și cîștigă

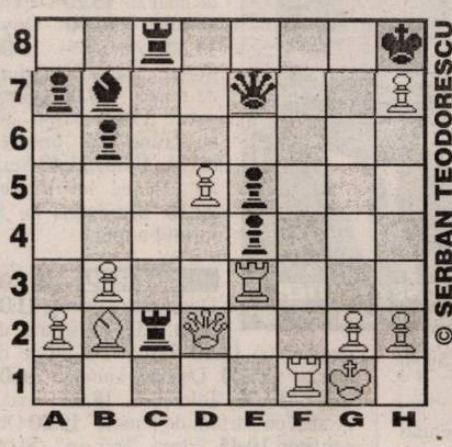

© ȘERBAN TEODORESCU

1. Db4!! T8c5 (Pentru a para mutarea 2. D:e4. Nu mergea 1... D:b4 2. N:e5+ R:h7 3. Th3+ Rg6 4. Tg3+ Rh7(h5) 5. Tf7(f5)+ Rh6 6. N4+ Rh5(h7) 7. Th7(h5)mat) 2. Tf8+! R:h7 (2... D:f6 3. N:e5+ R:h7 4. D:e4+ Rh6 5. Th3+ și mat la următoarea) 3. D:e4+ Rg7 4. N:e5 Rf8 5. Ng7+! Rg8 (5... D:g7 6. De8 mat) De7 și negrul a cedat.

DIALOGURILE LAUREI

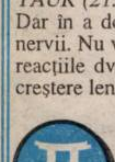

Da, draga mea FLORIANA (București), se mai întîmplă, uneori, să mai și greșim în viață... Știu că nu te „încălzește" cu nimic dacă-ți voi mărturisi că, o dată, cu ani în urmă, pe cînd aveam cam tot atîția ani, am trăit o situație oarecum similară. Of, dac-ai ști cît am plîns de se scutura cămașa pe mine, de boteam noaptea perna cu lacrimi, că nici nu-mi amintesc, zău, să mai fi plîns vreodată atîta! Hai să-ți mai spun că ipochimenul care mai întîi nu știa cum să-mi cîștige dragostea, pe urmă, „plictisindu-se", mi-a zis distrat că... sînt urîtă, am ochelari și... prea blondă pentru gustul lui! Zi și tu, păi pentru un „ăsta" merita să plîng?! Ce-i drept, la 17 ani, nu-mi prea ardea - ca și ție, acuma! - de mari filosofeli... Dar tot atît de adevărat e că, după o săptămînă de nopți nedormite, de sughițuri, de nemîncare, de uitat cu suspine în oglindă, uite, îți dau cuvîntul meu că mi-a venit mintea la cap, dîndu-mi seama că pentru ipochimeni nu merită niciodată să suferi, nici cît pentru un fleac pierdut pe drum! Unde mai pui că mi-am dat seama că nici nu-s urîtă, cu ochelari cu tot, și că „blonde cendré" e culoarea mea preferată! Ți-am povestit toate astea - zău, deloc plăcute, fie și să-mi amintesc despre ele, necum să le mai și scriu! - doar ca să înțelegi că eșecuri în a cunoaște oamenii - firește, neplăcute - se pot întîmpla, cu tot cortegiul de urmări nefericite. Mai mult chiar, se pot întîmpla la orice vîrstă, nu numai la vîrsta adolescenței - ca în cazul tău sau al meu. E adevărat, la această vîrstă, totul capătă accente catastrofice, dar te asigur că, de cîteva mii bune de ani, fete și băieți au trecut, fie unii, fie alții, prin experiențe asemănătoare și... Soarele a răsărit cuminte, au fost ierni mai blînde sau mai aspre, ce mai, viața și-a urmat cursul! Așa încît, crede-mă, bine-ar fi să-ți ștergi lacrimile și să te gîndești cu toată seriozitatea dacă merită să suferi pentru un individ care, cu o nefericită neseriozitate - ăsta a fost... norocul tău! - a luat în rîs sentimentele tale cele mai curate... Iar eu cred că este, cu adevărat, o crimă să rîzi de iubire, de prietenie, de bunătate, de omenie... Din fericire, ai o groază de ani înaintea ta! Învață din ce-ai pățit și, cum se spune, vezi pe unde calci, că gropi sînt destule! Ești o fată inteligentă, sensibilă, așa că, te rog, mai scrie-mi!

Tuturor, în vremi de încertitudine, le doresc doar să aibă certitudinea că, oricum o fi, Viața merită s-o trăim omenește!

SPORT

La crosul de la Amorebieta, Spania, atleta Elena Fidatov a terminat pe un onorabil loc 2, confirmînd forma bună în care se află. Oficialii "IAAF Challenge" declară că Elena nu e deloc în formă bună și că a ocupat acest loc pe podium pentru că era dopată. Drept urmare, a fost suspendată pe o perioadă nelimitată pînă cînd se va afla rezultatul contraexpertizei. Atleta nu e la prima abatere, la începutul anului 1996 fiind depistată pozitiv la controlul anti-doping dar oficialii au trecut cu vederea deoarece substanța găsită a ajutat-o pe Elena să depășească o criză renală.

Cehul Petr Korda și elvețianca Martina Hingis sînt marii cîștigători ai primului turneu de Mare Slem al anului. Korda a trecut în finala Australian Open-ului de chilianul Marcelo Rios cu un triplu 6-2 și a încasat de la organizatori 412000 $. Cu cei 206000 $ primiți, Rios nu-și va acoperi decît o mică parte din pierderile de la masa de Black-Jack ,marea sa pasiune. În finala feminină, Martina a încheiat repede conturile cu Conchita Martinez (6-2; 6-2), devenind cea mai tînără femeie care-și apără un titlu de Mare Slem, record ce-i revenea fostului nr. 1, Steffi Graf.

Un record și un cuplu de învingători

Într-un interviu despre schimbările din NBA, Michael Jordan declara că „doar transporturile s-au schimbat în bine", în rest totul a început să se degradeze. „Nu mai este ca în 1985, cînd am debutat eu, acum nouveniții nu pot să-și facă propriul joc pentru că trebuie să dea un randament extrem de mare și joacă sub o presiune cu care nu erau obișnuiți". La final Michael a declarat: „antrenorii au început să-și dea seama că apărarea va cîștiga un meci și publicul are acum noi idoli, precum Dennis Rodman sau Dikembe Mutombo." Jordan a mai spus că jucătorii au salariile exorbitante (el îl are cel mai mare!) și că managerii sînt cei care trebuie să ia măsuri deoarece pe sportivi nu prea îi deranjează!

Duminică noaptea, Chicago Bulls a pierdut în fața celor de la Los Angeles Lakers la 25 de puncte diferență (112-87). Duelul dintre „vechi" și „nou", respectiv dintre Michael Jordan și Kobe Bryant, nu a avut loc deoarece Kobe a înscris doar 20 de puncte, față de Jordan care a terminat partida cu 31 de puncte, insuficiente însă. „Air" Jordan nu s-a lăsat impresionat de diferența de pe tabelă și a declarat: „Știu sigur că voi ajunge în finală. Nu sînt sigur de ei (L.A. Lakers)!"

ANDREI TOMA

NAVALA

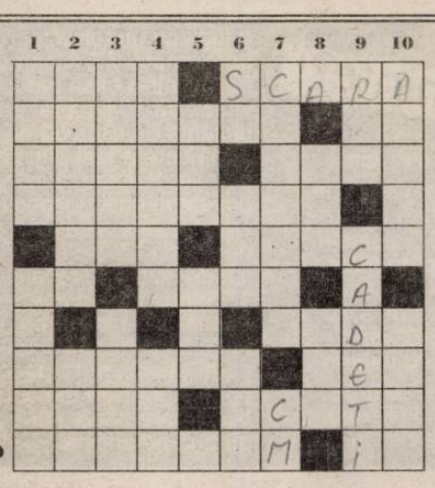

ORIZONTAL: 1) Bătrînul lup de mare din nuvela „Vraja mării" de Alice Botez - Te conduce sus pe puntea vasului. 2) Pictor român, amator de sporturi nautice, semnatarul pînzei marine „Vase pescărești" - și marinar la pupă! 3) Interpretul cunoscutului șlagăr „Fetele la malul mării" - Vînt din prova la corăbiile cu pînze. 4) Băieții noștri. 5) Releu din prima generație! - Nava din expediția lui Columb, care alături de Nina și Santa-Maria a deschis drum spre „Lumea Nouă". 6) Ceață la mal! - Pictor clasic român, autorul pînzelor „Portul Constanța" și „Corăbii" în acest port. 7) Nava turcească scufundată pe Dunăre la 1877, de marinarii români. 8) Marinari de pe vas, învoiți pe uscat - Apa de vase. 9) S.O.S. în largul mării - Parîmă marinărească. 10) Nave cu pînze - Ghid la țărm!

VERTICAL: 1) Compozitor francez, autorul operei „Corsarul" - Cercul marinarilor. 2) Mijloace moderne de navigație pe mare - Șipot! 3) Programe pentru navele de pasageri - Compozitor german, autorul operei „Marinarii". 4) Mare... mare - Vela ruptă! 5) Muson în aval! - Vîrful catargului la corăbii. 6) Scoase la suprafață! - Priveliște pe mare - Interjecție. 7) ...Cît vezi cu ochii la orizont - Cap Midia! 8) Tain redus! - Se închide pe vreme rea. 9) Zeița mării, în mitologia scandinavă - Marinari în termen. 10) Scriitor îndrăgostit de mare, autorul romanelor „Catarge la orizont" și „Cu bricul Mircea în jurul Europei" - ...un vas sub pavilion românesc.

DICȚIONAR: IAI, RAN.

IULIAN IONESCU, Constanța

Soluția careului **„APE"**

ORIZONTAL: **GALBEN - DON - OMENI - SUS - DANA - MENAM - AZA - PANAMA - VO - NIGER - R - ANTIC - GEGI - R - ASARA - AT - IAST - OLANA - KARUN- NG - TUTUN - ODER.**

Mozaic

◆ Povestea lui Robinson Crusoe i-a fost inspirată scriitorului Daniel Defoe de „aventura" reală a marinarului Alexander Selkirk, originar din comitatul York. Acesta a naufragiat pe o insulă pustie din arhipelagul Juan Fernandez. După patru ani de singurătate - Vineri fiind un personaj imaginar, creat de Daniel Defoe - a fost descoperit de echipajul unei nave conduse de căpitanul Woody Rogers, care l-a readus în Anglia.

◆ Reputația de mari băutori de ceai a englezilor este binemeritată. În Anglia se consumă anual peste 180000 de tone de ceai, o cantitate care le depășește pe cele din America de Nord și Europa occidentală luate împreună.

◆ În urmă cu peste 2000 de ani, în vechiul Babilon sărutul era considerat impudic. Legile prevedeau pedepse grave în acest sens. Astfel femeilor li se tăiau ambele urechi iar bărbatului buza inferioară.

PAR (anormale) de ToPAN

TEST FIDELITATE INFIDELITATE

CINE A SPUS?

Pentru fiecare din citatele de mai jos, extrase din literatura universală, se propun trei autori posibili, cititorii fiind invitați să descopere autorului adevărat.

❶ Geloșii aleg totdeauna femei infidele, pentru a-și potoli pasiunea.
A. Sartre • **B.** Montherland • **C.** Stendal

❷ Fidelitatea este un viciu al omului sărac.
A. Celine • **B.** Baudelaire • **C.** George Sand

❸ Adesea doi soți se urăsc mai cu seamă pentru că nu se înșală.
A. Breton • **B.** Jean Rostand • **C.** Jean d'Ormesson

❹ Bigamia constă în a avea o femeie în exces. De altfel, monogamia înseamnă același lucru.
A. Voltaire • **B.** M-me de Sevigné • **C.** H.L. Mencken

❺ Între noi fie vorba, îmi explica el, e vorba de un amor necesar: se convine asupra cunoașterii și a unor amoruri întîmplătoare.
A. Beauvoir • **B.** Triolet • **C.** Vartan

❻ Ce-mi făceau orele de desfrîu, cînd ea mă înșela? Eu nu vedeam, nu mă gîndeam la ele, nu sufeream din pricina lor.
A. Chateaubriand • **B.** Musset • **C.** Shakespeare

❼ Fidelitatea nu este mai firească pentru un bărbat, decît cușca pentru un tigru.
A. Shaw • **B.** Vialatte • **C.** Peres

❽ Oricine poate fi poligam și foarte sincer îndrăgostit de cea care-l înșală.
A. Jean-Edern Hallier • **B.** Régis Debray • **C.** Bernard-Henry Levy

❾ Secretul fericirii în dragoste nu constă în a fi orb, ci în a ști să închizi ochii atunci cînd trebuie.
A. Signoret • **B.** Alain • **C.** Pascal

❿ Dorința înflorește, iar posesiunea vestejește toate lucrurile.
A. Proust • **B.** Cocteau • **C.** Karl Marx

Soluția testului
1 - C; 2 - B; 3 - B; 4 - C; 5 - A; 6 - C; 7 - A; 8 - B; 9 - A; 10 - A.

Umor

☺ *De ce ai întîrziat așa mult la serviciu?*
- Am dormit, domnule director!
- Cum? Dumneata dormi și acasă?!?

☺ *Chiar crezi că soțul tău merge în fiecare duminică la pescuit? Ești așa de sigură?*
- Cît se poate de sigură! Întotdeauna se întoarce acasă fără nici un pește!

☺ *Domnule doctor, sînteți sigur că am ulcer? Știți, unii doctori tratează pacientul de ulcer și el moare din cu totul altă cauză!*
- Doamnă dragă, dacă eu tratez un bolnav de ulcer fiți sigură că de ulcer moare!

☺ *Ieri m-am certat zdravăn cu soțul meu!*
- Și cine a cîștigat?
- Magazinul de blănuri din colț!

☺ *O doamnă vine cu fiica ei la doctor:*
- Vă rog să vă dezbrăcați! spune doctorul domnișoarei.
- Dar n-am venit pentru mine, ci pentru mama.
- Oh, desigur! Doamnă, vă rog să-mi arătați limba!

☺ *Ionele, compunerea ta despre „ciinele casei" este exact la fel cu cea a fratelui tău!*
- Doamnă profesoară, dar noi avem același ciine!

☺ *- Dragule, ai făcut vreodată reclame la aspiratoare?*
- Nu, dar ce ți-a venit?!?
- Convinge-mă să cumpăr unul! Fă reclamă și vorbește cu voce tare! Aud cheia bărbatului meu în broască!

Verificați-vă cunoștințele

1. Pe cursul cărui fluviu s-a format Marele Canion, cel mai mare canion terestru, aflat în sud-vestul Statelor Unite?
2. Care este limba națională a Elveției?
3. Cine a fost cel mai cunoscut discipol al lui Euclid, de la Școala din Alexandria?
4. Cine a regizat în 1965, filmul „Compartimentul ucigașilor" avîndu-i ca protagoniști pe Jean-Louis Trintignant, Simone Signoret, Yves Montand?
5. Care este materia primă pentru papirusurile egiptene, cunocute cu 3000 de ani î.Ch.?
6. Cine a „inventat" ghilimelele?
7. Ce pictor român a început să picteze la Tulcea, ca ucenic la zugravul Mihai Paraschiv (1916)?
8. Cînd a fost inventat cortizonul?
9. Unde este răspîndit, pe teritoriul patriei noastre, dansul popular numit „Ciuleandra"?
10. Cine este autorul romanelor „Prietenul meu, Pierrot" și „Zazie în metrou"?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Cel mai nordic vulcan de pe planeta noastră (71º latitudine nordică) este Beerenberg, situat în insula norvegiană Jan Mayen din Marea Groenlandei. 2) Dunărea străbate patru capitale europene: Viena (Austria), Bratislava (Slovacia), Budapesta (Ungaria) și Belgrad (Serbia). 3) Primul reactor nucelar din lume a fost construit în 1942 la Chicago de fizicianul italian, stabilit în SUA, Enrico Fermi (1901-1954). 4) Întemeietorul zootehniei științifice românești este consideat medicul veterinar și agronom Nicolae Filip (1864-1922). 5) Războiul mitic între zei și uriași se numește gigantomahie. 6) Pătlăgelele roșii sînt originare din Peru. 7) În țara noastră trăiesc 21 de specii de pescăruși. 8) Autorul poemului „Corbul" este Edgar Allan Poe (1809-1849). 9) Clădirea Televiziunii Române din București a fost realizată de arhitectul Tiberiu Ricci și un colectiv. 10) Premiera operei „Aida" de Giuseppe Verdi a avut loc la Opera din Cairo la 27 decembrie 1871. (IRINA STOICA)

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„TENTE"

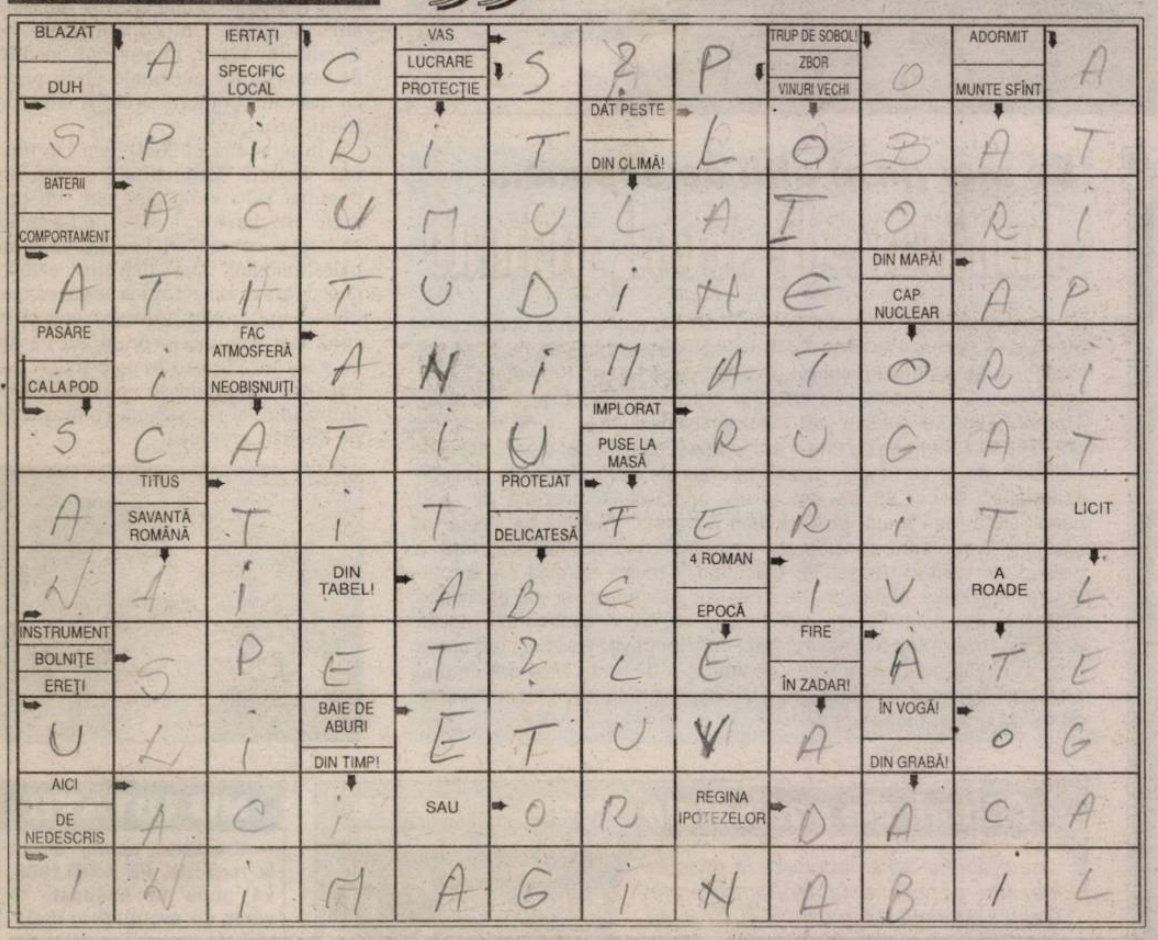

Dezlegarea integramei **„ALESE"**

D - D - RIO - M - A - IEDERA - STOFA - VECINATATE - TOPONIMIC - LP - RARITA - ABIL - PASAT - GEMENI - TITANIC - LAC - TITO - ET - FORT - O - ARATOSI - EI - CO - IBERICI - S - RL - AZILANTI - CALICI - ATENT.

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	4700 LEI	❑ 4 LUNI	18800 LEI
❑ 2 LUNI	9400 LEI	❑ 5 LUNI	23500 LEI
❑ 3 LUNI	14100 LEI	❑ 6 LUNI	28200 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: ____ OCUPAȚIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. ____, et. ____, ap. ____, sector ____, localitate _____
cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:
Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341

Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.
Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

Adios, corrida?

Tristeţea toreadorilor francezi

Nu numai în Spania şi în ţările din America Latină se desfăşoară lupte cu tauri, ci şi în Franţa. În regiunile Provence şi Languedoc există chiar o tradiţie de multe sute de ani în ceea ce priveşte corrida. De curînd, însă, matadorii din oraşul Nimes, au intrat în grevă! De ce? Pentru că statutul lor de luptători în arenă nu este recunoscut ca atare. „Nu vrem să mai

fim nişte fantome pentru administraţie. Statutul nostru nu este recunoscut în Franţa, ci numai în Spania, unde, de altfel, şi vărsăm cotizaţiile sociale", declară Bernard Marsella, în vîrstă de 29 de ani, liderul sindical al matadorilor francezi. „Nu sîntem asimilaţi nici cu sportivii, nici cu artiştii de circ, ci cu... muncitorii străini! Şi sîntem francezi, mai francezi decît mulţi alţii care sînt acum la putere! Şi, după ce că plătim 15% de venituri trezoreriei spaniole, fiscul francez vrea ca anul acesta o sumă similară să o vărsăm la el. Aşa ceva nu se poate! Meseria noastră este o artă şi nu vom permite să fim trataţi ca nişte emigranţi clandestini!" afirmă, indignat, acelaşi Marsella. Aşa că, deocamdată, coridele sînt suspendate în Franţa. Numai pe tauri nu i-a întrebat nimeni, nimic.

În numărul viitor

■ Cutremurele, trecut şi viitor în România ■ Visele, un rezervor de informaţii ■ Analiza unei sinucideri rituale ■ Tranzistorul, o invenţie epocală ■ Avertismentul filoxerei ■ Chiar ştim totul? ■ Alimentele care ne protejează de cancer ■ Medicul vă răspunde ■ Port Noloth, locul diamantelor veşnice ■ Henrietta Lacks, o eroină necunoscută ■ „Perfecto", un mit al artiştilor „răzvrătiţi" ■ Femina Club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop

Ce le trece unora prin minte?!

▼ Transportul unor greutăţi - cărăuşia - pare o banalitate. Nimic mai neadevărat! Căratul poate deveni o artă, o expresie a voinţei şi ingeniozităţii. Mike Frederickson (de 112 kilograme) şi-a dus în spate soţia, firava Gilda (140 de kg) pe o distanţă de 100 de metri, fără să crîcnească. Este un record dobîndit, se pare, în urma unei dispute conjugale privind infidelitatea. La rîndul său, Horace Gerdish a mărşăluit pe străzile din Liverpool - în total 140 de kilometri - purtînd în spate un rucsac cu pietre cîntărind 18 kilograme. El a vrut să dovedească soţiei că se poate slăbi fără a „arunca" banii la cursurile de întreţinere. Într-adevăr, Horace a pierdut 6,5 kg în numai patru zile, după care a fost internat pentru tulburări cardiace şi respiratorii.

▼ Regg Morris, englez din Walsall, a cărat o cărămidă de 4,08 kg în mînă (fără mănuşă) pe o distanţă de 99,37 kilometri. La feminin, acelaşi tip de record aparţine lui Wendy Morris, care a transportat o cărămidă de 4,22 kg pe o distanţă de 36,2 km.

▼ Există şi un record neomologat de viteză, relatat de poliţia din San Antonio (Texas). Un borfaş, Lam Dove zis Chiorul, a fugit cu un televizor (de aproximativ 7,5 kilograme) furat dintr-o casă particulară cu viteza de 10 km/oră, pe o distanţă de circa 50 de metri, după care a fost prins de o patrulă. Palpitantă este şi povestea unei gospodine din Detroit, care a calculat că în 25 de ani de căsnicie a cărat 18000 litri de lapte, 12 tone de carne şi 11,5 tone de legume, motiv temeinic pentru divorţ, întrucît în aceeaşi perioadă soţul ei nu a cărat decît... hîrtii, pachete de ţigări şi proteza din gură. Iată un bilanţ care poate pune pe gînduri pe oricine.

Misteriosul rechin-ferăstrău

Lîngă coastele Africii de Sud şi ale Australiei a fost descoperit rechinul-ferăstrău (pristiophorus nudipinnis), o fantomă a timpurilor de mult trecute. Multă vreme el a fost confundat cu peştele-ferăstrău, „vărul" său, care este de cinci ori mai mare. Acest rechin, total inofensiv, are o lungime de numai un metru. Botul, format dintr-o gură strîmtă deasupra căreia se află două nări hipersensibile şi o pereche de mustăţi ce-i servesc a repera prada, este foarte fragil, căci strîns între degete el se sparge uşor. S-a mai constatat că acesta nu este adaptat nici pentru vînat, nici pentru apărare. Asupra acestui enigmatic rechin-ferăstrău a fost avansată - de către australianul Bernard Seret, specialist în asemenea vieţuitoare - ipoteza că animalul este în curs de evoluţie. El încearcă să supravieţuiască în ape adînci cuprinse între 300-400 metri, pentru a scăpa de prădători.

Amenzi pentru liniştea New York-ului

La New York, oraşul ce nu doarme nici o clipă, locuitorii vor ajunge să doarmă mai liniştiţi. Autorităţile oraşeneşti au adoptat o nouă lege, severă, pentru lupta contra celor ce tulbură liniştea pe timpul nopţii. Astfel, proprietarul unui ciine care a lătrat în timpul interzis zgomotelor poate fi amendat cu 525 de dolari. Pentru volum exagerat al sunetului emisiunilor televizate sau ale combinelor muzicale se prevăd 1050 de dolari, pentru urletele sistemelor de antifurt de la automobile, care depăşesc durata de 3 minute - 2100 dolari. Desigur, a spus unul din coautorii noii legi, New York-ul nu va deveni un oraş somnolent, dar noi sperăm că urechile nu ne vor mai ţiui şi în timpul nopţii...

DESCOPERIRE de senzaţie

Arheologii lucrează contra cronometru la dezgroparea vestigiilor dintr-un străvechi cimitir canaanit la sud de Tel Aviv. Au fost găsite mai mult de 600 de schelete extrem de bine conservate, inclusiv o femeie cu un copil în braţe îngropat cu mai bine de 4000 de ani în urmă. În concordanţă cu ritualurile vremii, morţii erau însoţiti de bunurile lor personale: urne pline cu mîncare, bijuterii, arme şi animale (cîini, pisici, oi).

În jurul anului 2000 î.e.n., în timpul Epocii Bronzului, canaaniţii populau zona cunoscută azi sub numele de Israel şi sînt consideraţi strămoşii comuni ai israeliţilor şi ai palestinienilor. Deşi cimitirul este o descoperire arheologică extrem de importantă, experţii care excavează în zonă sînt nedumeriţi de faptul că nu au găsit încă oraşul în care trăiau canaaniţii. Bazîndu-se pe mărimea cimitirului, ei se aşteaptă ca oraşul să fie de mari proporţii.

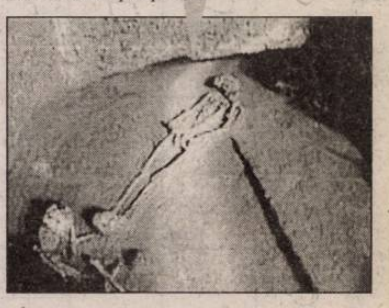

Fotografia săptămînii

O celebră trupă din San Francisco, specializată în strălucitoare spectacole de revistă, a creat o serie de pălării de-a dreptul nebuneşti, cum ar fi aceasta, susţinînd macheta cunoscutului „Big Ben" din Londra.

Se mai ţin şi alţii de scaune...

Jumătate de secol, primar

Orăşelul Biwer din statul Pennsylvania a ajuns să fie cunoscut în întreaga Americă. Din anul 1945, viaţa acestei localităţi cu 5000 de locuitori este condusă neîntrerupt de primarul Robert Prowdfeet Lenn. Fusese ales în postul său chiar în primul an de preşedinţie al lui Truman. Totuşi el a făcut faţă îndatoririlor de primar vreme de 52 de ani. După 13 termene de cîte 4 ani în acest post, în pofida articulaţiilor artificiale de la genunchi, a unei operaţii pe cord şi a unei serii de scandaluri, la cei 88 de ani ai săi primarul îşi prezintă din nou candidatura, ce-i drept, fără să aibă adversari. Funcţia de primar al oraşului Biwer este considerată în primul rînd protocolară, fără a presupune eforturi deosebite. Lui Lenn îi revine sarcina să aprobe actele legislative elaborate de consiliul orăşenesc şi să prezideze adunările acestuia. Totuşi, prin funcţia sa, Lenn controlează poliţia oraşului. Rivalul său cel mai apropiat întru longevitatea aflării în fruntea unei autorităţi orăşeneşti este considerat a fi Hilmar Moore, primarul oraşului Richmont din Texas, care a îndeplinit respectiva funcţie vreme de 43 de ani fără întreruperi.

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră, pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) şi 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Ţiriac", Sucursala Bucureşti.

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10^{00} - 14^{00}

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie, PE ANUL1998, vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm în pagina 15 găseşte talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca judeţeană MUREŞ TÎRGU-MUREŞ

SERIE NOUĂ - 352 • ANUL XLI • 12 FEBRUARIE 1998 • 16 PAGINI • 1300 LEI Nr. 7 (2102)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

50 DE MAGAZINE într-unul singur!

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

Părerea specialiştilor

CUTREMURELE ÎN ROMÂNIA

pagina 3

Grafică de arh. DANIEL MUNTEANU

Programele posturilor bucureştene de televiziune
TVR • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

În atenţia cîştigătorilor Supertombolei şi Tombolei fidelităţii!
Cei care încă nu şi-au ridicat premiile cîştigate sînt invitaţi să ia legătura telefonic (222.83.36) cu redacţia!

Incursiune în paranormal 4
- Legea Karmei
- Visele, un rezervor de informaţii

Universuri paralele 5
- Tranzistorul, o invenţie epocală

9 Glob
Port Noloth, locul diamantelor veşnice

Terra X Dosarele planetei 10
„Atlantida nisipurilor" a ieşit la iveală!

„PERFECTO", un mit al artiştilor „răzvrătiţi" 12-13

femina club

POZITIV PE RASTER

CEVA, CEVA, TOT ŞTIM!

GEORGE CUŞNARENCU

Întrebarea asta „ce ştim?" se tot pune, din secol în secol, cam de vreo cinci mii de ani. Cînd inteligenţa umană mai face cîte un pas, nu discut acum dacă înainte sau înapoi, pînă la urmă cine poate şti acest lucru, apare eterna întrebare: „ştim, oare, ceva pe lumea asta?" Vechi axiome filozofice, preluate şi astăzi cu aceeaşi insistenţă şi chiar cu foarte mici modificări care ţin mai mult de subtilitate decît de fond sună cam aşa „ nu ştim nimic" sau „ştiu că nu ştiu nimic" sau „singurul lucru pe care îl ştim cu adevărat în această viaţă este că nu ştim nimic". Nu spun că această axiomă milenară nu are partea ei de adevăr. Sigur, poate că, dacă e adevărat ce spun specialiştii, doar o zecime din capacitatea creierului uman este folosită în timpul vieţii unui om, atunci nu putem şti mai nimic din misterul acesta de nepătruns care este viaţa şi, cu atît mai mult, datorită acestei limitări, de cîteva milenii nimeni n-a reuşit să dea răspuns la cele trei tulburătoare întrebări: Cine suntem? De unde venim? Încotro ne îndreptăm? Poate că atunci cînd creierul uman va fi folosit la întreaga lui capacitate vom reuşi să înţelegem adevăratul mesaj din dubla elice a AND-ului şi poate că, de-abia din acel moment vom avea şi răspunsul la cele trei întrebări şi implicit vom putea nega cu îndreptăţire o veche axiomă, ce e drept, cam inconfortabilă pentru fiinţa umană. În fine, trecînd peste acest „ştim că nu ştim nimic" trebuie spus că fiinţa umană este o fiinţă curioasă. Din această curiozitate s-a născut civilizaţia şi, probabil, tot din această curiozitate ea va dispărea. Într-o poveste scrisă de Ov.S.Crohmălniceanu apare chiar această idee: curiozitatea duce omenirea mereu înainte, dar fiecare victorie pe drumul cunoaşterii înseamnă de fapt o înfrîngere pe drumul adevăratei cunoaşteri. Care ar fi asta? Nimeni nu ştie. Nu ştim cum s-a născut Universul, dar avem o teorie azi acceptată, cea a „Big Bang-ului", frumoasă, dar cam greu de acceptat de noi, muritorii. Iar mâine, cine ştie ce altă nouă teorie ne va seduce. Ştim ce este aia o gaură neagră, avem chiar şi teoria unui astrofizician cum e Stephen Hawking, dar nu ştim ce este cu adevărat gravitaţia, în afară de explicaţia lui Einstein care spunea acum vreo opt decenii că este ceva care atrage altceva. Cam puţin ştim, nu? Din articolul lui Alexandru Mironov, cel din pagina a 5-a, aflăm cîteva amănunte despre nişte lucruri pe care credeam că le ştim, dar, de fapt, le ştim în foarte mică măsură: creierul, memoria, supraconductibilitatea, turbulenţa, materia lipsă din Univers. Inventatorul timişorean Gheorghe Lucaci îmi spunea cu cîţiva ani buni în urmă că nici despre banala apă nu ştim foarte multe lucruri. Aşa e. Dar sunt cîteva descoperiri, şi mă limitez numai la ultima jumătate de secol, la cîteva decenii din aceste ultime cinci decenii am fost şi eu martor, cum ar fi transmisia imaginilor (televiziunea) şi inventarea tranzistorului, asta ne-a condus încet dar sigur spre era informaticii (computerul), care nu pot fi minimalizate doar cu o străveche axiomă care ne pune în genunchi, cu faţa la perete, pe coji de nucă: „ştim că nu ştim nimic..." Ceva, ceva, tot ştim, pînă la urmă, fir-ar să fie...

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

Lavinia Sinevici - Craiova: *„Urban Hymns"* nu este singurul album al grupului *The Verve!* Notează: *„A Storm In Heaven"* (1993), *„No Come (B Sides & Outtakes)"* (1994), *„A Northern Soul"* (1995)...

Dan Goma - Ploiești: De *Bob Dylan* ne-am ocupat astăzi la „Albumul săptămînii"! Discografia sa completă va apărea, poate, în serial...

Cornel Holban - Jimbolia: Completează la *R.E.M.* - *„Fables Of The Reconstruction"*, *„Lifes Rich Pageanyt"*, *„Document"*.

Tolba cu SCRISORI

Sorin Mocanu - Reșița: În curînd vom încheia publicarea catalogului fan cluburilor, rubrica respectivă fiind înlocuită cu un test săptămînal de verificare a cunoștințelor voastre muzicale! Mă bucur că „Radiografiile sonore" îți sînt de folos (nu ești singurul care ne-a felicitat pentru introducerea acestei rubrici în pagina noastră muzicală...) iar comparația pe care o faci cu alte publicații ne onorează! Nu vrem să concurăm pe cineva ci doar să vă furnizăm cît mai multă și mai pertinentă informație din domeniile care vă interesează...

George Decu - Urziceni: Nu există „abonați" (ca să vă citez) ai rubricii: Rebus, „abonate" fiind doar careurile realizate corect și care au o densitate tematică satisfacatoare! Consultați colecția revistei noastre pentru a vă convinge că nu se poate vorbi de vreo „discriminare pozitivă" (v-am citat din nou!)...

Virginia Buia - Focșani: Despre *Talk Talk* am scris cu mult timp în urmă și voi reveni asupra subiectului dacă britanicii îmi vor oferi ocazia (adică un album nou...). Pînă atunci notează patru titluri din discografia lor - *„The Party's Over"* (1982), *„It's My Life"* (1983), *„The Colour Of Spring"* (1985) și *„Spirit Of Eden"* (1988, toate editate de *EMI Records).*

Albumul Săptămînii

Time Out Of My Mind - BOB DYLAN

Au trecut mai bine de 37 de ani de la intrarea sa în studiourile casei *Columbia* pentru înregistrarea primului său LP și iată că veteranul, considerat mort de către mulți, a lansat în toamna trecută cel mai bun album al său din ultimii zece ani! *Robert Allan Zimmerman*, alias Bob Dylan, continuă în acest *„Time Out Of My Mind"* și reia, aș putea spune, acel rhythm & blues din anii săi de glorie, secția ritmică fiind absolut surprinzătoare! Un cronicar britanic spunea despre *Dylan*, în urmă cu două luni, că acesta a reușit două lucruri în 1997: „a rămas în viață și s-a împăcat cu *Daniel Lanois"* (unul dintre cei mai buni producători pe care i-a avut *Dylan, Lanois* lucrînd și cu *U2* sau *Peter Gabriel...*). Albumul de față reprezintă primul material nou scos de *Dylan* după o pauză de aproape șase ani (1991 - albumul *„Under The Red Sky"*, prezentat și el aici!), celebrul solist avîndu-i acum alături pe *Jim Dickinson* (unul dintre cei mai buni pianiști), *Cindy Cashdollar* (chitară rece), *Duke Robinson* (chitară electrică) și *Angie Myers* (orgă și acordeon). *„Time Out Of My Mind"* conține 11 melodii noi care creează o excelentă atmosferă de blues (în special), country și rock and roll, aceasta (atmosfera...) făcînd din *„Time Out Of My Mind"*, potrivit titlu, un album de re-re-re-reascultat, asta cu atît mai mult cu cît nu mă încumet să afirm că *Dylan* ne va mai oferi vreun nou LP prea curînd... Melodii ca *„Love Sick"*, *„Cold Irons Bound"*, *„Blood On The Tracks"*, *„Not Dark Yet"* și în special *„Tryin'To Get To Heaven"* sînt etaloane ale soundului lui *Dylan*, piese de fonotecă... În *„Tryin'To Get To Heaven"* cantautorul spune: *„I'm just tryin'to gest to heaven before they close the door"* („Încerc să ajung în Rai înainte ca ei să închidă poarta") iar părerea semnatarului acestor rînduri este că *Dylan* nu are de ce să mai încerce, el este deja în Rai, un clasic în viață...

Top Albume

1. Postcards From Heaven - Lighthouse Family
2. Woman In Me - Louise
3. Urban Hymns - The Verve
4. Higher Ground - Barbra Streisand
5. Spiceworld - Spice Girls
6. Best of Wham!
7. Let's Talk About Love - Celine Dion
8. Greatest Hits - Eternal
9. Evolution - Boyz II Men
10. Big Picture - Elton John

PROPUNERI: Sevens - Garth Brooks, Reload - Metallica, All Saints - All Saints, Like You Do - The Best Of Lightning Seeds

Radiografii sonore

Jugulator - Judas Priest: Au trecut opt ani de la *„Painkiller"* iar trupa lui *Halford* a reușit să mai comită un album care apare mai degrabă să arate că trupa mai există decît să demonstreze că *Priest* mai are ceva de spus în hard & heavy...

The Essential Mike Oldfield: O compilație care nu trebuie să lipsească din nici o fonotecă! O plăcută reîntîlnire cu temele muzicale din *„Tubular Bells"*, *„Ommadawn"*, *„Moonlight Shadow"*, *„Hergest Ridge"*, *„Incantation"*, *„Sentinel"*, *„The Voyager"*... Și încă ceva: pe 17 noiembrie '97 a apărut albumul *„Tubular Bells III"!!!*

Phenomenon - LL Cool J: După o carieră de 12 ani în zbuciumata lume a rap-ului putem afirma, fără a greși, că *James Todd Smith* este un „fenomen" - 20 de milioane vîndute în toată lumea spun mai mult decît orice altă recomandare, indiferent din partea cui ar veni! De ce-l „iubesc femeile pe *James* cel grozav" *(Ladies Love Cool James...)* veți afla după cercetarea „Fenomenului"...

Woman In Me - Louise: Pe numele ei real *Louise Nurding* este cel mai recent produs al industriei discografice britanice! Are doar 13(!) ani, dar vîrsta nu a împiedicat-o să intre, cu albumul ei de debut, în primele zece din topurile din Regatul Unit! Deocamdată, o consider încă unul din „tunurile comerciale" trase de englezi și rămîn în așteptarea demonstrației că totul este mai mult decît o efemeridă! Oricum, albumul face banii...

The Band - The Band: Este vorba de un album inclus de *BBC* în celebra serie *Classic Albums*, tot *BBC*-ul făcînd și selecția melodiilor care apar pe acest album! Un disc lucrat cu *Bob Dylan*, din selecție nelipsind clasice ca *„Rag Mama Rag"*, *„The Night Drove Old Dixie Down"* și *„Up On Cripple Creek"* care fac din *„The Band"* un album școală pentru orice meloman...

Pagină realizată de
MARIAN MINCULESCU

POP-ROCK, de la A la Z

ALAN DALE

Unul dintre primii soliști ai erei moderne. De origine italiană, dar născut în Brooklyn, *Aldo Sigiamundi* și-a început cariera în 1943 cîntînd cu mai multe trupe. Din 1946 continuă solo, pînă la începutul anilor '50 reușind să impună în atenția publicului și în enciclopedii cîteva hituri considerate astăzi evergreens: *„Kate (Have I Come Too Early Too Late)"* - 1947, *„Heart Of My Heart"* - 1948, *„Sweet And Gentle"* - 1953 și *„Sing It Again"* - 1954, toate succese de Top 10 în America. Dispare brusc, odată cu apariția noilor staruri - *Jerry Lee Lewis* și *Elvis Presley*...

JIM DALE

Solist britanic născut pe 15.8.1935. Nume real - *Jim Smith*. Este liderul incontestabil al celor mai buni showmen insulari, actor de teatru, film și musical, el abordînd cu succes și lumea televiziunii. Se află în show-business din 1956 și, chiar dacă nu se poate spune că muzica a fost domeniul în care a excelat, trebuie să reținem că omul nostru a reușit, totuși, să-și treacă în cont două hituri de top 10 în Regatul Unit - *„Be My Girl"* (locul 2 în 1957) și *„Georgy Girl"* (locul 8 în 1967) - melodie preluată cu același succes și de grupul *Seekers*.

DALE & GRACE

Unul dintre cele mai populare duete americane din anii '60, compus din *Dale Houston* (1944) și *Grace Broussard* (1944). Originari din Louisiana, cei doi s-au orientat, evident, spre rhythm & blues, apoi au schimbat macazul spre pop. În cei șase ani de existență *Dale & Grace* au urcat șapte melodii în topul 10 american, dintre acestea cele mai bune fiind *„I'm Leaving It Up To You"* (Numărul Unu în octombrie '63) și *Stop And Think Over"* (locul 3 în ianuarie '64)...

Calendar

13.02 - 19.02

13 - Robbie Williams (1974), Freedom Williams (1976-1997, C&C Music Factory), Arik Marshall (1969, Red Hot Chili Peppers), John Galiardi (1952, Foreigner); 14 - Roger Fisher (1950, Heart), Ice-T (1968), Dave Lombardo (1965), Nathan Osmond (1977, Osmond Boys); 15 - Ali Campbell (1959, UB40), Mike & Melissa Milliner (1962, Pasadenas); 16 - Sonny Bono (1935-1998), Andy Taylor (1961, Duran Duran); 17 - Kyra Pharao (1971, Pharao); 18 - Jim Kelly (1971, The Kelly Family), Gazebo (1960, nume real Paul Mazzolini), John Travolta (1954), Randy Crawford (1952); 19 - Smokey Robinson (1940), Francis Buchholz (1950), Tony Iommi (1948, Black Sabbath), Falco (1957), Seal (1963, nume real Henry Samuel), Andy Powell (1950, Wishbone Ash).

Fan Club

ID	Nume	Adresa
Roxette		Bjornmsbrexxas, 7800 - Namsos, Norway
Roxette		6 Marra Crt, Endeavour Hills, Victoria 3802, Australia
Roxette		PO Box 120 - S 82723 Ljusdal, Sweden
Roxette		c/o Official Roxette FC, Buble House 21a Noel Str. London W1V 3PD, UK
Roxette		c/o Official Roxette FC, Chris Van Der Linden, PO Box 9069, 3301 AB, Dordrecht, The Net
Roxette		Official FC, PO Box 1443, Poole, Dorset, BH15 3YP, UK
Roxette		Jens Oser,, Grabenstr. 14, 7570 Baden Baden 11, Germany
Roxette		PO Box 883488, San Francisco CA 94188, USA

Săptămînalul „Magazin"
este editat de
CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.
magazin
Înmatriculat la
Oficiul Registrului Comerțului București
sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991.
Adresa: București sector 1,
Piața Presei Libere nr.1, cod. 71341.

Cont: 40 10 10 85 00 (lei); 40 20 10 53 30 ($);
40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Țiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Președinte al Consiliului de Administrație
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUȘNARENCU
Redactor șef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacție
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ȚUGUI

REDACȚIA:
Telefon centrală: 223.15.10; 223.15.20
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanțu, Dorin Maran, Marian Grigore (222.83.21); Dumitru Mateuță, Ionel Cojocaru, Vasilica Margărita (1659); Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie (1282); Irina Stoica, Paul Ioan, Șerban Filip, Teodora Bujor-Panaitescu (1222)

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Mihaela Dorobanțu
Secretar de redacție: Gabriela Nițu
Corectură: Melania Constantiniu, Maria Rădoi

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicușor Dincă (șef departament),
Simion Ionescu
FINANCIAR-CONTABIL:
Iliana Fülöp (contabil-șef), Nicoleta Cochințiu, Aurel Frăcea Tel.: 222.83.21

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995, Piața Presei Libere nr.1, sector 1, București, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Nițu, Rodica Nițu (1612)

Tiparul: **CROMOMAN,** Piața Presei Libere nr.1, Telefon: 223.15.20/1538

PĂREREA SPECIALIȘTILOR

CUTREMURELE, trecut și viitor în România

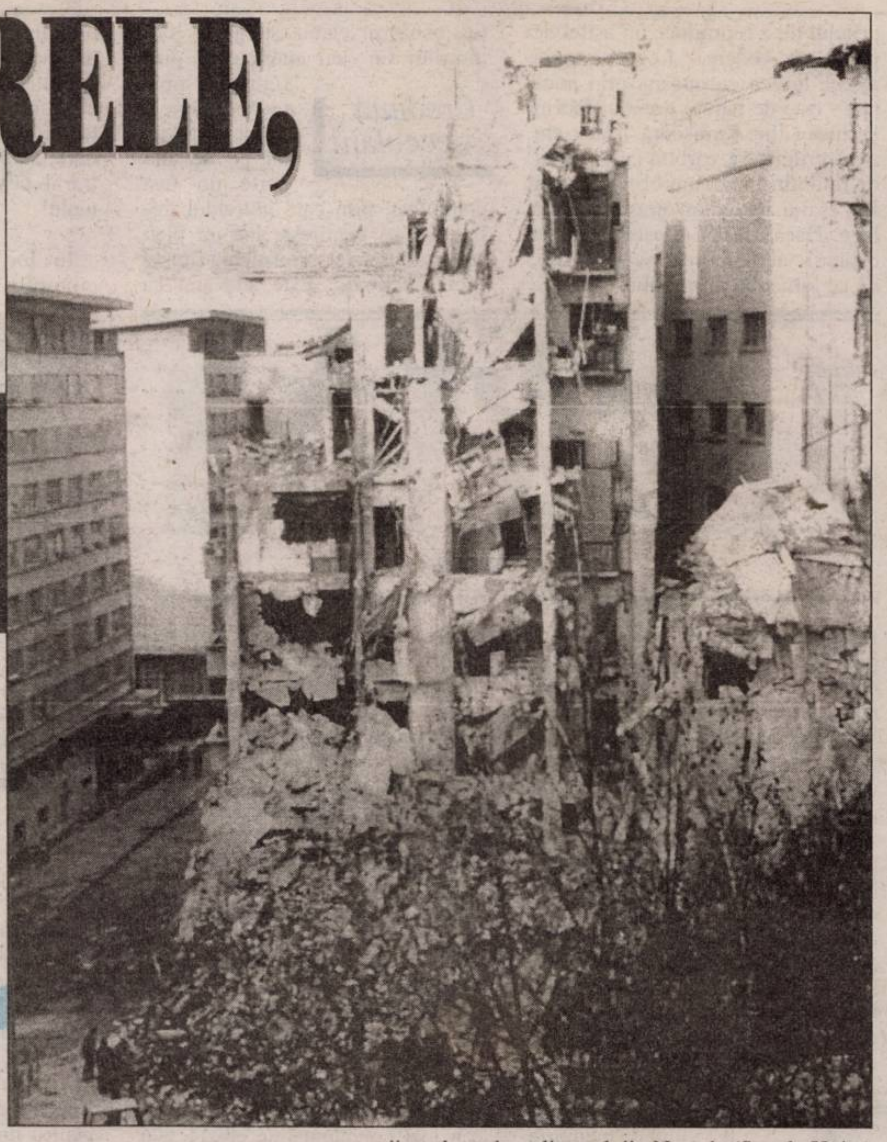

Traian Moldoveanu, șeful Departamentului de Geofizică și Seismologie Inginerească din cadrul GEOTEC S.A. (Institutul de Studii Geotehnice și Geofizice), un specialist reputat, cu îndelungată experiență în domeniul seismologiei, a avut amabilitatea să ne răspundă la cîteva întrebări legate de observația că activitatea seismică din zona Vrancei s-a întețit.

ȘERBAN FILIP

- Pentru început, puteți să ne spuneți cîte zone seismice există în România?

- În România există nouă zone seismice: Vrancea, Cîmpia Română, Cîmpulung/Oltenia, Banat, Crișana, Maramureș, Transilvania, Moldova și Dobrogea. Din punct de vedere al potențialului seismic, pe primul loc se află zona Vrancea, urmată de zona Cîmpulung/Oltenia. Cel mai puternic cutremur localizat în zona Cîmpulung/Oltenia s-a produs la 26 ianuarie 1916 și a avut o magnitudine de 6,5 grade pe scara Richter. O altă zonă seismică importantă este cea a Banatului: la Banloc și în zona Herculane s-au produs în 1991 mai multe cutremure cu magnitudini de 5,6 - 5,7 grade pe Richter. Potențialul seismic al celorlalte zone este limitat: se produc cutremure cu magnitudini de cel mult 5,5 grade pe Richter.

- Cum ați caracteriza pe scurt activitatea seismică din Vrancea?

- În zona Vrancea se înregistrează o activitate seismică aproape permanentă. Potențialul său seismic maxim poate fi estimat la o magnitudine de 7,5 - 7,6 grade pe Richter. Oricînd se poate produce, însă, un cutremur cu o magnitudine de circa 6 grade pe Richter, dar care nu ar avea consecințe dramatice.

- Poate fi stabilită o periodicitate a cutremurelor puternice produse în Vrancea?

- Conform datelor statistice, la un interval de 30-40 de ani, în zona Vrancea se produc cutremure intermediare (cu o magnitudine de peste 7 grade pe scara Richter). În secolul trecut s-au produs opt cutremure cu magnitudini estimate la peste 6 grade pe Richter (scara Richter reflectă energia eliberată în focar și este logaritmică, adică un seism de gradul 7 este de 31 de ori mai puternic decît unul de gradul 6 și de circa 1000 de ori mai puternic decît un seism de gradul 5). În secolul nostru s-au produs pînă în prezent 10 cutremure cu magnitudini de peste 6 grade pe Richter, cele mai puternice fiind cele înregistrate la 10 noiembrie 1940 (7,4 grade pe Richter), 4 martie 1977 (7,2 grade pe Richter) 31 august 1986 (7 grade pe Richter) și la 31 mai 1990 (6,7 grade pe Richter).

- Ne putem aștepta în viitorul apropiat la un cutremur puternic în Vrancea?

- A preciza data exactă, epicentrul și magnitudinea unui seism este imposibil cu mijloacele științifice actuale. Cutremurul din 4 martie 1977 a fost urmat de replici mai slabe decît replicile care au urmat seismului din 10 noiembrie 1940. În 1977 nu s-a eliberat, deci, toată tensiunea acumulată în focar și de aceea, în 1986 și 1990 s-au produs alte seisme, care au „amînat" astfel producerea unui cutremur puternic. În prezent se derulează mai multe programe de cercetare a zonei seismice Vrancea. Un asemenea program este realizat de Institutul nostru în colaborare cu Institutul de Geofizică al Universității din Karlsruhe (Germania).

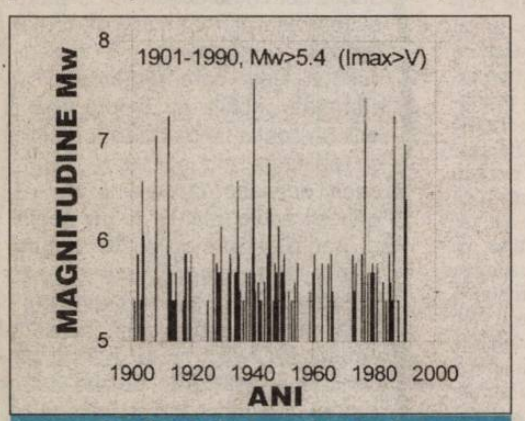

Graficul din imagine indică magnitudinile celor mai puternice cutremure din secolul nostru (mai mari de 5 grade pe scara Richter).

- Ce zone ale țării ar fi mai afectate de un seism puternic?

- Totul depinde de direcția principală de propagare a cutremurului, de localizarea focarului și de condițiile locale de teren. Spre exemplu, în cazul seismului din 4 martie 1977, direcția principală de propagare a fost spre sud-est (Zimnicea, București, Craiova), distrugerile fiind mai mari în această zonă a Munteniei. Direcția preferențială de propagare a seismului din 10 noiembrie 1940 a fost, însă, spre nord-est, fiind afectate în special orașele Panciu, Focșani și Rîmnicu-Sărat. Pe de altă parte, șocul seismic principal al cutremurului din 1977 (7,2 grade pe Richter) s-a aflat cu 66 km mai aproape față de București în comparație cu șocul seismic principal din 10 noiembrie 1940 (7,4 grade pe Richter). Efectele unui cutremur sînt amplificate și de condițiile locale de sol. De aceea este importantă cunoașterea acestora, prin efectuarea de lucrări de microzonare seismică sistematice. Emiterea unor predicții este hazardată, iar goana după succes ieftin cu orice preț nu poate avea alt efect decît înspăimîntarea populației...

- În cazul Bucureștiului, ce zone ar fi mai vulnerabile?

- Au fost întocmite studii de microzonare seismică pentru determinarea parametrilor dinamici care caracterizează structura terenului în Capitală. Astfel s-a constatat că există un strat de argilă cu o grosime care variază de la cîțiva metri la 20 - 30 metri. În zonele Bucureștiului în care stratul de argilă este mai gros și pînza freatică (nivelul hidrostatic) se află mai la suprafață, riscurile potențiale sînt mai mari. Este vorba despre zonele aflate în vecinătatea celor două rîuri care străbat Capitala (Dîmbovița și Colentina): Militari, Balta Albă, Pantelimon, Herăstrău...

- Ce tipuri de clădiri sînt mai expuse la un seism puternic?

- România este una din țările cu cel mai ridicat risc seismic din Europa. În perioada 1992-1996 au fost expertizate peste 2900 de imobile în toată țara din punctul de vedere al rezistenței acestora la cutremure. Au fost identificate astfel numeroase clădiri situate în clasa I de risc, majoritatea aflîndu-se în București. Numai pentru consolidarea acestor imobile din Capitală sînt necesare fonduri estimate la peste 400 miliarde de lei. Sînt construcții înalte, cu mai mult de patru etaje, ridicate înainte de 1940 și care au suportat cutremurele din 1940, 1977, 1986 și 1990. Clădirile proiectate pînă în 1977 nu au la bază norme de protecție antiseismică adecvate. Se consideră că imobilele construite după seismul din 4 martie 1977 respectă normele de protecție antiseismică, cu condiția, bineînțeles, a îndeplinirii întocmai a prevederilor proiectului...

- Există vreo legătură între cutremurele vrîncene și cele din Balcani?

- Un seism puternic localizat într-o anumită zonă poate determina producerea unor cutremure în zone apropiate în care există tensiuni acumulate în scoarța terestră. Astfel, după seismul din 4 martie 1977 s-au produs o serie de cutremure în zona barajelor Izvorul Muntelui - Bicaz, Vidraru - Argeș și Vidra - Lotru. În paralel, au fost observate anumite corelații între producerea unui șoc seismic principal într-un punct și inducerea altor cutremure în zone apropiate: de exemplu, după efectuarea unor explozii nucleare la poligonul din Nevada (Statele Unite) se produc de obicei cutremure locale mai mici, la distanțe de circa 300 km. O legătură între cutremurele vrîncene și cele produse în Balcani este dificil de făcut întrucît focarele vrîncene sînt situate de regulă la adîncimi cuprinse între 70 și 150 km (cel mai adînc cutremur vrîncean s-a produs la o adîncime de 225 km), iar cutremurele înregistrate în Balcani sînt de tip subcrustal (adîncimea focarelor variază între 5 și 60 km)...

- Problema seismicității teritoriului unei țări este un domeniu de mare importanță. Ce ne puteți spune în acest sens?

- Autoritățile trebuie să aibă permanent în vedere modernizarea rețelei naționale de supraveghere seismică și dotarea cu aparatură seismică digitală a construcțiilor importante, cum ar fi barajele, centralele nucleare, clădirile civile importante. Se impune și efectuarea microzonării seismice a marilor orașe ale țării. Trebuie întocmită și harta de risc seismic a teritoriului României, care nu a fost realizată pînă în prezent. După cutremurul din 4 martie 1977, cele mai importante baraje au fost dotate cu stații seismice și accelerografe performante. În prezent, Departamentul de Geofizică și Seismologie Inginerească din cadrul GEOTEC S.A. supraveghează cele mai importante 18 baraje din România. Această supraveghere seismică a început în 1974, în colaborare cu Institutul de Geofizică al Universității din Karlsruhe, prin instalarea unor stații seismice la barajele Izvorul Muntelui - Bicaz, Vidra - Lotru și Vidraru - Argeș. Aceste stații au înregistrat cutremurul din 4 martie 1977, replicile sale, precum și o serie de 68 de cutremure induse local, într-un interval de circa 48 de ore, dintre care trei au avut magnitudini de 3,5 - 4 grade pe Richter.

- În încheiere, vă rugăm să ne spuneți dacă este posibil și necesar ca populația să fie avertizată despre posibilitatea producerii unui seism puternic.

- Unii experți americani consideră că nu este oportună prevenirea populației deoarece magnitudinea cutremurului nu poate fi stabilită foarte precis. De aceea s-ar putea ca efectele seismului să fie mult mai mari decît cele anticipate sau, dimpotrivă, mult mai mici. Populația ar putea fi avertizată numai în Japonia și China. Specialiștii chinezi au reușit să anticipeze cu o lună cutremurul de magnitudine 7,3 pe Richter produs la Haicheng în ianuarie 1975, și cu circa două luni seismele care au avut loc în aprilie 1975 la Lunglung și în 1976 la Sungpan, ceea ce a permis evacuarea populației din zonele respective. Acestea au fost, însă, simple excepții de mare succes. Ulterior, la 28 iunie 1976, s-a produs la Tangshan cel mai puternic cutremur din istoria modernă a Terrei (conform statisticilor), cu o magnitudine de 8,2 grade pe scara Richter, care a luat toată lumea pe nepregătite și s-a soldat cu sute de mii de morți și pagube materiale considerabile... În concluzie, și în cazul României, dacă s-ar putea realiza o astfel de predicție exactă, ceea ce este imposibil în prezent, ar fi bine să fie prevenite autoritățile și nu populația, pentru a se putea lua măsurile necesare și a se evita panica...

Organe umane prin clonare?

Se pot clona organe separate pentru oameni! Aceasta a fost concluzia după ce într-un laborator din Londra a fost creat un mormoloc fără cap. Poate va trece un timp îndelungat pentru a se face trecerea de la broaște la oameni, însă tehnica oferă două avantaje: organele se vor potrivi perfect la pacient, și se va rezolva lipsa acută de donatori de organe.

Jonathan Slack, profesor de biologie la University of Bath din sudul Angliei, a creat un embrion de broască fără cap, prin transformarea genelor unui ou de broască și a folosit aceeași metodă pentru a stopa dezvoltarea trupului și a cozii.

Cercetările au mărit posibilitatea creșterii de organe în scopul transplanturilor umane în 10-15 ani, crede Slack.

„Cred că știm destul în privința dezvoltării animalelor încît ne putem imagina reprogramarea unui ou în așa fel încît să nu formăm un embrion complet, ci doar să formăm un organ dorit, inclusiv inima și aparatul circulator" a afirmat Slack într-un interviu. Tot el a spus că cercetările de bază promit eventual un nou tratament pentru bolile degenerative, cum ar fi artrita și cancerul.

Reverendul Michael Banner, profesor de teologie la King's College din Londra spune că principala problemă este că dezvoltarea acestei tehnologii riscă respectul față de viață.

„Devine însă o problemă gravă dacă cineva crește un fel de sperietoare, de exemplu o persoană fără creier".

Ultima achiziție a Microsoft: Hotmail

Lidera mondială a programelor soft pentru computere, Microsoft, a cumpărat cel mai mare serviciu de Internet din lume de transmitere și primire a poștei electronice, numit „Hotmail". Hotmail, al cărei sediu este în orașul Sunnyvale din statul american California, face bani numai din publicitatea trimisă celor peste 9,5 milioane de utilizatori, cărora le oferă gratuit servicii complete de e-mail. Microsoft a fost interesată nu numai de achiziționarea ultramodernului sediu al Hotmail, ci mai ales de programele soft ale acestei firme, care permit transferul unor imense pachete de e-mail într-un timp foarte scurt. Microsoft își aplică încet dar sigur politica sa de a acapara serviciile cheie ale Internetului, în perspectiva unor cîștiguri materiale imense într-un timp foarte scurt.

Calculatorul fără secrete

Cartea „Calculatorul fără secrete" (autori: Mihaela Cârstea și Ion Diamandi) este un excelent ghid pentru toți cei care vor să învețe să utilizeze calculatorul, indiferent de vîrsta sau preocupările lor. Informația este prezentată într-un limbaj accesibil, accentul punîndu-se pe latura practică. Este inclus un număr important de sfaturi utile, iar ilustrația bogată facilitează înțelegerea conținutului. Fiecare secțiune este urmată de un glosar explicativ de termeni și de teste de verificare a cunoștințelor. Lucrarea cuprinde informații ce acoperă aspecte diverse privind structura calculatorului, software, rețele, acoperind cele mai noi tehnologii și tendințe, cum ar fi: multimedia, Internet, Web, Windows 95, comunicații fără fir etc.

LEGEA KARMEI

ION ŢUGUI

Delimitarea celui ce s-a format în tradiţiile unei spiritualităţi cum este cea românească, de unele dogme religioase orientale, pare să fie un semn de slăbire a curiozităţii satisfăcute după anul nouăzeci şi de revenire la propriul nostru aşezămînt moral şi creştin.

Tot mai dese sînt reacţiile care problematizează legea karmei. O întreagă literatură care structurează destinul pe termen lung al omului, de karmă, a suprasaturat cititorii, la început atrăgîndu-i ca un farmec, iar mai apoi trezindu-le nevoia de a judeca lucrurile după ce a dispărut farmecul! Ideea „perfecţionistă" a karmei poate fi păstrată ca o metaforă sau ca o invenţie, să o recunoaştem, genială. Asta pentru că toate principiile karmatice au în vedere repetarea existenţei individului în vederea desăvîrşirii lui. Acelaşi lucru îl face, însă, atîta cît îl face, însăşi evoluţia fiinţei umane, istorică, culturală, etică, spirituală... chiar dacă nu ne putem aştepta ca această emancipare să aibă un caracter global în sens absolut!

Un reproş logic

Din punct de vedere creştin, argumentele anti-karmice sînt atît de clare, încît pe-alocuri ele seamănă cu concretul, cu experienţa vieţii noastre. Mi se oferă prilejul de a reproduce un astfel de punct de vedere. „Legea karmei atrage lumea europeană prin noutate - este de părere domnul Florin Dimitriu din Timişoara. Dacă am avea prilejul să vorbim cu oamenii de rînd din India, am observa că ei sînt sătui şi chiar urăsc această lege. Dacă scopul ei este creşterea calităţii vieţii morale şi spirituale, de ce lumea în ansamblul ei merge în regres din aceste puncte de vedere? Violenţa creşte, imoralitatea creşte şi spiritualitatea scade! De ce nu-şi face efectul legea karmei? Personal consider că această lege este o speranţă înşelătoare şi utopică. Dacă există într-adevăr karma, atunci vă întreb de ce oamenii nu-şi amintesc amănunte din vieţile anterioare ca să se poată corecta? Şi dumneavoastră aţi spus că această lege stimulează independenţa omului faţă de Divinitate. Ştiţi că în creştinism acesta este cel mai mare păcat! Chiar şi specialiştii hinduşi, şi nu numai, recunosc că hinduismul conţine multe aspecte contradictorii şi ilogice".

Credinţă şi speculaţii

În legătură cu vidul de memorie al reîncarnaţilor există o speculaţie, conform căreia ştergerea memoriilor din vieţi anterioare ar prefigura o protecţie psihică, pe de o parte, iar pe de altă parte un test complicat, prin care individul trebuie să se manifeste într-un plan superior, dar fără conştienţa greşelilor anterioare! Este adevărat că această speculaţie lipsită de orice suport, de orice memorie, de orice posibilitate de atestare nu iese din planul teoretic. Să o considerăm ca atare. Există însă şi unele mărturii, cel puţin prin declaraţii care nu depăşesc „cuvîntul de onoare", prin care unele persoane îşi descriu cel puţin detalii din vieţi anterioare. Dar cum nu avem posibilitatea de a analiza practic astfel de revelaţii, cădem din nou în planul pur teoretic...

Referindu-mă însă la „independenţa faţă de Divinitate", fapt ce iese în evidenţă prin ataşarea noastră de legea karmei, am spus-o că aceasta atinge în noi esenţa credinţei şi nu o putem accepta decît înscriindu-ne să ne ducem viaţa în cea mai condamnabilă erezie. A-l înlocui pe Dumnezeu cu circuitul secular sau milenar al karmei, este o abdicare de la credinţa creştină, pasul spre ateism. Finalitatea evoluţiei umane prin karmă este adevărat că nu dă semne de eficienţă, de vreme ce în loc de perfecţionare, omenirea evoluează spre contrarul desăvîrşirii morale şi spirituale!

În loc de concluzii, pe care cititorul şi le poate singur formula, cred că nu greşim considerînd unele dogme spirituale orientale un simplu fond de cultură al fiecărui om interesat de cunoaştere. Ideea mai circulă, este prezentă în unele consideraţii ale scriitorilor. Cunoaşterea este un bun cîştigat al omului modern. Slujirea unor dogme din cunoaştere, care contravin tradiţiei creştine, este cu totul altceva. Credinţa depăşeşte necesităţile de cunoaştere prin cultură. Ea este fundamentală pentru existenţă şi pentru suflet.

Cultură şi credinţă

Asistăm de fapt la un fenomen interesant. După ani de familiarizare cu scrierile despre dogmatica orientală, românii îşi pun întrebări, întrebări cu atît mai salutare, cu cît ele vin dintr-o esenţă creştină. Un semn că la români credinţa nu a slăbit. Există pentru fiecare din noi un „moment al adevărului", este momentul care ne salvează de misticile străine de tradiţiile noastre spirituale. Ceea ce, repet, nu înseamnă că trebuie să le excludem din sfera cunoaşterii. Legea karmei este inacceptabilă pentru noi mai ales prin faptul că subminează esenţa credinţei creştine - mîntuirea prin Iisus!

Halucinaţie demascatoare

Spectator la graniţa realităţii

PAUL IOAN

„De cînd i-am văzut prima oară chipul, m-am simţit neliniştit, deşi îmi zîmbea. Începuse să-mi fie teamă de acea figură care-mi rînjea batjocoritor, dar în fiecare seară aşteptam să apară din nou, doar-doar îmi va spune ce vrea de la mine"... Sînt cuvintele lui Roy McFerguson, proprietarul unei staţii de benzină plasată la intrarea în Corpus Christi (Texas), care luni de zile a fost victima unei apariţii inexplicabile. Halucinaţiile lui vizuale se produceau pe fondul unei depresii psihice provocate de mersul nefavorabil al afacerilor.

Apariţiile nocturne ale necunoscutului se înmulţiseră şi angoasa lui McFerguson se accentua. Presimţea că ceva rău i se va întîmpla. Destăinuindu-se unui prieten, poliţist cu vechime în Dallas, el a fost sfătuit să încerce realizarea unui portret-robot pentru secţiile omucideri şi droguri, în vederea multiplicării şi răspîndirii. Detectivul se gîndea şi la compararea portretului cu datele stocate în dosarele celor cu cazier. În mod normal, situaţia părea deplasată: să pui la treabă poliţia din cauza unei halucinaţii!

În aprilie 1995, pe autostrada ce leagă Corpus Christi de Dallas, o furgonetă a poştei este atacată şi prădată de doi necunoscuţi mascaţi. Poliţiştii din escortă sînt ucişi şi maşina cu valori de milioane îşi pierde urma, trecînd în mare viteză şi pe lîngă benzinăria lui McFerguson... August 1995: un bărbat îmbrăcat elegant face plinul maşinii sale, Audi, la acea staţie de benzină, pe uşa căreia era afişat portretul-robot. Roy telefonează amicului său şi-n scurt timp individul este arestat preventiv. Este eliberat din lipsă de dovezi, dar ulterior suspectul dispare de la domiciliu. Dat în urmărire, este prins şi iar anchetat. În sfîrşit recunoaşte că este unul din autorii jafului furgonetei poştale.

Roy McFerguson a aflat, uimit, că banditul era unul din angajaţii lui City Bank din Corpus Christi, pe care-l văzuse doar în treacăt la unul din ghişee. Dar de aici şi pînă la apariţiile alarmante, realitatea refuză, în mod logic, să facă vreo legătură. Şi totuşi, generoasă, parapsihologia numeşte astfel de fenomene doppelgänger - apariţia figurii unei persoane, cunoscute sau nu, aflată încă în viaţă.

ANALIZA unei sinucideri rituale

DAN D. FARCAŞ

Bob Larson, autorul cărţii *UFOs and the Alien Agenda* (1997), nu este străin de un anumit fundamentalism creştin. Analizînd sinuciderea colectivă din martie 1997 el a tras singura concluzie pe care i-o îngăduie credinţa sa, şi anume că secta „Poarta Cerului" nu este altceva decît o manifestare a lucrărilor Diavolului. Cu atît mai mare i-a fost confuzia atunci cînd a constatat că membrii sectei considerau că ei reprezintă singura cale dreaptă, singura cale a binelui, care este chemată să lupte cu numeroasele forţe ale răului: cu luciferienii veniţi din spaţiu, îngeri căzuţi, rase de demoni, care constituie laolaltă cei mai mari duşmani ai omenirii. Aceste forţe ale răului sînt responsabile între altele, ziceau ei, de numeroasele răpiri de oameni efectuate de OZN-uri, în cîrdăşie cu guvernul american, care primeşte în schimb acces la tehnologii avansate extraterestre.

OZN-uri de pe celălalt tărîm

Şeful sectei sinucigaşe, *Marshall Herff Applewhite,* care se numea pe sine însuşi „Do", era profesor de muzică şi fost cîntăreţ de operă; el a mai fost şi student la un seminar presbiterian, pe care însă nu l-a terminat. La moartea sa avea 65 de ani şi era cunoscut ca fanatic şi intolerant. La conducerea sectei era secondat de *Bonnie Lu Trousdale Nettles,* „bătrînul grupului", astrolog, pe nume extraterestru „Ti". Amîndoi afirmau că au venit de pe o planetă sub formă de îngeri. Bob Larson a descoperit că cei doi mai fuseseră şi liderii unei versiuni preliminare a acestei secte, că se cunoscuseră într-un spital unde Applewhite venise să-şi trateze homosexualitatea etc.

Puterea charismatică de convingere a acestor doi conducători spirituali, a strîns în jurul lor, în timp, sute de adepţi, care şi-au abandonat bunurile pămînteşti pentru a urma această nouă credinţă. Devotamentul membrilor sectei era atît de copleşitor încît aceştia considerau, aşa cum se exprima una dintre victime în mesajul său înregistrat pe bandă video: „Eu nu sînt nimic fără Ti şi Do".

Numai în S.U.A. (fără a mai pune la socoteală celelalte ţări), există sute de grupuri precum „Poarta Cerului", grupuri de adoratori ai unor puteri nepămîntene care aparent ne vizitează prin OZN-uri. De cele mai multe ori ei spun că preocupările lor nu sînt religioase ci „spirituale". Şi probabil că mai există chiar şi sute de alţi adepţi ai „Porţii Cerului", care cred încă, în secret, în învăţăturile lui Applewhite. Cel puţin încă un caz de sinucidere poate fi pus la socoteala acestei mişcări, cea a lui Robert Louis Nichols din Marysville, California, care, deşi cu o oarecare întîrziere, s-a hotărît să-şi urmeze în acelaşi mod maestrul pe marele drum spre Nivelul Superior.

Fără îndoială că această experienţă tragică, din păcate nu singulară, ne atrage atenţia asupra pericolelor potenţiale ale unui cult avînd drept obiect abordarea OZN-urilor, despre care Victor Kernbach, în *Dicţionarul de mitologie generală* (1995), spunea că este „comparabil cu orice *cargocult* şi cu alte forme de *milenarism;* totuşi, spre deosebire de acestea, el invadează îndeosebi teritoriile civilizate, fructificîndu-se în păturile intermediare; astfel, cu cît civilizaţia tehnocratică devine mai intensivă şi omul este mai aglomerat de produsele ei, cu atît e mai intensă, în mediile fragile spiritual, aşteptarea salvatoare a extratereştrilor". Tot acolo, Victor Kernbach se declară de acord cu o afirmaţie pe care am făcut-o eu însumi mai de mult în volumul *De ce tac civilizaţiile extraterestre* (1983) şi anume că „ar fi o dovadă de mărginire ca datorită acestor aberaţii să taxăm ca misticism cercetarea întregului fenomen OZN". Mai mult decît atît, cred că îndărătul mişcării New Age se ascunde căutarea disperată a unor adevăruri, mai adînci decît cele pe care ni le poate oferi azi ştiinţa sau religia, e drept făcînd apel la căi alternative. Dar măcar pentru această sinceră dorinţă de cunoaştere mişcarea merită atenţia noastră.

(Va urma)

Amintirile subconştientului

Visele, un rezervor de informaţii

MIHAELA DOROBANŢU

Pentru mulţi dintre noi, oameni obişnuiţi sau cercetători din cele mai variate domenii, somnul şi visele care îl populează reprezintă fără îndoială un spaţiu-timp paralel celui, să-i spunem, obişnuit, cu care venim în contact, în care trăim în timpul zilei.

René Descartes însuşi, părintele cartesianismului, sistem filosofic prin excelenţă raţional, spune că ar fi avut un vis care nu putea să vină decît... din cer. Toate acestea se întîmplau în iarna anului 1619, în Germania, după încoronarea Împăratului Ferdinand al II-lea la Frankfurt.

Se spune că într-o singură noapte, Descartes a avut trei vise. Primele două l-au transportat într-o lume a fantomelor, a tunetelor şi a fulgerelor. Cel de al treilea i-a arătat un dicţionar şi o antologie poetică. Pentru el visele au fost o revelaţie. Aşa că şi-a consacrat aproape tot restul vieţii elaborării unui sistem intelectual ale cărui premise - definind cartesianismul mai sus amintit - influenţează şi astăzi întreaga gîndire occidentală. În profunzimile sale, sistemul lui Descartes este o alianţă între ştiinţă - reprezentată prin dicţionarul din vis - şi filosofie - simbolizată prin antologia poetică.

Sînt oare într-adevăr visele un formidabil rezervor din care să putem, dacă ştim cum, extrage învăţătura strămoşilor noştri, pe lîngă alte nenumărate informaţii? În orice caz, aceasta pare să fie credinţa neabătută a uneia din cele mai interesante populaţii de pe faţa Pămîntului - aborigenii. Trăind în Australia, ei sînt urmaşii triburilor primitive decimate la sosirea albilor. Descendenţii lor sînt izolaţi astăzi în rezervaţii.

Ei sînt urmaşii, pe de altă parte, şi ai uneia din cele mai vechi culturi ale planetei. Conform mărturiilor din trecut păstrate de ei, cîndva Pămîntul a fost populat cu fiinţe de forme hibride, cutreierînd pe mare şi pe uscat. Ayers Rock, celebra stîncă dominînd deşertul, loc sacru al aborigenilor, reprezintă pentru ei vestigiu şi amprentă ale trecerii acestor fiinţe care rămîn pentru eternitate închişi în „timpul viselor"; un spaţiu-timp aparte, paralel cu realitatea, „nu mai puţin... real" decît aceasta, de vreme ce ei găsesc acolo, alături de cîntecele şi tradiţiile strămoşilor, învăţătură şi inspiraţie pentru viaţa de zi cu zi.

Poate ca şi noi, de altminteri, chiar dacă de multe ori nu ne dăm seama de acest lucru, pentru că primii zori distrug de fiecare dată puntea care ne deschide în fiecare noapte în vis calea spre fabuloase călătorii în spaţiu şi timp.

JUBILEU

TRANZISTORUL, o invenție epocală

PAUL IOAN

Recent, în Aula Academiei Române s-a desfășurat sesiunea științifică „TRANZISTOR 50" - cincizeci de ani de la inventarea tranzistorului. Prestigioși oameni de știință, membri a ceea ce aș putea numi „familia microelectronicii românești" au evocat importanța acestei invenții de referință a secolului nostru. Printre aceștia, domnul *academician Mihai DRĂGĂNESCU*, sufletul acestei manifestări, care a avut amabilitatea să ne răspundă la cîteva întrebări.

- Stimate domnule academician, ce a reprezentat pentru dv. inventarea tranzistorului?

- Am aflat despre inventarea tranzistorului în primăvara lui 1948, dintr-o revistă germană pentru radioamatori. Eram pe atunci student în anul I al facultății de electromecanică, a Institutului Politehnic București. Încă din primele clase de liceu fusesem un mare amator al aparatelor de radiorecepție cu cristal de galenă, care suferea, însă, de lipsa unei amplificări. După sfaturile manualelor vremii, căutam s-o suplinesc prin polarizarea în curent continuu a cristalului, dar fără mare efect. Acum se prezenta o triodă cu cristal de germaniu, cu trei electrozi, care amplifica. Interesul meu pentru acest dispozitiv a fost enorm și cred că nu greșesc dacă, privind retrospectiv lucrurile, el a marcat viața mea profesională și științifică.

Tranzistorul a fost inventat la finele anului 1947 (data oficială este 23 decembrie) de fizicienii americani Walter Brattain (1902-1987), John Bardeen (1908-1991) și William Shockley (1910-1989), toți trei primind Premiul Nobel în 1956. Shockley a fost inițiatorul programului de cercetare care a dus la această invenție, fondatorul teoriei dispozitivelor semiconductoare.

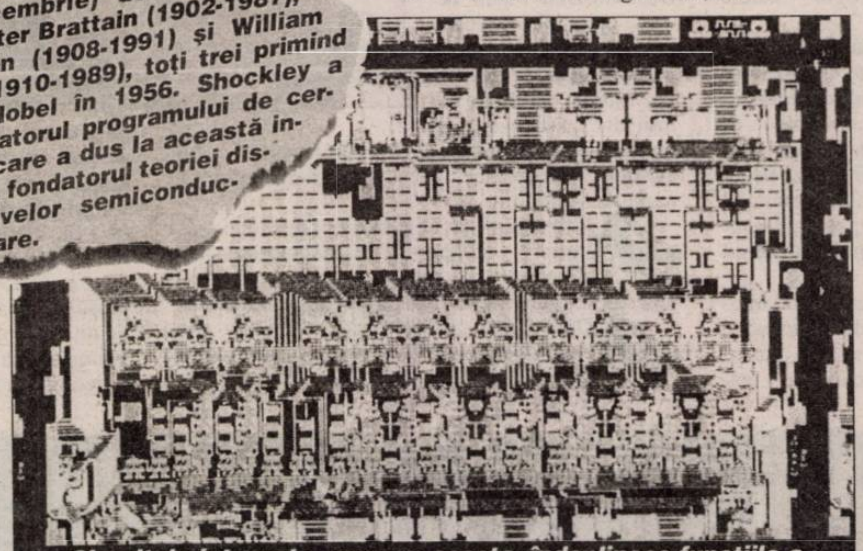

Circuitele integrate, precum acesta, îndeplinesc funcțiile a zeci de mii de tranzistori „clasici" pe o suprafață de numai 1 cmp

- Ce ne puteți spune despre impactul social al tehnologiilor care s-au dezvoltat după inventarea tranzistorului?

- Impactul a fost colosal, prin efectul benefic al tranzistorului asupra tehnologiilor informaționale care a condus la creșterea inteligenței generale în societate. Această creștere se poate argumenta prin ceea ce se numește „Efectul Flynn" (dezvoltat în 1987): creșterea coeficientului de inteligență cu trei puncte, în întreaga lume, la fiecare zece ani! Mergînd pe această idee, aș putea spune că s-a conturat o adevărată ereditate negenetică, de sorginte social-culturală, a inteligenței. Superordinatoarele de azi și de mîine sînt o dovadă grăitoare.

- Tranzistorul este deja un veteran al industriei semiconductorilor. Risică, oare, să devină desuet?

- Dimpotrivă. La Conferința europeană pentru tehnologia informației (Bruxelles, noiembrie 1997) s-a arătat că piața de semiconductori a atins aproape 140 miliarde dolari în 1997 și va fi de 160 miliarde dolari în 1998, de trei ori mai mare decît cea a industriei aviației. Pentru 2001 se prevede o piață de 300 miliarde, din care Americii îi va reveni 34%, Europei 21%, Japoniei 20% și restului Asiei 25%. Tranzistorul, prin industria microelectronică, a devenit singura sursă importantă de creștere a productivității în economia mondială. El este suportul tehnologiei informației pentru o societate informațională. Tranzistorul se adaptează, iar evoluția lui se înscrie în succesiunea: descoperirea electronului - inventarea diodei și triodei cu vid - tranzistorul - circuitul integrat - cipul microelectronic. În România, industria de semiconductori a demarat încă din anul 1961, dar în condițiile europene și globale actuale este necesară gîndirea unei anumite politici tehnologice și industriale în acest domeniu.

- Vă mulțumim pentru informațiile pe care le-ați oferit cititorilor noștri.

PARADOX

Avertismentul filoxerei

MARIAN GRIGORE

În articolul anterior apărut, relevam pericolele pentru specia umană generate de „bomba genetică" pe care ar putea-o reprezenta clonarea, reușită, a unor animale superioare. Reușită care deschide calea clonării unor ființe umane.

Fără îndoială, pericolele sînt la fel de mari și în cazul celorlalte specii animale - în special al celor domestice -, întrucît, beneficiind și de cadrul permisiv al legii, este ușor de înțeles că va exista o puternică tentație privind clonarea și proliferarea celor mai valoroase exemplare din punct de vedere economic. În fond, nu e greu de prevăzut că soluția clonării se va dovedi curînd cea mai comodă, mai ieftină și mai sigură metodă de ridicare a performanțelor șeptelului, mai ales dacă ținem seama de experiența deja cîștigată în domeniul fertilizării artificiale, utilizîndu-se embrioni obținuți *in vitro*. În orice caz, o metodă mai ieftină și mai sigură decît achiziționarea, pe sume atingînd milioanele de dolari, a unor exemplare valoroase (tauri și vaci de reproducție, spre exemplu), întrucît clonarea garantează obținerea de exemplare *identice* reproducătorului. Ceea ce nu este la fel de sigur în cazul exemplarelor obținute în mod tradițional, prin încrucișare, oricît de valoroși ar fi genitorii.

Pericolele implicate de tehnica clonării în cazul speciilor animale nu diferă, însă, prin nimic de cele deja prezentate anterior, în cazul speciei umane, tehnica aceasta conducînd în final la aceeași sărăcire a patrimoniului genetic al speciilor. Ce s-ar putea întîmpla într-un asemenea caz, s-a întîmplat deja în realitate. Să ne amintim de catastrofa pe care a reprezentat-o pentru viticultura europeană - rod al unor selecții empirice milenare - apariția filoxerei la începutul secolului. Numai existența viței de vie americane (mai puțin valoroasă economic) a permis atunci redresarea viticulturii europene, soiurile valoroase fiind salvate tocmai datorită întregirii patrimoniului lor genetic - deficitar în ceea ce privește rezistența la filoxeră - cu genele viței de vie americane pe care au fost altoite.

Dar pericolele, în lumea animală și vegetală, o dată conștientizate, pot fi stăpînite prin păstrarea „în conservare" a speciilor considerate totuși „lipsite de valoare economică", tocmai în vederea folosirii genelor lor în caz de nevoie. Apariția băncilor de gene este, de altfel, deja o realitate.

În cazul speciei umane, intervine însă și aspectul moral (și, nu în ultimul rînd, cel religios), concretizat în respectul pentru viața umană *așa cum este ea*. Vă imaginați ce fel de lume „perfectă" ar fi aceea în care, alături de exemplarele „perfecte" obținute prin clonare, ar conviețui colectivități „imperfecte", ținute în regim de rezervație naturală doar în scopul conservării patrimoniului lor genetic. Fără îndoială că Hitler ar fi mîndru de o asemenea lume...

Ceea ce explică operativitatea cu care au fost adoptate legile care interzic crice încercare de clonare a ființelor umane. Legile rasiale și obsesia purității ariene sînt încă prea vii în memoria Umanității pentru a trece cu vederea un asemenea pericol sau o asemenea „soluție"...

Anatomia secundei

Chiar știm totul?

ALEXANDRU MIRONOV

Editorialul dintr-un recent număr al revistei *NEWSWEEK* începe cu o declarație-bombă: „Am ajuns la capătul științei!". După ce însă, cîteva rînduri mai jos, aflu numele declarantului (scriitorul John Horgan, deci un umanist, necunoscător al științelor „realiste" și tehnologiilor) îmi revin însă din șoc. Un filolog ignorant, îmi zic, ce te poți aștepta de la ei! - știm cu toții că lumea cercetării nu a fost niciodată mai activă și mai agitată ca acum, că 90% din savanții tuturor timpurilor sînt în viață, că marile universități și institute științifice ale lumii lucrează furibund nu numai pentru a ajuta la rezolvarea problemelor fundamentale ale omului și ale vieții pe planetă ci și la *satisfacerea curiozității lui Homo Sapiens* - poate principalul motor al progresului civilizației noastre.

Care ar fi însă cele mai tulburătoare domenii în care ne este clar că știm atît de puțin? se întreabă editorialistul de la *NEWSWEEK*. Se răsucește în jurul axei, întreabă cîțiva academicieni și toarnă în pagină cîteva asemenea domenii, le transcriu tocmai pentru că revista „Magazin" a făcut, recent, o foarte interesantă anchetă pe această temă.

Deci...

În primul rînd, *creierul uman* și a sa nemărginire. Nu-l înțelegem mai deloc, facem doar presupuneri, legăm fenomene electrice de combinații chimice, dar habar nu avem de unde vin dragostea, speranța, sufletul. Paradoxul cumplit este însă că organul uman numit creier trebuie analizat și descifrat numai cu ajutorul aparatului științific numit... creierul uman.

Particularizăm: memoria. Un cîmp de cercetare uriaș cu perspective aplicative care taie pur și simplu răsuflarea: cum se construiește? În care parte a „geografiei" creierului se află? de ce unii da și alții nu? motive chimice? electrice? dar dacă putem dezvolta, întări, într-un cortex dat, un anume fel de memorie? dacă îi prelungim, medical, funcționarea? sau, gîndită, dacă o putem transfera de la o persoană la alta?

Trei: *supraconductibilitatea*. Fenomen descoperit la începutul secolului de către Kamerlingh Onnes, care a arătat că legile fizicii o iau razna într-un conductor scufundat în heliu lichid, la o temperatură apropiată de zero absolut, -273°C. De ce dispare rezistența în conductor - nu avem nici astăzi nici cea mai mică idee. În cele 8 decenii de la descoperirea bizarei întîmplări specialiștii în electricitate, materiale, compozite, frigotehnie nu au stat însă degeaba, au încercat, pe post de conductori - empiric, adică băbește - tot felul de materiale și au descoperit că diverse combinații de ceramici și oxizi permit conductibilitate ridicată, deci transfer de energie electrică practic fără pierderi, la temperaturi „toride" ca -100°C, ba, în anii trecuți, s-au acordat unor supraconductibiliști premiul Nobel pentru atingerea unui gradient de-a dreptul fierbinte: -30°C! Perspectivele ametitoare ale aplicațiilor (rețele energetice subterane în formă de tuburi - „frigidere" înmuiate în hidrogen lichid, economisind mai bine de 80% din energia care acum se pierde; trenuri cu levitație magnetică la prețuri care falimentează SNCFR-urile lumii; acceleratoare de particule funcționînd cu ajutorul electromagneților supraconductori etc etc.) ne fac, desigur, să ignorăm amănuntul că peticele de teorie care încearcă să explice fenomenul par coborîte direct din SF.

Al patrulea domeniu straniu: *turbulența*. Supercomputerele Cray „ghicesc" deja corect timpul probabil - dar de ce bat vînturile, brizele, uraganele, alizeele, în direcțiile în care bat rămîne un mare mister. Lucrurile nu sînt mai clare nici în lichide, înalta știință a „proiectanților" delfinului sau rechinului - adevărate sisteme dinamice ultraperformante - nu este accesibilă specialiștilor în aero și hidrodinamică din zilele noastre („fenomenul Coandă", la urma urmei, ține de-a dreptul de vrăjitorie...).

În Cosmos, o mică dilemă: ne lipsește cea mai mare parte a Universului! Adică nu știm unde se găsește materia cosmică pe care ar trebui, conform teoriilor, să o „pipăim" cu telescoapele, ochii cerești ai lui *Hubble*, sateliții percepînd radiații, și infraroșii, radiotelescoapele care „ascultă" cerul. Lipsindu-ne 90% din cosmosul concret conchidem că fie ne-am încurcat rău de tot în ecuațiile fundamentale ale fizicii, fie o nouă formă a materiei încă nu ni s-a revelat. Mai vedem, în următoarea mie de ani...

A cincea întrebare: *sîntem singuri în Univers?* - poate cea mai tulburătoare dintre toate, spațiu de cercetare mare cît Cosmosul, adică infinit. Statistic, Universul clocotește de viață, deci și de viață rațională (că n-om fi noi singurii deștepți din galaxii!). Practic însă, E.T. nu s-a prezentat sau nu ne-a fost încă prezentat. Dar asta nu înseamnă că nu există, îl căutăm mereu, la urma urmei poate că se află deja printre noi și nu știm să-l recunoaștem...

Deci, dragă scriitorule, nu te grăbi să pui capăt curiozității umane, lansînd dogma sfîrșitului cunoașterii (amintesc metafora faimosului Carl Sagan: singurul adevăr absolut pe care trebuie să-l acceptăm este acela că nu există nici un fel de adevăr absolut!).

Scriu aceste rînduri cu ochii la o emisiune TV de știință pentru tineret. Nu-i comentez calitatea, ci mă întreb dacă cineva, în țara asta, face marketingul social-educațional, adică leagă pe ascultătorul tînăr (elev, eventual student) de TVR, Radio România și celelalte posturi de radio și televiziune (potențiale „focare" de informație - formare - educație), de Academia Română, Ministerul Educației Naționale și al său Institut pentru Științele Educației? Probabil că nu, de fapt, știu că nu.

Dar dacă vrem viitor, ne trebuie educație. Coerența pe care o cer este binevenită - chiar și în cel de-al 25-lea ceas.

Pui cu mere coapte şi Cornuleţe cu nuci

sînt sugestiile noastre gastronomice pentru aceste zile friguroase de iarnă.

Gastronomice

◆ Pentru prima reţetă sînt necesare: un pui (pe care îl veţi lăsa întreg, nu porţionat), 2-3 mere, o ceapă, o linguriţă concentrat de supă („Delicat"), 25 g unt, sare. Spălaţi şi curăţaţi bine puiul. Puneţi puţină sare în interior, apoi introduceţi o ceapă (întreagă) şi cîteva mere în interiorul puiului. Ungeţi puiul cu unt, presăraţi „Delicat" pe el, puneţi o ceşcuţă de apă în tavă şi introduceţi la cuptor. Din cînd în cînd îl stropiţi cu sosul din tavă. Cu 10 minute înainte de a-l scoate, adăugaţi un păhărel de coniac. Serviţi cu garnitura dv. preferată.

◆ Pentru cornuleţe cu nuci aveţi nevoie de: 200 g unt, 2 ouă, 150 g zahăr pudră, zahăr vanilat, 350 g făină, 250 g nuci pisate. Din toate ingredientele se face un aluat bine omogenizat, care se lasă la frigider pînă devine un bulgăre foarte rigid. Din acest aluat se taie bucăţele mici pe care le modelaţi dîndu-le forma cornuleţelor. Dacă aveţi răbdare, fiecare cornuleţ ar trebui să nu depăşească cu mult 2 cm. Se coc la foc moderat iar cînd sînt calde se tăvălesc în zahăr pudră amestecat cu zahăr vanilat.

Pentru părinţi

Secretele succesului şcolar

Teoretic şcolarii din clasele mici ar trebui să înveţe foarte mult în clasă, temele „pentru acasă" urmînd să le ocupe puţin timp. Practic, fie datorită exigenţei învăţătoarei, fie a orgoliului părinţilor şi bunicilor şcolarul mic „sacrifică" în favoarea învăţăturii timpul destinat jocului. Pe umerii lor... în dezvoltare, apasă zilnic exerciţii şi probleme complicate la matematică, au de citit „lecturi suplimentare", de învăţat poezii, de făcut „dictări", de compus... propoziţii. Cum le puteţi veni în ajutor dv.? Psihologul Claudie Gordon-Pomares pune punctul pe „i":

Metoda ideală presupune, în primul rînd, efectuarea temelor în linişte (şi cu mult calm). Televizorul, strigătul unui copil, muzica sînt zgomote ce împiedică un copil să se concentreze. Ideal ar fi să-şi facă lecţiile izolat în camera sa. Dacă totuşi ar dori să se instaleze pe un colţ de masă în bucătărie sînteţi în dublu avantaj: îl puteţi supraveghea discret, dar competent, pregătind în acelaşi timp şi cina sau mîncarea pentru zilele următoare.

Citiţi-i lecţia cu voce tare, respectînd intonaţia impusă de semnele de punctuaţie. Copilul va sesiza ritmul frazei şi va înţelege mai bine ceea ce citeşte. Ascultîndu-l, părinţii îl pot corecta sau îi pot explica unele cuvinte necunoscute copilului.

Pentru şcolarii mici învăţatul în grup, împreună cu alţi colegi, se termină adesea cu... o partidă de fotbal sau alte jocuri de sezon şi cu note slabe. Dacă insistă, puteţi accepta cel mult prezenţa a doi colegi, cu care să înveţe eventual la geografie, istorie, ştiinţele naturii dar... supravegheaţi de dv. Schimbul de idei poate fi profitabil în cazul acestor obiecte ce presupun memorarea a numeroase noţiuni.

Amenajaţi-i un colţ de lucru în camera sa. Instalaţi-i un birou, în cel mai luminos colţ al camerei şi o etajeră. Aveţi grijă să nu se amestece... jucăriile cu caietele şi cărţile de şcoală.

Dacă doriţi să fie un şcolar bun, dv. trebuie să cunoaşteţi, în primul rînd, cîteva secrete ale succesului. Întîi de toate, copilul trebuie să înţeleagă ceea ce învaţă, nu să memoreze mecanic. Chiar dacă este un şcolar bun, trebuie să vă faceţi timp să-i controlaţi temele. Încurajaţi-l şi astfel va progresa continuu. Interesaţi-vă ce a făcut la şcoală, demonstrînd astfel că munca lui vă interesează. Dacă într-o seară nu vrea să-şi facă lecţiile, îl obligaţi cu severitate? Aţi greşi grosolan. Poate copilul nu se simte bine, e bolnav. Scutiţi-l, explicîndu-i însă că acest favor nu se va întîmpla prea des. Pentru a nu-l pune în dificultate, scrieţi cîteva rînduri de scuze şi învăţătoarei...

VULNERABILITATE feminină

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÂNEANU

15

la sută dintre semenii noştri au probleme tiroidiene, dar femeile sînt de cinci ori mai frecvent afectate decît bărbaţii. Tiroida, această mică glandă ce nu cîntăreşte mai mult de 30 de grame, situată la baza gîtului, este indispensabilă bunei funcţionări a organismului. Hormonii pe care ea îi secretă intră în acţiune încă din viaţa intrauterină, aceştia fiind necesari dezvoltării sistemului nervos al fetusului. La adolescenţi ea asigură, împreună cu hormonul de creştere şi cu hormonii sexuali acele uimitoare pusee de creştere. La adult, tiroida acţionează aproape asupra tuturor ţesuturilor organismului. Cum funcţionează? Ea captează iodul circulant din sînge, iod ce provine din alimente, din sare, din produşii mării şi din unele ape şi îl utilizează pentru sintetizarea hormonilor tiroidieni. Cînd organismul are nevoie de aceşti hormoni, o mică glandă, situată la baza creierului, hipofiza, va da ordin tiroidei, care va elibera hormonii respectivi. Atunci cînd în circulaţia sanguină sînt prea mulţi hormoni tiroidieni hipofiza va comanda tiroidei „sistarea" producţiei respective.

Disfuncţionalitatea tiroidei poate avea cauze diverse. De cele mai multe ori este vorba despre noduli, mici formaţiuni situate în glandă, care corespund unor tumori adesea benigne sau, uneori, maligne. În unele cazuri un virus poate fi responsabil de inflamaţia glandei. În dereglarea funcţionării poate fi implicată uneori o maladie autoimună care determină organismul să-şi deregleze propriile „componente". De asemenea, unele medicamente ce conţin iod riscă să perturbe funcţionarea tiroidei.

Semnalele ce anunţă dereglarea tiroidei se percep rapid. Astfel, hipertiroidia provoacă o accelerare a funcţiilor organismului, iar hipotiroidia, o încetinire. Palpitaţii cardiace, senzaţia de rău, îngrăşare, transpiraţii excesive, chiar agresivitate, sau, din contră, lentoare, ritm cardiac încetinit, crampe, scădere în greutate, depresie psihică, toate reprezintă tabloul simptomelor generate de hiper sau hipotiroidie. După ce v-am descris în detaliu problemele de sănătate ce pot fi generate de imperfecta funcţionare a tiroidei un prim sfat se impune: nu vă neglijaţi, nu amînaţi dialogul cu medicul, pentru că un tratament aplicat la timp vă scuteşte de disconfortul simptomelor enumerate.

Un caz pe săptămînă

Pentru dumneavoastră, doamnă

„Mă numesc C.G., şi de cîţiva ani locuiesc în Canada. În ultimul timp am avut nenşansa unor maladii grave: o atrofie optică şi o pareză spastică. Am apelat inutil la medici pentru a mă vindeca. În faţa acestei situaţii am ales, la îndemnul rudelor din ţară, o soluţie salvatoare. Am apelat la doamna Vasilica Ciupea, pentru tratament bioenergetic. Rezultatele au fost uimitoare. Chiar după primele zece şedinţe am simţit o ameliorare substanţială a suferinţelor mele. După a doua serie de tratament m-am simţit excelent, fapt ce mă face să consider bioenergia un miracol"...

* * *

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 6

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

Programări la telefon: 6862046

● Valabil pînă la 15 martie 1998 ●

Muşchi armonioşi

Rezervaţi-vă zilnic cîteva minute pentru acest exerciţiu de gimnastică deosebit de complex. Nu veţi regreta, spun specialiştii, pentru că trupul dv. va dobîndi linii armonioase. Stînd în genunchi, întindeţi braţele înainte. Expirînd, basculaţi uşor braţele spre spate, menţinînd poziţia timp de 5 secunde. Repetaţi mişcarea de 10 ori. Exerciţiul antrenează cîteva zone importante ale trupului, zone implicate în ţinuta frumoasă şi aspectul armonios. Încercaţi să blocaţi muşchii abdominali şi fesieri pentru a nu îndoi spatele. În privinţa coloanei, nu aplecaţi prea mult capul înainte pentru a solicita, în timpul exerciţiului, muşchii gîtului. Dacă veţi face în fiecare dimineaţă acest exerciţiu, veţi avea o ţinută de vis şi o musculatură armonios „sculptată".

PUBLICITATE PUBLICITATE PUBLICITATE

YOGA

CURS PRIN CORESPONDENŢĂ

O.P. 60, C.P. 36, sector 3, Bucureşti

25.000 lei / lună, plata ramburs

ALIMENTE care ne protejează de cancer

ARCADIE PERCEK

Cum în articolul trecut am discutat despre o serie de alimente care favorizează apariția unor localizări canceroase la tubul digestiv și în special la esofag, în acesta de față, vom trece în revistă o serie de alimente care, dimpotrivă, ne protejează de agresiunea bolii canceroase la nivelul tubului digestiv.

În primul rînd, vom avea în vedere pe această linie fructele și în special acelea bogate în vitamina C. În al doilea rînd, vom avea în vedere și tot pe această linie legumele de culoare verde-închis, apoi pe acelea de culoare galbenă, prin definiție bogate în caroten, ca și pe acelea din familia verzei. Și, în sfîrșit, vom avea în vedere tot în acest scop cerealele cu specificarea ca fructele acestora să fie folosite, adică consumate integral.

Localizările canceroase considerate a fi prevenite cu predilecție pe calea acestor produse alimentare sînt acelea care țin de tubul digestiv, apoi de sîn, de plămîni, rinichi și, în mai mică măsură, de vezica urinară. Astfel, studii epidemiologice efectuate recent ne evidențiază faptul că *incidența cancerului de stomac, de exemplu, este cu o treime mai mică în rîndul marilor consumatori de fructe și, în special de varză.*

La rîndul său, medicul japonez Hirayama din Tokio, se arată perfect convins în urma cercetărilor întreprinse pe această linie, că *marii fumători, de regulă predispuși de a contracta un cancer pulmonar sau esofagian, dar în același timp care sînt mari consumatori de varză, prezintă un risc incomparabil mai scăzut de a contracta localizările specificate mai sus.* Se pare că vitamina C, care se găsește din abundență în aceste produse, asigură acest rol protector.

Vitamina însă care pare a fi și mai mult implicată în prevenirea anumitor forme de cancer, este vitamina A. Cercetări efectuate în acest domeniu la Oxford și Londra, Anglia, demonstrează că există o certă legătură între nivelul scăzut în vitamina A din sîngele anumitor persoane și anume cancere pe care le fac acestea. Astfel, cercetările menționate ca și altele similare efectuate în Norvegia ne demonstrează că bărbații care practică o alimentație mai săracă în vitamina A, se află într-un mai mare pericol de a contracta un cancer la nivelul plămînilor sau al tubului digestiv decît aceia care folosesc o alimentație normală din acest punct de vedere.

La concluzii similare au dus și cercetări efectuate în cadrul Universității de epidemiologie, ținînd de Fondul Imperial de Cercetări în Domeniul Cancerului din Japonia, unde luîndu-se probe de sînge de la un lot de 10000 de bărbați, care-și făcuseră controlul de rigoare în cadrul unui program organizat de asigurările medicale, măsurîndu-se nivelul de vitamină A existent în sînge, s-a constatat că aceia care aveau un conținut mai scăzut în această vitamină s-au dovedit a fi de trei ori mai expuși, și asta pe parcursul celor cinci ani, cît au fost urmăriți, de a contracta o localizare canceroasă la pulmoni sau la tubul digestiv, decît aceia cu un conținut sanguin normal din aceeași vitamină.

Apicultură

POLENUL

Polenul constituie singura sursă de proteine din care albina produce în organismul ei lăptișorul de matcă, solzii de ceară și veninul de albine. Dacă mierea este hrana energetică a familiei de albine (glucidele), polenul este hrana plastică (proteine care participă la construcția celulară a organismului).

Pentru a fi conservat în afara stupului, polenul trebuie uscat pînă la o umiditate sub 8%. În caz contrar, polenul se poate altera devenind toxic. Din acest motiv, polenul chiar uscat, fiind higroscopic, trebuie păstrat în ambalaj etanș, la temperatură scăzută și întuneric, deoarece lumina ultravioletă atenuează eficacitatea medicamentoasă a componentelor sale. O cutie cu polen începută nu se va lăsa niciodată deschisă și va fi consumată zilnic pînă la golire, fără pauze de consum.

Polenul este cel mai concentrat și complet aliment din natura vegetală și conține: proteine (materii prime azotate), aminoacizi (azotat total asimilabil), glucide, vitamine, oligoelemente, factori antibiotici și de creștere și alte materiale neidentificate. Efectele consumului de polen asupra organismului uman sînt: creșterea poftei de mîncare, creșterea în greutate reglează tranzitul intestinal atît în cazul constipației, cît și în anumite cazuri de diaree persistentă, enterite, enterocolite, colibaciloze. Se recomandă pentru reechilibrarea sistemului nervos și stimularea facultăților intelectuale. Prin creșterea hemoglobinei din sînge, combate anemia.

Polenul granule uscat se consumă 15-20 g/zi adult și 5-10 g/zi copii. O linguriță de cafea rasă cu polen uscat cîntărește circa 5 g, dacă este plină 8 g. Momentul cel mai favorabil este ca ratia zilnică să fie consumată dimineața, pe stomacul gol, cu 15 minute înainte de micul dejun. Se poate lua și în două reprize pe zi, dar tot înaintea mesei. Polenul va fi ținut în gură și lăsat să se înmoaie cu saliva, fără a fi înghițit imediat. Substanțele active din polen încep să se resoarbă prin mucoasa bucală, fiindcă multe componente sînt direct asimilabile.

Ing. ROMULUS NOSIEVICI

(Va urma)

Terapie naturală

VARZA

Cercetările din laboratoare au stabilit că banala legumă - VARZA - posedă proprietăți extraordinare: energetic, remineralizant, reconstituent, antiscorbutic, cicatrizant, antianemic, revitalizant, antihemoragic, antirahitic, laxativ, depurativ, vermifug, dezinfectant etc.

Redăm în continuare cîteva metode de tratament folosite cu succes în terapia naturistă:

● Sucul de varză - în ulcerul gastric și afonie: 2-3 pahare pe zi, între mese; 2 pahare pe zi în artritism, stări depresive, nervozitate și oligurie; 1-2 pahare pe zi în: anemie, ascită, demineralizare, litiază urinară, diabet, gripă, rahitism, scorbut, senescență (îmbătrînire). Pentru combaterea constipației și în digestii anevoioase se folosește supa de varză fiartă, 2-4 pahare și, respectiv 2-3 linguri de varză crudă pe zi; sucul de varză combinat cu miere și asociat cu varză crudă sau înăbușită, în tratarea cirozei.

● Aplicații de frunze de varză în: abcese, furuncule, adenite, afecțiuni ale gambelor (varice, flebite, arterite), angine, arsuri, contuzii, crăpături, degerături; în entorse, hemoroizi, ulcere ale gambei, zona zoster, înțepături de insecte și mușcături de animale. În colici nefritice se aplică frunze de varză în regiunea dureroasă; în nefrite - în partea de jos a abdomenului. În colicele hepatice, congestia ficatului, afecțiuni ale vezicii biliare și insuficiență hepatică - frunzele de varză se aplică în regiunea dureroasă, schimbîndu-se de 3-4 ori în 24 de ore, păstrîndu-se toată noaptea aplicate.

● Aplicația de frunze crude în zonele afectate, uneori combinate cu înghițirea a 1-2 pahare de suc de varză, se mai folosesc în: insomnii, menstre durerose, dureri de cap, diaree, dezinterie, dureri gastrice sau intestinale; în acnee, astm, bronșite, catar, tuse convulsivă, dureri musculare, edeme, pleurezii, pleurită, colită și enterite.

● Sucul de varză este indicat să fie completat cu suc de morcovi și puțină lămîie. În cazul că apar fenomene de intoleranță, se întrerupe tratamentul pentru cîteva zile.

● Constipația se combate cu supă de varză fiartă, cîte 2-4 pahare pe zi. În digestii anevoioase se administrează cîte 2-3 linguri de varză crudă pe zi.

● În congestia cerebrală și insolație se aplică frunze crude de varză pe creștet și pe ceafă, timp de 4 ore, cu o pauză de 2-3 ore (la nevoie se apelează la medic).

● În insomnii - aplicații cu frunze crude la culcare: 3-4 frunze groase pe ceafă, uneori pe gambe.

● În menstre dureroase - aplicații de frunze crude pe partea de jos a abdomenului, timp de 2-3 ore.

● În diaree, dezinterie, dureri gastrice sau intestinale - aplicații de frunze crude pe abdomen și regiunea hepatică.

● În acnee - loțiuni cu suc proaspăt preparat.

● În astm, bronșite, catar, tuse convulsivă, dureri musculare, reumatism, gută - se aplică frunze crude, pe piept și gît, la baza plămînilor sau pe omoplați (după localizarea durerii), sau 1-2 pahare de suc pe zi; în edeme, pleurezii, pleurită - aplicații de frunze crude; în colite, enterite - aplicații cu frunze crude pe abdomen sau se beau 1-2 pahare de suc, între mese.

● Se recomandă ca sucul de varză să fie completat cu suc de morcovi și puțină lămîie.

● În cazul că apar fenomene de intoleranță se întrerupe tratamentul pentru cîteva zile, iar după dispariția acestor fenomene se reîncepe aplicarea de frunze, însă, pe o perioadă de timp scurtă.

DUMITRU RĂDUCANU

Medicul vă răspunde

1) Cititorul sau cititoarea Val. Vasilache din Iași ne cere o serie de informații în legătură cu nepotul de 7 ani căruia i s-a pus diagnosticul de cataractă congenitală și care, din acest motiv, va trebui să fie operat la ochiul drept și, probabil, și la cel stîng. Semnatarul scrisorii ne întreabă dacă tratamentele cu vitamina A și B_1, de care a auzit, îl pot vindeca pe copil de boala amintită sau dacă mai există și alte tratamente de încercat din acest punct de vedere.

Din cîte știu, alt tratament mai eficace în această boală decît operația nu există. Bănuind că locuiți în Iași, unde există specialiști reputați din acest punct de vedere, vă sfătuiesc să vă prezentați la ei și să le respectați indicațiile, chiar dacă acestea sînt de natură operatorie. Oricum însă, nu neglijați problema și nu vă lăsați sedus de soluții terapeutice mai facile. Nu uitați că nepotul dv. are abia șapte ani și, ca atare, are o viață de om înaintea ochilor săi.

2) Vasile Daragiu din Botoșani, ne-a întrebat ce să facă pentru a se lăsa de fumat.

- Decît a se fuma țigări obișnuite, este preferabil D-le Daragiu de a le înlocui pe acestea cu 3-4 pipe pe zi, sau cu două țigări de foi - situație cînd toxicitatea tutunului este mai redusă - sau cu 6-8 țigări cu filtru.

- Este recomandabil, apoi, să nu se fumeze țigara pînă la capăt, deoarece este demonstrat experimental că nicotina se depune în zona rece a țigării, și în special în ultima ei treime. A doua jumătate a unei țigări conține produse de condensare în proporție de 43% mai ridicate decît în prima ei jumătate.

- Este recomandabil, de asemenea, să nu se fumeze tutun umed, întrucît acesta îngreunînd arderea, împiedică distrugerea nicotinei și, astfel, fumatul devine mai toxic.

- Este recomandabil apoi să nu se fumeze în ritm alert, deoarece arderea tutunului este astfel incompletă și, implicit, cantitatea de fum inhalată este mai mare. (Precizăm în acest sens: cantitatea de benzopiren - acest sigur produs cancerigen din țigară - crește în raport direct cu numărul de aspirații).

- Este recomandabil să nu se fumeze în timpul nopții.

- Este recomandabil să se aerisească bine, și în mod repetat, camera în care s-a fumat, și în special aceea în care se va dormi.

- Este recomandabil de a spori, deci de a crește cota obișnuită de vitamina C din organism, fie prin consumul de fructe și zarzavaturi crude, sau prin aport medicamentos sporit, știut fiind că tutunul scade nivelul vitaminei C din economia organismului. Alte încă trei recomandări importante vi le vom da în numărul viitor.

Dr. ANDREI ONU

Vademecum în Cancerologie

Anul trecut, la Editura Științifică a apărut o carte extrem de importantă pentru medici generaliști: „Vademecum în Cancerologie". Autorul este un cercetător român, Theodor Ban, care a practicat, ca oncolog, la Arad, apoi la Paris pentru a se stabili în cele din urmă în Canada, unde se dedică aceluiași domeniu al cancerologiei.

Lucrarea de față, spune în prefață dl. Theodor Ban, concepută și prezentată sub forma unei „agende" nu se vrea o informare exhaustivă asupra tuturor problemelor legate de cancerologie. Ea încearcă doar să dea un *GHID PRACTIC* care îi poate servi studentului în medicină, medicului generalist și altor specialiști. Ea este rodul experienței dobîndite în Centrele de luptă Anticancer din Franța, mai ales în Centrul Paul Strauss din Strassbourg, în timpul stagiilor și cursurilor pentru „Diplome des Etudes Specialisés Complementaires en Cancérologie" și completată cu date din literatura oncologică consultată în ultimii ani. Cititorul va găsi alături de protocoalele terapeutice, adesea schematizate pe stadiu clinic *TNM* și o programare a investigațiilor pre - și post-terapeutice, rezultatele obținute cu protocoalele prezentate și factorii de prognostic. *(G. Cușnarencu)*

„Valorile vitale și morale în practica medicală"

Dr. Mihai C. Teodorescu, absolvent a două facultăți, Medicină și Filozofie, a încercat și a reușit prin acest eseu de culturologie medicală să ofere cîteva soluții unor probleme ale ocrotirii sănătății publice. În medicina ultimilor ani au crescut enorm formele și conținutul valorii științifice și tehnico-economice. Totodată, a avut loc o modificare radicală a formei polare sănătate-boală a valorii vitale. Acumularea unui imens material faptic experimental în medicină a condus la rezultate spectaculoase în bolile infecțioase cu o cauzalitate unifactorială, dar o slabă eficiență în bolile cu o etiologie plurifactorială - anume bolile cronice degenerative: cancer, boli de inimă, hipertensiune arterială, diabet, psoriazis, pemfigus vulgar etc. Lucrarea studiază conceptul de valoare a organului sau țesutului afectat de bolile cronice susmenționate, arătînd felul în care valorificarea vitală sau morală a medicului, și mai ales a bolnavului, poate mări eficiența terapeutică. Se propune o viziune unificatoare a patogeniei bolilor cronice din punctul de vedere al axiologiei.

Valorificarea organului bolnav efectuată de către medic ne permite să înțelegem aspectele axiologice ale eticii și deontologiei medicale, iar valorificarea aceluiași obiect vital făcută de bolnav explică axiologic psihanaliza, terapia de grup și vindecările miraculoase obținute prin credința creștină. Valoarea bolii are o formă polară pozitivă, în care bolnavul cronic devine virtuos și, în cele din urmă, se vindecă prin respectarea normelor sanogenetice medicale și o formă polară negativă în care el ajunge sclavul patimilor trupești de nutriție sau reproducere. Se desprinde ideea că ordinea cauzal-științifică a medicinii moderne și ordinea morală a teologiei creștine operează împreună și o afinitate adîncă le unește și le condiționează reciproc.

Retehnologizarea telescopului Hubble

În februarie anul trecut, astronauții de pe naveta spațială Discovery au adus o nouă îmbunătățire telescopului Hubble, înzestrîndu-l cu două instrumente proiectate pentru a observa universul într-un mod cu totul și cu totul special. Primul instrument este proiectat pentru a recunoaște mai multe nuanțe de infraroșu, nuanțe care, în spectrul vizibil, ar corespunde culorilor. Denumit NICMOS (Near Infrared Camera and Multi-Object Spectrometer), el este dotat și cu un spectrometru adaptat pentru observarea simultană a mai multor obiecte. Reamintim cu această ocazie că spectrometrul este un instrument care permite măsurarea intensității fiecărei linii spectrale a unui corp. Datorită capacității acestui instrument *„de a putea vedea"* în interiorul norilor de praf din apropierea centrului galaxiei, se speră ca peste cîțiva ani să se poată descoperi cele mai mari stele din galaxia noastră. Al doilea instrument are posibilitatea de a separa în lungimi de undă primare o lumină primită de la un corp ceresc. STIS (The Space Telescope Imaging Spectrograph) lucrează exact ca un spectrograf obișnuit, cu amendamentul că el, în loc să lucreze cu lungimile de undă ale culorilor, lucrează cu imagini, descompunîndu-le în imagini primare, fiecare corespunzînd unei anumite lungimi de undă: Inițial, aceste imagini pot părea ciudate, dar, privite de un expert, ele capătă o logică perfectă. *„Informația găsită poate fi folosită pentru a afla despre compoziția chimică, viteza de deplasare și densitatea unui corp"* - menționează Bruce Woodgate, responsabilul NASA pentru realizarea și folosirea acestui instrument. Ca un negustor care-și laudă marfa, Bruce mai adaugă: *„Și poți să le faci pe toate odată, și să primești informațiile de 40 de ori mai repede decît cu un spectrograf normal!"*

1996 TL 66

De regulă, pentru un astronom profesionist descoperirea unui nou corp ceresc nu reprezintă neapărat o mare realizare, mai ales dacă face asta de ani și ani de zile. Totuși există și excepții. Jane Luu, de la Harvard, și David Jewitt, de la Universitatea din Haway (Honolulu), au descoperit la marginea sistemului nostru solar un corp extrem de ciudat și strălucitor. Denumit, conform cutumei astronomilor, *1996 TL 66*, acest corp pare să nu aparțină nici unei clase de corpuri cunoscute pînă acum. Avînd un diametru de numai 480 kilometri, *1996 TL 66* nu este nici planetă, dar nici asteroid. Mai mult, orbita sa este parcursă în 780 de ani și se aseamănă cu aceea a unei comete, fără a fi însă așa ceva. Din punctul unde a fost descoperit, undeva pe lîngă Neptun, acest corp va face un parcurs echivalînd cu de patru ori distanța Neptun - Soare sau, dacă doriți, de 130 de ori distanța Pămînt - Soare. Un lucru și mai ciudat și mai neobișnuit este faptul că orbita sa face un unghi de 24º cu planul definit de orbitele planetelor sistemului nostru solar (așa numitul *plan Laplace).* Referindu-se la modul la care a fost descoperit acest corp, în luna iunie 1997, Jane Luu declara: *„Nu a trebuit să căutăm pe tot cerul pentru a descoperi așa ceva.*
L-am găsit relativ ușor. În consecință, dacă nu cumva am fost foarte norocoși,

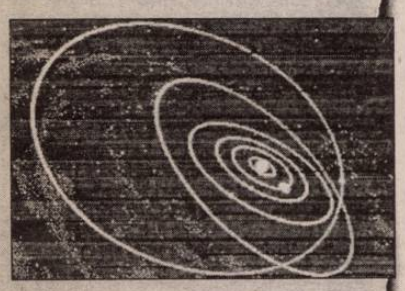

ar trebui să mai existe alte corpuri ca acesta." Datorită faptului că Luu crede că sînt peste 6000 de astfel de corpuri, nu ne rămîne decît să așteptăm să se descopere cel puțin un al doilea corp din această nouă clasă, permițîndu-ne să răspundem la întrebările ce au apărut odată cu apariția lui *1996 TL 66.*

OM / NATURĂ

PORT NOLOTH

locul diamantelor veșnice

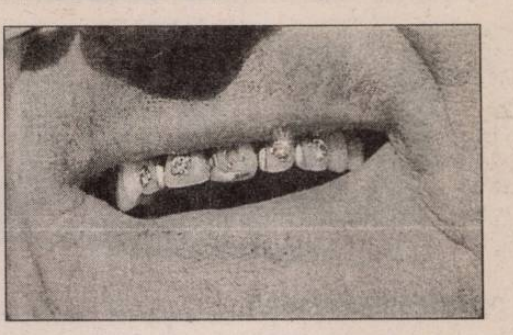

MIHAELA DOROBANȚU

Port Noloth este un oraș pe coasta vestică a Africii de Sud, la granița cu Namibia și la cîteva mile doar de Capul Bunei Speranțe, acolo unde se întîlnesc apele a două oceane: Atlanticul și Oceanul Indian. Puțini știu de existența lui. Și de ce ar ști, de vreme ce Port Noloth este unul din locurile cele mai puțin ospitaliere, măturat iarna de vînturile reci din sud, care aduc un frig cumplit, iar vara de vînturile fierbinți ale deșertului Namibiei care aduc o căldură insuportabilă! Aici, totuși, într-o ceață aproape permanentă, demnă de Londra, se strîng de peste tot căutătorii de diamante care nu visează, nu trăiesc decît pentru ziua cînd apele oceanului se vor deschide și le vor dărui măcar unul din uriașele diamante păzite cu strășnicie în adîncurile sale.

Timp de pese zece luni pe an ei trăiesc, făcîndu-și calcule și planuri, între nenumărate butoaie de bere și interminabile partide de biliard, doar pentru clipa de grație cînd miracolul anticiclonului deschide calea spre comoara de pe fundul oceanului. Un uriaș Eldorado îi așteaptă acolo, dînd sens unei îndelungi și dureroase incertitudini în acest straniu loc unde, după cum spun localnicii, se plînge doar de două ori în viață: o dată atunci cînd afli că trebuie să trăiești acolo și a doua oară cînd îl părăsești, fără speranța de a mai reveni.

Un Eldorado lîngă Capul Bunei Speranțe * Milioane de carate îngropate în ocean * Febra diamantelor în Africa de Sud * Zece luni visînd la bogăție * O navă solitară taie valurile * Așteptînd întîlnirea cu norocul...

De unde însă această comoară - milioane și milioane de carate, cele mai pure și mai frumoase din lume, așteptîndu-și cu răbdare culegătorii? De la începutul timpurilor - sau, mai precis de peste o sută de milioane de ani - prin gurile a două fluvii, Orange și Olifants, este purtată spre imensitatea mării kimberlita, un minereu bogat în diamante, provenit din erupțiile vulcanice. Straturi, straturi, nestematele s-au așezat de-a lungul mileniilor pe fundul mării, de unde temerarii pescuitori nu au decît să le culeagă și... să le expună direct în marile magazine de bijuterii ale lumii!

Pare simplu la prima vedere - nu-ți trebuie decît să „aspiri" din ocean scînteietoarele pietre prețioase - dar lucrurile stau cu totul altfel. Furia mării, cumpliții săi curenți, valurile care sfărîmă deopotrivă oameni și stînci, sînt bariere greu de trecut. Cei săraci își meșteresc un fel de pompe aspiratoare cu care explorează, fără mari rezultate, fundul oceanului, de la mal pînă la zidul de netrecut al valurilor de peste patru metri. Cei mai bogați își cumpără bărci pe care instalează cabine de decompresiune. Toți însă, fără deosebire, își încep ziua de muncă la ora cinci dimineața și continuă așa de-a lungul celor aproape două luni care le sînt dăruite cu zile bune de ieșit în larg.

În jur - doar apă și pericole. Deasupra - cerul. Și peste tot - legendele. Cea a căutătorului de diamante care într-o singură încercare a smuls oceanului peste 8000 de carate (adică peste două milioane și jumătate de dolari), pentru a nu se mai întoarce apoi niciodată la Port Noloth. Sau cea a norocosului care a ieșit din apă cu un uriaș diamant de 200 de carate...

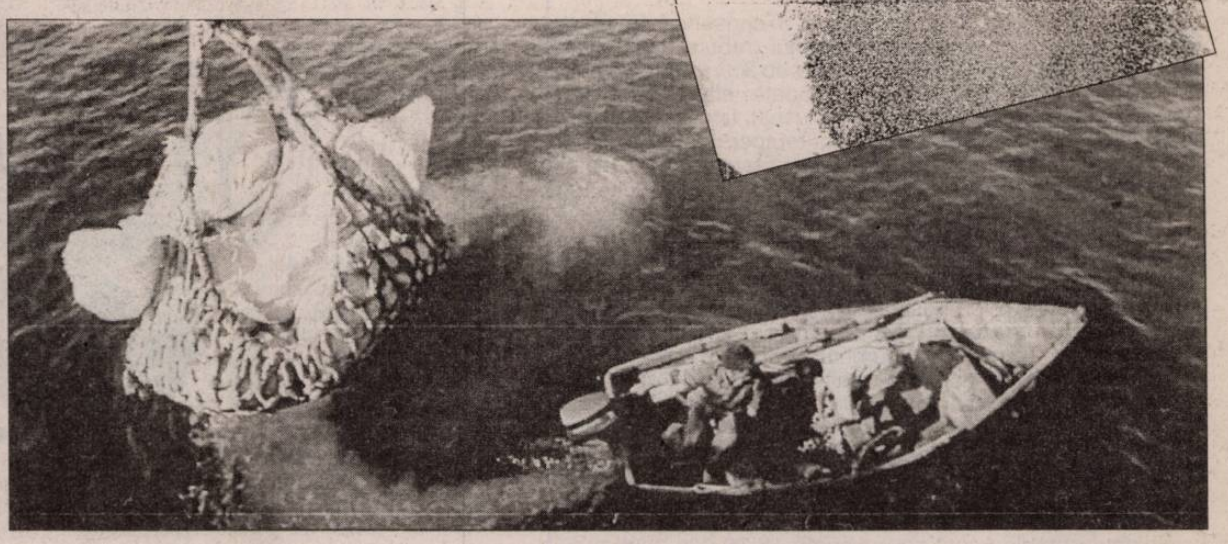

APOLLO-7, un succes... 101% !

Prof. FLORIN ZĂGĂNESCU

REMEMBER

Într-una din legăturile radio care se stabileau zilnic cu echipajul navei Apollo-7, unul din controlorii de la Houston i s-a adresat comandantului Schirra astfel: „Wally, ai fi interesat să știi că «ei» deja nu mai așteaptă ca voi să vă întoarceți. Chiar în noaptea asta vor simula următorul zbor care va fi sus de tot!"...

Era, desigur, vorba de noua misiune Apollo-8, iar „ei" erau oficialitățile Centrului pentru nave spațiale pilotate de la Houston; ceea ce constituia, într-un fel, noutatea știrii, era destinația noului zbor și anume... Luna!

De altfel, la tradiționala conferință de presă ținută la Houston după amerizarea cabinei Apollo-7 și recuperarea echipajului de către portavionul Essex, managerul Programului Apollo din partea NASA, dr. George M. Low a declarat următoarele: „Am îndeplinit obiectivele acestei misiuni de testare în proporție de 101%... Acel 1% excedentar provine tocmai de la testarea, la simulator, a planului noului zbor, în timp ce nava Apollo-7 era pe orbită...".

Această declarație făcută cu evidentă satisfacție, evidențiază două aspecte: primii pămînteni care vor vedea „direct" fața invizibilă a Lunii de pe Pămînt vor fi astronauții americani, iar acum s-a încheiat definitiv etapa „zilelor negre" pentru Apollo!

Noua misiune era, de departe, mult mai dificilă și mai periculoasă decît cea precedentă; ea a și fost nominalizată ca cea mai critică misiune în cei 7,5 ani scurși de la începerea programului Apollo...

Aici se impun unele justificări: va fi folosită, pentru prima dată la o misiune cu echipaj, racheta selenară Saturn-5; Apollo-8 va deveni primul satelit, cu echipaj, al Selenei; comanda pentru ieșirea cabinei din poziția de satelit al Lunii și revenirea sa spre Terra, va fi dată cînd cabina va evolua „în spatele" Lunii, deci fără nici un ajutor posibil din partea specialiștilor de pe Pămînt; dacă motorul cabinei nu ar funcționa, aceasta ar rămîne pe orbită circumlunară și echipajul va muri o dată cu terminarea resurselor de la bord...

Și acum, cine au fost cei care și-au asumat riscurile acestei misiuni, dar și onoarea de a vedea primii „ambele fețe ale discului selenar": comandant, astronautul Frank Borman, fost membru al echipajului Gemini-7 și al Comisiei de investigare a incendiului din ianuarie 1967; el avea la acea dată 40 de ani și gradul de colonel al aviației militare. Pilot al CSM a fost ales James A Lovell jr, pilot al aviației marinei militare cu grad de căpitan de navă; el avea în comun cu Borman aceeași vîrstă, zborul pe Gemini-7 și... aceleași convingeri religioase! Mezinul echipajului, doctorul în fizică nucleară William A. Anders (n. 17 oct. 1933, Hong Kong), era un maior pilot al aviației militare, cu aproape 3000 de ore de zbor.

(Va urma)

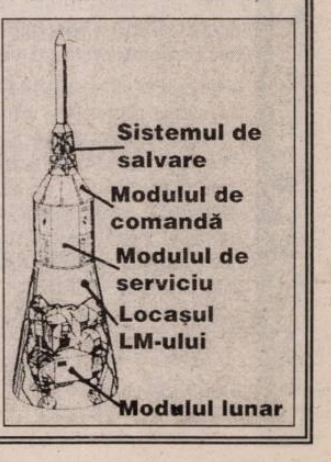

Un pas către eternitate

HENRIETTA LACKS, o eroină necunoscută

DORIN MĂRAN

Continuăm informațiile prezentate în numărul anterior referitoare la celule nemuritoare.

Soții Gey, deținătorii faimoaselor celule HeLa au trimis mostre din prețiosul lor tezaur celor mai importante centre de cercetări biologice din lume. Destinul celebrelor celule nemuritoare a fost marcat însă și de eșecuri care au stîrnit adevărate scandaluri în lumea științifică și politică. Cultivarea și manipularea neglijentă sau eronată în culturile de laborator au dus la contaminarea acestora cu alte culturi celulare umane sau animale stîrnind o adevărată degringoladă în munca oamenilor de știință și în evidențele băncilor celulare. În 1968 s-a constatat, de pildă, că dintre cele 34 de culturi HeLa ale Băncii centrale celulare numai 24 erau autentice. Ca să nu mai vorbim de sumele enorme care s-au risipit datorită erorilor. La aceste situații dramatice s-au mai adăugat de-a lungul timpului tarele segregației rasiale americane care au afectat profund celebritatea postumă a Henriettei Lacks ca și nemulțumirile unor membri ai familiei care au acuzat oficialitățile științifice de deținere ilegală în diverse laboratoare de cercetare a celulelor. Au intrat în joc și avocații familiei care au revendicat dreptul de proprietate și plata unor importante sume de bani. Eforturile lor au fost însă zadarnice întrucît termenul de prescripție trecuse. Unii din copiii Henriettei au înțeles că celulele mamei lor sînt folosite în scopuri umanitare, sperînd din tot sufletul ca exploatarea lor să ducă în final la eradicarea cancerului. Soții Gey au fost totuși nevoiți să se prezinte în fața unei comisii de etică medicală pentru a dovedi că celulele au fost prelevate cu acordul donatoarei și că acestea nu au fost comercializate. Efectul acestor investigații nu s-a repercutat însă în folosul familiei Henriettei. Acestea continuă să trăiască în Baltimore din muncă sau ajutoare de șomaj. Locuințele lor sînt însă asaltate de jurnaliști. Memoria Henriettei Lacks, asemenea celulelor sale, începe să-și cîștige un loc în eternitate. Ziua de 11 octombrie a devenit în Atlanta, statul Georgia, ziua Henriette Lacks, eroina necunoscută a Americii negre.

Descoperiri • Descoperiri

Gheară gigantică

În luna decembrie a anului trecut, paleontologii au dezgropat o gheară de dinozaur care are peste 30 de centimetri. Se pare că a aparținut celui mai mare prădător care a „bîntuit" pe suprafața Pămîntului.

Gheara, care se află acum la Muzeul de Științe Naturale din Houston, a fost descoperită în Patagonia, Argentina. „Este cu 54% mai mare decît a unui Utahraptor, cel mai mare prădător cunoscut de noi" spune Fernando Novas de la Muzeul de Științe Naturale din Buenos Aires.

Novas a numit noul dinozaur Megaraptor namunhuaiquii (NAmun-Ai-chi). Megaraptor înseamnă „hoț uriaș" iar namunhuaiquii înseamnă „picior-lance" (picior în formă de lance) în dialectul indian Mapuche. „Megaraptor reprezintă un strălucit exemplu de dinozaur prădător, de mari dimensiuni, aparent zvelt și grațios, care își folosea ghearele pentru a vîna" declară Novas. El estimează că gheara avea aproape 40 de cm, iar Megareptorul avea aproximativ 8 metri lungime. El a trăit acum 100 de milioane de ani împreună cu alți „uriași" ai Patagoniei, printre care cel mai mare dintre carnivori, Gigantosaurus și cel mai mare ierbivor, Argentinosaurus. „Pentru a vă forma o idee mai clară asupra acestui prădător, îl puteți compara cu Utahraptorul, cel mai mare prădător găsit vreodată în America de Nord și care avea cam 5 metri lungime. Utahraptorul și Velociraptorul aparțin unei familii de dinozauri descoperiți în America de Nord și Asia, numită dromaeosaurienii. Megaraptorul nu este o rudă apropiată dar reprezintă în schimb un caz de evoluție paralelă" declară Novas.

O larga varietate de gheare este expusă la expoziția „Dinozaurii din Jurassic Park, Lumea pierdută" care se află momentan în Houston. O descriere sumară a Megaraptorului a fost publicată și în revista „National Geografic".

Novas a descoperit Megaraptorul în aceleași sedimente în care era îngropat și Unenlagia Comahuensis, așa numita verigă lipsă dintre dinozauri și păsări. Acesta este dinozaurul cel mai asemănător unei păsări care a fost găsit pînă acum.

Novas se va întoarce la săpături în martie. Acestea vor fi sponsorizate de „Dinosaur Society", un grup privat care susține cercetările în acest domeniu. *(Andrei Toma)*

Un nou „rege"

Cel mai mare dinozaur carnivor cunoscut era *Tyrannosaurus rex*, lung de 10,6 metri. Dar în anul 1996 acest „rege" a fost detronat de *Carcharodontosaurus saharicus*, descoperit în sudul Marocului, aproape de granița cu Algeria. De fapt, a fost găsit doar capul cu dinți ca de rechin, ce are o lungime de 1,5 metri. Ca urmare, s-a tras concluzia că dinozaurul avea o talie de cel puțin 14 metri. În ciuda craniului imens, creierul nu depășea 100 centimetri cubi. Animalul, care a trăit în cretacic, acum 90 milioane de ani, pare a fi un „văr" al lui Tyrannosaurus rex ce a „domnit" acum 70 de milioane de ani în America de Nord. Împreună cu fosilele altui carnivor mult mai mic, Deltadromeus agilis, ele vor fi expuse la Muzeul de Științe Naturale, ce urmează să fie creat la Rabat în anii următori. *(Aurel Dianu)*

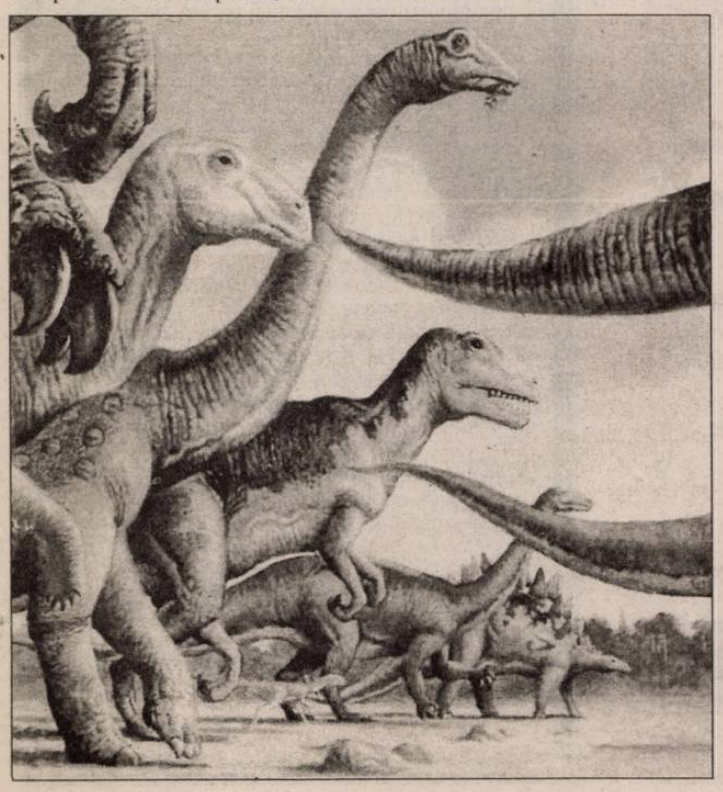

Răspundem cititorilor

Metamorfoza unei gări

Răzvan Petrescu din Bacău vrea să știe cîte ceva despre Muzeul Orsay din Paris.

IRINA STOICA

Deschis în decembrie 1986, Muzeul Orsay din Paris a intrat repede în circuitul public și și-a cîștigat un renume internațional plasîndu-se printre marile muzee ale lumii. El cuprinde în principal opere ale secolului al XIX-lea și este instalat în vechea clădire a unei gări.

Această idee de a transforma o gară abandonată într-un muzeu a suscitat discuții vii, dar pînă la urmă toate dificultățile de ordin tehnic au fost depășite de echipa A.C.T., care a cîștigat concursul în 1979, și de Gae Aulenti, însărcinată în 1980 cu amenajarea interioarelor și muzeografia. Alte discuții au apărut în privința exponatelor. Mulți au susținut că muzeul trebuie să reprezinte secolul al XIX-lea, fără rețineri, alții că din șirul operelor trebuie excluse cele care ar putea perverti bunul gust al privitorilor. Sala consacrată artei oficiale a celei de a treia Republici a stîrnit chiar un scandal condamnat de unii artiști. O politică abilă, de achiziționare a operelor de la Luvru și alte muzee din țară și străinătate, a completat încetul cu încetul lacunele muzeului. Picturi de Monet, Gauguin, Degas, sculpturi de Rodin și Carpeaux, fotografii și obiecte de artă fac faima bine meritată a acestui muzeu. Arhitectura, grație machetelor și desenelor, își face pentru prima oară intrarea într-un muzeu francez.

Muzeul Orsay este un muzeu pluridisciplinar care vrea să prezinte o panoramă completă a creației artistice din cea de a doua jumătate a secolului trecut pînă la începutul secolului nostru. Muzeul te invită să parcurgi sălile riguros organizate de Gae Anlenti, în ordine cronologică, unde poți poposi atît înaintea „Olympiei" de Manet cît și în fața vitrinelor cu date didactice. Există, de asemenea, săli speciale unde poți asculta concerte sau conferințe și unde poți viziona vechi filme. Puține muzee sînt mărturie a unei epoci și se pare că Orsay a reușit acest lucru. E greu de trecut în revistă toate comorile de artă expuse aici dar nu se poate încheia o prezentare, oricît de sumară, a acestui muzeu, fără a aminti imensa librărie de la parter, înzestrată cu peste 10000 de titluri de cărți în limba franceză și alte limbi de mare circulație, cataloage și ghiduri, alături de compact discuri. Admirînd plafoanele și frizele, mobila și obiectele de epocă, pînzele lui Vincent van Gogh sau ale lui Cézanne îți vine greu să crezi că, în urmă cu mai puțin de 100 de ani, această clădire mirifică era scuturată de „glasul roților de tren".

Scrisori primite

Nu putem să-ți satisfacem dorința de a-ți publica anunțul respectiv, stimate DORIN (Sighișoara), întrucît redacția noastră nu încurajează, sub nici o formă, activitățile de propagandă și prozelitism - directe ori voalate - ale sectelor religioase.

Articolul la care vă referiți, stimate Domnule „CITITOR FIDEL" (?!), publicat de noi în ultimul număr al revistei din 1997, exprimă strict o opinie personală a autorului, față de care ne-am exprimat rezervele - de ordin științific, mai exact istoric, dar nu numai. Insolitul ipotezei referitoare la dezlegarea misterului „Triunghiului Bermudelor" ne-a decis să publicăm acel material, în pofida rezervelor de care aminteam, publicate, de altfel, în supratitlu!

Nimic mai simplu, stimate Domnule ILIE FAUR (Turda)! Dacă doriți să luați legătura cu colaboratorul nostru, Dl. Prof. Florin Constantiniu, îi puteți scrie pe adresa Institutului de Istorie „Nicolae Iorga" al Academiei Române, Bd. Aviatorilor nr. 1, București.

În măsura în care datele solicitate de Dv., stimate Domnule VASILE VOICU (Focșani), se vor înscrie în profilul tematic al revistei, vă asigurăm că le vom publica. Însă o „rubrică permanentă", cum doriți Dv., pe probleme politico-economice referitoare la „starea țărilor din lumea a treia" nu intră în vederile redacției noastre, întrucît există multe alte publicații care tratează strict numai asemenea probleme. Vă dorim multă sănătate, pentru a ne fi, și de acum înainte, încă mulți, mulți ani, același fervent cititor!

Vă mulțumim pentru urările de bine, stimate Domnule CORNELIU BIRĂUȚ (Zlatna), aceleași gînduri bune nutrind și noi pentru Dv.! Dat fiind că abia acum am primit scrisoarea Dv., cu adresa corectă, vă putem informa că, veți primi abonamentul pe care l-ați cîștigat!

Vă mulțumim, stimate Domnule Profesor M. PODANI (București), pentru aprecierile elogioase pe care ni le-ați adresat, precum și pentru exigența - credem noi, benefică! - cu care citiți revista noastră! Cît privește observațiile pe care ni le-ați făcut, în primul caz aveți, într-adevăr, perfectă dreptate! După cum, cu îndreptățire, ați sesizat, era vorba despre... wați! Referitor la cea de-a doua observație, chiar dacă vă miră, aflați că *informațiile utilizate la redactarea materialului sînt de ultimă oră*, fiind preluate din surse de specialitate americane și franceze! Pentru elucidarea „misterului", vă sugerăm să parcurgeți *integral* articolul care, din motive de spațiu, a apărut în numerele 51/18 decembrie 1997 și 1-2/8 ianuarie a.c.

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

CAZURI și... NECAZURI

- Stimată Dnă Dr. Daniela Popescu, cititoarea noastră Sanda F. din București revine asupra problemei pilulelor contraceptive, cerînd detalii despre diferențele între pilulele moderne și cele de generație mai veche.

- Pilulele contraceptive moderne pentru controlul nașterilor furnizează un nivel de hormoni mult mai scăzut decît pilulele de la începutul anilor '60, și în plus, luate corect, sînt eficiente în proporție de aproape 100%. De asemenea, pilulele moderne foarte selective, ca Marvelon, au grijă de corpul dumneavoastră în timpul menstrei, reducînd crampele dureroase și cantitatea de sînge pierdută, crescînd regularitatea de apariție a menstrei. Anemia prin deficit de fier și sarcina extrauterină apar mult mai puțin frecvent. Pe lîngă acestea, pilulele pot duce la scăderea incidenței inflamațiilor pelviene (anexite și alte procese inflamatorii genitale) care, netratate, produc infertilitate. Dar, pilula nu te protejează împotriva bolilor cu transmitere sexuală. Desigur că pilula nu este indicată chiar pentru toate femeile. Cele mai multe efecte secundare care apar sînt de mică importanță pentru sănătatea femeii, iar cele serioase apar foarte rar. Riscurile adevărate apar dacă femeia consumatoare are peste 40 de ani și este fumătoare și sînt în principal reprezentate de tromboză și boli cardiovasculare. De aceea, este bine să întrebați medicul înainte de a începe să folosiți pilule

- Dl. Paul V. de 64 de ani din București are tulburări de erecție. Ne întreabă ce specialist ar trebui să consulte.

- În principiu va trebui să consultați medicul de familie, deci generalistul. După un examen general, în care acesta examinează starea penisului și a testiculelor se va verifica tensiunea arterială și conținutul de zahăr din sînge (glicemia). Dacă mergeți la medic cu această problemă, e bine să fiți pregătit să discutați despre probleme intime cum ar fi: dacă aveți erecții matinale la trezirea din somn, dacă aveți răspuns la fanteziile despre sex, dacă aveți libidou și orgasm. Este bine să știți că la bărbații înaintați în vîrstă, producția de testosteron (hormonul sexual masculin) poate scădea. Modificările aterosclerotice care apar la această vîrstă pot afecta și ele erecția, deoarece acest fenomen este produs de creșterea fluxului de sînge la nivelul țesuturilor spongioase ale penisului. De asemenea, potența nu revine peste noapte. Dacă nivelul de testosteron este relativ scăzut, puteți beneficia de terapie de substituție hormonală. În prezent există terapii eficiente și cu riscuri mici, care nu trebuie injectate - UNDESTOR - capsule gelatinoase care conțin testosteron natural. Majoritatea bărbaților care urmează această terapie timp de 4-6 săptămîni cu două capsule/zi constată o îmbunătățire și o stimulare a dorinței sexuale. Desigur că există și o proporție mică de bărbați la care problema este alta și nu beneficiază cu rezultate la fel de bune de această terapie. În acest caz veți fi trimis la un medic specialist, pentru teste mai aprofundate.

- Mulțumim Dnei Doctor pentru răspunsuri. Așteptăm și alte scrisori din partea cititorilor.

Sexualitatea și viața omului
dr. DANIELA POPESCU

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

Arheologie spațială

„ATLANTIDA NISIPURILOR" A IEȘIT LA IVEALĂ

GABRIEL TUDOR

Pînă nu demult considerat ca aparținînd doar legendei, anticul oraș Ubar a fost scos la lumina zilei datorită, n-o să vă vină să credeți, sateliților militari de spionaj ai NASA! Destinați observării a tot ce mișcă în Irak, acești sateliți au aruncat un „ochi" și la o „aruncătură de băț" de țintă, respectiv în Oman. Și acolo, în ținutul Dhofar, regiunea cea mai sălbatică și mai greu accesibilă a întregului sultanat au găsit urmele unui oraș mitic, dispărut din istorie în urmă cu mai bine de două milenii, din pricina luxului locuitorilor săi și a bogăției sale uimitoare, care au atras privirile invadatorilor. S-a crezut că n-ar fi decît o legendă, celebrul Lawrence de Arabia chiar îl numea „Atlantida nisipurilor", deși mărturii despre acest fabulos loc s-au păstrat din textele scrise de scribii acelor vremuri, din pergamente îngălbenite de timp, ajungînd chiar și în folclorul beduinilor ce astăzi populează zona.

Marele merit în căutarea Ubarului le revine însă, de drept, unor francezi. Doi entuziaști, cuceriți de mirifica poveste a orașului, și-au dedicat nu mai puțin de zece ani din viață căutării lui. Au studiat tot ce era legat de el, de la spusele amintitului colonel Lawrence pînă la cărțile vestitului geograf Claudius Ptolemeu, ce îl numea Omanum Emporia, o versiune sui-generis a ulterioarei Arabia Felix. Cei doi, pe numele lor Nicholas Clapp, un cineast, și George Hedges, de profesie avocat, au pornit de la cercetările unui arheolog britanic renumit în anii '30, Thomas Bertram, care căutase și el orașul, trăind multă vreme printre beduini. Clapp a realizat pînă și un film care imortalizează căutările lor prin deșert. Rezultatele însă au întîrziat să apară. Și, tocmai cînd francezii erau pe cale să întrerupă cercetările, din lipsă de fonduri, a venit, „din cer", descoperirea. Specialiștii NASA de la Jet Propulsion Laboratory din Pasadena (California) au anunțat descoperirea unei întregi infrastructuri de drumuri, care converg într-un singur punct - locul numit astăzi Ash Shisar, pe care arheologii l-au identificat ca fiind anticul Ubar. Cercetările pe care cei doi francezi le-au întreprins, ulterior, în colaborare cu o echipă americană, au dus la dezvelirea unui bogat sit arheologic. S-au găsit astfel ruinele unei fortărețe octogonale, mărginită de turnuri care, după estimările specialiștilor, atingeau, în perioada lor „de glorie" zece metri înălțime. De asemenea, au fost scoase la iveală picturi murale, fragmente ceramice, ziduri de locuințe, care atestă prezența unei intense activități social-economice, pe aceste meleaguri. Datarea cu carbon 14 a fragmentelor descoperite a întărit părerea cercetătorilor că aici se afla, în vremuri străvechi, Ubarul: urmele indică o populare a orașului cuprinsă între 2800 î. Chr. și primele decenii ale erei creștine. Drumurile ce duceau spre oraș sînt totodată bine conservate. Tasate de lungile caravane ce transportau mir și smirnă din Orient către Mediterana, de-a lungul sutelor de ani, ele au căpătat consistența asfaltului. Pe aceste drumuri, apreciază arheologii, ar fi putut merge cei trei magi către Bethleem. Conform Coranului, cărții celor „O mie și una de nopți" și altor scrieri arabe, Ubar ar fi fost de fapt distrus nu de triburile nomade, ci de furia lui Allah, mînios pe păcătoșenia locuitorilor săi. Această variantă a unei „Sodoma și Gomora islamice" ar putea avea și un sîmbure de adevăr: la cîțiva kilometri de fortăreață, arheologii au găsit o platformă de calcar prăbușită probabil, în urma unei calamități colosale, și îngropată în adîncul unei prăpăstii. Oricum ar fi stat lucrurile, și chiar dacă aici nu s-a găsit nici măcar un gram de aur, cercetătorii francezi și americani sînt extrem de mulțumiți.

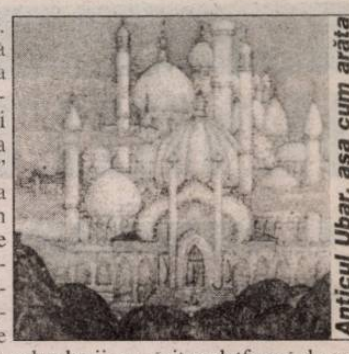

Anticul Ubar, așa cum arăta în basmele Șeherezadei...

PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE

Sarah Spencer povestește experiența ei incredibilă și explică de ce crede că vă poate ajuta și pe Dvs.!

„I-am salvat fiul de la înec și tot ce mi-a putut spune a fost: Știam eu...!"

Sarah Spencer

Iată ce povestește Sarah Spencer:

«Ajutor! Ajutor! Mi-au trebuit câteva secunde să-mi dau seama. Da, părea să se audă din spatele acelei case. M-am grăbit într-acolo. Dintr-odată, am văzut agitația...

O femeie stătea pe malul abrupt al râului. În apă se zbătea un copil. Mi-am scos pantofii și am sărit în apa verzuie și noroioasă.

După câteva mișcări de brat, am prins copilul și l-am tras spre mal. Femeia m-a ajutat să-l scot din apă. Eram extenuată și udă leoarcă, abia am fost în stare să mă cațăr pe mal. Mi-am ridicat capul și i-am văzut în fața mea, privindu-mă nemișcați. După felul în care arătau hainele lor, mi-am dat seama că erau nomazi. Femeia s-a uitat drept în ochii mei și mi-a spus calm:

„Știam c-o să vii să-mi salvezi fiul. Vino cu mine la șatră, mi s-a cerut să-ți dau ceva."

Știam eu...

După ce copilul a fost schimbat și înfășurat în haine călduroase, femeia – Ramona – mi-a întins o cutie. *„Uite"* mi-a spus, *„astea sunt ale tale acum"*. Surprinsă, am desfăcut pachetul. *„Cărți de tarot?..."*

N-am putut să-mi ascund surpriza. Erau niște cărți vechi, îndoite, îngălbenite și roase. *„Sunt ale tale acum"*, m-a lămurit Ramona, *„dar ai mare grijă, ele pot vedea totul, au o mare putere. Nu le folosi niciodată pentru alt scop decât acela de a face bine în jurul tău."*

Apoi Ramona a mai spus: *„Cu cărțile astea vei fi de mare ajutor oricui ți-o cere. Nu refuza niciodată să ajuți pe cineva."*

Ai fost aleasă

Eram uluită – îmi petreceam un week-end liniștit la St. Ives, în Cornwall, am salvat un copil de la înec sărind în apă rece și iată-mă într-o șatră, ascultând o femeie care voia să-mi dea o pereche de cărți de Tarot (mie, care uram cărțile!).

„Tu nu poți înțelege" zise femeia, ca și cum mi-ar fi citit gândurile. *„Tot ce ți s-a întâmplat astăzi a fost scris cu mult timp înainte. E rândul tău acum să stăpânești cărțile de Tarot. O să înțelegi mai târziu de ce ai fost aleasă tocmai tu. Acum trebuie să-ți arăt cum să le folosești. Uită-te la mine cu atenție."*

Ce întrebare trebuie pusă?

Femeia a luat cărțile și le-a împrăștiat, cu fața în jos. Apoi mi-a spus: *„gândește-te la o problemă importantă pentru care vrei neapărat un răspuns. Apoi închide ochii și alege o carte."*

Ce trebuie să întreb? După câteva secunde m-am gândit la mama. De vreo lună de zile nu se prea simțea bine. Nimeni nu știa de ce. Era epuizată, iar starea ei se înrăutățea pe zi ce trece. Dac-aș fi știut de ce suferea...

Am formulat întrebarea, am închis ochii și am ales o carte.

Mai ceva decât în filme

De îndată ce am pus mâna pe carte, am resimțit o senzație foarte plăcută de căldură în tot corpul. Șatra se umplu de mireasmă de miere, trandafiri și pini. Cu ochii minții vedeam imagini încântătoare.

Și brusc am „văzut-o" pe mama, în grădina ei. Îmi zâmbea cu tandrețe. Apoi s-a întors și cu mâna stângă mi-a arătat un loc de pe spatele ei – ceva ca o minge neagră și mare răspândea fulgerări luminoase.

A doua zi am sunat-o pe mama, ca să-i povestească totul doctorului ei. În numai 15 zile, tratamentul a însănătoșit-o pe deplin.

O lume a dragostei

Eram cu adevarat uimită. Pentru prima dată în viață aveam o astfel de experiență. Mă simțeam de parcă aș fi călătorit printr-o lume a dragostei și compasiunii. Totul era frumos și încântător.

Probleme grave

Sunt mai mult de 10 ani de când am primit aceste cărți de Tarot. 10 ani în care am dat la sute de oameni încrederea care să-i ajute să-și rezolve problemele. De exemplu:

- Probleme financiare. Dificultăți profesionale. Căutarea unui loc de muncă. Selectarea de personal. Probleme cu șefii, cu colegii, gelozie și atâtea altele...
- I-am ajutat să capete încrederea pentru a lua decizii importante. Să amâne o călătorie. Să fie circumspecți cu un partener. Să nu investească în acțiuni. Să semneze contracte importante. Să întrerupă negocieri periculoase.
- I-am inspirat să dobândească încredere pentru a-și aranja și a nu rata întâlniri. Pentru a găsi sau a regăsi dragostea. Pentru a începe sau a pune capăt unei relații. Pentru a cere sau a evita un divorț.
- I-am determinat să aibă încredere în ei înșiși și să găsească adevărata cauză a problemelor lor de sănătate. Să se întoarcă la o viață echilibrată și liniștită, la adăpost de boală.

Aceste cărți par să-mi fi dat accesul la o lume a cunoașterii universale, în universul memoriei viitorului. Credeți sau nu, răspunsul la toate întrebările Dvs. este probabil deja disponibil.

Pare de necrezut, aproape magic ori de câte ori se întâmplă un asemenea lucru.»

Sarah Spencer dorește să împărtășească experiența ei tuturor celor interesați.

Iată inspirația pe care o așteptați

Bani, viață profesională, dragoste, sănătate – gândiți-vă la domeniul care vă pune probleme și închideți ochii. Alegeți o carte în gând, și marcați cercul corespunzător (1-22) de pe cuponul de mai jos.

În câteva zile veți primi o scrisoare, care va conține încurajarea de care aveți nevoie pentru a găsi răspunsul așteptat de-atâta timp. V-ar putea ajuta să găsiți forța de a rezolva problema care vă frământă zi și noapte.

Incredibil! Dar aceasta este oferta de la Sarah Spencer. O prezicătoare modernă care folosește cel mai vechi Tarot din lume, încercați-o și veți avea prilejul de a „vedea" cu proprii ochi răspunsul de care aveți nevoie, cu foarte mare acuratețe. Nu aveți nimic de pierdut.

Și Dvs. aveți dreptul să cunoașteți răspunsul la cele mai importante probleme cu care vă confruntați.

Iată ce puteți face:

1. Indicați pe cuponul de mai jos tipul de problemă care vă frământă (numai câte o alegere pentru fiecare cupon);
2. Închideți ochii și alegeți la întâmplare un număr cuprins între 1 și 22 (adică o carte) (marcați un x pe unul din cerculețele ce reprezintă numărul ales);
3. Trimiteți cuponul la adresa menționată.

Faceți asta chiar acum! O asemenea ofertă excepțională poate să nu mai apară niciodată. Ar fi păcat să pierdeți ocazia de a găsi încrederea în sine pentru a realiza care este răspunsul la problema ce vă dă atâta bătaie de cap astăzi.

Care este problema Dvs. pentru care aveți nevoie absolută de un răspuns?
Vă rugăm trimiteți toate scrisorile pe adresa:
FORTUNA EXPRESS S.R.L. C.P. 48-78, sector 2, 72150 București
NU TRIMITEȚI BANI

DA, sunt interesat(ă) de oferta Dvs. Îmi veți trimite un răspuns personal și confidențial la întrebarea mea. De asemenea, nu am nici o obligație față de Dvs.
Aș vrea să capăt un răspuns în legătură cu unul din următoarele domenii (marcați doar unul singur):

❑ Probleme financiare ❑ Probleme sentimentale ❑ Sănătate ❑ Ghinion persistent

Data nașterii: ziua _____ luna _____ anul 19_____

IMPORTANT!
Vă rog să completați toate rubricile.

Cărțile de Tarot au fost deja amestecate. Această combinație va fi păstrată pentru încă 14 zile. După această dată limită, această combinație nu mai este valabilă. Deci, grăbiți-vă! Închideți ochii și marcați cercul care reprezintă cartea aleasă de Dvs. Veți primi prin poștă răspunsul la problema care vă frământă atât de mult.

COMPLETAȚI CU LITERE DE TIPAR, FOLOSIND NUMAI DATELE DIN BULETINUL DE IDENTITATE

Nume:..... Prenume:.....

localit:..... OP.....

str..... nr..... bl..... sc..... ap..... tel.....

jud/sect.....

cod poștal.....

1 3 5 7 9 11 13 15 17 19 21
2 4 6 8 10 12 14 16 18 20 22

353710 / PR 98022060

Amprente ale spiritualității noastre

Construită din porunca lui Constantin Brâncoveanu la poale de munte, în inima codrilor, Mănăstirea Hurez (sau Horezu) este una dintre cele mai importante ctitorii ale voievodului. Lucrările acestei construcții au durat mai mulți ani (1690-1697) dar meșterii au dovedit multă ingeniozitate și pricepere în realizarea clădirilor care compun ansamblul, a decorațiilor sculptate, a frescelor.

Printre acești meșteri locali, foarte pricepuți, pot fi amintiți: Manea, „vătaf de zidari", pietrarul Vucașin, lemnarul Istrate și zugravii Constantin, Marin, Preda.

Considerată cel mai reprezentativ monument al arhitecturii secolului al XVII-lea din Țara Românească, mănăstirea prezintă o incintă construită simetric după regulile Renașterii curpinzînd de asemenea un foișor și o colonadă specifice stilului brâncovenesc. Înălțată în apropierea altor ctitorii ale familiei voievodului, Bistrița Craioveștilor și Arnota lui Matei Basarab, ea a fost ridicată și pentru a sluji în vremuri grele drept scut de apărare a zonelor apusene ale țării.

De-a lungul vremurilor, întreaga construcție a avut multe de îndurat. În timpul războiului ruso-austro-turc din 1787 a fost scos acoperișul de plumb al turlei mari, au fost sfărîmate ferestrele, icoanele și mobila din casele domnești și din chilii au fost distruse.

Mai tîrziu, în 1821 mănăstirea a fost folosită ca un centru întărit și prevăzut cu provizii de luptătorii lui Tudor Vladimirescu.

În secolele XVIII și XIX o serie de reparații și modificări au alterat într-o oarecare măsură stilul original, dar restaurările ulterioare au încercat aducerea lui la o formă cît mai apropiată de cea inițială.

Tabloul votiv al mănăstirii ni-i înfățișează pe Constantin Brâncoveanu și pe soția sa, doamna Maria. Printre daniile făcute de aceștia pot fi amintite o anaforiță lucrată de meșterul Georg May II din Brașov și o evanghelie greco-română cu o minunată ferecătură.

De la sfîrșitul secolului al XVII-lea aici a funcționat o veritabilă școală de pictură și sculptură a cărei influență s-a simțit în toată Țara Românească.

Conducătorul echipei de „zugravi", Constantin (Constantinios) a impus o manieră realistă, exprimînd stări sufletești și folosind elemente din viața reală.

În chiliile mănăstirii au fost tălmăcite „Floarea darurilor" care va apărea la Snagov în 1700 și „O mie și una de nopți".

Marele cărturar Al. I. Odobescu, cercetînd în 1860 arhivele și bibliotecile mănăstirești, găsește aici cărțile din biblioteca lui Constantin Brâncoveanu, aduse după mazilirea voievodului. Capodoperă de arhitectură, mănăstirea Hurezu continuă să împrăștie lumină, o lumină venită de sus și alta ascunsă în paginile îngălbenite ale vechilor manuscrise.

IRINA STOICA

■ Muzica unui crescător de capre

ROCKER la 80 de ani !

Viaţa crescătorului de capre elveţian Peter Steiner şi a soţiei sale Katarine curgea liniştită, la sud de oraşul Lugano. Nimic nu părea să schimbe cursul netulburat al acesteia, mai ales că Steiner împlinise respectabila vîrstă de 80 de ani. Iată, însă, că la un festival în care Steiner a evoluat pentru scurt timp în cadrul unei orchestre care a cîntat muzică pop, el a fost remarcat şi ales de responsabilii firmei Nestlé pentru a realiza o reclamă la televiziune.

În numai două luni, figura şi vocea lui Steiner erau binecunoscute în Elveţia, Austria şi Germania. Toată lumea a aflat cine este el în viaţa de zi cu zi, devenind peste noapte o persoană foarte populară: a acordat numeroase interviuri şi autografe, petrecînd astfel unele dintre cele mai frumoase momente din viaţa sa.

Acesta a fost, însă, numai începutul schimbării radicale din amurgul vieţii acestui blajin crescător de capre. Grupul german de muzică techno „XXL" l-a introdus pe venerabilul Steiner în orchestră. „Nu ştiu ce se va întîmpla în viitor. Atîta vreme cît am de lucru şi îmi place ceea ce fac, totul este în regulă. Nu am o carieră de apărat şi, mai presus de orice, la vîrsta mea pot face ce vreau", a subliniat Steiner... *(Şerban Filip)*

„Lecţia de vigilenţă" în Thailanda

Un poliţist thailandez, sosit cu un grup de întărire a forţelor de ordine din staţiunea de odihnă Pattaia, pentru lupta contra prostituţiei, n-a rezistat ispitelor. Întîlnind o damă drăgălaşă, el a invitat-o să petreacă o noapte împreună, la un motel din apropiere. Dar trezindu-se dimineaţa, poliţistul a constatat că întîmplătoarea prietenă a dispărut, şi o dată cu ea s-au făcut nevăzute obiectele sale personale, armamentul din dotare şi automobilul. Hoaţa a fost reţinută, iar ofiţerilor de poliţie le-a fost servită o lecţie concretă de vigilenţă. Autorităţile thailandeze au expediat la Pattaia un contingent suplimentar din sute de poliţişti, după ce primul-ministru a cerut „să fie curăţată de noroi" această staţiune la modă. Prostituatele din localitatea respectivă au obiceiul să-şi jefuiască clienţii după ce le amestecă somnifere în băutură. Victimele lor sînt cel mai adesea turişti străini. Anul trecut, datorită supradozării tranchilizantelor, în „cuiburile de amor", au murit 45 de străini. (Laurenţiu Checicheş)

■ „Glumă" cu happy-end

CONTELE ŞI-A GĂSIT „CONTESA"

Hamburgul era în plin carnaval. Lumea petrecea pe străzi. Uthe Bautzen se afla şi ea amestecată prin mulţime. Venise cu un cavaler, pe care nu-l plăcea deloc şi de care scăpase amestecîndu-se printre petrecăreţi. Tocmai se gîndea să plece spre casă cînd, în pragul unei locuinţe, apăru un tînăr frumos, cu un păr bogat castaniu. Privirile s-au încrucişat doar o secundă. „Cînd nici nu mă aşteptam, povestea mai tîrziu Uthe, l-am simţit lîngă mine. M-am prezentat în glumă «Contesa Witenberger». La rîndul lui mi-a şoptit «Contele Otto Scheswing». Am renunţat să mai plec acasă şi am petrecut pînă-n zori pe străzile pline de lume. M-a condus dimineaţa acasă. La despărţire ne-am sărutat şi m-a invitat la căsuţa lui de la ţară, în apropiere de graniţa cu Danemarca. La început l-am refuzat, dar în urma numeroaselor insistenţe - şi mai ales a faptului că băiatul îmi plăcea mult - am acceptat invitaţia. Eram convinsă că este conte aşa cum şi eu eram contesă. Cînd am ajuns la ţară, căsuţa lui era un castel în mijlocul unui parc imens. Apoi a început calvarul. Mi-a prezentat mama, două mătuşi şi cîteva verişoare, toate contese şi baroane. Cînd m-am retras în camera mea eram roşie de ruşine. Nu ştiam cum să fug mai repede. De jos şi pînă la balconul meu se întindea o iederă groasă. Am început să cobor. Dar cînd mă credeam scăpată m-am simţit cuprinsă de două braţe puternice. Era contele Otto! «Ştiam că nu eşti contesă, mi-a şoptit el, sărutîndu-mă, şi că totul a fost doar o glumă de carnaval, dar te voi face contesă.»"

După o lună, cei doi tineri păşeau în faţa altarului!... *(Aurel Dianu)*

■ Dragoste la umbra legii

ACUZATORUL SALVEAZĂ VICTIMA

Donovan şi Raquel s-au cunoscut în împrejurări dramatice, pe cînd el era asistent al procurorului districtual în Montgomery, statul american Alabama, iar ea era acuzată de uciderea propriei mame. Daisy Cliff, victima, fusese găsită strangulată şi Raquel nu putea aduce dovezi în favoarea nevinovăţiei ei. Se cunoştea faptul că mama şi fiica aveau deseori aprige dispute legate de dependenţa de droguri a tinerei de douăzeci şi patru de ani. Cum din casă nu dispăruseră valori, motivul asasinatului părea să fie răzbunarea.

Mergînd pe firul probelor din dosarul acuzării, Donovan O'Really îl caută pe prietenul Raquelei, Samuel Tracy. Inculpata susţinea că în seara cu pricina fusese acasă la acesta. Dar, din motive pe care ea nu şi le putea explica, Tracy nu vrea să confirme acest alibi şi s-o salveze de la o condamnare sigură pentru omor calificat. Decis să afle adevărul, Donovan recurge la o strategie ilegală. Obţine un mandat de percheziţie şi demonstrează că Tracy deţine, chipurile, heroină. Şantajîndu-l cu acest delict imaginar, omul legii îl forţează pe fostul iubit al Raquelei să apară ca martor al apărării.

Stratagema dă roade şi mărturia lui Tracy este luată în consideraţie, fiind coroborată şi cu alte fapte, după expertiza cu detectorul de minciuni. Tăcerea lui se datorase geloziei, Raquel intenţionînd să rupă orice legătură cu el. După punerea în libertate, ea şi Donovan (în fotografie) s-au logodit. Ulterior s-a dovedit că asasinul fusese un psihopat eliberat dintr-o clinică de recuperare a drogaţilor în care stătuse şi Raquel cîteva săptămîni. Ucigaşul se răzbunase pe faptul că ea îi refuzase avansurile... *(Paul Ioan)*

■ A răsplătit omenia stăpînului

CREDINCIOSUL GOLF

Pe şoseaua ce leagă oraşele Marsilia, Toulon şi Nisa, în apropiere de localitatea Hyeres se află staţia de benzină „Mobil", proprietatea lui Marcel Puy. Într-o seară, la staţie a apărut un cîine, ciobănesc german, cam de 10 luni, ce părea înfometat şi temător. Marcel i-a dat să mănînce şi să bea. După ce a înghiţit totul a dispărut. Apoi a revenit peste două zile, dar toate încercările de a-l apropia au eşuat. Abia peste două săptămîni cîinele s-a lăsat mîngîiat. De atunci a devenit încrezător şi nu a mai plecat nicăieri. A primit numele de Golf. A trecut un an, timp în care cîinele a devenit foarte devotat familiei Puy, jucîndu-se şi păzind cei patru copii ai stăpînului. Golf se suia dimineaţa în maşina lui Marcel şi rămînea la benzinărie pînă seara tîrziu, cînd aceasta se închidea. Cu timpul a fost puţin dresat, ascultînd de unele porunci. Într-o sîmbătă seara Marcel se pregătea să închidă benzinăria. Pentru că la ora aceea băncile erau închise, se duse să deschidă uşa spre o cămăruţă unde se aflau comutatoarele generale avînd încă încasările în mînă, pentru a întrerupe curentul pe întreaga staţie. Cînd se apropie de uşă, Golf începu să mîrîie. Ceva nu era în regulă. Deschise uşa, dar întunericul din mica încăpere era total. Marcel lansă poruncă „sări" şi cîinele se repezi. O împuşcătură şi animalul se prăbuşi rănit. Speriat, individul din umbră îl împinse pe Marcel, deschise uşa şi se pierdu în întunericul nopţii. Cîinele sîngera rău. Marcel îl luă în braţe şi cu maşina îl duse la un medic veterinar. Cum rana nu era gravă, iar animalul viguros, peste zece zile Golf îşi reluă postul de pază la benzinărie. Au mai trecut două luni şi într-o sîmbătă seara, cîinele, care pînă atunci, stătuse liniştit, începu să mîrîie, se ridică în patru labe şi se repezi la umbra ce se ascundea în spatele clădirii. Îl simţise pe cel care îl împuşcase. Un salt şi, surprins, individul căzu jos. Golf îi şi băgă colţii în gît, avertizînd astfel că la cea mai mică mişcare l-ar fi sugrumat. Marcel, astfel ajutat, reuşi să-l imobilizeze pe infractor şi să-l predea apoi poliţiei. Credinciosul cîine a ştiut să-şi apere, încă o dată, prietenul drag, stăpînul lui! *(A.D.)*

■ Excitat de scenele violente de la televizor

UN BĂRBAT ÎŞI ÎNJUNGHIE NEVASTA

Era o dimineaţă frumoasă de vară, iar Gary Tupman îşi chemă soţia în sufragerie. Îi trecu încet degetele prin părul mătăsos şi începu să o sărute pe gît în timp ce Jane îşi închise ochii toropită de plăcere. „Oare cum fac asta?" se auzi vocea clară a lui Gary. „Ce anume iubitule?" întrebă Jane deschizînd cu greutate ochii. Ceea ce văzu nu era nici o surpriză pentru ea - era unul dintre filmele favorite ale soţului său şi era o scenă în care un bărbat înjunghia o femeie. Gary a fost fascinat de cuţite de cînd îl cunoştea. Însă nici fascinaţia pentru filmele violente nu a îngrijorat-o niciodată. Gary continuă să o mîngîie pe gît, însă la un moment dat a început să o strîngă din ce în ce mai tare. Şi-a deschis ochii şi a văzut în mîinile lui un metal strălucitor. Într-o fracţiune de secundă a început să-i înfigă sălbatic cuţitul în stomac de mai multe ori. Cînd a început să strige după ajutor, Gary i-a apucat gîtul şi a început s-o sugrume. În timp ce imaginile de la filmul horror se derulau pe ecran, Jane se zbătea într-o baltă de sînge.

Cu un ultim efort şi-a scos cuţitul din stomac şi l-a aruncat pe podea. Acesta este ultimul lucru pe care şi-l aminteşte să-l fi făcut înainte să cadă inconştientă.

Pînă atunci Gary, în vîrstă de 28 de ani, fusese un soţ şi un tată exemplar. Îi păsa de cei din jur făcînd acte de caritate şi chiar cu 24 de ore înainte de incident se hotărîse să doneze nişte bani pentru copiii orfani din România.

Cînd Jane a aflat că soţul ei a fost arestat de poliţie, i-a implorat pe inspectori să renunţe la acuzaţie, însă cazul ajunsese deja la curtea supremă, iar inginerul a fost condamnat la 5 ani închisoare. Auzind verdictul, cei doi soţi au izbucnit în lacrimi. Însă momentele de nebunie petrecute în faţa televizorului trebuiau să fie plătite într-un fel. *(S. Cuşnarencu)*

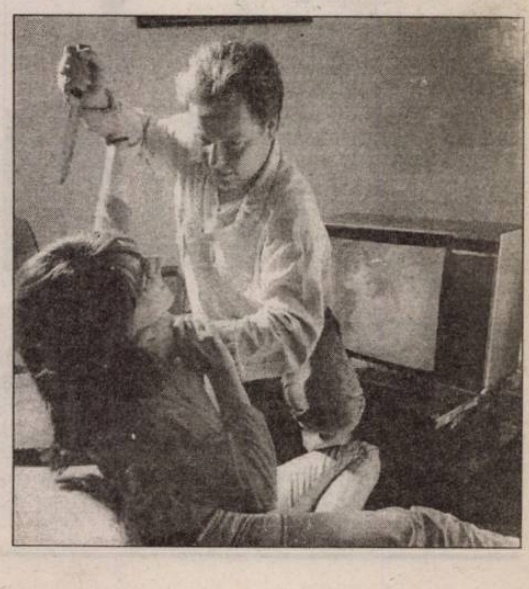

„PERFECTO", un mit al artiştilor

Scurta de piele, cu buzunare, fermoare, capse şi tighele groase e cunoscută la noi sub denumirea de „geacă motor". Americanii, francezii sau italienii îi spun „Perfecto", sau, mai pe scurt, „Perf", păstrînd denumirea pe care părintele acestei creaţii vestimentare - e vorba de americanul Schott Bross - i-a dat-o în anul... 1931, în onoarea ţigărilor lui preferate, de proveniență cubaneză, ţigările „Perfecto".

Dar, ce legătură poate avea „geaca motor" cu rubrica noastră? Uşor de presupus dacă ne amintim că în cîteva zeci de filme ea tot apare şi cîţi actori sau cîntăreţi o poartă ca pe o a doua piele a lor. De-a lungul a aproape şapte decenii, acest obiect vestimentar a adunat în biografia sa nenumărate file de istorie, rămînînd totuşi un simbol al răzvrătirii. Nu întîmplător, atîtea colecţii de modă, aparţinînd unor renumiţi stilişti (amintim doar pe Jean-Paul Gaultier, rebelul!) cuprind şi această piesă, cel mai frumos bluzon din lume. „Perfecto" rivalizează în materie de personalitate cu miticul taior Chanel, spun francezii. Numai că această geacă legendară s-a impus exclusiv prin intermediul cinematografului.

În 1954, pe ecrane apărea filmul lui Stanley Kramer „The wild one", povestea incitantă a unei bande de motocicliști care devastează un orăşel liniştit din Statele Unite. Publicul şi, în special, tinerii sînt fascinaţi de protagoniştii filmului, Marlon Brando şi Lee Marvin, îmbrăcaţi în bluzoane de piele şi alergînd pe motocicletele Harley Davidson. Impactul psihologic este uriaş. Adolescenţii americani nu mai visează decît la... „Perfecto", iar norocoşii cărora le cade în mînă o asemenea geacă au sentimentul că s-au transformat, miraculos, în adevăraţi actori ai străzii. Se simt de parcă ar fi nişte reali şefi de bandă, temuţi, respectaţi, capabili de orice nebunie în raport cu Legea acceptată de cei mai mulţi oameni.

Puţin mai tîrziu, francezii sînt cuprinşi de acelaşi val. Dar, pentru ei, achiziţionarea unui „Perfecto" este şi mai dificilă. Descoperă însă că la *Puces* (ceva asemănător cu talciocurile noastre), scotocind cu minuţiozitate printre hainele vechi expuse la vînzare, poate fi găsită uneori cîte o geacă „motard". În anii '60, cînd pasiunea francezilor pentru „Perf" era mai arzătoare

TVR

LUNI, 16 februarie

PROGRAMUL 1: **9.00** Jocurile Olimpice de iarnă **13.00** Avocatul poporului (r) **14.10** Jocurile Olimpice de iarnă **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.30** Jocurile Olimpice de iarnă **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **20.15** Serial: „Echipa de intervenţie" **21.15** Feţele schimbării **23.15** Jocurile Olimpice de iarnă **0.30** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **11.30** Jocurile Olimpice de iarnă **14.15** Convieţuiri **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.40** Sănătate, că-i mai bună decît toate! **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** Jocurile Olimpice de iarnă **22.45** Film: „Pasiunea de a ucide" (SUA, 1995) **0.15** Ecoturism.

MARŢI, 17 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **8.30** Jocurile Olimpice de iarnă **11.15** TVR Timişoara **13.00** Credo (r) **14.10** Serial: „Cristal" **15.30** Ecclesiast '98 **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** În flagrant **18.30** Jocurile Olimpice de iarnă **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Telecinemateca: „Hotel de lux" (România, 1992) **23.15** Jocurile Olimpice de iarnă **0.50** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.55** Serial (r): „Echipa de intervenţie" **10.15** Serial (r): „Efecte secundare" **11.00** Jocurile Olimpice de iarnă **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Hei-Rup! Hei-Rap! **19.10** Dosarele istoriei **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** Sensul tranziţiei **22.00** Teatrul liric **24.00** Pro arte.

FRANCK SINATRA
TVR 2, duminică, ora 10[35]

MIERCURI, 18 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **10.15** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **13.00** Dosarele istoriei (r) **15.00** Tradiţii **15.30** Pro patria **16.30** Tribuna partidelor parlamentare **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.00** Medicina pentru toţi **18.30** Jocurile Olimpice de iarnă **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.45** Teatrul Naţional prezintă: „Trandafirul şi coroana" de J.B. Priestley **22.55** Jocurile Olimpice de iarnă **0.30** Întîlnirea de la miezul nopţii.

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **8.55** Cu ochii'n 4 (r) **10.15** Teleenciclopedia (r) **11.35** Jocurile Olimpice de iarnă **15.30** Desene animate **16.00** Serial : „Micaela" **16.50** Serial : „Cristal" **18.00** Jocurile Olimpice de iarnă **20.30** Serial: „Pasiuni" **21.15** Avocatul poporului **22.15** Film: „În căutarea dreptăţii" (SUA, 1994) **23.45** Fotbal: Milan - Parma.

INGRID BERGMAN
TVR 2, joi, ora 22[00]

JOI, 19 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **13.00** Sensul tranziţiei (r) **14.10** Serial (r): „Cristal" **15.45** Lege şi fărădelege **16.00** Convieţuiri **17.10** Desene animate **17.35** Serial: „Casă de piatră" **18.30** Jocurile Olimpice de iarnă **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Serial: „Dr. Quinn" **22.15** Cu ochii'n 4 **23.00** Jocurile Olimpice de iarnă **0.20** Serial: „Canary Wharf".

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **7.00** Jocurile Olimpice de iarnă **9.55** Medicina pentru toţi (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **13.30** Dreptul la adevăr (r) **14.00** Emisiune în limba germană **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **17.00** Ceaiul de la ora 5 **19.10** Faţă în faţă cu autorul **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** În faţa dv.! **22.00** Cinematograful de artă: „Numai o noapte" (Suedia, 1939). Cu: Ingrid Bergman **23.30** Fotbal: Juventus - Lazio.

VINERI, 20 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** România: Ora 6 fix! **10.15** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **13.00** Jocurile Olimpice de iarnă **15.30** Emisiune în limba germană **17.30** Jocurile Olimpice de iarnă **18.00** Ora Warner **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.15** Film: „Celălalt Capone" (SUA, 1991) **22.50** Jocurile Olimpice de iarnă **23.35** Planeta cinema **0.25** Cinematograful de noapte: „Foc încrucişat" (SUA, 1992).

PROGRAMUL 2: **6.30** TVM * Telematinal **8.00** Euronews **9.55** În flagrant (r) **10.55** Ecoturism (r) **11.40** Jocurile Olimpice de iarnă **14.30** TVR Cluj-Napoca **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Pentru dv., doamna! **19.10** Contemp-art **20.10** Serial: „Pasiuni" **21.00** Jocurile Olimpice de iarnă **23.30** Serial: „Berlin Alexanderplatz".

SÎMBĂTĂ, 21 februarie

PROGRAMUL 1: **6.00** Jocurile Olimpice de iarnă **10.05** Serial: „Viaţa ca în viaţă" **10.50** Desene animate **11.15** Film: „Kansas Pacific" (SUA, 1953) **12.35** Serial: „Mork şi Mindy" **13.30** Mapamond **14.10** Video-magazin... aproape sportiv **15.30** Jocurile Olimpice de iarnă **18.00** Disney **18.30** Serial: „Hollyoaks" **19.00** Teleenciclopedia **20.00** Jurnal **20.45** Jocurile Olimpice de iarnă **21.15** Serial: „Efecte secundare" **22.00** Jocurile Olimpice de iarnă **23.05** Serial: „Dna King, agent secret" **24.00** Arena AS.

PROGRAMUL 2: **8.00** Jocurile Olimpice de iarnă **11.30** TVR Cluj-Napoca **14.00** Jocurile Olimpice de iarnă **15.30** Serial: „Micaela" **16.15** Serial: „Cristal" **17.00** Serata muzicală TV **18.15** Jocurile Olimpice de iarnă **20.00** Film: „Un loc periculos" (SUA, 1994) **21.50** Film: „Obsesie ucigaşă" (SUA, 1996) **23.50** Duete celebre din opere **0.30** Rugby: Scoţia - Franţa.

DUMINICĂ, 22 februarie

PROGRAMUL 1: **6.30** Jocurile Olimpice de iarnă **9.15** Lumină din lumină **9.45** Serial: „Fetiţa cu pistrui" **10.10** Ala-Bala, Portocala! **11.00** Jocurile Olimpice de iarnă **13.00** Serial de călătorii **14.40** Video-magazin **18.00** Disney **18.30** Serial: „Hollyoaks" **18.55** Robingo **19.40** Duminica sportivă **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Un domn distins" (SUA, 1992) **23.05** Pop show noctum.

PROGRAMUL 2: **8.00** Euronews **8.30** Sporturi extreme **9.30** Ferestre deschise **10.35** Documente culturale - Frank Sinatra **11.35** TVR Iaşi **13.30** Memoria exilului românesc **14.00** Serial: „Căderea vulturilor" **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Micaela" **16.50** Serial: „Cristal" **18.00** Jocurile Olimpice de iarnă **21.30** Repriza a treia **24.00** Jazz alive.

(După Panoramic TV)

PRO TV

LUNI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.25** Serial: „M.A.S.H." **10.50** Film: „O viaţă ca în filme" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Lucas" (SUA, 1986). Cu: Charlie Sheen, Winona Ryder **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Audienţă naţională **0.15** Serial: „Nemuritorul".

MARŢI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Lucas" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Chicago Hope" (ep. 1) **21.15** Serial: „De partea legii" **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Profesiunea mea cultura **0.45** Serial: „Nemuritorul".

WINONA RYDER
PRO TV, luni, ora 20[15]

MIERCURI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Serial: „Capcana timpului" **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Film: „Dansul inimii" (SUA, 1988). Cu: Don Johnson, Susan Sarandon **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.15** Pro şi contra **0.15** Serial: „Nemuritorul".

JOI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Film: „Dansul inimii" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Melrose Place" **21.15** Serial: „Doctor în Alaska" **22.15** Serial: „Seinfeld" **23.00** Întîlnire cu presa **0.15** Serial: „Nemuritorul".

VINERI 7.00 Ora 7, bună dimineaţa! **10.30** Serial: „M.A.S.H." **11.00** Serial: „Beverly Hills" (r) **14.30** Serial: „Nemuritorul" (r) **15.15** Serial: „Maria" **16.15** Serial: „Marimar" **17.35** Urmărire generală **18.00** Serial: „Vărul din străinătate" **18.30** Rişti şi cîştigi! **19.00** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.15** Serial: „Dosarele X" **21.15** Film: „Născuţi asasini" (SUA, 1994) **23.45** Serial: „La limita imposibilului" **0.30** Serial: „Zona Crepusculară" **1.00** Serial: „Aventuri în Casa Morţii" **3.00** Baschet NBA: Minnesota - Houston. Transmisiune în direct.

SÎMBĂTĂ 7.00 PRO TV Junior **9.00** Serial: „Superboy" **9.30** Film: „Aventurile lui Pee-Wee" (SUA, 1985) **11.00** PRO Motor **12.00** Punctul pe I **13.00** Serial: „Pauly" **13.30:** Serial: „Baby Boom" **14.00** Generaţia PRO **15.30** Baschet: NBA Action **16.00** Gillette - Lumea sportului **16.30** Serial: „Hercule" **17.15** Serial: „Xena, prinţesa războinică" **18.00** PRO Fashion **18.30** Serial: „Fete de bani gata" **19.00** Te uiţi şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Film: „Buffy şi vampirii" (SUA, 1992) **22.00** Serial: „Millennium" **23.30** Serial: „NYPD Blue - viaţă de poliţist" **0.15** Film: „Moarte în doze mici" (SUA, 1995).

DUMINICĂ 7.00 Desene animate **9.00** Serial: „Lassie" **9.30** Super Abracadabra **11.00** Serial: „Se întîmplă în Waikiki" **12.00** Profeţii despre trecut **13.00** Serial: „Pauly" **13.30** Serial: „Baby Boom" **14.00** Film: „Copilul problemă" (SUA, 1991) **15.30** Divertisment **16.40** Lumea filmului **17.10** Serial: „Al şaptelea cer" **18.00** Serial: „Beverly Hills" **19.00** Preţul corect **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Film: „Salutări din Hollywood" (SUA, 1990) **22.00** Serial: „Cybil" (ep.1) **22.45** Procesul etapei.

acasa

LUNI 11.00 - 15.00 Reluări **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Canoniera de pe Yangzi" (SUA, 1966).

MARŢI 10.30 - 13.30 Reluări **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial: „Marielena" **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **21.00** Serial: „Războiul conjugal" **21.45** Serial: „Nimic personal" **22.45** Film: „Mr. Klein" (Franţa, 1976). Cu: Jeanne Moreau, Alain Delon.

MIERCURI 11.00 - 14.15 Reluări **17.00** Serial: „Antonella" **18.00** Serial:

„răzvrătiţi”

ca oricînd, micii afacerişti din ţara de peste ocean mai „aruncau” în tîrgurile franceze de vechituri mult rîvnitele „ouă de aur”. Tinerii francezi împătimiţi îşi făcuseră un obicei din a lua cu asalt tîrgurile încă de la cinci dimineaţa, echipaţi cu „lanterne” improvizate şi cu speranţa în suflet că vor fi favorizaţi de soartă. Printre ei se aflau Coluche, Jacques Dutronc, Johnny Halliday, Paul Belmondo... Desigur, în acea perioadă ei treceau aproape neobservaţi. Bluzonul din piele neagră era asociat cu ideea de apartenenţă la un grup. Pe atunci, la rock'n roll. Cîntareţii de rock, a căror muzică exprima revolta tinerei generaţii faţă de autorităţi îl adoptaserâ. Elvis Presley, care nu devenise încă „The King”, confirma acest lucru, purtînd un veriabil „Perfecto”.

Vanessa Paradis

Marlon Brando

Mickey Rourke

Cine nu ajungea la „marfa pură” se mulţumea cu un „simulacru” - *flight jackets*, adică bluzoanele de aviator. Către sfîrşitul anilor '60, în Franţa era aproape imposibil să mai achiziţionezi de pe la cineva un „Perfecto” adevărat. Iar cererea era enormă. Dar iată că un vechi şi bun cunoscător al cererii de la Puces, pe nume Fernand, a început să importe primele „Perfecto” noi, originale, în Franţa. Din nefericire, începutul anilor '70 avea să însemne intrarea în Purgatoriu a faimoasei geci. Moda vestimentaţiei „cool” prindea aripi, motocicletele japoneze cîştigau tot mai multe inimi, muzica pop sau folk stîrbea din supremaţia rock'n roll-ului, iar rebelii erau împinşi, discret, către marginea societăţii. Rockerii trecuţi de frageda tinereţe păreau simbolul unor rebeli fără cauză, tip de personaj interpretat magistral pe ecran de James Dean.

Johnny Hallyday

Abia o dată cu accentuarea crizei economice din 1976 (în special din Anglia), „Perfecto” a renăscut din propria-i cenuşă, fiind din nou îmbrăţişat de data aceasta de punk-işti, o altă variantă a rock-erilor de altădată. Psihologii consideră că tinerii şi-au amintit de „bătrîna” haină de piele ca de un scut capabil să-i apere de duritatea crizei, de spectrul dur al şomajului, de lipsa de perspective. „Bătrînii” rock-eri s-au simţit însă deosebit de ofensaţi, avînd convingerea că li s-a furat identitatea. „Perfecto” fusese însăşi tinereţea lor, nu doar o uniformă. Dar, din nefericire pentru ei, nimeni nu le-a menajat sensibilităţile. De-a lungul anilor ce au urmat, „geaca motor” a devenit un „bun al tuturor”, abordat fie de reprezentanţii altor curente (rap, havy metal etc), fie de actori, de cîntăreţi şi, mai ales, de adolescenţi, care se consideră un fel de „Indiana Jones ai junglei urbane”, adepţi sau nu ai unor grupări sau curente, rebeli, teribilişti sau doar victime inocente ale modei...

Patrick Bruel

„Geaca motor” se înscrie perfect în vestimentaţia uni-sex atît de iubită de tineri; băieţilor pare să le confere un aer mai pregnant de siguranţă de sine şi duritate precoce, în timp ce fetelor le pune în valoare feminitatea şi puterea abia bănuită de seducţie. Încă din anii '80, filmele şi clipurile au cultivat această ambivalenţă şi au hrănit mitul „Perfecto”. „American Graffiti”, „Grease”, „Mad Max”, „Cry Baby” etc., etc. au împins „geaca motor” în garderoba multor adolescenţi şi tineri, plini de imaginaţie, talent şi speranţe.

ROXETTE

Rubrică realizată de
AURORA POPESCU

„Marielena” **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere” **21.00** Serial: „Războiul conjugal” **21.45** Serial: „Nimic personal” **22.45** Film: „Ofensa” (Anglia, 1973). Cu: Sean Connery.

JOI **11.00 - 14.15** Reluări **17.00** Serial: „Antonella” **18.00** Serial: „Marielena” **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere” **21.00** Serial: „Războiul conjugal” **21.45** Serial: „Nimic personal” **22.45** Film: „Şei în flăcări” (SUA, 1974).

ALAIN DELON
Acasă, marţi, ora 22⁴⁵

VINERI **11.00 - 14.15** Reluări **17.00** Serial: „Antonella” **18.00** Serial: „Marielena” **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere” **21.00** Serial: „Războiul conjugal” **21.45** Serial: „Nimic personal” **22.45** Cinemateca de acasă: „Septembrie” (România, 1978).

SÎMBĂTĂ **6.45 - 13.00** Reluări **14.30** Serial: „Omul mării” **17.00** Serial: „Antonella” **18.00** Serial: „Marielena” **19.30** Desene animate **20.00** Film: „Perseverenţa” (SUA, 1952). Cu: Catherine Hepburn, Spencer Tracy **21.45** Documentar **22.30** Serial: „Calea spre fericire”.

DUMINICĂ **9.00** Sport la minut **10.00** Motor Sport Magazin **10.30** Fotbal american - Super Bowl 1998 **14.00** Ghetele de aur **15.50** Fotbal: Il Calcio **17.45** NBA Action **18.45** Retrospectiva sportivă a săptămînii **19.00** Faza zilei **19.30** Desene animate **20.00** Serial: „Arhiva neagră” **20.45** Serial: „Incoruptibilii” **21.30** Serial: „Marile bătălii ale celui de-al II-lea război mondial” **22.30** Serial: „Calea spre fericire” (ultimul ep.)

LUNI **7.00** Dimineaţa devreme **10.10** Serial: „Cape Canaveral” (r) **11.00** Film: „Pasiune şi Paradis” (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat” **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie” **19.00** Observator **19.45** Film: „Pe viaţă şi pe moarte” (SUA, 1988) **21.40** Serial: „Omul cu o mie de feţe” (ep. 1) **22.30** Film: „Seducţie” (SUA, 1992). Cu: Victoria Principal.

MARŢI **7.00** Dimineaţa devreme **11.00** Film: „Pe viaţă şi pe moarte” (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat” **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie” **19.00** Observator **19.45** Film: „Scandal în cercuri înalte” (SUA, 1989) **21.40** Serial: „Legea lui Burke” **22.30** Milionarii de la miezul nopţii.

MIERCURI **7.00** Dimineaţa devreme **11.00** Film: „Scandal în cercuri înalte” (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat” **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie” **19.00** Observator **19.45** Film: „Fidelitate” (SUA, 1978) **21.40** Serial: „Doctor Bramwell - o femeie ambiţioasă” **22.30** Milionarii de la miezul nopţii.

JOI **7.00** Dimineaţa devreme **11.00** Film: „Fidelitate” (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat” **14.20** Serial: „Vise şi oglinzi” **15.20** Desene animate **16.00** Onyx **17.30** Telerebus **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie” **19.00** Observator **19.45** Film: „Frăţia dreptăţii” (SUA, 1986) **21.40** Serial: „Falsă identitate” **22.30** Milionarii de la miezul nopţii.

VINERI **7.00** Dimineaţa devreme **11.00** Film: „Frăţia dreptăţii” (r) **13.10** Serial: „O iubire de neuitat” **14.20** Serial: „Model Academy” **16.30** Desene animate **17.00** Onyx **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie” **19.00** Observator **19.45** Film: „Cheia succesului” (Irlanda, 1987) **21.40** Serial: „Puterea banilor” **22.30** Milionarii de la miezul nopţii.

SÎMBĂTĂ **7.00** Ştiri **9.20** Serial: „Ultimele 5 minute” **13.00** Documentar: „Viaţă sălbatică” **13.30** Serial: „Model Academy” **14.20** Serial: „Viaţa de la zero” **14.50** Fir întins **15.30** Onyx **16.30** Între prieteni **17.30** Serial: „Club Hawaii” **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie” **19.00** Observator **19.45** Film: „Diamantul” (SUA, 1992) **21.40** Serial: „A treia planetă de la Soare” **22.05** Serial: „Arli$$” **22.30** Serial: „Beavis & Butthead” **23.00** Film: „Un adevăr dureros” (SUA, 1994).

DUMINICĂ **8.30** Serial: „A treia planetă de la Soare” (r) **9.00** Desene animate **10.00** Serial: „Animal Show” **10.30** Serial: „Orăşelul fantastic” (ultimul ep.) **11.40** Spirit şi credinţă **12.10** Vedeta în papuci **12.50** Caleidoscop **14.45** O femeie - un bărbat şi jumătate **15.10** Onyx **16.25** Mileniul III **18.00** Serial: „Cafea cu parfum de femeie” **19.00** Observator **19.45** Film: „O femeie puternică” **21.30** Serial: „Sparks” **22.00** Serial: „Cape Canaveral - Eroii spaţiului” **22.50** Film: „În numele prieteniei” (SUA, 1994).

LUNI **6.30** La prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine” **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5” **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake” **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi” **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei” **20.00** Serial: „Un alt început” **21.00** Serial: „Christine Cromwell” **23.30** Starea de veghe.

MARŢI **6.30** La prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine” **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5” **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake” **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi” **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei” **20.00** Serial: „Contralovitura” **21.00** Film: „P.C.H. 270” (SUA, 1995) **23.30** Starea de veghe.

MIERCURI **6.30** La prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine” **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5” **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake” **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi” **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei” **20.00** Serial: „Atingerea îngerilor” **21.00** Film: „Somnul inocenţilor” (SUA, 1995). Cu: Franco Nero **23.30** Starea de veghe.

JOI **6.30** La prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine” **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5” **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake” **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi” **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei” **20.00** Serial: „911: apel de urgenţă!” **21.00** Film: „Martor - cheie” (SUA, 1994) **23.30** Starea de veghe.

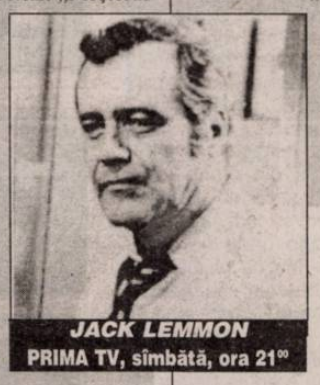
JACK LEMMON
PRIMA TV, sîmbătă, ora 21⁰⁰

VINERI **6.30** La prima oră **9.00 - 13.30** Reluări **14.30** Desene animate **15.00** Serial: „Pretutindeni cu tine” **16.00** Serial: „Frecvenţa radio 74,5” **17.00** Serial: „Prietenul nostru Jake” **17.30** Serial: „Celebri şi bogaţi” **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Meşterul casei” **20.00** Serial: „Christy” **21.00** Film: „Renaşterea” (SUA, 1980) **1.30** Film: „Întoarcerea samuraiului” (SUA, 1992).

SÎMBĂTĂ **6.30** Videoclipuri muzicale **7.30** Serial: „Lumea lui Eric” **8.00** Serial: „Bailey Kipper” **8.30** Desene animate **10.00** Serial: „Campionul” **10.30** Desene animate **12.00** Serial: „Gasca lui Betty” **12.30** Serial: „Adună-ţi gîndurile” **13.30** Serial: „1999” **14.30** Serial: „În căutarea dreptăţii” (ep.1). Cu: Roger Moore, Tony Curtis **15.30** Film: „Amori” **18.30** Serial: „Lumea lui Dave” **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Incursiuni în imprevizibil” **20.00** Serial: „Misterele din New Orleans” **21.00** Film: „Dispărut în misiune” (SUA, 1982). Cu: Jack Lemmon **23.30** Film: „Răzbunarea lui Hawk” (SUA, 1991) **1.30** Film: „Clubul vampirilor” (SUA, 1981).

JOHN TRAVOLTA
TELE 7abc, sîmbătă, ora 21³⁵

DUMINICĂ **7.30** Desene animate **9.00** Mic dejun cu Dan Andronic **12.30** Doc.: „Marea aventură” **13.30** Film: „Domnul Jerico” (Marea Britanie, 1969) **16.00** Faţă în faţă la Hollywood **17.30** Doc.: „Exploratorii” **19.00** Focus 19 **19.30** Serial: „Nimeni nu e perfect” **20.00** Serial: „Călătorii în lumi paralele” **21.00** Film: „Singuraticul” (SUA, 1984) **23.30** Serial: „Gardă de corp” **1.30** Serial: „Eu, Claudius”.

LUNI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii” **15.10** Serial: „Celebritate” **16.05** Serial: „O singură viaţă” **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air” **19.00** Serial: „Miami Vice” **20.00** Serial: „Căsuţa din prerie” **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Secţia de poliţie” **22.30** Serial: „Starsky şi Hutch”.

MARŢI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii” **15.10** Serial: „Celebritate” **16.05** Serial: „O singură viaţă” **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air” **19.00** Serial: „Miami Vice” **20.00** Serial: „Căsuţa din prerie” **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Străzile din San Francisco” **22.25** Linia întîi.

MIERCURI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii” **15.10** Serial: „Celebritate” **16.05** Serial: „O singură viaţă” **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air” **19.00** Serial: „Miami Vice” **20.00** Serial: „Căsuţa din prerie” **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Drumul spre Rai” **22.25** Reporter TELE 7 **23.30** Noapte de catifea.

JOI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii” **15.10** Serial: „Celebritate” **16.05** Serial: „O singură viaţă” **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air” **19.00** Serial: „Miami Vice” **20.00** Serial: „Medici la datorie” **21.00** Telejurnal **21.40** Serial: „Shogun” **22.30** Mafalda.

VINERI **8.00** Ştiri **10.15** Desene animate **14.15** Serial: „Aventurierii” **15.10** Serial: „Celebritate” **16.05** Serial: „O singură viaţă” **18.00** Desene animate **18.30** Serial: „Prinţul din Bel Air” **19.00** Dosare secrete ale istoriei **20.00** Serial „Medici la datorie” **21.00** Telejurnal **21.35** Serial: „Pointman” **23.30** Tentaţi **0.05** Telefon Top abc.

SÎMBĂTĂ **8.00** Ştiri **9.10** Desene animate **10.00** Serial: „Un om de milioane” **13.00** Serial: „Hotel” **14.00** Desene animate **15.30** Cinema '98 **16.05** Magazinul femeilor **17.05** Serial: „Roseanne” **18.10** As Show **19.00** Serial „Lou Grant” **20.00** Serial: „Clanu Colby” **21.00** Telejurnal **21.35** Film „Febra de sîmbătă seara” (SUA, 1977) Cu: John Travolta **23.40** Noua generaţie **0.35** Serial: „Playboy”.

DUMINICĂ **8.00** Ştiri **9.10** Desene animate **13.05** Serial: „Hotel” **14.00** Desene animate **15.00** Se întîmplă numai duminica **17.40** Forţa destinului **19.05** Serial: „Lou Grant” **20.00** Serial: „Clanul Colby” **21.00** Telejurnal **21.40** Film: „Bonnie şi Clyde” (SUA, 1991) **23.25** Gala Tele 7.

„Magazin” nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

HOROSCOP

16.02 - 22.02

BERBEC (21.03 - 20.04): Promisiunile astrelor sînt destul de mari pentru săptămîna aceasta, mai ales în domeniul financiar. Se pare că veţi primi o sumă importantă de bani (miercuri, joi). Pe de altă parte, curba afectului atinge nivele înalte, cu alte cuvinte veţi avea relaţii excelente în cuplu, iar celibatarii vor avea şanse reale de „afirmare". Sînt posibile divergenţe profesionale trecătoare.

TAUR (21.04 - 21.05): Influenţa puternică a lui Venus va determina, în tot intervalul, o stare de melancolie cronicizată, cînd vor domina amintirile legate de un anume moment al vieţii. Practic, vă detaşaţi de stresul şi de automatismele cotidiene, dedicîndu-vă exclusiv afectului. Curba financiară are tendinţa să crească, semn că la începutul perioadei următoare s-ar putea să primiţi bani, fapt care vă va readuce pe Pămînt.

GEMENI (22.05 - 21.06): Prezenţa lui Saturn, planeta geniilor, va fi binefăcătoare, întrucît veţi avea de luat o decizie importantă, pe plan socio-profesional. Ca de obicei, la momente de răscruce, influenţa saturniană clarifică lucrurile. Oricum, inteligenţa şi spiritul dv. practic vor fi adevăratele arme de învingere a neprevăzutului. Financiar vorbind, lucrurile stagnează. Dozaţi-vă prudent cheltuielile!

RAC (22.06 - 22.07): Un influx astral pozitiv determină toate curbele principale să se situeze la nivele mulţumitoare. Un accent deosebit va pune curba financiară, care are un maximum marţi sau miercuri. Veţi primi bani, dar asta nu vă va lua prin surprindere. Va fi răsplata binemeritată pentru realizări din trecutul apropiat. Viaţa în cuplu decurge armonios, iar toate disensiunile profesionale se vor volatiliza.

LEU (23.07 - 22.08): Perioada va fi caracteristică printr-un ritm de activitate pe alocuri sufocant. Multe probleme, mai mari şi mai mici, îşi aşteaptă acum rezolvarea. Din fericire, curba psihicului se află la cote mari, ceea ce înseamnă că veţi face faţă cu succes suprasolicitărilor intelectuale. Atenţie! Curba financiară are un declin pronunţat, nu vă aventuraţi în investiţii, deocamdată.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Acalmia din constelaţia dv. este relaxantă pe moment şi vă dă prilejul să vă reechilibraţi psihicul şi să evaluaţi la rece şansele proiectelor dv. de viitor. Dar şi curba financiară are o poziţie modestă, ceea ce ar trebui să vă mobilizeze pentru a contrabalansa pesimismul ei. Şi relaţiile cu partenerul sînt mai mult formale, iar profesional nu aveţi nici o iniţiativă. Ieşiţi grabnic din cochilie.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Două veşti bune, una din domeniul financiar şi alta din sfera afectiv-sentimentală, vă vor umple inima de bucurie şi optimism. Într-adevăr, curba financiară, are un maximum joi sau vineri, deci veţi primi o sumă consistentă. Pe de altă parte o împrejurare favorabilă stabilirii unei noi legături trebuie exploatată la maximum, mai ales de către celibatari.

SCORPION (23.10 - 21.11): Cel mai remarcabil aspect al perioadei este ascensiunea curbei financiare, care încă din primele zile se situează la o cotă foarte înaltă. Poate fi vorba de o promovare, sau de încheierea unei afaceri rentabile în care sînteţi implicat direct. De asemenea, o veste excelentă în familie vă confirmă aşteptările acestui început de an - din punct de vedere profesional.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Eticheta săptămînii pare să fie imobilismul, pasivitatea. Conform cu alura curbei psihicului, cred că traversaţi o pasă proastă, nu vă arde de nimic, aţi fost, probabil, dezamăgit de un eveniment recent. Chiar dacă un prieten apropiat v-a trădat sentimentele, nu e cazul să puneţi problema la suflet, bucuraţi-vă că şi-a scos masca. Nimic nou despre bani, deocamdată.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Cel mai interesant aspect al curbelor astrale principale este oscilaţia. Financiar şi sentimental, mai ales, parcurgeţi meandre destul de periculoase, care vă vor solicita psihicul foarte mult. Din fericire, la acest capitol staţi bine şi veţi ieşi cu brio din toate încercările. Posibila jenă financiară va fi complet depăşită la începutul săptămînii viitoare.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Atenţie la cheltuielile făcute în această perioadă, curba financiara are tendinţa să scadă sub normal pînă joi sau vineri, apoi îşi va reveni lent. Din fericire, curba socio-profesională demonstrează că sînteţi în formă şi că vă puteţi afirma în acest domeniu. Nu neglijaţi relaţiile din cuplu, căci sînt posibile mici disensiuni legate de situaţia materială.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Ar fi momentul să vă adunaţi gîndurile, întrucît aveţi de luat o decizie importantă, referitoare la situaţia profesională. Jupiter şi Soarele sînt de partea dv., iar poziţia lor favorabilă sugerează că veţi da dovadă de înţelepciune. Marţi sau miercuri veţi primi bani, dar o sumă sub aşteptările dv. Pot apare mici probleme cu sănătatea în weekend, legate de circulaţia periferica.

Ventilarea locuinţelor (2)

Self Service

MIRCEA C. MUNTEAN

Hotele sînt dispozitive de aspiraţie locală, de diferite forme şi mărimi amplasate deasupra punctelor de degajare a mirosurilor deranjante şi a substanţelor nocive. Cînd construim sau cînd amplasăm o hotă trebuie să admitem în permanenţă ideea că rolul ei este de a prelua şi evacua gazele nocive din zona maşinii de gătit şi nu de a evacua aerul din întreaga încăpere. În funcţie de modul de evacuare a aerului viciat hotele sînt: *clasice*, cu preluare printr-o confecţie metalică de obicei sub formă de trunchi de piramidă şi *mixte*, executate în două variante: cu posibilităţi de evacuare a aerului viciat în exterior şi cu „reciclarea aerului prin filtrare" sistem în care aerul purificat este repus în volumul încăperii. În acest ultim sistem, în hotă trebuie montat un filtru de cărbune activ ce se înlocuieşte periodic. Probleme deosebit de importante ale unei hote sînt: *distanţa* dintre suprafaţa de degajare şi cea de absorbţie şi *dimensiunile* hotei în plan. Hotele mixte se vor amplasa la 75 cm faţă de suprafaţa maşinii de gătit. Hotele clasice se vor amplasa cît mai aproape de suprafaţa de degajare, respectînd următoarele: - distanţa dintre suprafaţa de degajare şi secţiunea de aspiraţie (planul orizontal de la gura hotei) să fie egală cu 3/4 din latura hotei pătrate sau din latura cea mai mare a hotei dreptunghiulare; - marginile hotei trebuie să depăşească marginile maşinii de gătit cu 40% din distanţa dintre suprafaţa de degajare şi secţiunea de aspiraţie. La amplasarea în special a hotelor clasice se va căuta a nu se îngreuna accesul şi vizibilitatea la plitele maşinilor de gătit, motiv pentru care recomandăm a mări dimensiunile laterale ale hotei în detrimentul celei frontale. Spre deosebire de coşuri, hotele trebuie întreţinute mai des deoarece în ele se depun straturi succesive de grăsimi, vapori de tot felul şi praf care le înrăutăţesc funcţionalitatea. Sub hotele mixte nu se vor lăsa aprinse inutil ochiuri ale aragazului deoarece căldura degajată poate distruge hota.

Deci: ventilarea prin hotă este bună, dar atenţie cum o realizăm!! Să nu ne alegem cu mucegai negru pe pereţi, provenit din dezvoltarea sporilor de ciuperci, datorită faptului că burlanul hotei avînd secţiune liberă favorizează absorbţia şi în esenţă circulaţia aerului rece prin încăperi şi mai ales prin bucătărie.

Plante de cameră

AUREL MANEA

Legătura dintre om şi natură este puternică - semnificativ fiind una din posibilităţi pe care o are fiecare de a-şi înfrumuseţa casa cu plante ornamentale. De aceea, pentru a-i apropia de natură pe cît mai mulţi oameni, vom prezenta în serial cîteva plante de cameră, ce vor decora căminul nostru.

ANANAS COMOSUS VARIEGATUS este o elegantă plantă de cameră, cu frunze arcuite şi margini zimţate, cu flori purpuriu-violacee, grupate în spic dens, ce se termină printr-un buchet de frunze. Planta poate fi aşezată într-un coş în sufragerie, înfrumuseţînd încăperea. Fructele ei sînt comestibile, suculente - au aromă şi gust dulce acrişor. Ananasului îi prieşte o umiditate ridicată şi o temperatură crescută, minimum 16°C iarna.

ASPARAGUS DENSIFLORUS „SPRENGERI" are aspect de ferigă, cu frunze aciculare, mici, verzi, îndreptate în diferite direcţii. Florile sînt mici, albe, au miros caracteristic, iar fructele, de culoare roşie, au mărimea bobului de piper. Este decorativă în coşuri suspendate şi în compania ferigilor. Vara trebuie udată des, iar iarna de două ori pe săptămînă, indiferent de locul în care se află. Planta preferă locuri luminoase şi aerisite, cu o temperatură care să nu depăşească 18°C.

BEGONIA ELATIOR - plantă de 30-40 cm, cu frunze lucioase, verzi, uneori roşcate şi cărnoase, cu flori de diferite culori, asemănătoare cu ale trandafirilor. Una dintre speciile de begonie „Corallina" are flori dispuse în ciorchine. Preferă locuri luminoase, dar nu în lumina directă a soarelui, care-i poate provoca arsuri pe suprafaţa frunzelor.

(Va urma)

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Ungure - Burkowa, 1990

Albul mută şi cîştigă

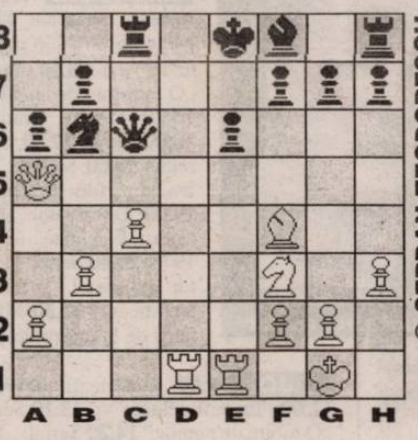

© ŞERBAN TEODORESCU

1. Cd4 Dc5 2. C:e6! f:e6 (2... D: a5?? Cc(g) 7++ şi mat) 3. T:e6+ Rf7 4. D:b6 şi albul, cu doi pioni în plus, cîştigă uşor. O combinaţie tipică de deschidere.

DIALOGURILE LAUREI

Măi băiatule drag, măi DRAGOŞ (V...), ai citit ce i-am spus Florianei în numărul trecut? Păi vezi, şi fetele au problemele lor provocate de... băieţi! Şi-atunci, de ce vrei tu să te... „răzbuni pe toate fetele", după cum îmi scrii?! Mai întîi, că sîntem cam... multe şi nu cred că că vei izbuti să te răzbuni chiar pe noi, toate. În al doilea rînd, ce-ai „cîştiga"?... O mare sărăcie sufletească, un pustiu în juru-ţi... Chiar crezi că „există un război între bărbaţi şi femei"?! Păi, atunci, dragule, de ce nu te duci pe o insulă pustie, ca Robinson Crusoe, să scapi de războiul ăsta scîrbavnic? Ştii, ori filmele proaste, ori o educaţie mai slăbuţă, ori un misoginism „in nuce" (adică „în germene"), ori un orgoliu fără nici un temei, ori, iartă-mă, o negîndire de cocoşel te-ar putea face să gîndeşti cum „gîndeşti" datorită unui simplu incident - fata căreia i-ai declarat dragostea, te-a refuzat, motivînd că, o! ceruri, zguduiţi-vă şi vă cruciţi! -, vrea... să-şi vadă de şcoală!!! Măi, băiatule, dincolo de faptul că m-ai cam... jignit - treacă de la mine! -, eu zic, nu dau cu parul, mai gîndeşte-te dacă ai înţeles şi ştii cu adevărat ce înseamnă Viaţa!... La 25 de ani cred că ar cam trebui să ştii răspunde la o astfel de întrebare...

Să ştii c-am să te cert, aşa, prietenească, draga mea V.F. (D...)! Nu foarte tare, cît să te superi pe mine, dar nici prea suav, deajuns cît să te superi... pe tine însăţi! Păi cum vine treaba asta!? Părinţii tăi, adică mama şi tatăl tău, din prea mare dragoste pentru tine, îţi acordă toată libertatea de mişcare - hm! cam prost exprimată „dragostea" asta... - aproape fără a se mai interesa de ce faci, de ce gîndeşti - vezi, Doamne, pentru a nu-ţi îngrădi „independenţa" - şi, deodată, constatînd ei că ţi-ai cam agăţat cartea-n gard, au schimbat foaia şi-au pus piciorul în prag... Buuun! Iar tu ?! Nici mai mult, nici mai puţin, te declari o „mare neînţeleasă" şi, hodoronc-tronc, te hotărăşti - să înveţi ?! nu, că e... „umilitor" să le dai dreptate! - să fugi de acasă! Primo tempo! Şi fugi tu, şi fugi, pînă cînd braţul viguros al poliţiei, alertată de părinţii tăi speriaţi, probabil, să nu fi păţit ceva „odorul", te-a prins de mînecă... Şi te-a-ntors din drum... Şi-acum, secondo tempo, mă-ntrebi cum să faci să ajungi „în vest", adică „acolo unde poţi trăi cum vrei". În primul rînd că nicăieri în lumea asta nu poţi trăi cum vrei: pretutindeni există legi, norme de conviewire şi, culmea!, se mai şi munceşte! În al doilea rînd, cu modul tău de-acum de a gîndi, cu ce ştii tu, nu cred că pe-acolo vei face mulţi purici, fiindcă au şi ei „odoarele" lor şi cu siguranţă n-au chef să se „îmbogăţească" şi cu tine... În sfîrşit, dacă aşa vezi tu viaţa, vei avea mari dezamăgiri, fiindcă nimeni nu-ţi va da mai mult decît meriţi. Sau îţi va da, doar cîţiva ani, cît încă vei mai fi tînără... Vai de bieţii tăi părinţi... Şi vai de tine... Trezeşte-te, cît mai e timp!

Tuturor, încă o săptămînă dintr-un februarie nici prea-prea, nici foarte-foarte, cu primăvăraticul gînd că, o dată cu mărţişoarele, vin şi zilele calde!

SPORT

ROMÂNIA – GRECIA 1-1. Nu vă speriaţi, nu s-a jucat nici un meci de fotbal de care dv. să nu ştiţi, este vorba de 1-1 la „favoruri" : noi am obţinut dreptul de a organiza Campionatul European de Fotbal pentru Juniori în detrimentul grecilor, iar ei ni l-au luat pe generalul Iordănescu şi l-au pus şef la naţionala lor de fotbal.

Singurul român campion mondial la box profesionist, Mihai Leu, va pierde centura cu diamante fiind în imposibilitate de a-şi apăra titlul din cauza unei accidentări. Este regretabil că Mihai nu poate intra în ring dar cînd se va reface sînt sigur că va „trece" peste oricine va îndrăzni să-i taie calea.

Ceremonia de deschidere a Jocurilor Olimpice de iarnă de la Nagano, Japonia, a reprezentat o adevărată surpriză pentru toţi cei care se aşteptau la fast şi abuz de tehnologie sofisticată. Micuţii omuleţi ce populează Ţara Soarelui Răsare au readus în primplan simplitatea şi decenţa ce-i caracterizează, deşi sînt sigur că ar fi putut să ne frapeze cu ultimele lor invenţii. Japonezii au folosit totuşi un sistem nou de transmisie audio-video care a făcut posibilă interpretarea „Odei bucuriei" a lui Beethoven de către cinci coruri aflate pe cinci continente diferite.

Cel mai bun baschetbalist al lumii

A 48-a ediţie a All-Star Game-ului care a avut loc anul acesta la New York s-a încheiat cu victoria Estului la o diferenţă de 21 de puncte (135-114). Adevărata atracţie a serii a fost duelul dintre Michael Jordan şi Kobe Bryant. Primul a totalizat 23 de puncte, 8 pase decisive, 6 recuperări şi 3 intercepţii şi a devenit Most Valuable Player pentru a treia oară în carieră. Celălalt şi-a dovedit statutul de rezervă la Los Angeles Lakers deşi a marcat 18 puncte deoarece la capitolul apărare nu a mişcat în faţa lui „Air" Jordan (nici n-avea cum). Cel căruia Kobe vrea să-i ia locul în primii 5 la Lakers, Eddie Jones, a demonstrat încă o dată că are multe clase peste puştiul de 19 ani mare amator de spectacol.

ANDREI TOMA

FOTBAL ŞI NU PREA!

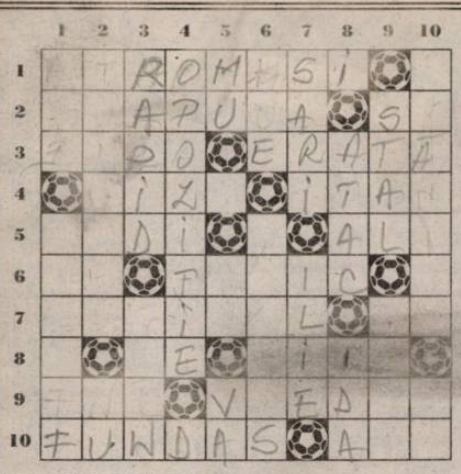

ORIZONTAL: 1) Înaintaşi. 2) ...cu o mare eficienţă în teren - Sportivi fruntaşi! 3) Fluieră în... teren (reg.) - Recunoaşte deschis greşelile. 4) Loveşte pe la spate - A evoluat mereu la înălţime (reg.). 5) Consemnează... golul! (fem.) - Într-un spectacol... de gală! 6) Răducan cu jocul la picioare! - Joacă pe centru la înaintare. 7) O confruntare dură (pl.) - Fluier pe aproape de final! 8) Ei ce se dau femei! - Intră uşor în plasă. 9) Face slalom, în final! - Autorul unei intrări dure şi condamnabile. 10) Evoluează cu succes în apărare - Măsuri eficiente luate în teren.

VERTICAL: 1) Terenul... înaintaşilor (od.) - Evoluează cu balonul pe sus... 2) Se ridică-n picioare... la gol (pl.) - F.C.M. Braşov de pe ultimele locuri! 3) Cu galeriile-n Giuleşti! - Localitate în SUA. 4) Intră-n... apărare! 5) Mureşan la cap! - 0-0! (sing.) (sic!) - Un vameş intrat în... vacanţă! 6) Timp de o repriză şi ceva (pl.) - E-n bună formă. 7) A trece peste balon - Primul... de la Galatasaray Istanbul! (od.). 8) Pe cale să facă unele schimbări, la înaintarea Rapidului - Final de partidă! 9) Tribună... cu locuri rezervate - Apărător pe linia porţii. 10) Joacă... la atac!! - Linia din faţă!

LAURIAN BUTURE
Adjud

Soluţia careului **„NAVALĂ”**

Orizontal: **ARON - SCARA - DARASCU - AR - ADAMO - PANA - MARINARI - M - REL - PINTA - CE - AMAN - I - O - U - A - SUNA - LIBER - SER - APEL - AMARA - CORABII - ID.**

Mozaic

◆ Cunoscuta eroină a filmului de desene animate Betty Boop „s-a născut” în 1930, fiind creaţia fraţilor Dave şi Max Fleischer. De la început a stîrnit un mens scandal, nefiind înţeleasă ca o parodie a vampei hollywoodiene. Cîntăreaţa Helen Kame le-a intentat chiar un proces realizatorilor, acuzîndu-i că s-au inspirat din stilul ei. Cei doi fraţi au cîştigat procesul, demonstrînd că diva imitase, la rîndul ei, altă cîntăreaţă. Ei s-au răzbunat într-un mod subtil pe protestele tuturor „doamnelor”, indignate de lascivitatea personajului, creînd-o pe ridicola Olive Oyl, partenera lui Popeye.

◆ Carierele de marmură de la Carrara sînt exploatate încă de pe vremea romanilor. Marmura de aici, albă cu firişoare vinete, este solicitată pentru finisarea faţadelor din toată lumea. Anual se exportă de aici peste 760000 de tone şi numai o cantitate mică ajunge în atelierele sculptorilor.

◆ Lăptuca sălbatică este o adevărată busolă. Încălzită de razele solare, îşi dispune frunzele pe verticală, orientîndu-le cu muchiile pe direcţia nord-sud şi cu feţele spre est şi vest.

PAR (anormale) de ToPAN

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Unde se varsă fluviul Obi?
2. Care este cel mai jos nor?
3. Cum se numea, în cetăţile Greciei antice, piaţa publică unde se aflau principalele instituţii şi unde se ţineau adunările?
4. Cine a fost primul umanist care a afirmat originea romană a poporului nostru?
5. Ce este cornalina?
6. Cine este autorul tablourilor „La un pahar de absint” şi „Călcătoreasa”?
7. Care este cel mai mare animal paricopitat din familia cervidelor?
8. Cine a descoperit, între 1497-1498, calea maritimă spre India, ocolind Africa pe la Capul Bunei Speranţe şi ajungînd la Calicut?
9. Cine a elaborat ipoteza contracţiei scoarţei Pămîntului?
10. Cine este autorul cunoscutei lucrări pentru pian „Mama mea gîsca”?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Marele Canion s-a format pe cursul mijlociu al fluviului Colorado. 2) Limba naţională a Elveţiei este retoromana. 3) Cel mai cunoscut discipol al lui Euclid a fost Arhimede (287-212 î. Ch.). 4) Filmul „Compartimentul ucigaşilor” a fost regizat în 1965 de regizorul francez Costa Gavras, născut la Atena (Grecia) în 1933. 5) Tulpinile trestiilor cultivate pe Valea Nilului constituiau materia primă pentru străvechile papirusuri egiptene. 6) Ghilimelele au fost inventate în 1670 de tipograful francez Guillaume. 7) Pictorul român care a început să lucreze la Tulcea, ca ucenic la zugravul Mihail Paraschiv, a fost Alexandru Ciucurencu (1903-1977). 8) Cortizonul a fost inventat în 1949 de trei medici americani: Philip S. Hench, Edward C.Kendall şi Tadeusz Reichstein care au primit Premiul Nobel în 1950. 9) Ciuleandra este răspîndită în Muntenia. 10) Autorul romanelor „Prietenul meu, Pierrot” şi „Zazie în metrou” este scriitorul francez Raymond Queneau. (IRINA STOICA)

P.S. Cititorul nostru Dumitru Florin din Timişoara, student la teologie, ne întreabă de unde am luat numele celor trei magi (nr.52/1997 al revistei). Aceste nume, desigur legendare, au circulat într-o serie de texte literare. De asemenea, numele respective sînt menţionate în „Dicţionar de mitologie generală” de Victor Kernbach, Editura Albatros 1995 pg.589.

TEST PSI

Îţi plac senzaţiile tari?

Despre acest gen de oameni, unii cred că sînt nebuni sau iresponsabili. În realitate, iubitorii de senzaţii tari sînt doar persoane care doresc mai mult decît alţii, să se confrunte cu ei înşişi şi cu propriile temeri. Tu eşti un tip care cauţi stimuli puternici sau preferi stilul liniştit pentru viaţa ta zilnică? Testul e să te lumineze într-un fel.

Răspunde la următoarele întrebări alegînd, în funcţie de gradul preferinţelor, de la 1 la 5.

1 = niciodată; 2 = puţin; 3 = cîteodată; 4 = adesea; 5 = mereu.

În final, confruntă suma punctelor obţinute cu profilul personalităţii tale.

1) Ţi-ar plăcea să conduci o maşină de Formula Unu la un Grand Prix? 1 2 3 4 5

2) La mare, vara, îţi place să plonjezi în apă mai degrabă decît să intri gradual? 1 2 3 4 5

3) Crezi că în viaţă nu trebuie să ratezi nici o experienţă? 1 2 3 4 5

4) Şeful tău îţi propune o slujbă care te obligă să călătoreşti mult. Accepţi cu entuziasm? 1 2 3 4 5

5) Te atrage ideea de a face un zbor cu deltaplanul? 1 2 3 4 5

6) Admiri persoanele care îşi exprimă în mod liber propriile emoţii? 1 2 3 4 5

7) Amicii îţi propun, pentru vara care vine, o călătorie în Europa cu cortul. Eşti entuziasmat de idee? 1 2 3 4 5

8) Îţi place să faci jogging atunci cînd afară e frig şi ploaie? 1 2 3 4 5

Confruntă-ţi punctajul

De la 8 la 18 puncte: **Nu se poate spune despre tine că iubeşti senzaţiile tari în viaţă. Dimpotrivă, să trăieşti liniştit şi sigur este aspiraţia ta maximală.**

De la 19 la 31 puncte: **Spiritul de aventură nu-ţi lipseşte, dar el nu a pus amprenta pe personalitatea ta. Ai un fel de prudenţă care te împiedică uneori să te arunci în valurile vieţii aşa cum ai vrea.**

De la 32 la 40 puncte: **Îţi place să trăieşti viaţa plină de senzaţii tari. Mai rămîne să te întrebi de ce te atrage acest mod „extrem” de a trăi.**

Umor

- *Tu nu-l vezi pe vecinul nostru?! De cîte ori vine acasă îşi sărută soţia! Tu de ce nu faci la fel?*
  - Bine, draga mea, dar eu nici măcar n-o cunosc!

- *Sînteţi o întreprindere model! Întotdeauna angajaţii dumneavoastră vin foarte devreme. Cum aţi reuşit?*
  - Simplu! Am redus jumătate din locurile de parcare!

- *Ştii că la fiecare respiraţie a mea moare un om?*
  - E tocmai timpul să-ţi schimbi pasta de dinţi!

- *Cîte găini aveţi?*
  - 2439, le-am numărat chiar acum!
  - Sînteţi sigur? Cum de ştiţi aşa bine?
  - De fapt folosesc un truc! Număr picioarele şi împart la doi!

- *Dacă nu plătiţi imediat, spune barmanul unui client, chem poliţia!*
  - Şi crezi că o să vezi vreun ban de la ei?

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„SCOR”

CUSURGIU / LUAT DIN TÎRG	C	BĂGAT LA CUTIE / UNA DE NEATINS	P	FARMACIST / VEDERI	S	DE LAC / PROGRAME / DIN VIITOR!	O	A	C	PUS CA ECHILIBRU / DRUMURI / BANALITĂŢI	S
C	H	I	L	I	P	I	R	VALID / SISTEM INFORMATIC	A	P	T
UNICA / VIN LA POARTĂ	I	N	I	M	I	T	A	B	I	L	A
A	T	A	C	A	T	O	R	I	LA TARABĂ! / DIN SOBĂ!	A	B
DIN TIMPI / ELIMINĂRI	I	M	PUŢIN GEM!	G	E	CÎINII DELTEI / TINERI	E	N	O	T	I
A	B	O	L	I	R	I	ÎNDEMÎNATIC / UNIT!	A	B	I	L
DIN CUVA! / ABSORBIT	U	V	PATRUPED	R	ULEI DE UNS... / POETIC	M	I	R	CUTIE! / VĂZDUH	T	I
A	S	I	M	I	L	A	T	SIMŢ	A	U	Z
DIME / SCOASE DIN FOC / NOTA 4	A	B	A	DIN PITĂ!	I	T	A RENUNŢA / DIN ZIARI	C	E	D	A
F	R	I	G	Ă	R	U	I	OBICEI! / DIN ANZI!	R	I	T
A	NOTA 6	L	A	PERSIA	I	R	A	N	NUMBER ONE	N	O
DEOSEBIT DE BOGAŢI	S	A	R	Ă	C	I	CONDUCE CU BICIUL	Z	B	I	R

Dezlegarea integramei **„TENTE”**

A - C - SIP - O - A - SPIRIT - LOBAT - ACUMULATORI - ATITUDINE - AP - I - ANIMATORI - SCATIU - RUGAT - A - TIT - FERIT - NAI - ABE - IV - L - SPITALE - ATE - ULI - ETUVA - OG - ACI - OR - DACA - INIMAGINABIL.

Abonamente la „Magazin” direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	4700 LEI	❑ 4 LUNI	18800 LEI
❑ 2 LUNI	9400 LEI	❑ 5 LUNI	23500 LEI
❑ 3 LUNI	14100 LEI	❑ 6 LUNI	28200 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1,
sector 1, Bucureşti, cod 71341

Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.
DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie,* vor participa la trageri la sorţi trimestriale, la care pot cîştiga valoaroase premii în bani şi obiecte!
Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

Unde a dispărut „CLĂDIREA SECOLULUI”?

Se împlinesc 5 ani de cînd la ambasada franceză din Londra se caută zadarnic un goblen foarte valoros, din secolul al XVIII-lea, care împodobise un perete al unei încăperi din respectiva instituţie. Nimeni nu ştie unde s-ar putea afla: să fi fost dat la curăţat, uitîndu-se a fi restituit, să fi fost făcut sul şi vîrît în vreo debara... Dar nu e un caz singular. Goblenul cu pricina face parte din cele 1348 de obiecte de valoare care au dispărut fără urmă în ultimii ani din gestiunea ministerului francez al culturii, în evidenţa căruia figurează peste 200 de mii de opere de artă, mobilier de mare valoare şi alte rarităţi, inclusiv cele încredinţate cu chirie unor ambasade, ministere şi altor instituţii oficiale. Tocmai pe acolo se fac nevăzute respectivele valori. În fruntea pierderilor financiare din anul 1997 figurează şi o „clădire a secolului” - edificarea unui centru social prevăzut pe un loc nu departe de Turnul Eifel. Pentru aceasta fuseseră destinate şi cheltuite 400 de milioane de franci (67 milioane de dolari), însă pe şantierul respectiv, cum se spune, nici măcar o gloabă nu s-a oprit.

Ce le trece unora prin minte?!

▼Şampania reprezintă o atracţie irezistibilă. Prezenţa ei la mesele festive este obligatorie, dar nu numai. Alicia Ferdinand din New York a băut în ultimii douăzeci şi opt de ani ai vieţii numai şampanie! Moştenind o avere considerabilă în anul 1940, ea a consumat pînă-n 1968 aproape 4750 de litri de licoare spumoasă şi parfumată. Peste jumătate din această cantitate a cumpărat-o în 1940 şi a depozitat-o în gropi special amenajate în grădina casei.

▼Pascal Leclerc din Los Angeles a realizat o piramidă din pahare de şampanie unică în lume. El s-a folosit de 10404 pahare, plasate cu dibăcie pe 44 de etaje. Înălţimea totală a fost de 7,52 metri. Pentru recuperarea „cărămizilor” i-au trebuit 44 de ore, cu trei mai multe decît i-au fost necesare construcţiei.

▼Deşi ne este greu să ne imaginăm, un dop de şampanie a zburat pînă la o înălţime de 54,18 metri! Sticla a fost una obişnuită, neagitată şi neîncălzită. Protagonistul, rămas fără rival, se numeşte Heinrich Medicus, specialist în băuturi alcoolice din Woodbury, New York. Pentru obţinerea acestui record, Medicus a destupat peste cinci sute de butelii. Respectivul dop a fost vîndut la licitaţie pentru suma de 355 de dolari.

▼În 1996, Sean Goodman a pretins că a pescuit o sticlă de şampanie ce conţinea un mesaj SOS de la un naufragiat din anul 1918. El a încercat să o vîndă unui proprietar de antichităţi din San Francisco. Acesta şi-a dat seama că mesajul e fals, dar sticla este mult mai veche, fiind fabricată în 1880. Astfel, expertul a revîndut-o unui colecţionar cu un preţ de zece ori mai mare...

Nu e suficient să fii MÎNDRU

Canadienii sînt foarte mîndri de apartenenţa la ţara lor. Totuşi, ei nu sînt prea informaţi despre realităţile politice şi despre istoria ţării. Este o concluzie ce rezultă, potrivit agenţiei „Associated Press”, din rezultatele unui sondaj selectiv de opinii printre vechii locuitori ai Canadei, la cererea unei organizaţii care militează pentru întărirea sentimentului de răspundere cetăţenească în rîndurile populaţiei. Aproape 46% din cei chestionaţi n-au putut răspunde corect la 9 din cele 10 întrebări. Doar 8% din participanţi au numit-o corect pe regina britanică, Elisabeta a II-a, ca aflîndu-se în fruntea statului canadian. Majoritatea consideră că şeful statului este Jean Chretien, care de fapt este prim-ministru. Abia 22% din ei au izbutit să-şi amintească denumirea provinciilor care, unindu-se în 1867, au format Canada. Ceva mai bine stau lucrurile cu imnul de stat. 65% din cei chestionaţi au reprodus corect primele două versuri ale imnului. Imigranţii solicitanţi ai cetăţeniei răspundeau cu şi mai mare dificultate la întrebări. Pe cînd un asemenea test pe la noi?

Se poate şi aşa!

De la aerobic la literatură

În anul 1997, scriitoarea indiană Arundhati Roy a fost distinsă cu prestigiosul premiu Booker, pentru o operă literară în limba engleză. Premiul a fost decernat debutului ei literar - romanul „Zeul mărunţişurilor” - în care se relatează viaţa unei familii de ţărani din Siria, care s-a mutat în statul Kerala, din sudul Indiei.

Arundhati are 37 de ani şi este instructor de gimnastică aerobică. La roman a lucrat mai bine de patru ani şi, după spusele ei, deocamdată nu are intenţia să mai scrie o carte: romanul ei, care a stîrnit un imens interes, a fost editat în peste 30 de ţări, iar din vînzarea drepturilor de autor a şi cîştigat peste un milion de lire sterline. Premiul Booker îi va aduce, pe deasupra, alte 20 de mii de lire sterline.

Arundhati nu este prima din cetăţenii indieni distinşi cu acest premiu. Înainte de ea, premiul Booker a fost acordat lui Salman Rushdi, lui Ruth Praver Djabvale şi lui V.S. Naipalu.

În numărul viitor

■ Ieşire din „eroarea mileniului” ■ Tezaurul lui Decebal se află la Pâncota! ■ În adîncurile materiei... ■ Există mai multe lumi în lumea noastră!? ■ Visul care nu ucide visul ■ Războiul psihologic ■ „Java” şi saltul spre stele ■ Fascinaţia zăpezii şi sănătatea ■ Medicul vă răspunde ■ Paşi spre inima „geniului creator” ■ „Ucenicii vrăjitori” ai biopaleontologiei ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop

600 de pisici într-o singură casă

O femeie din Istanbul poate face să pălească de invidie pe oricine se pretinde iubitor de animale deoarece deţine nu mai puţin de 600 (şase sute!) de pisici şi un cîine. Animalele locuiesc în 4 apartamente, consumă hrană în valoare de 2000 de dolari lunar şi sînt îngrijite de două asistente. Pentru a-şi permite această extravaganţă, Akalin şi soţul ei, un fost funcţionar care este pensionar acum, au fost nevoiţi să-şi vîndă casele şi să se mute în două apartamente mici. Această dragoste obsesivă pentru pisici a început acum 35 de ani cînd s-a mutat de la Adana, un oraş în sudul Turciei, la Istanbul şi a aflat că nu poate avea copii. La început a adoptat „doar” 30 pentru că nu suporta să le vadă bolnave şi singure pe străzi, dar nu s-a putut opri şi a continuat din adopţie în adopţie pînă la cifra respectivă.

Hrănirea animalelor de la grădina zoologică pare o joacă de copii faţă de ceea ce se petrece în casa doamnei Akalin la ora mesei. Hoarde de pisici mieunînd înfometate se aruncă pe stăpînă desprinse parcă dintr-un film al lui Alfred Hitchcock. Mîncarea le este împărţită peste tot pentru că şi ele se află peste tot: pe canapea, pe podea, pe masă şi chiar şi pe televizor. Noi nu vă sfătuim să-i urmaţi exemplul!

6 elefanţi au fost loviţi de trăznet

6 elefanţi, dintre care doi în vîrstă de 2 şi 4 ani, au fost loviţi de trăznet în parcul Kruger din nord-estul Africii de Sud, cea mai mare rezervaţie naturală din această ţară. După toate aparenţele, ei au fost surprinşi de o furtună şi trăzniţi în timp ce căutau să se adăpostească. „Este un gen de accident foarte rar”, a explicat unul dintre responsabilii parcului agenţiei de presă SAPA.

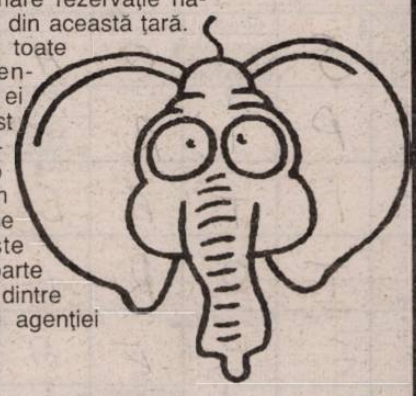

MIRACOL

O femeie de 60 de ani din Ţara Galilor a devenit anul trecut cea mai bătrînă mamă din Marea Britanie. Elizabeth Buttle, născută în 1937, are un băieţel sănătos, Joe, din 20 noiembrie 1997. Doamna Buttle, care a rămas însărcinată pe cale naturală, fără să apeleze la tratamente de fertilitate sau prin inseminare artificială, a declarat: „El (Joe) este micul meu miracol. Mă face să mă simt tînără din nou.” Proaspătul tătic, soţul doamnei Buttle, are „doar” 56 de ani.

Recordul pentru cea mai bătrînă mamă îi aparţine italiencei Rosanna Della Corta din Viterbo care avea 62 de ani cînd a născut.

Pînă acum, în Cartea Guinness a Recordurilor figura drept cea mai „bătrînă” mamă englezoaica Kathleen Campbell, care avea 55 de ani cînd a născut un copil în 1987.

O reţetă a reginei Cleopatra contra calviţiei!

Cenuşa unor şoareci incineraţi, praf de dinţi sfărîmaţi, grăsime de urs şi măduvă de cerb erau ingredientele soluţiei folosite de regina Cleopatra a Egiptului pentru a combate căderea părului. Acesta este rezultatul unor cercetări efectuate de un grup de specialişti care a fost prezentat în cadrul unei emisiuni a postului englez de TV - BBC.

Fotografia săptămînii

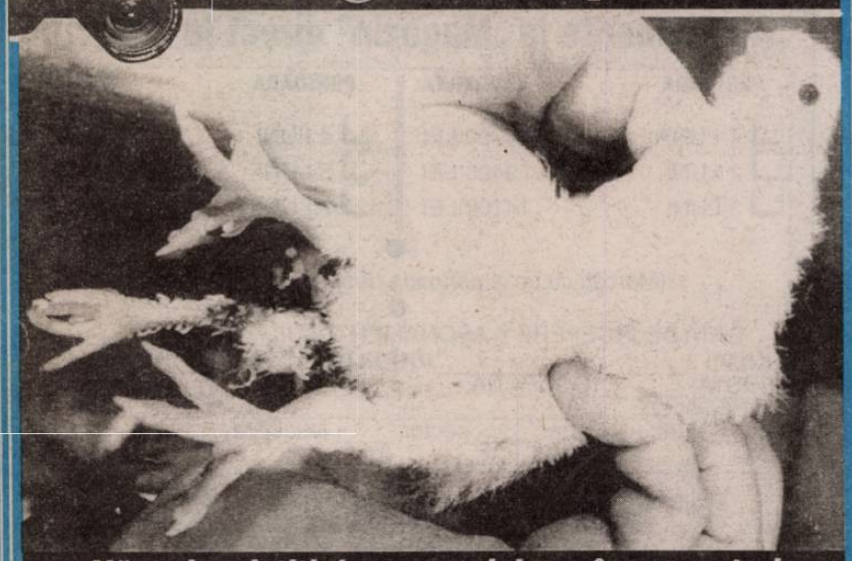

Vă mai amintiţi despre „puiul românesc cu trei picioare” pe care nu reuşea să-l prindă nimeni? Francezul Jean-Pierre Olivier a găsit în cuibarul fermei sale acest exemplar straniu. Piciorul în plus mai avea şi cinci degete! Deci, pentru anomalii nu există graniţe.

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră, pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin” S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) şi 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Ţiriac”, Sucursala Bucureşti.

PUBLICITATE

prin Revista „MAGAZIN”!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin” îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

SERIE NOUĂ - 353 • ANUL XLI • 19 FEBRUARIE 1998 • 16 PAGINI • 1300 LEI Nr. 8 (2103)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

50 DE MAGAZINE într-unul singur !

O ipoteză a lui Gheorghe Lucaci

Tezaurul lui Decebal, la Pâncota!

pagina 3

Grafică de arh. DANIEL MUNTEANU

Programele posturilor bucureştene de televiziune
TVR • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3
Ieşirea din „eroarea mileniului”

Incursiune în paranormal 4
• Există mai multe lumi în lumea noastră?
• Alte sacrificii în numele OZN-urilor

Universuri paralele 5
• „Java” şi saltul spre stele

• A trăi în trecut...

Medicina la zi 7
• Fascinaţia zăpezii şi sănătatea
• Medicul vă răspunde

Glob 8
Noi date despre eclipsa totală de Soare

Terra X Dosarele planetei 10
Tribul Juma se luptă să supravieţuiască

femina club

POZITIV PE RASTER

Visul e minciună

GEORGE CUŞNARENCU

„O amenii serioşi surâd la astfel de copilării pentru că ştim cu toţii că somnul e minciună”, scrie Sigmund Freud în celebrul lui studiu „Psihanaliza visului”. Mărturisesc că citind aceste cuvinte gândul m-a dus spre vis, poate, mi-am spus, nu somnul, ci visul este minciună, o minciună pe care suntem obligaţi să o credem cu toţii. Să ne amintim că şi Eminescu spunea că „viaţa e vis” şi aproape că admitea şi el faptul ca visul e o minciună. De ce aceste gânduri despre vis tocmai acum? Pentru că un foarte documentat şi priceput medic psihiatru, Adrian Voicicovski, mi-a propus o serie de articole despre vise şi am acceptat ideea cu plăcere, mai ales la gândul că cititorii revistei noastre vor fi în situaţia de a afla o mulţime de lucruri interesante despre un subiect destul de „fierbinte” cum e visul. Mi-au venit atunci în minte multe din „trăsnăile” care circulă pe seama viselor. Nu se poate ca, măcar o dată în viaţă, să nu fi auzit, atunci când cineva spunea că a visat „un militar” de pildă, explicaţia populară conform căreia asta înseamnă „veste”. Cum eu unul, fără să am o educaţie pozitivistă, n-am „crezut” niciodată asemenea explicaţii, ideea lui mi s-a părut mai mult decât acceptabilă. Acum, în avanpremieră, iată cum nota Freud unul din visele sale: *O reuniune la masă - sau o masă de oaspeţi. Se serveşte spanac. Doamna E.L. este aşezată lângă mine şi întoarsă înspre partea mea. Îmi pune cu familiaritate mâna pe genunchi. Fac un gest pentru a-i îndepărta mâna. Atunci îmi spune: Întotdeauna ai avut nişte ochi atât de frumoşi!„.* Şi tot în avanpremieră, iată cum sună propria lui explicaţie a visului, din lipsă de spaţiu n-o voi reproduce integral. Zice Freud: „Deoarece plecasem de la o mică reuniune în compania unui prieten, cu o seară înainte, acesta s-a oferit să mă ducă acasă cu taxiul... Când am văzut prin geam ceasul de taxare cu 60 de helleri, am început să glumesc, «nici n-am plecat şi iată-ne îndatoraţi». Taximetrul este ca o masă de oaspeţi, te simţi devenind avar gândindu-te la datoria care creşte. Ea creşte prea repede şi ţi-e frică mereu că n-o să ai bani suficienţi. La masa de oaspeţi, de asemenea, am această preocupare, puţin comică, de a nu lasă preţul să se stabilească în detrimentul meu. O a doua idee referitoare la masa de oaspeţi: Cu câteva săptămâni în urmă, luând masa într-un han din Tirol, am avut o discuţie cu soţia mea. Îmi displăcea să facă avansuri unor persoane şi am rugat-o să-i lase în pace pe străini şi să se ocupe de mine. Masa de oaspeţi mă frustrase. Ceea ce mă frapează acum, este contrastul dintre atitudinea soţiei mele şi aceea pe care o adoptă în vis doamna E.L., care este întoarsă spre mine. Altă remarcă: acest detaliu al visului este reproducerea unei scene care a avut loc între soţia mea şi mine pe timpul când îi făceam curte, în taină. Mângâierea pe sub masă a avut loc ca răspuns la o scrisoare în care o ceream în căsătorie. În vis, o persoană străină, E.L., îmi înlocuieşte soţia”...

De vreo două ori, am avut şi eu un vis ciudat: mă aflam la o masă de lemn şi ţineam sub braţ Planeta noastră. Trebuie să existe şi pentru acest vis o explicaţie.

Tolba cu SCRISORI

✉ *Bianca Vlăsceanu - Pitești:* Cel mai recent single semnat *' N Sync* este *„Here And Now"*, melodia respectivă făcînd parte din coloana sonoră a comediei *„Widows"*, lansată pe 21 ianuarie. Favoriții tăi au înregistrat și un potpuriu pentru albumul omagial *„We Love The Bee Gees"* iar pentru finele acestei luni a fost anunțată apariția noului lor album și a unui nou single...

✉ *Florin Tomescu - București:* Acum 10 zile *Metallica* a lansat single-ul *„Unforgiven II"*, extras de pe noul lor album *„Reload"*. Să se afle, oare, *Newsted, Ulrich & Co* într-o criză a titlurilor?!?...

✉ *Lucian Monea - Ploiești:* Propunerea ta pentru topul single-urilor - *„My Side Of Town" - Lutricia McNeal* nu poate fi luată în calcul deoarece melodia a trecut deja, cu multe luni în urmă, prin topul nostru! Faptul că abia acum *„My Side Of Town"* a ajuns în topurile europene nu face decît să ne confirme, încă o dată, că sîntem cu un pas înaintea pieței muzicale! 2) Testul va fi introdus în curînd...

✉ *Sorin Huzu - Bacău:* Careurile trimise sînt fără temă! Ba, mai mult, au și greșeli tehnice...

✉ *Dan Burhui - Slatina:* Toate posturile românești de televiziune au clientela lor muzicală, soliștii și formațiile „casei"! Faptul nu este de condamnat, cum afirmi tu, în condițiile în care artiștii români se zbat pentru a supraviețui! Că ne sînt propuse, cu îndîrjire nume care se încadrează perfect la categoria „anti-talent" ține tot de relațiile pe care acestea încă le mai au...

DISCURI pentru eternitate

The BBC Sessions - LED ZEPPELIN

Este vorba de un set compus din două CD-uri, lansat tot la finele lui '97, set care conține înregistrări din perioada 1969-1971, remixate acum de *Jimmy Page!* Au trecut aproape 30 de ani de la apariția grupului pe firmament și 18 de la destrămarea sa dar *Led Zeppelin* nu a încetat să influențeze rockul mondial... Primul CD include melodii extrase din diverse emisiuni ale *BBC* în timp ce al doilea este un live înregistrat în 1971 în *Paris Theatre* din Londra. Nu lipsesc *„Stairway To Heaven"*, *„Whole Lotta Love"*, *„Black Dog"*, *„Going To California"* și, cum pentru *„Led Zeppelin „The Song Remains The Same"*, nu pot decît să vă recomand acest album pentru colecțiile voastre...

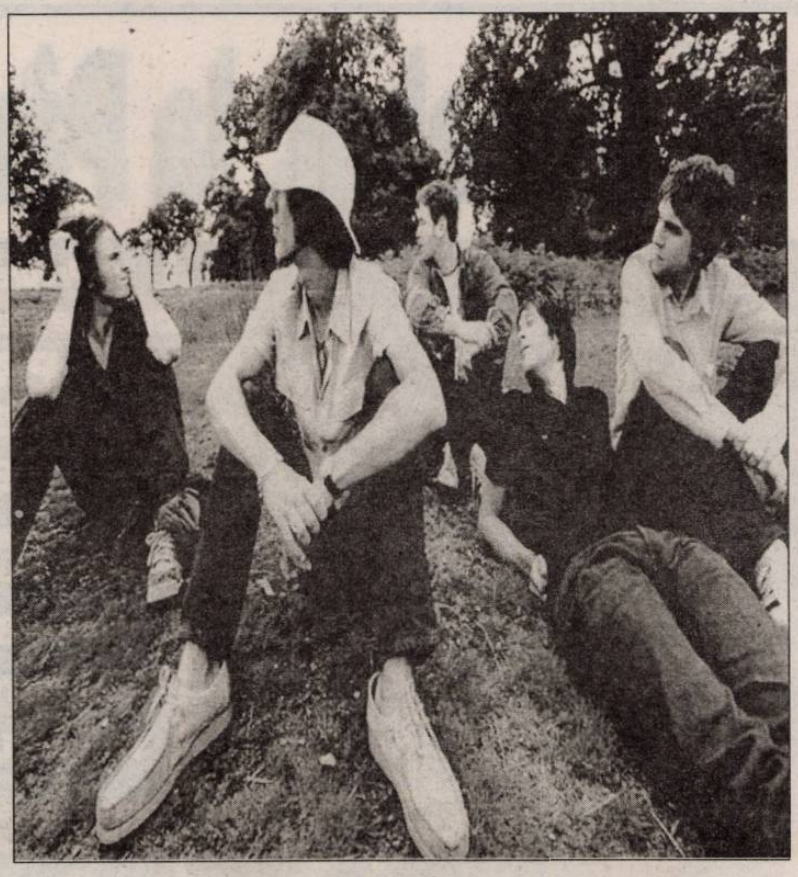

Albumul Săptămînii

Unplugged - BRYAN ADAMS

Inevitabil i-a venit rîndul canadianului de a fi invitat să-și treacă numele în seria *MTV Unplugged!* Înregistrarea CD-ului de față a avut loc la finele anului trecut în studiourile MTV din New York, în fața unui public extraordinar, care a ascultat în delir cele 13 melodii, mai vechi sau noi-nouțe! Unul dintre puținii trubaduri ai acestui sfîrșit agitat de veac, *Adams* sună ideal în varianta acustică, unplugged-ul fiind, îndrăznesc să afirm, elementul în care canadianul se simte cel mai bine! O voce perfectă, dublată perfect de o excelentă trupă de acompaniament, remarcă valabilă pentru toate albumele scoase pînă acum de *Adams*... Varianta „neelectrificată" (!) scoate și mai bine în relief valoarea unor piese ca *„Heaven"*, *„Cuts Like A Knife"* sau *„Summer Of '69"*, pune într-o nouă lumină mai vechile *„Let's Make A Night To Remember"* și *„I Think About You"* iar compozițiile noi ne arată că solistul pregătește o schimbare a soundului! Avînd în vedere succesul său comercial de pînă acum, sper că *Adams* va rămîne, totuși, tributar gloriei trecutului...

Pagină realizată de **MARIAN MINCULESCU**

RADIOGRAFII sonore

✍ *Regatta Mondatta: A Reggae Tribute To The Police:* Titlul spune totul! Editată de casa *Virgin* compilația de față face parte din seria manifestărilor legate de aniversarea a 20 de ani de la fondarea celebrului grup britanic... Dintre cele mai reușite remake-uri prezentate pe *„Regatta Mondatta"* se află și *„Every Breath You Take"* (interpretată de *Betty Wright*), *„Spirits In The Material World"* (*Pato Banton*), *„The Bed's Too Big Without You"* (*Sheila Hylton*), *„Message In A Bottle"* (*Maxi Priest*) și *„Walking On The Moon"* (*Sly & Robbie*)...

✍ *Next - Vanessa Williams:* Cunoscuta solistă, actriță și prezentatoare de modă americană și-a amintit că mai trebuie să și cînte dar, din păcate, a cam uitat cum stă treaba! De ce afirm asta? Deoarece *„Next"* (Următorul) este un pas înapoi din punct de vedere muzical, *Vanessa Williams* rămînînd tributară acelui sound lipicios din trecut (care a avut succes la vremea sa) neadaptîndu-se actualei atmosfere din funk-ul mondial. Cum prea mult zahăr nu este bun sper că următorul album al *Vanessei* (apropo de *„Next"!*) va aduce corecțiile necesare...

✍ *Walk Into The Light - Ian Anderson:* Reeditarea digitală a albumului solo din 1983 al fondatorului grupului *Jethro Tull*, CD-ul conținînd atît experimentele tipice pentru *Anderson* cît și compoziții care amintesc de *Jethro Tull*. De reținut - *„Fly By Night"*, *„End Game"*, *„User - Friendly"*, *„Made In England"* și *„Toad In The Hole"*...

✍ *Lustra - Echobelly:* O trupă prea puțin cunoscută la noi, pe care presa britanică o consideră indie și o alătură altor trei nume celebre - *Oasis*, *Pulp* și *Blur* cu toate că nici unul dintre acestea nu prea mai poate fi catalogat ca indie! *Glenn Johansson*, *Andy Henderson*, *Alex Keyser* și *Sonya Maden* sînt împreună din 1993, au la activ trei albume declarate a fi „anti-pop" dar care de fapt vizează în primul rînd comercialul, termenul indie (vine de la independent) rămînînd doar ca o momeală pentru neavizați... Oricum, ascultați-i!

Fan Club

ID	Nume	Adresa
Roxette		Ul Rosi Baily 13/82, 01-494 Warszawa, Poland
Roxette		PO Box 177 NL 2900 AD Capelle, The Netherlands
Roxette		Michaela Schmidt, Wittkoppel 28, D-22527, Germany
Roxette		PO Box 3177, ES 08905, L'Hospitalet, Spain
Roxette		Alexandra Votava, Ludwig-Kobler-platz 4/17/18, A-1030, Wien, Austria
Rush	Jennifer	AM Zehntstadel 22, 86199 Augsburg, Germany

Calendar

20.02 - 26.02

20 - Ian Brown (1963, Stone Roses), Kurt Cobain (1967 - 5.4.1994); 21 - David Geffen (1943), Paul Newton (1950, Uriah Heep), Nina Simone (1933), Wendy James (1966, Transvision Vamp); 22 - Robert De Leo (1969, Stone Temple Pilots), Michael Wilton (1962, Queensryche); 23 - Brad Whitford (1952, Aerosmith), Johnny Winter (1944), Steve Priest (1950, Sweet); 24 - Ray Cokes (1958); 25 - Elkie Brooks (1945), George Harrison (1943); 26 - Fats Domino (1928), Michael Bolton (1954), Alice (1954), Johnny Cash (1932).

Top Singles

1. Tomorrow Never Dies - Sheryl Crow
2. Never Ever - All Saints
3. High - Lighthouse Family
4. Wind Beneath My Wings - Stephen Houghton
5. Together Again - Janet Jackson
6. Torn - Natalie Imbruglia
7. Too Much Heaven - Nana
8. Shelter - Brand New Heavies
9. As Long As You Love Me - Backstreet Boys
10. The Reason - Celine Dion

PROPUNERI: All Around The World, No Surprises - Radiohead

DALIDA

Una dintre marile voci ale cîntecului francez, Pe numele său real *Yolande Gigliotti*, fiică a unor părinți italieni, ea s-a născut la Cairo pe 17.1.1933. În 1954 cîștiga titlul de Miss Egipt, concursul oferindu-i șansa apariției în două filme de lung metraj - *„A Drink And A Cigarette"* și *„The Mask Of Tout Ankh Ameon"* în care, fără a străluci, tînăra atrăgea atenția impresarilor! Un an mai tîrziu se muta la Paris, *Dalida* cîntînd prin diferite cluburi din Orașul Lumină pînă în 1957, anul apariției primului ei single - *„Bambino"*, înregistrat cu orchestra lui *Raymond Lefevre*, celebră în acele vremuri! Recidivează în 1958 cu un alt Number One - *„Gondolier"*, succes repetat în 1960 cu *„Ciao, Ciao Bambina"*, o reluare din repertoriul lui *Domenico Modugno!* Foarte populară pe Bătrînul Continent, în special în Germania, *Dalida* își va trece în cont numeroase șlagăre, multe dintre

POP-ROCK, de la A la Z

acestea reluări ale unor hituri celebre, interpretate în engleză, franceză, germană și italiană... În 1967 prezenta cu prietenul său *Luigi Tehco* festivalul de la San Remo, sinuciderea acestuia, un an mai tîrziu, marcînd-o pentru tot restul vieții... Anii '70 au menținut-o pe un loc călduț în atenția publicului iar la începutul anilor '80 *Dalida* a fost printre cei mai fervenți susținători ai lui *François Mitterrand* și ai Partidului Socialist Francez... Pe 3.5.1987, cu peste 45 de milioane de discuri vîndute în toată lumea, *Dalida* trecea în eternitate, sinucigîndu-se, lăsînd în urma sa melodii nemuritoare ca *„L'Ultimo Waltzer"*, *„Darla Dirladada"*, *„Mama"*, *„Paroles Paroles"*, *„Milord"*, *„Gli Zongari"*, *„Salma Ya Salama"*, *„La Pioggia Cadra"* sau *„Amore Scusami"*. Dispariția ei surprinzătoare care a șocat pe toată lumea, nici nu se putea altfel, a lăsat un loc trist în muzica europeană, loc rămas liber pînă astăzi...

Săptămînalul „Magazin" este editat de **CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.**

magazin

Înmatriculat la Oficiul Registrului Comerțului București sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: București sector 1, Piața Presei Libere nr.1, cod. 71341.

Cont: 40 10 10 85 00 (lei); 40 20 10 53 30 ($); 40 20 10 53 31 (DM) Banca Comercială „Ion Țiriac" S.A.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Președinte al Consiliului de Administrație
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUȘNARENCU
Redactor șef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacție
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ȚUGUI

REDACȚIA:
Telefon centrală: 223.15.10; 223.15.20
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanțu, Dorin Măran, Marian Grigore (222.83.21); Dumitru Mateuță, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita (1659); Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Ilie Elena (1282); Irina Stoica, Paul Ioan, Șerban Filip, Teodora Bujor-Panaitescu (1222)

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Irina Stoica
Secretar de redacție: Dumitru Mateuță
Corectură: Melania Constantiniu, Maria Rădoi

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36,
Nicușor Dincă (șef departament),
Simion Ionescu
FINANCIAR-CONTABIL:
Iliana Fülöp (contabil-șef), Nicoleta Cochințiu, Aurel Frăcea Tel.: 222.83.21

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piața Presei Libere nr.1, sector 1, București, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Nițu, Rodica Nițu (1612)

Tiparul: **CROMOMAN,** Piața Presei Libere nr.1, Telefon: 223.15.20/1538

Ce se va întîmpla în anul 2000?

IEŞIREA DIN „EROAREA MILENIULUI”

CLEMENT IFRIM
Inginer software, Microsoft, Redmond, SUA

Problema anului 2000 în lumea calculatoarelor este foarte interesantă din mai multe puncte de vedere. Paradoxal, pe cît de simplă îi este cauza, pe atît de complexă este problema în sine. Totul porneşte de la nimic mai mult decît un format de dată şi anume de la înregistrarea anului unei date cu 2 cifre în loc de 4. Astfel, 1 Aprilie 1999 poate fi înregistrat în formatul 01.04.99. Şi desigur păcăleala de această dată nu are legătură cu ziua şi luna ci cu anul, pentru că de exemplu 1 Ianuarie 2000 va avea reprezentarea 01.01.00, care conduce spre un eronat 1 Ianuarie 1900. Nu trebuie uitat nici faptul că anul 2000 este şi an bisect, pe cînd 1900 şi 2100 nu, deci 29 Februarie 2000 este o dată interesantă de test.

Pentru un caz izolat, din punct de vedere strict tehnic soluţia problemei este destul de simplă. Însă aria vastă a răspîndirii ei precum şi diversitatea platformelor, sistemelor de operare, limbajelor de programare şi metodelor de configurare conduc spre o problemă extrem de complexă. Ar fi de ajuns să menţionăm că aproape toate ramurile societăţii sînt potenţial afectate de această problemă, de la industrie, transporturi şi telecomunicaţii pînă la administraţie şi sănătate, că statistic ar exista un total de peste un trilion de linii de cod ce ar trebui investigate dintre care în jur de 200-300 de miliarde numai în limajul COBOL, sau că diferite instituţii de profil au estimat costul rezolvării acestei probleme la nivelul mondial de la 400 miliarde $ USA pînă la 3,6 trilioane $ USA.

Poate că exagerat intitulată uneori „bomba mileniului”, această problemă îşi găseşte încet, încet, soluţii. Tot mai multe firme s-au înfiinţat, specializat sau orientat spre dezvoltarea de teste pentru componentele hardware şi de unelte reparatorii pentru programele scrise în mai toate limbajele de programare afectate, dar în special pentru cele mai „bătrîne”, ca diferitele variante de COBOL, Fortran, PL/I şi C. Pe de altă parte, sînt dezbătute legi ce tratează implicaţiile legale ale acestei probleme iar firmele de asigurări şi-au găsit rapid rolul lor de acoperire a riscului. Din aceste unghiuri, problema anului 2000 poate fi văzută ca, şi chiar este, o sursă de dezvoltare pentru industria calculatoarelor, a serviciilor financiare şi legislative. Limitîndu-ne la aria calculatoarelor, este unanim acceptat că nici un produs software nu este „bug-free”, adică lipsit de erori. Şi, cu toate eforturile, nu numai că nu se va descoperi acel „silver bullet” care să rezolve exhaustiv această problemă, dar mai mult, vom accepta şi trăi cu această eroare aşa cum ne-am obişnuit să o facem şi cu altele. Cei implicaţi în problemă, decid de pe acum ce măsuri trebuie luate înainte de 1 Ianuarie 2000 şi care vor trebui activate sau reactivate după această dată. Perioada de manifestare a problemei este estimată în funcţie de caz, de la mijlocul anului 1988 cam pînă în 2003 inclusiv, deci termenul rezolvării problemei este deja foarte apropiat. Probabil că adevărul se va situa undeva pe la mijloc şi nici nu vor exploda rachete nucleare sau se vor deplasa sateliţii de pe orbitele lor cum unele scenarii apocaliptice prevăd, dar nici nu va trece momentul neobservat. Datorită gradului ridicat de interconectivitate a sistemelor informaţionale de astăzi, un pericol îl reprezintă desigur şi posibilitatea transmiterii eronate a datelor de la un sistem la altul, fiind greu de prevăzut toate cazurile de ramificaţii posibile. Şi, deşi multe instituţii îşi vor face teste locale prin simulare, cel mai simplu exemplu fiind de a schimba data şi ora sistemului cu 31 Decembrie 1999, h 23:59, acest tip de test nu poate fi pus în practică simultan la nivel global.

Din toate cele de mai sus, reiese clar că pînă la urmă, la graniţa mileniului trei se află, desigur nu calculatorul ci tot omul, inginerul, programatorul, toţi cei implicaţi în această problemă. Cum vom trece această graniţă şi cu ce urmări, rămîne de văzut. Evident este doar că atît costul reparării erorilor cît şi preţul consecinţelor celor rămase nerezolvate vor fi suportate tot de noi, oamenii, ca reprezentanţi ai unor firme sau clienţi. Dar cum omul din greşeli învaţă, această problemă aduce cu ea şi foloase, nu numai necazuri. Definim mai multe cazuri, creăm instrumente de acces şi ne pregătim pentru situaţii similare. Concret legat de informaţiile de tip dată-timp, un caz interesant îl prezintă aşa numitul GUID (Globally Unique IDentigfier), un mijloc folosit astăzi de programatori pentru a identifica unic o resursă în spaţiu şi timp. Aceşti identificatori sînt generaţi cu ajutorul unor algoritmi ce folosesc printre altele adresa cartelei de reţea şi informaţii de timp, garantînd unicitatea lor oriunde şi oricînd ar fi generaţi de un calculator avînd data sistem între anul 1582 şi aproximativ 3400. E greu de închipuit că cineva va mai folosi aceşti identificatori după anul 3000 sau ca vreo aplicaţie software de astăzi va mai fi rulînd atunci, poate doar cu excepţia unor programe Fortran sau COBOL, cum simpatic glumea Dale Rogerson în cartea sa „Inside COM”. Greu de închipuit, adevărat, dar cine s-a fript cu ciorba suflă şi-n iaurt. Acum, revenind la esenţa problemei, apropiindu-ne de un mileniu în care automatizarea şi robotizarea vor fi cuvinte cheie, în care viaţa noastră va depinde din ce în ce mai mult de fiecare componentă electronică şi de fiecare linie de program, putem sesiza că această problemă concretă se încadrează într-o problematică mult mai complexă; iar nouă nu ne rămîne decît să abordăm problema cu cît mai multă responsabilitate, căci timpul se arată necruţător din toate punctele de vedere.

O ipoteză a lui Gheorghe Lucaci

TEZAURUL lui Decebal este la PÂNCOTA !

Luna trecută, o nouă vizită la redacţie a inventatorului Gheorghe Lucaci. Venea direct de la Timişoara, avea câteva treburi prin Bucureşti şi nu a putut să nu treacă şi pe la „Magazin”. Era încântat de ecoul avut de articolul legat de extragerea aurului din pirită, câţiva tineri se interesaseră despre acest subiect, dar aşa cum spunea, „imobilismul este mai mare decât Everestul”. Acum, însă, subiectul este altul. Pe nesimţite aduce vorba despre Tezaurul lui Decebal. Iar eu, firesc, ciulesc urechile, pun mâna pe stilou şi pe o bucată de hârtie. Aşadar...

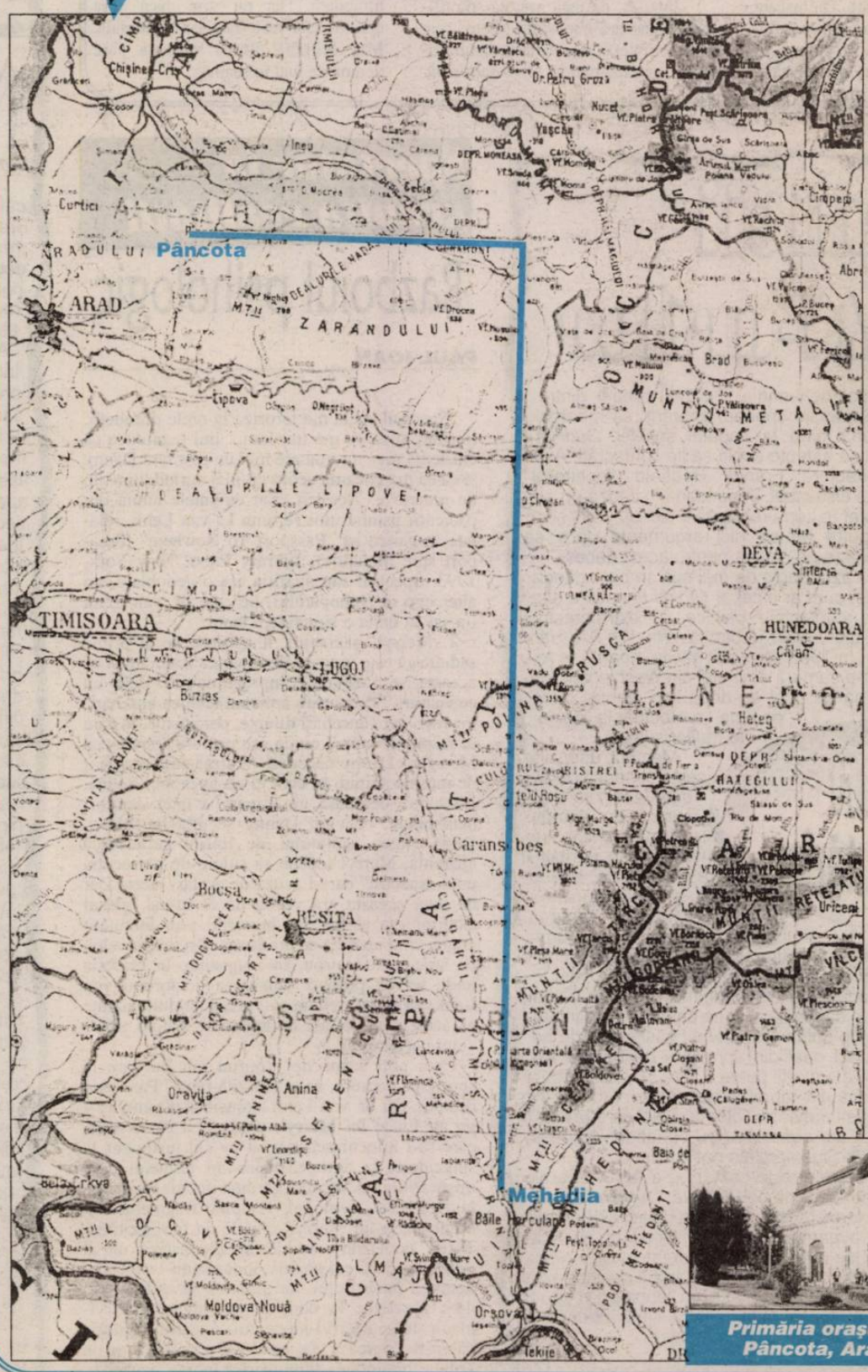

După unele surse, se pare că o parte a tezaurului lui Decebal ar fi fost transferată, încă înainte de căderea Sarmizegetusei într-o altă cetate, în vest, locul unde se găseau dacii liberi. Întrebarea este UNDE? O astfel de întrebare şi-a pus-o şi Gheorghe Lucaci şi pentru a afla un posibil răspuns a început să studieze unele documente vechi. După geografia lui Ptolemeu, scrisă în secolele II-III, printre cele 44 de cetăţi dacice se menţionează şi numele Ziridavei, localizată în zona dacilor liberi, având drept coordonate 45 grade 30 minute longitudine estică şi 46 grade 20 minute latitudine nordică. „Ei bine, spune Gheorghe Lucaci, latitudinea corespunde cu latitudinea oraşului Pâncota (46-20). Mai rămânea de calculat longitudinea care nu putea fi stabilită, întrucât nu se ştia din ce punct fusese ea calculată de vechii greci şi romani. Deci longitudinea rămânea în aer”. Pasul imediat următor a fost făcut luând în calcul longitudinea calculată de romani pentru localitatea Tibiscus. Tibiscus corespunde cu Mehadia de astăzi şi se află la 46 grade 10 minute longitudine. Diferenţa între longitudinea Ziridavei şi a localităţii Tibiscus, după calculele vechi, este de 40 de minute. „Desenând pe o hartă (vezi ilustraţia) această diferenţă de 40 de minute am ajuns exact în localitatea Pâncota”. De la aceasta constatare, mai e un singur pas...

Ziridava e la Pâncota?

Iar acest pas, o dată făcut, îl duce pe Gheorghe Lucaci la următoarea constatare: Ziridava trebuie să fie în preajma localităţii Pâncota. Ideea îndeobşte acceptată situează Ziridava fie la Arad, Pecica sau Siria. Trebuie să fie vorba de constatări greşite, crede inventatorul din Timişoara. La Pâncota există şi nişte probe materiale: ziduri de cetate clădite din pietre fără folosirea mortarului, unele dintre acestea au fost scoase la suprafaţă, altele zac încă îngropate, după toate probabilităţile. Lucrurile par puţin încurcate, deoarece la Pâncota există şi rămăşiţele unei cetăţi turceşti, fapt ce duce totul pe o pistă falsă. „Dar, afirmă Gheorghe Lucaci, cetatea turcească se întinde pe o suprafaţă redusă, în comparaţie cu zidurile cetăţii Ziridava care ocupă o suprafaţă de câteva hectare.” Că Ziridava trebuie să fie chiar în oraşul Pâncota din judeţul Arad poate fi susţinut şi prin observaţia că în jurul acestui perimetru există o serie de localităţi care se termină în „and” sau „nd”, având în faţă litera „Z”: Zarand, Zerind... Un alt argument îmbrăţişat de Gheorghe Lucaci: în această zonă a fost înmormântată regina dacilor, Zia.

Studiind legendele scrise şi nescrise, rezultă că tezaurul dacic, expediat de Decebal, se afla undeva în zona oraşului Pâncota, cel puţin asta e convingerea interlocutorului meu. Despre Ziridava s-au scris între 1960 si 1985 peste 13000 de pagini, efectuându-se şi numeroase săpături arheologice. E limpede, cineva a căutat comoara. Poate că nu la locul potrivit. O va găsi, în cele din urmă, Gheorghe Lucaci?

Primăria oraşului Pâncota, Arad

GEORGE CUŞNARENCU

Există mai multe lumi în lumea noastră?

ION ŢUGUI

Imaginîndu-ne căile cunoaşterii o sferă pe care o străbatem şi revenim în punctul din care am pornit, vom constata că deşi am epuizat circumferinţa sferei, am rămas cu o cunoaştere relativă şi parţială. La fel se întîmplă şi cu planeta pe care trăim de milioane de ani. Există aproape de noi mistere ce nu s-au lăsat dezvăluite de-a lungul generaţiilor, deşi Pămîntul a fost atît de „bătut cu pasul" şi cercetat, încît ni se pare o locuinţă ale cărei detalii ne-au intrat în simţuri familiarizate pînă la banalizare.

Un samurai modificat

Întîmplări petrecute sub ochiul atent al unor martori au avut loc în Insula Aimoru. Este vorba de o peşteră deloc însemnată, din arhipelagul nipon. Tradiţia legendară a preparat de-a lungul veacurilor o psihologie a miracolului, aceasta i-a transferat mitului fenomenul încărcat de mister. Şi iată că samuraiul Yamato, atras de legendă, are curajul unei experienţe supravegheate de martori. Se întîmpla în secolul al şaisprezecelea, iar cei care l-au condus pe Yamato la peşteră au fost atît de numeroşi, încît cronica nu i-a putut reţine decît într-o consemnare numerică relativă.

Intrînd în peşteră, samuraiul era aşteptat de mulţime să iasă după cîteva zile, dar a lipsit mai bine de cinci ani! Căutat, pîndit, chemat, Yamato părea înghiţit de adîncul peşterii. Cînd lumea îl credea pierdut, samuraiul a apărut, trecuseră cinci ani dar el nu avea posibilitatea evaluării acestui răstimp, dimpotrivă, era convins că intrase în peşteră cu o zi în urmă.

Relatările din diverse surse ale timpului converg spre o singură observaţie: Yamato revenise, dar complet schimbat. Cei care îl cunoşteau şi îl însoţiseră pînă la peşteră descopereau un om total diferit, cu o capacitate de percepţie extraordinară şi înzestrat cu o forţă neobişnuită. Neputîndu-şi explica modificările survenite în el în cinci ani, oamenii l-au considerat un fel de semizeu...

Unde fusese Yamato în cei mai bine de cinci ani? El însuşi nu ne-a lăsat nici o mărturie. Dar experienţa nu a slăbit atracţia în rîndul unor curioşi din epoca noastră. Astfel, atras de mister, americanul Thomas Berkeley şi-a propus, în anul 1953, să repete aventura lui Yamato. Din păcate, el nu a mai revenit la suprafaţă. A dispărut pentru totdeauna. În peşteră era aceeaşi linişte milenară. Omul părea să fi fost înghiţit de stîncile misterioase...

Existenţa trecătorilor

Olandezul Rolf Van Rijman se pare că este primul cercetător care s-a dedicat ani la rînd dezlegării misterului dispariţiei unor oameni în peşteri legate de fenomene stranii. Fiind vorba de cercetări recente, cu doar un deceniu în urmă, efectuate de data aceasta cu mijloace moderne de investigaţie şi observaţie, ele sînt cu atît mai valoroase şi încărcate de certitudini. Olandezul nu ezită să facă afirmaţia că, într-adevăr, pe planeta noastră există „trecători spre alte lumi". Fiecare continent posedă astfel de trecători, nu foarte numeroase, dar la ora aceasta Rijman a stabilit cîteva, asupra cărora are argumente şi dovezi. Olandezul le-a numit „porţi de trecere spre lumea cealaltă" sau spre lumi de dincolo. Pădurile Boliviei şi ale Perului au astfel de trecători. Din păcate, tradiţia păstrează secretul acestor porţi de trecere, arareori străinii pot pătrunde în ceea ce au păstrat triburile de indieni despre plecările dincolo...

Ipoteza, de data aceasta ştiinţifică, desfăşoară cunoştinţe dintre cele mai complexe, mai toate de natură fizică, geomagnetică, gravitaţională. Întrebarea este cum poate un om dispărut într-o trecătoare, să supravieţuiască cu anii, revenind la suprafaţă complet modificat? Nu a lipsit nici supoziţia referitoare la gnomi, aparţinînd unui univers subpămîntean, fiinţe iscusite, generatoare de fenomene numite de noi paranormale...

Porţi spre dincolo în România

Primele menţiuni despre astfel de mistere ce-ar exista la noi, au fost făcute cunoscute prin anii 1975-1980. Din păcate, sursele sînt tot occidentale; dar informaţiile au fost coroborate cu mărturii autohtone, de altfel mai puţin luate în seamă de cercetătorii români.

Punctele geografice unde se presupune că ar exista la noi astfel de trecători spre lumea de dincolo sînt Kogaionul, un vîrf muntos numit Gugu, din Munţii Făgăraş şi un altul este situat în pădurile Vrancei. Prin anul 1970 o echipă de cercetători americani s-a lansat în cercetări în aceste zone şi s-au descoperit, într-adevăr, dispariţii de oameni, misterioase, şi numeroase fenomene inexplicabile, cum este, spre exemplu, apariţia la cîţiva ani o dată a unui vîrf muntos între altele două, care dispare apoi inexplicabil. S-a făcut descrierea acelei apariţii, distingîndu-se culoarea roz cenuşie. Este adevărat că tradiţia locului spune că cei care au urcat de-a lungul anilor pe acel munte apărut din senin, nu s-au mai întors niciodată. Dar nu ştim dacă acea apariţie este materială sau imaterială. Mai degrabă ultima variantă pare demnă de luat în seamă...

Alte sacrificii în numele OZN-urilor

DAN D. FARCAŞ

Cazul sectei sinucigaşe „Poarta Cerului" nu este singular. Se cunosc numeroase alte cazuri de sinucideri colective ale unor comunităţi religioase, dintre care cel mai spectaculos este cel al organizaţiei „Templul Poporului" a lui Jim Jones, adepta mişcării „New Age", care a organizat o sinucidere colectivă în jungla din Guyana. Numeroase sinucideri sînt legate de un sfîrşit al lumii anunţat, pe care sinucigaşii, cu o logică bizară, voiau astfel să-l evite. Ceea ce ne interesează însă în acest serial sînt înainte de toate cultele OZN şi sacrificiile de sine făcute în numele acestui crez...

Un astfel de caz este cel din decembrie 1982, cînd *Laverne Landis,* de 48 de ani a fost găsită moartă nu departe de *Grand Marais* (Minnesota), în nordul Statelor Unite. Ea a petrecut patru săptămîni în sălbăticie, pretinzînd că a primit instrucţiuni de la „o putere superioară" care i-a poruncit să aştepte acolo, împreună cu un însoţitor, sosirea unei farfurii zburătoare. În acest timp s-au hrănit doar cu vitamine şi apă dintr-un lac din apropiere. Landis a fost găsită la circa o sută de metri în afara şoselei, la volanul maşinii sale căreia i se terminase benzina. Autopsia a dovedit că moartea survenise din cauza frigului, a deshidratării şi a foamei.

Ea a fost însoţită de *Gerald Flack,* un electrician de 38 de ani din West St. Paul, care a fost găsit în stare de semiconştienţă pe şoseaua *Gunflint Trail,* la 41 de mile spre nord-vest de Grand Marais. El a avut nevoie ulterior de tratament pentru traumatismele cauzate de frig. După afirmaţiile celor ce îl cunoşteau, Flack devenise obsedat de OZN-uri. Era o persoană inteligentă şi educată, care în urma acestei patimi „îşi schimbase brusc, în ultimele şase-opt luni, întreaga personalitate, întregul mod de viaţă". El a devenit convins că primea mesaje de la o putere superioară prin canalul reprezentat de Landis. Cel mai recent dintre aceste mesaje spunea, aparent, să meargă împreună pînă la capătul şoselei *Gunflint Trail* şi să aştepte acolo să fie contactaţi. Aşa cum declara Franck Redfield, locţiitorul şerifului districtual, în perioada în cauză nu s-a semnalat în zona respectivă nici un OZN şi nu s-au putut aduce nici argumente care să incrimineze pe cineva pentru acest deces.

La cazul tragic de mai sus se pot adăuga şi altele, cum ar fi cel al *Gloriei Lee,* care şi-a descris contactele psihice cu extraterestrul „J.W." din Jupiter în cartea *Why We Are Here* (1959). În 1962 ea a fost găsită moartă de foame într-o cameră de motel din Washington, după un post de două luni, pentru *pace,* pe care l-a efectuat la ordinele fraţilor spaţiali.

OZN-uri de pe celălalt tărîm

Membrii unei alte secte condusă de *Dorothy Martin* care comunica cu extratereştri prin scriere automată, şi-au părăsit în 1954 serviciile, au rupt orice altă legătură cu lumea, aşteptînd venirea anunţată a unui OZN care urma să-i salveze în timpul unei iminente catastrofe geologice care urma să lovească Pămîntul.

Jacques Vallée în volumul *Confrontation* expune un caz în care două persoane, aparţinînd unui grup spiritualist au fost găsite moarte pe vîrful unui deal din apropiere de Rio de Janeiro. Data morţii putea fi între 16 şi 20 august 1966. Cauza morţii a fost „stop cardiac". Nu s-au găsit urme de violenţă şi nici de otrăvire. În zonă s-au semnalat în perioada respectivă OZN-uri. Şi exemplele pot continua.

În toate aceste cazuri nu a fost vorba nici de farsori, nici de boli mintale. Oamenii în cauză nu doar credeau sincer în obiectul adoraţiei lor dar aveau motive temeinice pentru aceasta o dată ce şi-au pus viaţa drept miză. Trebuie deci să fim de acord că îndărătul acestor experienţe dramatice se află un fenomen mult mai serios şi mai complex decît o simplă dorinţă de popularitate sau o escrocherie.

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

Războiul psihologic

PAUL IOAN

„Spectrul acela mă teroriza la orele dimineţii, imediat după ce mă trezeam... Îmi reamintea că existenţa mea nu mai are nici un rost fără Danny şi că ea mă cheamă acolo cît mai curînd, dincolo de moarte"... Acestea erau cuvintele unuia din pacienţii psihiatrului Jerome L. van Lenk, relatate în cartea sa „Passport To Nowhere" (Paşaport spre niciunde), Library Press, New York, 1993. Spectrul sau apariţia era o dedublare, un alter ego al psihopatului, pe care dr. van Lenk l-a salvat de la o sinucidere lentă.

T. Merryl, pacientul, îi spusese de la prima şedinţă că este vinovat de moartea soţiei lui şi că aceasta se răzbună „impregnîndu-i visele cu coşmaruri". Psihiatrul, aplicînd tehnica întrebărilor-revolver (întrebări directe, percutante, la care se răspunde numai cu da sau nu), l-a convins pe Merryl că Danny decedase în urma unui accident de maşină stupid, în care el nu avea nici o vină. Limuzina derapase ca urmare a unei depăşiri neinspirate, pe cînd Danny se afla la volan... După cîteva săptămîni de linişte sufletească aparentă, Merryl începe să sufere de persecuţia unui „spectru" care-l acuza de acelaşi lucru. Dar de data aceasta era vorba de el însuşi, glasul exterior era al lui. Iar lucrurile s-au înrăutăţit atunci cînd apariţia se producea şi-n timpul zilei, pe stradă, în metrou, în magazine, în braseria unde servea prînzul. Misiunea doctorului van Lenk era clară: trebuia să-i ucidă dublura înainte ca aceasta să devină învingătoare asupra psihicului pacientului.

Cum poţi scăpa de propriul tău Eu care te acuză, pe nedrept, de o anumită faptă? Pare uşor de spus, dar dr. van Lenk a reuşit să plăsmuiască un alt Eu al lui Merryl, unul curat ca lacrima, care să-l înlocuiască treptat pe cel instigator la sinucidere, la autopedepsire. În termenii unei mistici vulgare, îngerul-gardian trebuia să alunge îngerul rebel, demonul. Preluînd fragmente din bibliografia lui Merryl, clipele de fericire trăite alături de Danny, psihiatrul a construit un al doilea spectru, cel pozitiv, inoculîndu-l subconştientului pacientului. Iar acesta a devenit curînd doar spectator la confruntarea dintre Merryl-inculpatul şi Merryl-inocentul. Această chirurgie parapsihologică a dat roade. După trei luni de şedinţe hipnotice, dublura şi-a încetat apariţiile, iar gîndul sinuciderii a devenit o amintire.

Amintirile subconştientului

Visul care nu ucide visul

MIHAELA DOROBANŢU

René Descartes reprezintă în istoria omenirii unul din marile simboluri ale raţionalismului: doar realitatea „palpabilă" contează şi ceea ce poate fi „prelucrat" de raţiunea noastră. Din acest punct de vedere se poate spune că visul în care Descartes a avut viziunea sistemului său filozofic... a ucis visul. Realitatea călătoriilor noastre nocturne a fost considerată ca neavînd nici o legătură cu gîndirea raţională, cea a vieţii noastre de zi cu zi. A trebuit să treacă aproape trei sute de ani pînă cînd visul să fie reconsiderat, şi aceasta o datorăm unui remarcabil curent artistic al secolului nostru: suprarealismul.

Născut în 1924, o dată cu elaborarea celebrului manifest al lui André Breton, suprarealismul, al cărui punct culminant a fost atins în arta plastică, a proclamat importanţa visului, reabilitînd astfel călătoriile noastre nocturne. Breton însuşi vede în suprarealism „rezolvarea viitoare a acestor două stări, în aparenţă atît de contradictorii, care sînt visul şi realitatea, într-un fel de realitate absolută sau suprarealistă".

Artiştii suprarealişti explorează lumea viselor şi, prin aceasta, propriul lor subconştient. Legile care guvernează realitatea fizică sînt astfel abolite în creaţiile lor încărcate de simboluri. Dar această artă onirică ce şi-a făcut apariţia în prima jumătate a secolului nostru exista şi cu mult înainte. Un exemplu semnificativ îl constituie din nou băştinaşii, despre care am mai vorbit şi care, în memoria colectivă a poporului lor, amintesc despre originea lumii „din vremea viselor". În ceea ce îi priveşte pe occidentali, ei descoperă prin suprarealişti dimensiunea magică a visului, ale cărei meandre lasă să se întrevadă străfundurile adînci ale subconştientului. Aceşti artişti se lansează în explorarea spaţiului hipnagogic, la jumătatea drumului între a fi treaz şi somn, avînd drept carte de căpătîi celebra „Interpretare a viselor" a nu mai puţin celebrului Sigmund Freud. Opera părintelui incontestat al psihanalizei a fost foarte controversată şi considerată de unii ca o simplă carte populară, destinată a satisface gustul public pentru profeţii şi senzaţional. Ea cuprinde cu toate acestea numeroase secrete privind interpretarea simbolurilor comune care apar în toate visele noastre.

Mai mult, opera lui Freud a permis reconsiderarea unor fascinante lucrări care au premers explorarea ştiinţifică a lumii visului, cum ar fi cartea intitulată „Visele şi metodele de a le dirija" scrisă în secolul trecut de un mare orientalist, marchizul d'Hervey de Saint Denis, un straniu personaj căruia Freud însuşi i-a acordat toată atenţia...